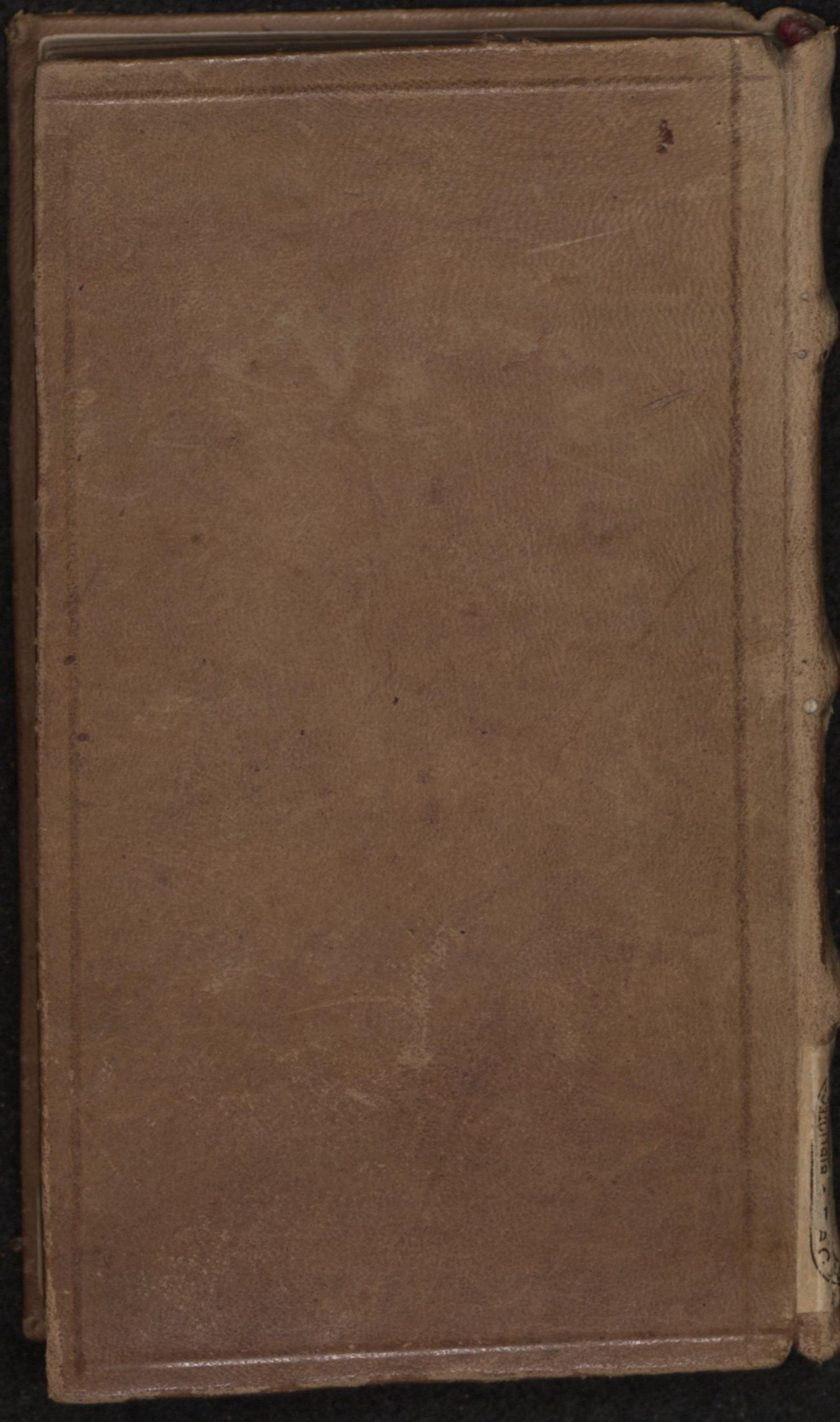

NAZIONALE CENTRALE - FIRENZE
ALDINI
36

Ex Libris Ioannis Nencini
1874

CATVLLVS.

TIBVLLVS.

PROPERTIVS.

6. 24

AL. MA. RO. MARINO SANNVTO
PATRITIO VENETO LEO
NARDI FILIO .S.

Valerium Catullum Veronẽsem his diebus cura nostra impressum eò libentius ad te legẽdum mittimus Marine Sannute humaniss. quoniam in urbe ista doctorũ uirorum parente, et altricæ ingeniorum Verona, unde oriũdus Catullus, quæsturã agis. Scimus enim munus nostrum tibi gratiss. fore, tum ipso munere, Quid.n. gratius catulliano lepore? tum quia, quoties post occupationes publicas relaxare animũ uoles, percõmode & haberi in manibus & euolui arctatus cura nostra Catullus poterit. Delectabit te præterea, quod lõge alius, quã qui erat, uidebitur ob multas emendationes, et uersus, tũ additos, tũ in pristinum locũ restitutos. in qua re adiutus sum maxime ab Hieronymo Auantio Veronensi homine doctiss. & summo ingenio, tibiq; deditissimo. Qua re uel eo gratiorem tibi Catullũ putamus futurum, quoniam Auantius tuus Veronensis, uel noster potius illi corrigendo, & in pristinum candorem restituendo, & olim per se diu, & multo labore, & unà mecũ inter imprimẽdũ accuratiss. incubuimus. Quæ tamen asterisco uidebis notata, ea in fine operis Aliter, atq; aliter legi excudẽda curauimus, ut possit studiosiss. quisq; quod melius uisum fuerit, eligere pro arbitrio suo. Idem & in Tibullo, & Propertio fecimus, quos ad tria millia uoluminum, et plus eò hac minima forma excusos in manus tuas, et cæterorũ, commode, assidueq; unà cũ Catullo & ire, et redire speramus. Vale.

VALERII CATVLLI VERONENSIS AD CORNELIVM NEPOTEM LIBELLVS.

Qui dono lepidum nouum libellum,
Arida modo pumice expolitum
Corneli? tibi, nanque tu solebas
Meas esse aliquid putare nugas
Iam tum, cum ausus es unus italorum
Omne æuum tribus explicare chartis,
Doctis Iuppiter, & laboriosis.
Quare habe tibi quicquid est libelli,
Qualecunque quidem ora per uirorum*
Plus uno maneat perenne seclo,

Ad passerem Lesbiæ.

Passer delitiæ meæ puellæ,
Qui cum ludere, quem in sinu tenere,
Cui primum digitum dare appetenti,
Et acreis solet incitare morsus
Cum desiderio meo nitenti,
Carum nescio quid lubet iocari,
Vt solatiolum sui doloris,
Credo, ut tum grauis acquiescat ardor,
Secum ludere, sicut ipse, possem.
Et tristeis animi leuare curas
Tam gratum mihi, quam ferunt puellæ
Pernici aureolum fuisse malum,

Quod Zonam soluit diu ligatam.

De passere mortuo Lesbiæ.

Lugete o ueneres, cupidinesq;,
Et quantum est hominum uenustiorum,
Passer mortuus est meæ puellæ,
Passer delitiæ meæ puellæ,
Quem plus illa oculis suis amabat.
Nam mellitus erat, suamq; norat
Ipsam tam bene, quam puella matrem,
Nec sese a gremio illius mouebat,
Sed circunsiliens modo huc, modo illuc,
Ad solam dominam usque pipilabat.
Qui nunc it per iter tenebricosum
Illuc, unde negant redire quenquam.
At uobis male sit malæ tenebræ
Horci, quæ omnia bella deuoratis,
Tam bellum mihi passerem abstulistis.
O factum male, bellus ille passer,
Vestra nunc opera meæ puellæ
Flendo turgiduli rubent ocelli.

De phasello, quo in patriam reuectus est.

Phasellus ille, quem uidetis hospites,
Ait fuisse nauium celerrimum,
Neque ullius natantis impetum trabis
Nequisse præterire, siue palmulis
Opus foret uolare, siue linteo.
Et hoc negat minacis adriatici
Negare littus, insulasue cycladas,
Rhodumue nobilem, horridamue Thraciam,

A

P ropontida, trucem'ue ponticum sinum,
V bi iste post phasellus antea fuit
C omata silua. nam cytorio in iugo
L oquente sæpe sibilum edidit coma,
A mastri pontica, & cytore buxifer
T ibi hæc fuisse, & esse cognitissima
A it phasellus, ultima ex origine
T uo stetisse dicit in cacumine,
T uo imbuisse palmulas in æquore,
E t inde tot per impotentia freta
H erum tulisse, leua, siue dextera
V ocaret aura, siue utcunque Iuppiter
S imul secundus incidisset in pedem,
N eque ulla uota littoralibus deis
S ibi esse facta, cum ueniret à mari
N ouissime hunc ad usque limpidum lacum.
S ed hæc prius fuere, nunc recondita
S enet quiete, séque dedicat tibi
G emelle Castor, & gemelle Castoris.

Ad Lesbiam.

V iuamus mea Lesbia, atque amemus,
R umores'q; senum seueriorum
O mneis unius æstimemus assis.
S oles occidere, & redire possunt,
N obis, cum semel occidit breuis lux,
N ox est perpetua una dormienda.
D a mi basia mille, deinde centum,
D ein mille altera, dein secunda centum,
D ein usque altera mille, deinde centum,
D ein cum millia multa fecerimus,

Conturbabimus illa, ne sciamus,
Aut ne quis malus inuidere possit, qua mala fascinare
Cum tantum sciat esse basiorum.

Ad Flauium.

Flaui delitias tuas Catullo,
Ni sint illepidæ, atque inelegantes,
Velles dicere, nec tacere posses,
Febriculosus. Verum nescio quid febriculosi
Scorti diligis, hoc pudet fateri,
Nam te non uiduas iacere noctes
Fragrans. Nequicquam tacitum cubile clamat,
Leuis odorato cervix manabit oliuo. Prop. Sertis & syrio flagrans oliuo,
Peræq; Puluinus'q; peræq; & hic, & illic
Attritus, tremuliq; quassa lecti
Argutatio, inambulatioq;
Nam mi præualet ista nil tacere. Nam nil te pigeri nil tacere
Exfututum. Cur non tam latera exfututa pandas,
Ne tu quid facias ineptiarum?
Quare quicquid habes boni, malique,
Dic nobis, uolo te, ac tuos amores
Ad cælum lepido uocare uersu.

Ad Lesbiam.

Vaeris quot mihi basiationes
Tuæ Lesbia sint satis, superque?
Laserpicifer. Quam magnus numerus libyssæ arenæ
Cy. Cyrenæ. Laserpiciferis iacet cyrenis
Oraclum iouis inter æstuosi,
Et batti ueteris sacrum sepulchrum,
Aut quam sydera multa, cum tacet nox,
Furtiuos hominum uident amores

Tam te basia multa basiare
Vesano satis, & super Catullo est,
Quæ nec pernumerare curiosi
Possint, nec mala fascinare lingua.

Ad seipsum.

Miser Catulle desinas ineptire,
Et quod uides periisse, perditum ducas.
Fulsere quondam candidi tibi soles,
Cum uentitabas, quo puella ducebat,
Amata nobis, quantum amabitur nulla,
Ibi illa multa cum iocosa fiebant,
Quæ tu uolebas, nec puella nolebat,
Fulsere uere candidi tibi soles,
Nunc iam illa nō uult, tu quoque haud potis. quare
Nec quæ fugit sectare, nec miser uiue,
Sed obstinata mente perfer, obdura
Vale puella, iam Catullus obdurat,
Nec te requiret, nec rogabit inuitam
At tu dolebis, cum rogaberis nullā
Scelesta téne? quæ tibi manet uita?
Quis nunc te adibit? cui uideberis bella?
Quem nunc amabis? cuius esse diceris?
Quem basiabis, cui labella mordebis?
At tu Catulle destinatus obdura,

Ad Verannium.

Veranni omnibus e meis amicis
Antistās mihi millibus trecentis,
Venistí ne domum ad tuos penates?
Fratresq; unanimos, tuamq; matrem?
Venisti? o mihi nuncii beati,

Visam te incolumem, audiamq; hiberum
Narrantem loca, facta, nationes,
Vt mos est tuus, applicans'que collum
Iucundum os, oculos'q; suauiabor.
O quantum est hominum beatiorum,
Quid me lætius est, beatius'ue?

De Varro & sua amica.

Varrus me meus ad suos amores
Visum duxerat è foro ociosum
Scortillum mihi cum repente uisum est
Non sane illepidum, nec inuenustum,
Huc ut uenimus, incidere nobis
Sermones uarii, in quibus quid esset
Iam Bithynia, quomodo se haberet,
Et quantum mihi profuisset ære,
Respondi id quod erat, nihil, neque ipsi,
Nec prætoribus esse, nec cohorti.
Cur quisquam caput unctius referret,
Præsertim quibus esset irrumator
Prætor, nec faceret pili cohortem?
At certe tamen inquiunt, quod illic
Natum dicitur, ære comparasti
Ad lecticam homines, ego, ut puellæ
Vnum me facerem beatiorum,
Non inquam mihi tam fuit maligne,
Vt, prouincia quod mala incidisset,
Non possem octo homines parare rectos.
At mi nullus erat nec hic, neque illic,
Fractum qui ueteris pedem grabati
In collo sibi collocare posset.

Hic illa, ut decuit cinædiorem,
Quæso inquit mihi mi Catulle paulum
Istos commodita, uolo ad Serapin
Deferri. minime, inquio puellæ
Istud, quod modo dixeram me habere.
Fugit me ratio. meus sodalis
Cinna est Caius, is sibi parauit.
Verum utrum illius, an mei, quid ad me?
Vtor tam bene, quam mihi pararim.
Sed tu insulsa, male, & molesta uiuis,
Per quam non licet esse negligentem.

Ad Furium, & Aurelium.

Furi, & Aureli comites Catulli,
Siue in extremos penetrarit Indos,
Longe ubi littus resonante eoa
Tunditur unda,
Siue in hircanos, arabasq; molles
Seu sacas, sagittiferosq; parthos,
Siue qua septengeminus colorat
Aequora Nilus,
Siue trans altas gradietur alpes,
Cæsaris uisens monumenta magni
Gallicum rhenum, horribilesque, ulti
mosque britannos.
Omnia hæc, quæcunque feret uoluntas
Cœlitum, tentare simul parati,
Pauca nuntiate meæ puellæ
Non bona dicta,
Cum suis uiuat, ualeatq; mœchis,
Quos simul complexa tenet trecentos,

Nullum amans uere, sed identidem omnium
Ilia rumpens,
Nec meum respectet ut ante amorem,
Qui illius culpa cecidit, uelut prati
Vltimi flos, prætereunte postquam
Tactus aratro est,

In Asinium.

Inter cœnam Asini manu sinistra
Non belle uteris in ioco, atque uino.
Tollis lintea negligentiorum,
Hoc salsum esse putas? fugit te inepte,
Quam uis sordida res, & inuenusta est.
Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta uel talento
Mutari uelit, est enim leporum
Disertus puer, ac facetiarum.
Quare aut hendecasyllabos trecentos
Expecta, aut mihi linteum remitte,
Quod me non mouet æstimatione,
Verum est μνημόσυνον mei sodalis
Nam sudaria sætaba ex hiberis
Miserunt mihi muneri Fabullus,
Et Veranius. hoc amem necesse est,
Vt Veraniolum meum, & Fabullum.

Ad Fabullum.

Cœnabis bene mi Fabulle apud me
Paucis, si tibi dii fauent, diebus,
Si tecum attuleris bonam, atque magnam
Cœnam, non sine candida puella,
Et uino, & sale, & omnibus cachinis

Hæc si inquam attuleris, uenuste noster,
Cœnabis bene. nam tui Catulli
Plenus sacculus est aranearum.
Sed contra accipies meros amores.
Seu quid suauius, elegantius'ue est,
Nam unguentum dabo, quod meæ puellæ
Donarunt ueneres, cupidinesq;,
Quod tu cum olfacies, deos rogabis,
Totum ut te faciant Fabulle nasum.

Ad Caluum.

Ni te plus oculis meis amarem
Iucundissime Calue, munere isto
Odissem te odio uatiniano.
Nam quid feci ego? quid'ue sum locutus?
Cur me tot male perderes poetis?
Isti dii mala multa dent clienti,
Qui tantum tibi misit impiorum,
Quod si (ut suspicor) hoc nouum, ac repertum
Munus dat tibi Sylla litterator,
Non est mi male, sad bene, ac beate,
Quod non dispereunt tui labores.
Dii magni horribilem, & sacrum libellum,
Quem tu scilicet ad tuum Catullum
Misti, continuo ut die periret
Saturnalibus optimo dierum.
Non non hoc tibi salse sic abibit,
Nam si luxerit, ad librariorum
Curram scrinia, cæsios, aquinos,
Suffenum, omnia colligam uenena,
Ac te his suppliciis remunerabor.

Vos hinc interea ualete, abite
Illuc, unde malum pedem attulistis,
Secli incommoda pessimi poetæ.

Ad Aurelium.

Commendo tibi me, ac meos amores
Aureli, ueniam peto pudentem,
Vt si quicquam animo tuo cupisti,
Quod castum expeteres, & integellum,
Conserues puerum mihi pudice
Non dico a populo, nihil ueremur
Istos, qui in platea modo huc, modo illuc
In re prætereunt sua occupati,
Verum a te metuo, tuo'q; pene
Infesto pueris bonis, malis'q;,
Quem tu, qua lubet, ut lubet, moueto
Quantum uis, ubi erit foris, paratum,
Hunc unum excipio, ut puto, pudenter.
Quod si te mala mens, furor'q; uecors
In tantam impulerit scæleste culpam,
Vt nostrum insidiis caput lacessas,
Ah tum te miserum, mali'q; fati,
Quem attractis* pedibus patente porta
Percurrent raphani'q;, mugiles'q;.

Ad Aurelium.

Pædicabo ego uos, & irrumabo
Aureli pathice, & cinæde Furi,
Qui me ex uersiculis meis putastis,
Quod sint molliculi, parum pudicum.
Nam castum esse decet pium poetam
Ipsum, uersiculos nihil necesse est,

Qui tum denique habent salem, ac leporem,
Si sunt molliculi, ac parum pudici,
Et quod pruriat incitare possunt.
Non dico pueris, sed his hispidosis,
Qui duros nequeunt mouere lumbos.
Vos qui millia multa basiorum
Legistis, male me marem putastis,
Si quã forte mearum ineptiarum
Lectores eritis, manusq; uestras
Non horrebitis admouere nobis.
Pædicabo ego uos, & irrumabo,

Ad Coloniam

O colonia quæ cupis ponte ludere longo,
En salire paratũ habes, sed uereris inepta
Crura ponticuli sub his totus irrediuiuus
Ne supinus eat, cauáque in palude recumbat.
Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
In quo uel salisubsuli sacra suscipiuntõ
Munus hoc mihi maximi da Colonia risus.
Quendam municipem meum de tuo uolo ponte
Ire præcipitem in lutum per caputq;, pedesq;,
Verum totius ut lacus putidæq; paludis
Liuidissima, maximeq; est profunda uorago.
Insulsissimus est homo, nec sapit pueri instar
Bimuli tremula patris dormientis in ulna,
Cui cum sit uiridissimo nupta flore puella,
Vt puella tenellulo delicatior hœdo,
Asseruanda nigerrimis diligentius uuis,
Ludere hanc sinit, ut lubet, nec pili facit uni,
Nec se subleuat ex sua parte, sed uelut alnus

I n fossa liguris iacet separata securi,
T antundem omnia sentiens, ulla sit quasi nusquam
T alis iste meus stupor nil uidet, nihil audit,
I pse quis sit, utrum sit, an non sit, id quoque nescit.
N unc eum uolo de tuo ponte mittere pronum,
S i potest olidum repente excitare ueternum,
E t supinũ animum in graui derelinquere cœno,
F erream ut soleam tenaci in uoragine mula.

Ad Aurelium.

Aureli pater esuritionum,
N on harum modo, sed quot aut fuerunt,
A ut sunt, aut aliis erunt in annis,
P ædicare cupis meos amores,
N ec clam, nam simul & iocaris unà,
H ærens ad latus omnia experiris
F rustra, nam insidias mihi instruentem
T angam te prius irrumatione.
A tqui si id faceres satur, tacerem,
Nunc ipsum id doleo, quod esurire
N æ meus puer, & sitire discet.
Q uare desine, dum licet pudico,
N e finem facias, sed irrumatus.

Ad Varum.

Suffenus iste Vare, quem probe nosti,
H omo est uenustus, & dicax, & urbanus,
I demq; longe plurimos facit uersus,
P uto esse ego illi millia aut decem, aut plura
P erscripta, nec sic, ut fit in palinxysto,
R elata, carthæ regiæ, noui libri,
N oui umbilici, lora rubra, membrana

Directã plumbo, & pumice omnia æquata
Hæc cum legas, tum bellus ille, & urbanus
Suffenus unus caprimulgus, aut fossor
Rursus uidetur, tantum abhorret, ac mutat.
Hoc qui putemus esse? qui modo scurra,
Aut siquid hac re tristius uidebatur,
Idem infaceto est infacetior rure,
Simul poemata attigit, neque idem unquam
Aeque est beatus, ac poema cum scribit.
Tam gaudet in se, tam'que se ipse miratur.
Nimirum idem omnes fallimur, neque est quisquam
Quem non in aliqua re uidere Suffenum
Possis, suus cuique attributus est error,
Sed non uidemus manticæ quid in tergo est.

Ad Furium.

Furi cui neque seruus est, neque arca,
Nec cimex, neque araneus, neque ignis,
Verum est & pater, & nouerca, quorum
Dentes uel silicem comesse possunt.
Est pulchre tibi cum tuo parente,
Et cum coniuge lignea parentis,
Nec mirum, bene nam ualetis omnes,
Pulchre concoquitis, nihil timetis,
Non incendia, non graueis ruinas,
Non facta impia, non dolos ueneni,
Non casus alios periculorum.
Atqui corpora sicciora cornu,
Aut siquid magis aridum est, habetis,
Sole, & frigore, & esuritione,
Quare non tibi sit bene, ac beate?

Ate sudor abest, abest saliua,
Muausq; & mala pituita nasi.
Hanc ad munditiem adde mundiorem,
Quod culus tibi purior salillo est,
Nec toto decies cacas in anno,
Atque id durius est faba, & lapillis,
Quod tu si manibus teras, frices'que,
Non unquam digitum inquinare posses.
Hæc tu commoda tam beata Furi
Noli spernere, nec putare parui,
Et sestertia quæ soles precari
Centum, desine, nam sat es beatus.

Ad Puerum.

O qui flosculus es iuuenculorum*
Non horum modo, sed quot aut fuerunt,
Aut posthac aliis erunt in annis,
Mallem delitias mihi dedisses,
Quam isti, cui neque seruus est, neque arca,
Quam sic te sineres ab isto amari,
Cui nil est. homo bellus inquies est,
Sed bello huic, neque seruus est, neque arca.
Hæc tu quam lubet obiice, eleuaq;
Nec seruum tamen ille habet, neque arcam.

Ad Thallum.

Cinæde Thalle mollior cuniculi capillo,
Vel anseris medulula, uel inula mollicella,
Vel pene languido senis, situque araneoso,
Idem'que Thalle turbida rapacior procella.
Cum diua mater alites ostendit ocinenteis*
Remitte pallium mihi meum, quod inuolasti,
Sudariumque

Sudariumq́; setabum, catagraphosq́; Thynos
Inepte quæ palàm soles habere Tanquam auita,
Quæ nunc tuis ab unguibus reglutina, & remitte,
Ne laneum latusculum, manusq́; mollicellas
Inusta turpiter tibi flagella conscribillent,
Et insolenter æstues, uelut minuta magno
Deprensa nauis in mari uesaniente uento.

Ad Furium.

Furi uillula nostra non ad austri
Flatus opposita est, nec ad fauoni,
Nec sæui boreæ, aut apeliotæ,
Verum ad millia quindecim, & ducenta.
O uentum horribilem, atque pestilentem.

Ad Puerum suum.

Minister ueteli puer falerni
Ingere mi calices amariores,
Vt lex posthumiæ iubet magistræ
Ebriosa acina ebriosioris.
At uos quo lubet hinc abite lymphæ
Vini pernicies, & ad seueros
Migrate, hic merus est thyonieus.

Ad Veranium & Fabullum.

Pisonis comites cohors inanis
Aptis sarcinulis, & expeditis
Verani optime, túque mi Fabulle,
Quid rerum geritis? satis'ne cum isto
Vappa, frigoráq́;, & famem tulistis?
Ecquidnam in tabulis patet lucelli
Expensum? ut mihi, qui meum secutus
Prætorem, refero datum lucello.

Ad Memmium.

O Memmi bene me, ac diu supinum
Tota ista trabe lentus irrumasti,
Sed quantum uideo pari fuisti
Casu, nam nihilo minore uerpa
Es farctus, pete nobiles amicos.
At uobis mala multa dii, deæque
Dent opprobria Romuli, Remiq;.

In Iulium Cæsarem.

Quis hoc potest uidere, quis potest pati,
Nisi impudicus, & uorax, & helluo,
Namurram habere, quod comata Gallia
Habebat, & cuncta ultima britannia.
Cinæde Romule hæc uidebis & feres?
Es impudicus, & uorax, et helluo.
Et ille nunc superbus, et superfluens
Perambulabit omnium cubilia?
Vt albulus columbulus dionœus.
Cinæde Romule hæc uidebis, et feres?
Es impudicus, et uorax, et helluo.
Eo ne nomine imperator unice
Fuisti in ultima occidentis insula,
Vt ista uestra diffututa mentula
Ducenties comesset, aut trecenties?
Quid est? an hæc sinistra liberalitas
Parum expatrauit? an parum helluatus est?
Paterna primum lancinata sunt bona,
Secunda præda pontica, inde tertia
Hibera, quem scit amnis aurifer Tagus,
Hunc Galliæ timent, timent Britanniæ,

Quid hunc (malum) fouetis, aut quid hic potest,
Nisi uncta deuorare patrimonia?
Eo'ne nomine urbis oppulentissimæ
Socer, generq́; perdidistis omnia?

Ad Alphenum.

Alphene immemor, atq; unanimis false sodalibus
Iam te nil miseret dure tui dulcis amiculi,
Iam me prodere, iam non dubitas fallere perfide.
Nec facta impia fallacũ hominũ cœlicolis placent.
Quæ tu negligis, ac me miserum deseris in malis.
Eheu quid faciat dic homines, cui ue habeant fidẽ?
Certe tu te iubebas animam tradere inique me,
Inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent,
Idem nunc retrahis te, ac tua dicta omnia, factáq;
Ventos irrita ferre, & nebulas aerias sinis.
Si tu oblitus es, at dii meminerunt, meminit fides,
Quæ, te ut pœniteat postmodo facti faciet tui,

Ad Sirmionem peninsulam.

Peninsularum Sirmio, insularumq́;
Ocelle, quascunque in liquentibus stagnis,
Mariq́; uasto fert uterque neptunus,
Quam te libenter, quam'que lætus inuiso,
Vix mi ipse credens thyniam, bithynosq́;
Liquisse campos, & uidere te in tuto.
O quid solutis est beatius curis?
Cum mens onus reponit, ac peregrino
Labore fessi uenimus larem ad nostrum,
Desideratoq́; acquiescimus lecto,
Hoc est, quod unum est pro laboribus tantis.
Salue o uenusta Sirmio, atque hero gaude,

Gaudete, uos'que limpidi lacus undæ, uos quoque lydiæ.
Ridete quicquid est domi cachinorum.

Ad Ipsithillam.

Amabo mea dulcis Ipsithilla,
Meæ delitiæ, mei lepores,
Iube ad te ueniam meridiatum,
Quod si iusseris, illud adiuuato, et iubeto.
Ne quis liminis obseret tabellam, obteret v.c.
Neu tibi lubeat foras abire,
Sed domi maneas, pares'q; nobis
Nouem continuas fututiones,
Verum si quid ages, statim iubeto,
Nam pransus iaceo, & satur supinus
Pertundo, tunicam'q;, pallium'q;.

Ad Vibennium.

O furum optime balneariorum
Vibenni pater, & cynæde fili,
Nam dextra pater inquinatiore,
Culo filius est uoraciore,
Cur non exilium, malas'q; in oras
Itis, quandoquidem patris rapinæ
Notæ sunt populo, & nates pilosas
Fili non potes asse uenditare? Venditare asse ipse

Seculare carmen ad Dianam.

Dianæ sumus in fide Horat. fol. 17
Puellæ, & pueri integri
Dianæ pueri integri. Dianam
Puellæq; canamus,
O latonia maximi
Magna progenies Iouis,

Quam mater prope deliam
Depoſiuit oliuam, Depoſiuit . ex Priſc.
Montium domina ut fores,
Syluarum'q; uirentium,
Saltuum'q; reconditorum,
Amniumque ſonantum,
Tu lucina dolentibus,
Iuno dicta puerperis,
Tu potens triuia, & notho es
Dicta lumine luna,
Tu curſu dea menſtruo
Metiens iter annuum,
Ruſtica agricolæ bonis
Tecta frugibus exples,
Sis quocunqne tibi placet
Sancta nomine, Romuli'q;
Antiquam, ut ſolita es, bona
Soſpites ope gentem. Soſpitare

Ad Libellum.

Poetæ tenero meo ſodali
Velim Cæcilio papyre dicas
Veronam ueniat Noui relinquens
Comi mœnia, larium'q; littus.
Nam quaſdam uolo cogitationes
Amici accipiat ſui, mei'q;.
Quare ſi ſapiet, uiam uorabit, uiam uorare.
Quamuis candida milies puella
Euntem reuocet, manus'q; collo
Ambas iniiciens roget morari,
Quæ nunc, ſi mihi uera nuntiantur,

Illum deperit impotente amore,
Nam quo tempore legit inchoatam
Dindymi dominam, ex eo misellæ
Ignes interiorem edunt medullam.
Ignosco tibi Sapphica puella
Musa doctior, est enim uenuste
Magna Cæcilio inchoata mater.

In Annales Volusii.

Annales Volusii cacata charta
Votum soluite pro mea puella,
Nam sanctæ Veneri, cupidiniq;
Vouit, si sibi restitutus essem,
Desissemq; truces uibrare iambos,
Electissima pessimi poetæ
Scripta tardipedi deo daturam
Infelicibus ustulanda lignis.
Et hæc pessima se puella uidit
Iocose lepide uouere diuis.
Nunc o cæruleo creata ponto,
Quæ sanctum idalium, eriosq; apertos,
Quæq; Ancona, Cnidumq; arundinosam
Colis, quæq; Amathunta, quæq; Golgos,
Quæq; Dyrachium adriæ tabernam,
Acceptum face, redditumq; uotum
Si non illepidum, neque inuenustum est.
At uos interea uenite in ignem
Pleni thuris, & infacetiarum
Annales Volusii cacata charta.

Ad Contubernales.

Salax taberna, uosq; contubernales,

A pileatis nona fratribus pila,
S olis putatis esse mentulas uobis?
S olis licere, quicquid est puellarum
C onfutuere, & putare cæteros hircos?
A n, continenter quod sedetis insulsi
C entum, aut ducenti, non putatis ausurum
M e unà ducentos irrumare sessores?
A tqui putate. nanque totius uobis
F rontem tabernæ scipionibus scribam.
P uella nanque, quæ meo sinu fugit,
A mata tantum, quantum amabitur nulla,
P ro qua mihi sunt magna bella pugnata,
C onsedit istic, hanc boni, beatiq;
O mnes amatis, & quidem quod indignum est,
O mnes pusilli, & semitarii mœchi.

Ad Cornificium,

M ale est Cornifici tuo Catullo,
M ale est, me hercule, & laboriose,
M agisq; & magis in dies, & horas,
Q uem tu, quod minimum, facillimumq; est,
Q ua solatus es allocutione?
I rascor tibi, sic meos amores
P aulum quidlibet allocutionis
M œstius lachrymis simonideis.

In Egnatium.

Egnatius, quod candidos habet dentes,
R enidet usquequaque, seu ad rei uentum est
S ubsellium, cum orator excitat fletum,
R enidet ille, seu pii ad rogum filii
L ugetur, orba cum flet unicum mater,

Renidet ille quicquid est, ubicunque est,
Quodcunque agit, renidet, hunc habet morbum
Neque elegantem, ut arbitror, neque urbanum.
Quare monendus es mihi bone Egnati.
Tu præter omneis une de capillatis
Cuniculosæ celtiberiæ fili
Egnati, opaca quem bonum facit barba,
Et dens hibera defricatus urina,
Si urbanus esses, aut sabinus, aut tyburs,
Aut parcus umber, aut obesus hetruscus,
Aut lanuuinus acer, atque dentatus,
Aut transpadanus, ut meos quoque attingam,
Aut quilibet qui puriter lauit dentes,
Tamen renidere usquequaque te nollem,
Nam risu inepto res ineptior nulla est,
Nunc celtiberus celtiberia in terra
Quod quisque minxit hoc solet sibi mane
Dentem, atq; russam defricare gingiuam.
Vt quo iste uester expolitior Dens est,
Hoc te amplius bibisse prædicet loci.

Ad Rauidum.

Quænam te mala mens misselle Rauide
Agit præcipitem in meos iambos?
Quis Deus tibi non bene aduocatus
Vecordem parat excitare rixam?
Anne ut peruenias in ora uulgi?
Quid uis? qualubet esse notus optas,
Eris, quandoquidem meos amores
Cum longa uoluisti amare pœna.

De Acme.

Acme illa, illa puella defututa,
Tota millia me decem poposcit,
Ista turpiculo puella naso,
Decoctoris amica Formiani.
Propinqui, quibus est puella curæ,
Amicos, medicosq; conuocate.
Non est sana puella, nec rogate
Qualis sit, solet hæc imaginosum.
Adeste hendecasyllabi, quot estis
Omnes undique, quotquot estis omnes.
Iocum me putat esse mœcha turpis,
Et negat mihi uestra reddituram
Pugillaria, si pati potestis,
Persequamur eam, & reflagitemus.
Quæ sit quæritis, illa, quam uidetis
Turpe incedere myrmice, ac moleste
Ridentem catuli ore gallicani.
Circunsistite eam, & reflagitate,
Mœcha putida redde codicillos,
Redde putida mœcha codicillos.
Non assis facis o lutum lupanar,
Aut si perditius potest quid esse,
Sed non est tamen hoc satis putandum,
Quod si non aliud potest ruborem
Afferre o canis exprimamus ore,
Conclamate iterum altiore uoce,
Mœcha putida redde codicillos,
Redde putida mœcha codicillos,
Sed nil proficimus, nihil mouetur,

Mutanda est ratio, modúsq; uobis,
Siquid proficere amplius potestis,
Pudicæ, et proba redde codiallos.

In Amicam Formiani. In Amen

Salue nec minimo puella naso,
Nec bello pede, nec nigris ocellis,
Nec longis digitis, nec ore sicco,
Nec sane nimis elegante lingua,
Decoctoris amica Formiani,
Ten' prouincia narrat esse bellam?
Tecum Lesbia nostra comparatur?
O seclum insipiens, et infacetum.

Ad Fundum.

O funde noster, seu Sabine, seu Tyburs,
Nam te esse Tyburtem autumant, quibus non est
Cordi Catullum lædere, at quibus cordi est,
Quo uis Sabinum pignore esse contendunt,
Sed seu Sabine, siue uerius Tyburs,
Fui libenter in tua suburbana quod
† Villa, malamq; pectore expuli tussim. expuli
Non immerenti quam mihi uoraci* mens, mens utre tur.
Dum sumptuosas appeto dedit cœnas,
Nam Sextianus dum uolo esse conuiua,
Frag. Orationem in Actium* petitorem Munaci. ut minantū petitorum.
Plenam ueneni, et pestilentiæ legit.
Hic me grauedo frigida, et frequens tussis,
Quassauit, usquedum in tuum sinum fugi,
Et me recuraui ocymō que, et urtica. oleo atq. atr. acio
Quare refectus maximas tibi grates
Ago, meum quod non es ulta peccatum. Peripon' gia. figura

† villa Aniene qua pector expulsus sum.

Nec deprecor iam, si nefaria scripta
Sextii recepsō · quin grauedinem, et tussim
Non mi, sed ipsi Sextio ferat frigus,
Qui tunc uocat me, cum malum legit librum.

De Acme & Septimio.

Acmen Septimius suos amores,
Tenens in gremio, mea inquit Acme,
Ni te perdite amo, atque amare porro
Omneis sum assidue paratus annos,
Quantum qui pote plurimum perire,
Solus in Libya, Indiaq́; tosta,
Cæsio ueniam obuius leoni.
Hoc ut dixit, amor sinistra ut ante,
Dextra sternuit approbatione,
At Acme leuiter caput reflectens,
Et dulcis pueri ebrios ocellos,
Illo purpureo ore suauiata,
Sic inquit, mea uita Septimille,
Huic uni domino usque seruiamus,
Vt multo mihi maior, acriorq́;
Ignis, mollibus ardet in medullis,
Hoc ut dixit, amor sinistra ut ante,
Dextra sternuit approbatione.
Nunc ab auspicio bono profecti,
Mutuis animis amant, amantur,
Vnam Septimius misellus Acmen,
Mauult, quam Syrias, Britanniasq́;,
Vno in Septimio fidelis Acme
Facit delitias, libidinesq́;.
Quis ullos homines beatiores

Vidit? quis uenerem auspicatiorem?

Ad seipsum de aduentu ueris.

Iam uer egelidos refert tepores,
Iam cœli furor equinoctialis
Iucundis Zephyri silescit auris,
Linquantur phrygii Catulle campi,
Nicææq; ager uber æstuosæ,
Ad claras Asiæ uolemus urbes,
Iam mens prætrepidans auet uagari,
Iam læti studio pedes uigescunt,
O dulces comitum ualete cœtus,
Longe quos simul a domo profectos,
Diuersos uariæ uiæ reportant,

Ad Porcium & Socrationem.

Porci, & Socration, duæ sinistræ
Pisonis scabies, famesq; Memmii,
Vos Veraniolo meo, & Fabullo
Verpus præposuit priapus ille,
Vos conuiuia lauta sumptuose
De die facitis, mei sodales
Quærunt in triuio uorationes.

Ad Iuuencium.

Mellitos oculos tuos Iuuenci,
Si quis me sinat usque basiare,
Vsque ad millia basiem trecenta,
Nec unquam saturum inde cor futurum est,
Non si densior aridis aristis
Sit nostræ seges osculationis.

Ad Marcum. T. C.

Disertissime Romuli nepotum,

Quot sunt, quótque fuere Marce Tulli,
Quótque post aliis erunt in annis,
Gratias tibi maximas Catullus
Agit pessimus omnium poeta,
Tanto pessimus omnium poeta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

Ad Licinium.

Hesterno Licini die ociosi
Multum lusimus in meis tabellis, invicem.
Vt conuenerat esse delicatos.
Scribens uersiculos uterque nostrum,
Ludebat numero modo hoc, modo illoc,
Reddens mutua per iocum, atque uinum,
Atque illinc abii tuo lepore
Incensus Licini, facetiis'q;,
Vt nec me miserum cibus iuuaret,
Nec somnus tegeret quiete ocellos,
Sed toto indomitus furore lecto
Versarer, cupiens uidere lucem,
Vt tecum loquerer, simul'q; ut essem.
At defessa labore membra, postquam
Semimortua lectulo iacebant,
Hoc iucunde tibi poema feci,
Ex quo perspiceres meum dolorem,
Nunc audax caue sis, preces'q; nostras Hunc audax Lacrymas.
Oramus caue despuas ocello,
Ne poenas Nemesis reposcat a te.
Est uehemens dea, laedere hanc caueto.

Ad Lesbiam.

Ille mi par esse deo uidetur,

Vel nihil e super mi ferre doloris.

Ille si fas est, superare diuos,
Qui sedens aduersus identidem te
Spectat, et audit
Dulce ridentem, misero quod omneis
Eripit sensus mihi, nam simul te
Lesbia aspexi, nihil est super mi
Quod loquar amens.
Lingua sed torpet, tenueis sub artus
Flamma demanat, sonitu suopte
Tinniunt aures, gemina teguntur
Lumina nocte.
Ocium Catulle tibi molestum est.
Ocio exultas, nimiumq; gaudes.
Ocium reges prius, & beatas
Perdidit urbes.

Ad Seipsum de Struma, & Vatinio.

Quid est Catulle, quod moraris emori?
Sella in curuli Struma Nonius sedet.
Per consulatum peierat Vatinius,
Quid est Catulle, quod moraris emori?

De quodam, et Caluo.

Risi nescio quem modo in corona,
Cui cum mirifice Vatiniana
Meus crimina Caluus explicasset,
Admirans ait hæc, manusq; tollens,
Dii magni sophopichion* disertum,
Othonis caput oppido pusillum. *
Etri rustica & Hemilauta crura, *
Subtile, et leue peditum Libonis *,
Sed non omnia displicere uellem

Hoc iocunde tibi poema feci.
Ex quo perspiceres meum dolorem.

Tito, et Suffecio seni recocto.

In Camerium.

Irascere iterum meis iambis
Immerentibus unicæ Imperator
Oro, si tibi forte non molestum est,
Demonstres ubi sint tuæ tenebræ.
Te quæsiuimus in minore campo,
Te in circo, te in omnibus tabernis,
Te in templo superi Iouis sacrato,
In Magni simul ambulatione.
Fœmellas omneis amicæ prendi,
Quas uultu uidi tamen sereno,
Auelli sinite ipse flagitabam
Camerium mihi pessimæ puellæ.
Quædam inquit nitidum sinum reducens,
En hic in roseis latet papillis,
Sed te quærere iam herculis labos est.
Tanto te in fastu negas amicæ?
Dic nobis ubi sis futurus, ede
Audacter, comiti licenter ede.
Num te lacteolæ tenent puellæ?
Si linguam clauso tenes in ore,
Fructus proiicies amoris omneis,
Verbosa gaudet Venus loquela.
Vel si uis, licet obseres palatum,
Dum uestri sim ego particeps amoris.
Næ custos si fingar ille cretum,
Næ si pegaseo ferar uolatu,
Næ Ladas ego, pennipes'ue Perseus,
Næ Rhesi niueæ, citæq; bigæ.

= Et Langorib. ultimis perosus. ut intimis.

Adde huc plumipedas, uolatilesq́;,
Ventorumq́; simul require cursum,
Quos iunctos Cameri mihi dicares, Plin. in Eplis.
Defessus tamen omnibus medullis,
Et multis langoribus peresus ultimis. ut intimis. iamq. ut. animi
Essem, te mihi amice quæritando.

Ad Catonem.

O rem ridiculam Cato, & iocosam,
Dignamq́; auribus, & tuo cachinno.
Ride quicquid amas Cato Catullum,
Res est ridicula, & nimis iocosa,
Deprendi modo pupulum puellæ
Trusantem, hunc ego si placet Dionæ, crissante
Pro telo rigida mea cecidi.

In Manurram & Cæsarem.

Frag. Pulchre conuenit improbis cinædis,
Mamurræ, pathicoq́;, cæsariq́;.
Nec mirum maculæ pares utrisque,
Vrbana altera, & illa formiana,
Impreßæ resident, nec eluentur,
Morbosi pariter, gemelli utrique
Vno in lectulo, erudituli ambo, inerudituli.
Non hic, quam ille magis uorax adulter,
Riuales, socii & puellularum,
Pulchre conuenit improbis cinædis.

Ad Cælium de Lesbia.

Cœli Lesbia nostra, Lesbia illa,
Illa Lesbia, quam Catullus unam
Plus, quam se, atque suos amauit omnes,
Nunc in quadriuiis, & angiportis,

Glubit

Glubit magnanimos Remi nepotes.

De Rufa & Rufulo.

Bononiensis Rufa Rufulum fallit
Vxor Meneni, saepe quam in sepulchretis
Vidistis, ipso carpere è rogo coenam,
Cum deuolutum ex igne prosequens panem,
A semiraso tunderetur ustore.
Num te leaena montibus libyssinis,
Aut Scylla latrans infima inguinum parte,
Tam mente dura procreauit, ac tetra,
Vt supplicis uocem in nouissimo casu
Contemptam haberes? ah nimis fero corde.

EPITALAMIVM IVLIAE ET MALLII.

Ollis o heliconii
Cultor, uraniae genus,
Qui rapis teneram ad uirum
Virginem o hyemenaee hymen,
O hymen hymenaee.
Cinge tempora floribus,
Suaue olentis amaraci,
Flammeum cape, laetus huc
Huc ueni niueo gerens
Luteum pede soccum.
Excitusq; hilari die,
Nuptialia concinens,
Voce carmina tinnula,
Pelle humum pedibus, manu
Spineam quate tedam.

Nanque Iulia Mallio,
Qualis idalium colens
Venit ad phrygium Venus
Iudicem, bona cum bona
Nubit alite uirgo,
Floridis uelut enitens
Myrtus asiā ramulis, agia
Quos Hamadryades deæ
Ludicrum sibi roscido
Nutriunt in honorē. Humore.
Quare age huc aditum ferens
Perge linquere thespiæ
Rupis aonios specus,
Lympha quos super irrigat
Frigerans Aganippe,
Ac domum dominam uocat ad
Coniugis cupidam noui,
Mentem amore reuinciens,
Vt tenax edera hac, & hac
Arborem implicat errans,
Vos item simul integræ
Virgines, quibus aduenit
Par dies, agite in modum
Dicite o hymenæe hymen,
Hymen o hymenæe, hymen
Vt lubentius audiens,
Se citarier ad suum
Munus huc aditum ferat
Dux bonæ Veneris, boni
Coniugator amoris

Quis deus magis optimis amatis
Expetendus amantibus? est petendus, ut. os
Quem colent homines magis
Cœlitum? o hymenæe hymen,
Hymen o hymenæe.
Te suis tremulus parens
Inuocat, tibi uirgines
Zonula solũunt sinus,
Te timens cupida nouos
Captat aure maritos,
Tu fero iuueni manus, in
Floridam ipse puellulam
Matris e gremio suæ
Dedis, o hymenæe hymen,
Hymen o hymenæe.
Nil potest sine te Venus,
Fama quod bona comprobet
Commodi capere, at potest
Te uolente. quis huic deo
Compararier ausit?
Nulla quit sine te domus
Liberos dare, nec parens
Stirpe nitier, at potest uincier
Te uolente. quis huic deo
Compararier ausit?
Quæ tuis careat sacris
Non queat dare præsides
Terra finibus, at queat
Te uolente. quis huic deo
Compararier ausit?

Claustra pandite ianuæ.
Virgo adest, uiden' ut faces
Splendidas quatiunt comas?
Sed moraris, abit dies,
Prodeas noua nupta.
Tardat ingenuus pudor,
Quæ tamen magis audiens
Flet, quod ire necesse sit.
Sed moraris, abit dies,
Prodeas noua nupta.
Flere desine, non tibi
Herculeia periculum est,
Ne qua fœmina pulchrior
Clarum ab oceano diem
Viderit uenientem.
Talis in uario solet
Diuitis domini hortulo
Stare flos hiacynthinus.
Sed moraris, abit dies,
Prodeas noua nupta.
Prodeas noua nupta, si
Iam uidetur, & audias
Nostra uerba. uiden'? faces
Aureas quatiunt comas,
Prodeas noua nupta.
Non tuus leuis in mala
Deditus uir adultera,
Pro quæ turpia persequens,
A tuis teneris uolet
Secubare papillis,

Lenta qui uelut assitas ascitas.
Vitis implicat arbores,
Implicabitur in tuum
Complexum. sed abit dies,
Prodeas noua nupta.
O cubile quot omine omnibus.
Candido Lacteo pede pede lectulis. ut lectis.
Quæ tibi ueniunt bona,
Gaudeas. sed abit dies, Vacant. V. C.
Prodeas noua nupta.
Quæ tuo ueniunt hero,
Quanta gaudia, quæ uaga
Nocte, quæ media die,
Gaudeas. sed abit dies,
Prodeas noua nupta.
Tollite pueri faces
Flammeum uideo, uenite, uideor uider.
Ite, concinite in modum,
O hymen hymenææ hymen. io.
O hymen hymenææ. io.
Ne diu taceat procax
Fescenina locutio, Fescenina locutio.
Neu nuces pueris neget
Desertum domini audiens Desitum.
Concubinus amorem. Concubinus.
Da nuces pueris iners
Concubine, satis diu
Lusisti nucibus, lubet iubet.
Iam seruire Thalasio,
Concubine nuces da.

S ordebam* tibi uillice
Concubine hodie, atque heri,
Nunc tuum cinerarius
Tondet os, miser ah miser,
Concubine nuces da.
D iceris male te a tuis
Vnguentate glabris marite
Abstinere, sed abstine.
O hymen hymenææ io,
O hymen hymenææ,
S cimus hæc tibi, quæ licent
Sola cognita, sed marito
Ista non eadem licent.
O hymen hymenææ io,
O hymen hymenææ.
N upta tu quoque, quæ tuus
Vir petet, caue ne neges,
Ne petitum aliunde eat.
O hymen hymenææ io.
O hymen hymenææ.
E n tibi domus et potens,
Et beata uiri tui,
Quæ tibi sine fine erit.
O hymen hymenææ io,
O hymen hymenææ.
V sque dum tremulum mouens
Cana tempus anilitas
Omnia omnibus annuit.
O hymen hymenææ io

O hymen hymenææ io.
Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedes,
Rasilemq; subi forem.
O hymen hymenææ io
O hymen hymenææ.
Aspice unus ut accubans
Vir tuus tyrio in toro,
Totus immineat tibi.
O hymen hymenææ io,
O hymen hymenææ.
Ille non minus, atq; tu
Pectore uritur intimo
Flamma, sed penite magis.
O hymen hymenææ io,
O hymen hymenææ.
Mitte brachiolum teres
Prætextatæ puellulæ,
Iam cubile adeat uiri.
O hymen hymenææ io
O hymen hymenææ.
Vos unis senibus bonæ
Cognitæ bene fœminæ
Collocate puellulam.
O hymen hymenææ io,
O hymen hymenææ.
Iam licet uenias marite,
Vxor in thalamo est tibi
Ore floridulo nitens,
Alba parthenicæ uelut

Luteum'ue papauer
Non diu remoratus es,
Iam uenis, bona te uenus
Iuuerit, quoniam palam'
Quod cupis, capis, & bonum
Non abscondis amorem.
At marita tuum tamen
Cœlites, nihilominus
Pulchra res, neque te uenus nam es
Negligit. sed abit dies
Perge, ne remorare.
Ille puluis erithræi,
Syderum'q; micantium
Subducat numerum prius,
Qui uestri numerare uult
Multa millia lusuum. lusus. ludere.
Ludite, ut lubet, & breui ludere.
Liberos date, non decet
Tam uetus sine liberis
Nomen esse, sed indidem
Semper ingenerari.
Torquatus uolo paruulus,
Matris e gremio suæ qui
Porrigens teneras manus,
Dulce rideat ad patrem,
Sed micante labello. inhibiante. alr. mimante. alr. biante
Sit suo similis patri,
Mallio, & facile inscais
Noscitetur ab omnibus,
Et pudicitiam suæ

Matris indicet ore.
Talis illius a bona
Matre laus genus approbet,
Qualis unico ab optima
Matre Telemacho manet
Fama penelopæo.
Claudite hostia uirgines,
Lusimus satis, at boni
Coniuges bene uiuite, &
Munere assiduo ualentem
Exercete iuuentam.

CARMEN NVPTIALE.

Esper adest iuuenes, consurgite, uesper olympo
Expectata diu lux tandem lumina tollit.
Surgere iã tempus, iam pingueis linquere mensas.
Iam ueniet uirgo, iam dicetur hymenæus.
Hymen o hymenææ hymen ades o hymenææ.
Cernitis innuptæ iuuenes? consurgite contra,
Nimirum eoos ostendit noctifer igneis
Sic certe, uiden' ut perniciter exiluere?
Non temere exiluere, canent quo uincere par est.
Hymen o hymenææ hymen ades o hymenææ.
Non facilis nobis æquales palma parata est,
Aspicite, innuptæ secum ut meditata requirant,
Nõ frustra meditãtur, habent memorabile quod sit.
Nos aliò menteis, aliò diuisimus aureis,
Iure igitur uincemur. amat uictoria curam.

Quare nunc animos saltem committite uestros,
Dicere iam incipient, iam respondere decebit.
Hymen o hymenæe hymen ades o hymenæe.
IV. Hespere, qui cœlo lucet crudelior ignis? fertur.
Qui natam possis complexu auellere matris,
Complexu matris retinentem auellere natam,
Et iuueni ardenti castam donare puellam,
Quid faciunt hostes capta crudelius urbe?
Hymen o hymenæe hymen ades o hymenæe.
IV. Hespere, qui cœlo lucet iucundior ignis? fertur crudelior.
uacat v.c. Qui natam possis complexu auellere matris,
Qui desponsa tua firmes connubia flamma.
Quod pepigere uiri, pepigerunt ante parentes,
Nec iunxere prius, quam se tuus extulit ardor.
Quid datur a diuis felici optatius hora?
Hymen o hymenæe hymen ades o hymenæe.
PV. Hesperus a nobis æquales abstulit unam. nostris.
Nanque tuo aduentu uigilat custodia semper,
Nocte latent fures, quos idem sæpe reuertens
Vespere mutato comprendis nomine eosdem,
At lubet innuptis ficto te carpere questu. quem.
Quid tum si carpunt tacita quod mente requirunt?
Hymen o hymenæe hymen ades o hymenæe.
Vt flos in septis secretus nascitur hortis,
Ignotus pecori, nulli contusus aratro, nullo conuulsus.
Quem mulcent auræ, firmat sol, educat imber,
Multi illum pueri, multæ optauere puellæ,
Idem cum tenui carptus defloruit ungui, dum. pro tum. Quint.
Nulli illum pueri, nullæ optauere puellæ, est
Quint. in. 9. fol. Sic uirgo dum intacta manet, dum cara suis, sed suis est ibi. ut ubi.
innupta.

Cum castum amisit polluto corpore florem,
Nec pueris iucunda manet, nec cara puellis.
Hymen o hymenæe hymen ades o hymenæe.
Vt uidua in nudo uitis quæ nascitur aruo,
Nunquam se extollit, nunquam mitem educat uuã,
Sed tenerum prono deflectens pondere corpus,
Iam iam contingit summum radice flagellum,
Hanc nulli agricolæ nulli accoluere iuuenci,
At si forte eadem est ulmo coniuncta marito,
Multi illam agricolæ, multi accoluere iuuenci,
Sic uirgo, dum intacta manet, dum inculta senescit,
Cum par connubium maturo tempore adepta est,
Cara uiro magis, & minus est inuisa parenti.
Et At tu ne pugna cum tali coniuge uirgo,
Non æquum est pugnare, pater cui tradidit ipse,
Ipse pater cum matre, quibus parere necesse est.
Virginitas non tota tua est, ex parte parentum est,
Tertia pars matri data, pars data tertia patri,
Tertia sola tua est, noli pugnare duobus,
Qui genero sua iura simul cum dote dederunt.
Hymen o hymenæe hymen ades o hymenæe.
Tertia pars patris est, pars est data tertia mri.

DE BERECYNTHIA ET ATY.

Svper alta uectus Atys celeri rate Attis
maria
Phrygiũ ut nemus citato cupide pede
tetigit,
Adiitq; opaca syluis redimita loca deæ
ibi. ut ubi. Stimulatus ut furenti rabie uagus animus,

Deuoluit iste acuto sibi pondera silicæ,
Itaque ut relicta sensit sibi membra sine uiro,
Etiam recente terræ sola sanguine maculans
Niueis citata cœpit manibus leue tympanum
Tympanum tubam Cybelle tua mater initia,
Quatiensq; terga tauri teneris caua digitis,
Cauere hoc suis adorta est tremebunda comitibus,
Agite ite ad alta gallæ Cybeles nemora simul,
Simul ite dindymenæ dominæ uaga pecora,
Aliena petentes uelut exilio loca celeri
Sectam meam executæ duce me mihi comites
Rapidum salum tulistis, truculentaq; pelagi,
Et corpus euirastis ueneris nimio odio.
Hilarate ære concitatis erroribus animum,
Mora tarda mente cedat, simul ite, sequimini
Phrygiā ad domū, cybelles phrygia ad nemora deæ,
Vbi cymbalum sonat uox, ubi tympana reboant,
Tibicen ubi canit phryx curuo graue calamo,
Vbi capita mænades ui iaciunt hederigeræ,
Vbi sacra sancta acutis ululatibus agitant,
Vbi sueuit illa diuæ uolitare uaga cohors,
Quo nos decet citatis celerare tripudiis.
Simul hæc comitibus Atys cecinit notha mulier,
Thiasus repente linguis trepidantibus ululat,
Leue tympanum remugit, caua cymbala recrepant.
Viridem citus adit idam properante pede chorus,
Furibunda simul anhelans uaga uadit animo egens.
Comitata tympano Atys per opaca nemora dux,
Veluti iuuenca uitans onus indomita iugi,
Rapidæ ducem sequuntur gallæ pede propero,

I taque, ut domum Cybelles tetigere lassulæ, Lassulus.
N imio e labore somnum capiunt sine cerere,
P iger his labanteis langore oculos sopor operit,
A bit in quiete molli rabidi furor animi.
S ed ubi horis aureis sol radiantibus oculis
L ustrauit æthera album, sola dura, mare ferum.
P epulitq; noctis umbras uegetis sonipedibus,
V bi somnus excitum Atyn fugiens citus abiit,
T repidantem eum recepit dea pasithea sinu.
I ta de quiete molli rapida sine rabie,
S imul ipsa pectore Atys sua facta recoluit,
L iquidaq; mente uidit sine quis, & ubi foret,
A nimo æstuante rursus reditum ad uada tetulit,
I bi maria uasta uisens lachrymantibus oculis,
P atriam allocuta est ita uoce mœsta miseriter,
P atria o mea creatrix, patria o mea genitrix,
E go quam miser relinquens, dominos ut herifugæ Herifugæ.
F amuli solent, ad idæ tetuli nemora pedem,
V t apud niuem & ferarum gelida stabula forem,
E t omnia earum adirem furibunda latibula.
V bi nam, aut quibus locis te positam patria rear?
C upit ipsa pupula ad te sibi dirigere aciem, pupilla.
R abie fera carens dum breue tempus, animus est.
E gó ne a mea remota hæc ferar in nemora domo?
P atria, bonis, amicis, genitoribus abero?
A bero foro, & palæstra, stadio, & gymnasiis?
M iser ah miser quærenda est etiam, atq; etiã animã,
Q uod enim genus figuræ est, ego nunquid abierim?
E go mulier, ego adolescens, ego ephebus, ego puer,
E go gymnasii fui flos, ego eram decus olei,
Quonam mihi uetus figura, quo uigor abierit.

Mihi ianuæ frequentes, mihi limina tepida,
Mihi floridis corollis redimita domus erat,
Linquendum ubi esset orto mihi sole cubiculum.
Ego'ne deum ministra, & cybeles famula ferar?
Ego mænas, ego mei pars, ego uir sterilis ero?
Ego uiridis algida idæ niue amicta loca colam?
Ego uitam agam sub altis phrygiæ columinibus?
Vbi cerua siluicultrix, ubi aper nemoriuagus?
Iam iam dolet, quod egi, iam iamq; poënitet.
Roseis ut huic labellis palam sonitus abiit
Geminas deorum ad aures noua nuntia referens.
Vbi iuncta iuga resoluens Cybelea leonibus,
Leuumq; pecoris hostem stimulans ita loquitur,
Agedũ inqt, age ferox, hũc agedũ aggredere furor,
Fac ut furoris ictu reditum in nemora ferat,
Mea libere nimis qui fugere imperia cupit,
Age, cæde terga cauda tua, uerbera pateant.
Face cuncta mugienti fremitu loca retonent.
Rutilam ferox torosa ceruice quate iubam.
Ait hæc minax cybelle, religatq; iuga manu,
Ferus sese ipse adhortatus, rapidum incitat animũ
Vadit, infremit, refringit uirgulta pede uago,
At ubi ultima albicantis loca littoris adiit,
Tenerumq; uidit Atyn prope marmora pelagi,
Facit impetum, ille demens fugit in nemora fera,
Ibi semper omne uitæ spatium famula fuit,
Dea magna, dea cybelle, dea dindymi domina
Procul a mea tuus sit furor omnis hera domo,
Alios age incitatos, alios age rabidos.

Peli et Thetidis epithalamium.

P Eliaco quondam prognatæ uerticæ pinus
Dicuntur liquidas neptuni nasse per undas
Phasidos ad fluctus, & fineis æetæos,
Cum læti iuuenes argiuæ robora pubis
Auratam optantes Colchis auertere pellem,
Ausi sunt uada salsa cita decurrere puppi,
Cœrula uerrentes abiegnis æquora palmis,
Diua quibus retinens in summis urbibus arces,
Ipsa leui fecit uolitantem flamine currum,
Pinea coniungens inflexæ texta carinæ,
Illa rudem cursu prima imbuit amphitriten,
Quæ simulac rostro uentosum proscidit æquor,
Tortaq; remigio spumis incanuit unda,
Emersere feri candenti e gurgite uultus
Aequoreæ monstrum nereides admirantes,
Illaq;, atq; alia uiderunt luce marinas
Mortales oculi nudato corpore nymphas
Nutricum tenus extantes e gurgite cano.
Tum Thetidis Peleus incensus fertur amore,
Tum Thetis humanos non despexit hymenæos,
Tum Thetidi pater ipse iugandum Pelea sensit.
O nimis optato seclorum tempore nati
Heroes saluete, deum genus, o bona mater, Inuocatio.
Vos ego sæpe meo uos carmine compellabo,
Teq; adeo eximiæ tedis felicibus aucte
Thessaliæ columen Peleu, cui Iuppiter ipse,
Ipse suos diuum genitor concessit amores,
Téne Thetis tenuit pulcherrima neptunine,

Dat quoq; iam saltus intra caua texta carinæ.
Et Pinea texta sonant, pulsi stridore rudentes.
Et Pinea non sano ter pede texta ferit.

Tib. Quid moror oceanus ponto qua continet orbem.

T éne suam Tethys concessit ducere neptem?
O ceanus'q; pater totum qui amplectitur orbem? mari.
Q uæ simul optatæ finito tempore luces
A duenere, domum conuentu tota frequentat
T essalia, oppletur lætanti regia cœtu,
D ona ferunt, præ se declarant gaudia uultu,
D eseritur Scyros, linquunt phthiotica tempe,
G raiugenas'q; domos, ac mœnia larissea. Mycenis Lar
P harsaliam coeunt, pharsalia tecta frequentant, — Ouid. Victa petet Mutinæ pharsalia sentiet illum.
R ura colit nemo, mollescunt colla iuuencis,
N on humilis curuis purgatur uinea rastris,
N on glebam prono conuellit uomere taurus,
N on falx attenuat frondatorum arboris umbram,
S qualida desertis rubigo infertur aratris.
I psius at sedes, quacunque opulenta recessit resedit.
R egia, fulgenti splendent auro, atq; argento,
C andet ebur soliis, collucent pocula mensæ, Gaudet.
T ota domus gaudet regali splendida gaza,
P uluinar uero diuæ geniale locatur
S edibus in mediis, indo quod dente politum aedibus.
T incta tegit roseo conchilis purpura fuco,
H æc uestis priscis hominum uariata figuris,
H eroum mira uirtutes indicat arte,
N anque fluentisono prospectans littore Diæ Chia — Fluentisonum.
T hesea cedentem celeri cum classe tuetur
I ndomitos in corde gerens Ariadna furores,
N ec dum etiam, sese'q; sui tum credidit esse,
V t pote fallaci quæ tum primum excita somno
D esertam in sola miseram se cernit arena.
I mmemor at iuuenis fugiens, pellit uada remis,

Toto

Irrita uentosæ linquens promissa procellæ,
Quem procul ex alga mœstis minois ocellis
Saxea ut effigies bacchantis prospicit euœ,
Prospicit, & magnis curarum fluctuat undis,
Non flauo retinens subtilem uertice mitram,
Non contecta leui uelatum pectus amictu,
Non tereti strophio lactanteis uincta papillas,
Omnia quæ toto delapsa e corpore passim
Ipsius ante pedes fluctus salis allidebant.
Sed neque tum mitræ, neque tum fluitantis amictus
Illa uicem curans, toto te ex pectore Theseu,
Toto animo, tota pendebat perdita mente.
Ah miseram assiduis quam luctibus externauit
Spinosas Erycina serens in pectore curas.
Illa tempestate ferox, & tempore Theseus
Egressus curuis e littoribus pyreæi,
Attigit iniusti regis Gortynia tecta.
Nam perhibent olim crudeli peste coactam
Androgeoneæ pœnas exoluere cædis
Electos iuuenes simul & decus innuptarum
Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro,
Quis angusta malis cum mœnia uexarentur,
Ipse suum Theseus pro caris corpus Athenis
Proiicere optauit potius, quam talia Cretam
Funera Cecropiæ, nec funera, portarentur.
Atque ita naue leui nitens, ac lenibus auris,
Magnanimum ad Minoa uenit, sedes'q; superbas.
Hunc simulac cupido conspexit lumine uirgo
Regia, quam suaueis expirans castus odores
Lectulus, in molli complexu matris alebat

Quales Eurotæ pergignunt flumina myrtos,
Auráue distinctos educat uerna colores,
Non prius ex illo flagrantia declinauit
Lumina, quam toto concepit pectore flammam
Funditus, atq; imis exarsit tota medullis.
Heu misere exagitans immiti corde furores
Sancte puer, curis hominum qui gaudia misces,
Quique regis Golgos, quique Idalium frondosum,
Qualibus incensam iactasti mente puellam
Fluctibus, in flauo sæpe hospite suspirantem,
Quantos illa tulit languenti corde timores,
Quantum sæpe magis fulgore expalluit auri,
Cum sæuum cupiens contra contendere monstrum,
Aut mortem oppeteret Theseus, aut præmia laudis,
Non ingrata, tamen frustra, munuscula diuis
Promittens, tacito suspendit uota labello.
Nam uelut in summo quatientem brachia tauro
Quercum, aut conigeram sudanti cortice pinum,
Indomitus turbo contorquens flamine robur
Eruit, illa procul radicibus exturbata,
Prona cadit, lateq; & comminus omnia frangit,
Sic domito sæuum prostrauit corpore Theseus
Nequicquam uanis iactantem cornua uentis,
Inde pedem sospes multa cum laude reflexit
Errabunda regens tenui uestigia filo,
Ne labyrintheis e flexibus egredientem
Tecti frustraretur inobseruabilis error.
Sed quid ego a primo digressus carmine, plura
Commemorem? ut linquens genitoris filia uultum,
Vt consanguineæ complexum, ut denique matris,

Quæ misero gnatæ fleret deperdita leto,
Omnibus his Thesei dulcem præferret amorem,
Aut ut uecta ratis spumosa ad littora Diæ,
Aut ut eam dulci deuictam lumina somno
Liquerit immemori discedens pectore coniunx.
Sæpe illam perhibent ardenti corde furentem,
Clarisonas imo fudisse e pectore uoces,
Ac tum præruptos tristem conscendere montes,
Vnde aciem in pelagi uastos protenderet æstus,
Tum tremuli salis aduersas procurrere in undas
Mollia nudatæ tollentem tegmina suræ,
Atq; hæc extremis mœstam dixisse querelis,
Frigidulos udo singultus ore cientem.
Sicine me patriis abductam perfide ab oris,
Perfide deserto liquisti in littore Theseu?
Sicine discedens neglecto numine diuum
Immemor, ah deuota domum periuria portas,
Nullá ne res potuit crudelis flectere mentis
Consilium, tibi nulla fuit clementia prædo,
Immite ut nostri uellet miserescere pectus.
At non hæc quondam blanda promissa dedisti
Voce mihi, non hoc miseram sperare iubebas,
Sed connubia læta, sed optatos hymenæos,
Quæ cuncta aerii discerpunt irrita uenti.
Tum iam nulla uiro iuranti fœmina credat,
Nulla uiri speret sermones esse fideleis,
Qui dum aliquid cupiens animus prægestit apisci,
Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt,
Sed simulac cupidæ mentis satiata libido est,
Dicta nihil metuere, nihil periuria curant.

Certe ego te in medio uersantem turbine leti
Eripui, & potius germanum amittere creui,
Quam tibi fallaci supremo in tempore deesse.
Pro quo dilaceranda feris dabor, alitibusq;
Præda, nec iniecta tumulabor mortua terra.
Quænam te genuit sola sub rupe leæna?
Quod mare conceptum spumantibus expuit undis?
Quæ Syrtis, quæ Scylla uorax, quæ uasta Charybdis,
Talia qui reddis pro dulci præmia uitæ?
Si tibi non cordi fuerant connubia nostra,
Sæua quod horrebas prisci præcepta parentis,
Attamen in uestras potuisti ducere sedes,
Quæ tibi iucundo famularer serua labore,
Candida permulcens liquidis uestigia lymphis,
Purpureáue tuum consternens ueste cubile.
Sed quid ego ignaris nequicquam conqueror auris
Externata malo? quæ nullis sensibus auctæ,
Nec missas audire queunt, nec reddere uoces.
Ille autem prope iam mediis uersatur in undis,
Nec quisquam apparet uacua mortalis in alga,
Sic nimis insultans extremo tempore sæua
Fors etiam nostris inuidit questibus aures.
Iuppiter omnipotens utinam nec tempore primo
Gnosia cecropiæ tetigissent littora puppes,
Indomito nec dira ferens stipendia tauro
Perfidus in Cretam religasset nauita funem,
Nec malus hic cœlans dulci crudelia forma,
Consilium nostris quæsisset sedibus hospes.
Nam quo me referam? quali spe perdita nitar?
Idæos ne petam montes? a gurgite lato

D iscernens pontum truculentum ubi diuidit æquor?
A n patris auxilium sperem, quem næ ipsa reliqui,
R espersum iuuenem fraterna cæde secuta?
C oniugis an fido consoler memet amore?
Q ui fugit lentos incuruans gurgite remos?
P ræterea nullo littus, sola insula, tecto,
N ec patet egressus pelagi cingentibus undis,
N ulla fugæ ratio, nulla spes, omnia muta,
O mnia sunt deserta, ostentant omnia letum.
N on tamen ante mihi languescent lumina morte,
N ec prius a fesso secedent corpore sensus,
Q uam iustam a diuis exposcam prodita multam,
C œlestumq; fidem postrema comprecer hora.
Q uare facta uirum multantes uindice pœna
E umenides, quibus anguineo redimita capillo
F rons expirantis præportat pectoris iras,
H uc huc aduentate, meas audite querelas,
Q uas ego uæ miseræ, extremis proferre medullis,
C ogor inops, ardens, amenti cæca furore,
Q uæ quoniam uerę nascuntur pectore ab imo,
V os nolite pati nostrum uanescere luctum,
S ed quali solam Theseus me mente reliquit,
T ali mente deæ funestet seq; suosq;.
H as postquam mœsto profudit pectore uoces,
S upplicium sæuis exposcens anxia factis,
A nnuit inuicto cœlestum numine rector,
Q uo tunc & tellus, atque horrida contremuerunt
A equora, concussitq; micantia sydera mundus.
I pse autem cæca mentis caligine Theseus
C onsitus, oblito dimisit pectore cuncta,

Quæ mandata prius constanti, mente tenebat
Dulcia nec mœsto sustollens signa parenti,
Sospitem, & ereptum se ostendit uisere portum.
Nanque ferunt, olim classi cum mœnia diuæ
Linquentem gnatum uentis concrederet Aegeus,
Talia complexus iuueni mandata dedisse,
Gnate mihi longa iucundior unice uita,
Gnate ego quem in dubios cogor dimittere casus,
Reddite in extremæ nuper mihi fine senectæ,
Quandoquidē fortuna mea, ac tua feruida uirtus,
Eripit inuito mihi te, cui languida non dum
Lumina sunt gnati cara saturata figura,
Non ego te gaudens lætanti pectore mittam,
Nec te ferre sinam fortunæ signa secundæ,
Sed primum multas expromam mente querelas,
Canitiem terra, atque infuso puluere fœdans,
Inde infecta uago suspendam lintea malo,
Nostros ut luctus, nostræq; incendia mentis
Carbasus obscura dicat ferugine hibera,
Quod tibi si sancti concesserit incola Ithomi,
Quæ nostrum genus, ac sedes defendere sueta
Annuat, ut tauri respergas sanguine dextram,
Tum uero facito, ut memori tibi condita corde
Hæc uigeant mandata, nec ulla obliteret ætas,
Vt simulac nostros inuisent lumina colles,
Funestam antennæ deponant undiq; uestem,
Candidaq; intorti sustollant uela rudentes,
Quam primum cernens ut læta gaudia mente
Agnoscam, cum te reducem sors prospera sistet.
Hæc mandata prius constanti mente tenentem

Nec dum audierant inflari classica. Virg.

Theséa, ceu pulsæ uentorum flamine nubes
Aerium niuei montis liquere cacumen.
At pater, ut summa prospectum ex arce petebat,
Anxia in assiduos absumens lumina fletus,
Cum primum inflati conspexit lintea ueli,
Præcipitem sese scopulorum e uertice iecit,
Amissum credens immiti Thesea fato.
Sic funesta domus ingressus tecta paternæ,
Morte ferox Theseus, qualem minoidi luctum
Obtulerat mente immemori, talem ipse recepit.
Quæ tum prospectans cedentem mœsta carinam
Multiplices animo uoluebat saucia curas.
At parte ex alia florens uolitabat Iacchus,
Cum thyaso satyrorum, & nisigenis silenis,
Te quærens Ariadna, tuoq; incensus amore,
Qui tum alacres passim lymphata mente furebant,
Euoe bacchantes, euoe capita inflectentes,
Horum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos,
Pars e diuulso iactabant membra iuuenco,
Pars sese tortis serpentibus incingebant,
Pars obscura cauis celebrabant orgia cistis,
Orgia quæ frustra cupiunt audire profani.
Plangebant alii proceris tympana palmis,
Aut tereti tenueis tinnitus ære ciebant.
Multi raucisonis efflabant cornua bombis,
Barbaraq; horribili stridebat tibia cantu.
Talibus amplificæ uestis decorata figuris,
Puluinar complexa suo uelabat amictu.
Quæ postquam cupide spectando thessala pubes
Expleta est, sanctis cœpit decedere diuis.

Hic qualis flatu placidum mare matutino
Horrificans Zephyrus procliuas incitat undas,
Aurora exoriente uagi sub lumina solis,
Quæ tarde primum clementi flamine pulsæ
Procedunt, leuiterq; sonant plangore cachinni,
Post uento crescente, magis magis increbrescunt,
Purpureaq; procul nantes a luce refulgent,
Sic tum uestibuli linquentes regia tecta uariantes.
A se quisque uago passim pede discedebant. prose
Quorum post abitum, princeps e uertice Pelii Pelri.
Aduenit Chiron portans siluestria dona.
Nam quoscunq; ferunt campi, quos thessala magnis
Montibus ora creat, quos propter fluminis undas
Aura parit flores tepidi fœcunda fauoni,
Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis,
Quis permulsa domus iucundo risit odore. quo.
Confestim Penéos adit uiridantia tempe, Peneus æde.
Tempe, quæ syluæ cingunt superimpendentes,
mnemosynen. Nesorum. alr. Annison Nereidum linquens claris celebranda choreis, *doris.
Nonacrias atque ille tulit radicitus altas
Fagos, ac recto proceras stipite laurus,
Non sine nutanti platano, lentaq; sorore
Flammati Phäethontis, & aeria cupressu. Cyparisso.
Hæc circum sedes late contexta locauit,
Vestibulum ut molli uelatum fronde uireret. uestitum.
Post hunc consequitur solerti corde Prometheus
Extenuata gerens ueteris uestigia pœnæ,
Quam quondam silici restrictus membra catena
Persoluit, pendens e uerticibus præruptis.
Inde pater diuum sancta cum coniuge, natisq;,

Aduenit cœlo, te solum Phœbe relinquens,
Vnigenamq́; simul cultricem montis Ithomi,
Peleánam tecum pariter soror aspernata est,
Nec Thetidis tedas uoluït cælebrare iugaleis.
Qui postquam niueis flexerunt sedibus artus,
Large multiplici constructæ sunt dape mensæ,
Cum interea infirmo quatientes corpora motu,
Veridicos parcæ cœperunt edere cantus,
His corpus tremulum complectens undique quercus
Candida purpureis ramis incinxerat ora,
At roseo niueæ residebant uerticæ uittæ,
Aeternumq́; manus carpebant rite laborem.
Leua colum molli lana retinebat amictum,
Dextera tum leuiter deducens fila supinis
Formabat digitis, tum prono in pollicæ torquens,
Libratum tereti uersabat turbine fusum,
Atque ita decerpens æquabat semper opus dens,
Laneáq; aridulis hærebant morsa labellis,
Quæ prius in leni fuerant extantia filo.
Ante pedes autem candentis mollia lanæ
Vellera uirgati custodibant calathisci.
Hæc tum clarisona pellentes uellera uoce
Talia diuino fuderunt carmine fata,
Carmine, perfidiæ quod post nulla arguet ætas.
O decus eximium, magnis uirtutibus augens,
Emathiæ columen Peleu, clarissime nato,
Accipe, quod læta tibi pandunt luce sorores,
Veridicum oraclum, sed uos, quæ fata sequuntur,
Currite ducentes sub tegmina currite fusi.
Adueniet tibi iam portans optata maritis

Hesperus, adueniet fausto cum sydere coniunx,
Quae tibi flexo animo mentis perfundat amorem,
Languidulosq; paret tecum coniungere somnos,
Leuia substernens robusto brachia collo.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Nulla domus tales unquam contexit amores,
Nullus amor tali coniunxit foedere amanteis,
Qualis adest Thetidi, qualis concordia Pelei.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Nascetur uobis expers terroris Achilles,
Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus,
Qui persaepe uago uictor certamine cursus
Flammea praeuertet celeris uestigia ceruae.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Non illi quisquam bello se conferet heros,
Cum phrygi teucro manabunt sanguine riui,
Troicáque obsidens longinquo moenia bello,
Periuri Pelopis uastabit tertius haeres.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Illius egregias uirtutes, claráq; facta
Saepe fatebuntur gnatorum in funere matres,
Cum in cinerem canos soluent a uertice crines,
Putridáq; infirmis uariabunt pectora palmis.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Nanque uelut densas prosternens messor aristas,
Sole sub ardenti flauentia demetit arua,
Troiugenum infesto prosternet corpora ferro.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Testis erit magnis uirtutibus unda Scamandri,
Quae passim rapido diffunditur Hellesponto,

Cuius iter cæsis angustans corporum aceruis,
Alta tepefaciet permista flumina cæde.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Denique testis erit morti quoque reddita præda,
Cum teres excelso coacervatum aggere bustum
Excipiet niueos perculsæ uirginis artus.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Nam simulac fessis dederit fors copiam achiuis
Vrbis dardaniæ neptunia soluere uincla,
Alta polixenia madefient cæde sepulchra,
Quæ uelut ancipiti succumbens uictima ferro,
Proiiciet truncum submisso poplite corpus.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Quare agite optatos animi coniungite amores,
Accipiat coniunx felici fœdere diuam,
Dedatur cupido iam dudum nupta marito.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Non illam nutrix orienti luce reuisens,
Hesterno collum poterit circundare filo.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi,
Anxia nec mater discordis mœsta puellæ
Secubitu, caros mittet sperare nepotes.
Currite ducentes subtegmina, currite fusi.
Talia præfantes quondam felicia Pelei
Carmina, diuino cecinerunt pectore parcæ.
Præsentes nanque ante domos inuisere castas
Sæpius, & sese mortali ostendere cœtu,
Cælicolæ nondum spreta pietate solebant.
Sæpe pater diuum templo infulgente reuisens,
Annua dum festis uenissent sacra diebus,

Aemathij q; iterũ madefient cæde philippi. ouid.

30

Conspexit terra centum procurrere currus.
Saepe uagus liber Parnasi uertice summo
Thyadas effusis euanteis crinibus egit,
Cum delphi tota certatim ex urbe ruentes
Acciperent laeti diuum fumantibus aris.
Saepe in letifero belli certamine Mauors,
Aut rapidi Tritonis Hera, aut Rannusia uirgo,
Armatas hominum est praesens hortata cateruas.
Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
Iustitiamq; omnes cupida de mente fugarunt,
Perfudere manus fraterno sanguine fratres,
Destitit extinctos natus lugere parenteis,
Optauit genitor primaeui funera nati,
Liber ut innuptae potiretur flore nouercae,
Ignaro mater substernens se impia nato,
Impia non uerita est diuos scelerare penates,
Omnia fanda, nefanda malo permixta furore,
Iustificam nobis mentem auertere deorum.
Quare nec tales dignantur uisere coetus,
Nec se contingi patiuntur lumine claro.

AD ORTALVM.

Et si me assiduo confectum cura dolore
Seuocat a doctis Ortale uirginibus,
Nec potis est dulceis musarum expromere foetus
Mens animi tantis fluctuat ipsa malis,
Nanque mei nuper lethaeo gurgite fratris,
Pallidulum manans alluit unda pedem,
Troia rhetaeo quem subter littore tellus,
Ereptum nostris obterit ex oculis,

Alloquar? audiero ne unquam tua uerba loquentem?
Nunquam ego te uita frater amabilior
Aspiciam posthac? at certe semper amabo,
Semper mœsta tua carmina morte legam,
Qualia sub densis ramorum concinit umbris
Daulias, assumpti fata gemens Ityli. absumpti. Ityos.
Sed tamen in tantis mœroribus Ortale mitto
Hæc expressa tibi carmina Battiadæ,
Ne tua dicta uagis nequicquam credita uentis
Effluxisse meo forte putes animo,
Vt missum sponsi furtiuo munere malum
Procurrit casto uirginis e gremio,
Quod miseræ oblitæ molli sub ueste locatum
Dum aduentu matris prosilit, excutitur,
Atque illud prono præceps agitur decursu,
Huic. V.c. Hinc manat tristi conscius ore rubor.

De Coma Berenicis.

Omnia qui magni dispexit lumina mundi,
Qui stellarum ortus comperit, atq; obitus,
Flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur,
Vt cedant certis sydera temporibus,
Vt triuiam furtim sub latmia saxa relegans
Dulcis amor gyro deuocet aerio,
Idem me ille Conon cœlesti numine uidit
E beroniceo uertice cæsariem,
Fulgentem clare quam multis illa dearum
Leuia protendens brachia pollicita est,
Qua rex tempestate nouis auctus hymenæis,
Vastatum fines iuerat aßyrios,
Dulcia nocturnæ portans uestigia rixæ,

Quam de uirgineis gesserat exuuiis.
Est ne nouis nuptis odio Venus? an' ne parentum
Frustrantur falsis gaudia lachrymulis?
Vbertim thalami quas intra limina fundunt,
Non, ita me diui, uera gemunt, iuērint,
Id mea me multis docuit regina querelis
Inuisente nouo prælia torua uiro.
At tu non orbum luxti deserta cubile,
Sed fratris cari flebile discidium,
Cum penitus mœstas exedit cura medullas,
Vt tibi tunc toto pectore sollicitæ
Sensibus ereptis mens excidit, atque ego certe
Cognoram a parua uirgine magnanimam.
An' ne bonum oblita es facinus, quod regnū adepta es
Coniugium, quod non fortior auxit auis?
Sed tum mœsta uirum mittens, quæ uerba locuta es?
(Iuppiter) ut tersti lumina sæpe manu.
Quis te mutauit tantus deus? an quod amantes,
Non longe a caro corpore abesse uolunt?
Atque ibi, pro cunctis, pro dulci coniuge, diuis
Non sine taurino sanguine pollicita es,
Si reditum tetulisset is, haud in tempore longo
Captam Asiam ægypti finibus addiderat.
Quis ego pro factis cœlesti reddita cœtu,
Pristina uota nouo munere dissoluō.
Inuita o regina tuo de uertice cessi,
Inuita, adiuro te'que, tuum'q; caput,
Digna ferat, quod si quis inaniter adiurarit.
Sed qui se ferro postulet esse parem?
Ille quoque euersus mons est, quem maxima in oris

Progenies phthiæ clara superuehitur,
Cum medi irrupere nouum mare, cumq; iuuentus
Per medium classi barbara nauit Athon.
Quid facient crines, cum ferro talia cedant?
Iuppiter, ut χαλύβων omne genus pereat.
Et qui principio sub terra quærere uenas
Institit, ac ferri frangere duritiem.
Abiunctæ paulo ante comæ mea fata sorores
Lugebant, cum se Memnonis æthiopis
Vnigena impellens nutantibus aëra pennis
Obtulit Arsinoes Cloridos ales equis,
Isque per ætherias me tollens aduolat auras,
Et Veneris casto collocat in gremio,
Ipsa suum Zephyritis eò famulum legarat,
Grata canobitis incola littoribus,
Scilicet in uario ne solum limite cœli
Ex ariadnæis aurea temporibus
Fixa corona foret, sed nos quoque fulgeremus
Deuotæ flaui uerticis exuuiæ.
Vuidulum a fletu cedentem ad templa deum me
Sidus in antiquis diua nouum posuit,
Virginis & sæui contingens ora leonis
Lumina Calistœ iuncta lycaoniæ.
Vertor in occasum, tardum dux ante booten,
Qui uix sero alto mergitur oceano.
Sed quanquam me nocte premunt uestigia diuum,
Luce autem canæ tethyi restituor
Pace tua fari hæc liceat rhannusia uirgo,
Nanque ego non ullo uera timore tegam,
Non si me infestis discerpant sydera dictis,

-Et quas unanimis uincula coniugij.

Condita quin ueri pectoris euoluā̃m,
Non his tam lætor rebus, quam me abfore semper,
Abfore me a dominæ uertice discrucior, explera.
Quicum ego, dum uirgo quondā̃ fuit omnibus expers
Vnguentis, unà millia multa bibi.
Nunc uos optato quas iunxit lumine tæda
Non prius unanimis corpora coniugibus post.
Tradite nudantes reiecta ueste papillas, nudatas.
Quam iucunda mihi munera libet onyx, sed
Vester onyx casto colitis quæ iura cubili.
Sed quæ se impuro dedit adulterio, foedat.
Illius mala dona leuis bibat irrita puluis.
Nanq; ego ab indignis præmia nulla peto.
Sed magis o nuptæ semper concordia uestras
Semper amor sedes incolat assiduus.
Tu uero regina tuens cum sydera, diuam
Placabis festis luminibus Venerem
Sanguinis expertem, non uotis esse tuam me, non men stres ese tui
Sed potius largis effice muneribus.
Sydera cur iterent? utinam coma regia fiam, retinent.
Proximus hydrochoi fulgeat Oarion. irriconi uel. Erigone.
Proximus Arcturo fulgor et erigone. fulgor et erigone.

Oarion. Polic. in Mise.

AD IANVAM.

Dulci iucunda uiro, iucunda parenti,
Salue, téque bona Iuppiter auctet ope
Ianua, quam Balbo dicunt seruisse benigne
Olim, cum sedes ipse senex tenuit,
Quam'que ferunt rursus uoto seruisse maligno,
Postquam es proiecto facta marita sene,

Marita.

Dic agedum

Dic agedum nobis, quare mutata feraris
In dominun ueterem deseruisse fidem.
Non ita Cæcilio placeam, cui credita nunc sum,
Culpa mea est, quanquam dicitur esse mea.
Nec peccatum a me quisquam pote dicere quicquã.
Verum isti populo dii mala multa ferant,
Qui quacũque aliquid reperitur non bene factum,
Ad me omnes clamant, ianua culpa tua est.
Non istuc satis est uno te dicere uerbo,
Sed facere, ut quiuis sentiat, & uideat.
Quid possum, nemo quærit, nec scire laborat,
Nos uolumus uobis dicere, ne dubita.
Primum igitur uirgo quod fertur tradita nobis,
Falsum est, non illam uir prior attigerat,
Languidior tenera cui pendens sicula beta,
Nunquam se mediam sustulit ad tunicam,
Sed pater illius nati uiolasse cubile
Dicitur, & miseram conscelerasse domum.
Siue quod impia mens cæco flagrabat amore,
Seu quod iners sterili semine natus erat.
Ne quærendum aliunde foret neruosius illud,
Quod posset zonam soluere uirgineam.
Egregium narras mira pietate parentem,
Qui ipse sui gnati minxerit in gremium.
Atqui non solum hoc se dicit cognitum habere
Brixia, chinæa supposita in specula,
Flauus quam molli percurrit flumine Mela,
Brixia Veronæ mater amata meæ,
Sed de Postumii, & Cornelii narrat amore,
Cum quibus illa malum fecit adulterium.

E

Dixerit hic aliquis, qui tu istæc ianua no sti,
Cui nunquam domini limine abesse licet?
N ec populum auscultare, sed huic suffixa tigillo
Tantum operire soles, aut aperire domum?
S æpe illam audiui furtiua uoce loquentem
Solam consiliis hæc sua flagitia, a Cæciliis. ut cum moechis.
N omine dicentem, quos diximus, ut pote, quæ mi
Speraret nec linguam esse, nec auriculam.
P ræterea addebat quendam, quem dicere nolo
Nomine, ne tollat rubra supercilia.
Longus homo est, magnas cui lites intulit olim qui.
Falsum mendaci uentre puerperium.

Ad Mallium.

Q uod mihi fortuna, casuq; oppressus acerbo,
Conscriptum hoc lachrymis mittis epistolium,
N aufragum ut eiectum spumantibus æquoris undis
Subleuem, & a mortis limine restituam,
Q uem neque sancta V enus molli requiescere somno
D esertum in lecto cœlibe perpetitur,
Nec ueterem dulci scriptorum carmine musæ
Oblectant, cum mens anxia peruigilat,
I d gratum est mihi, me quoniam tibi dicis amicum,
Muneraq;, & musarum hinc petis, & ueneris,
S ed tibi ne mea sint ignota incommoda Malli, Manli.
Neu me odisse putes hospitis officium,
A ccipe quis merser fortunæ fluctibus ipse,
Ne amplius a misero dona beata petas.
T empore quo primum uestis mihi tradita pura est,
Iucundum cum ætas florida uer ageret,

Multa satis lusi, non est dea nescia nostri,
Quæ dulcem curis miscet amaritiem,
Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
Abstulit, o misero frater adempte mihi,
Tu mea tu moriens fregisti commoda frater,
Tecum unà tota est nostra sepulta domus,
Omnia tecum unà perierunt gaudia nostra,
Quæ tuus in uita dulcis alebat amor,
Cuius ego interitu tota de mente fugaui
Hæc studia, atq; omnes delitias animi.
Quare, quod scribis Veronæ turpe Catullo
Esse, quod hic quisquis de meliore nota
Frigida deserto tepefecit membra cubili,
Id Malli non est turpe, magis miserum est.
Ignosces igitur, si, quæ mihi luctus ademit,
Hæc tibi non tribuo munera, cum nequeo.
Nam, quod scriptorum nō magna est copia apud me,
Hoc fit, quod Romæ uiuimus, illa domus,
Illa mihi sedes, illic mihi carpitur ætas,
Huc una ex multis capsula me sequitur.
Quod cum ita sit, nolim statuas me mente maligna
Id facere, aut animo non satis ingenuo,
Quod tibi non utriusque petiti copia facta est,
Vltro ego deferrem, copia si qua foret.
Non possum reticere deæ, qua Mallius in re
Iuuerit, aut quantis iuuerit officiis,
Ne fugiens seclis obliuiscentibus ætas
Illius hoc cæca nocte tegat studium.
Sed dicam uobis, uos porro dicite multis
Millibus, & facite hæc charta loquatur anus.

Omnibus in'q; locis cœlebretur fama ſepulti,
Noteſcat'q; magis mortuus, atq; magis,
Ne tenuem texens ſublimis aranea telam,
Deſerto in Mallii nomine opus faciat.
Nam, mihi quam dederit duplex Amathūtia curā,
Scitis, & in quo me corruerit genere,
Cum tantum arderem, quantum trinacria rupes,
Lympha'q; in œtæis mallia thermopylis,
Mœſta nec aſſiduo tabeſcere lumina fletu
Ceſſarent, triſti'q; imbre madere genæ.
Qualis in aerii pellucens uertice montis
Riuus muſcoſo proſilit'e lapide,
Qui cum de prona præceps eſt ualle uolutus,
Per medium denſi tranſit iter populi,
Dulce uiatori laſſo in ſudore leuamen,
Cum grauis exuſtos æſtus hiulcat agros,
Ac uelut in nigro iactatis turbine nautis
Lenius aſpirans aura ſecunda uenit,
Iam prece Pollucis, iam Caſtoris implorata,
Tale fuit nobis Mallius auxilium.
Is clauſum lato patefecit limite campum,
Is'q; domum nobis, is'q; dedit dominam,
Ad quam communes exerceremus amores,
Quo mea ſe molli candida diua pede
Intulit, & trito fulgentem in limine plantam
Innixa, arguta conſtitit in ſolea,
Coniugis ut quondam flagrans aduenit amore
Proteſilaeam laodamia domum,
Inceptam fruſtra nondum cum ſanguine ſacro
Hoſtia cœleſteis pacificaſſet heros.

Nil mihi tam ualde placeat Rhamnusia uirgo,
Quod temere inuitis suscipiatur heris,
Quam ieiuna pium desideret ara cruorem,
Docta est amisso Laodamia uiro,
(Coniugis ante coacta nouum dimittere collum,
Quam ueniens una atq; altera rursus hyems,
Noctibus in longis auidum saturasset amorem)
Posset ut abrupto uiuere coniugio.
Quod scibant parcæ non longo tempore abesse,
Si miles muros isset ad iliacos.
Nam tum Helenæ raptu primores argiuorum
Cœperat ad sese Troia ciere uiros,
Troia nefas, commune sepulchrum Europæ, Asiæq;,
Troia uirum, & uirtutum omnium acerba cinis,
Quæ nempe et nostro letum miserabile fratri
Attulit, hei misero frater adempte mihi.
Hei misero fratri iucundum lumen ademptum,
Tecum unà tota est nostra sepulta domus,
Omnia tecum unà perierunt gaudia nostra,
Quæ tuus in uita dulcis alebat amor,
Quem nunc tam longe non inter nota sepulchra,
Nec prope cognatos compositum cineres,
Sed Troia obscœna, Troia infelice sepulchrum
Detinet, a nostro terra aliena solo,
Ad quam tum properans fertur simul undiq; pubes
Græca penetraleis deseruisse focos,
Ne Paris abducta gauisus libera mœcha
Ocia pacato degeret in thalamo.
Quo tibi tum casu pulcherrima Laodamia
Ereptum est uita dulcius, atq; anima

Tanto Quale.

Coniugium, tanto te absorbens uortice amoris
Aestus in abruptum detulerat barathrum,
Quale ferunt graii pheneum prope cyllenæum
Siccari emulsa pingue palude solum,
Quod quondam cæsis montis fodisse medullis
Ausus falsiparens amphitrioniades,
Tempore quo certa stymphalia monstra sagitta
Perculit imperio deterioris heri,
Pluribus ut cœli tereretur ianua diuis,
Hebe nec longa uirginitate foret.
Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
Quod diuum dominum ferre iugum docuit.
Nam neque tam carum confecto ætate parenti
Vna caput seri nata nepotis alit,
Qui tum diuitiis uix tandem inuentus auitis
Nomen testatas intulit in tabulas,
Impia derisi gentilis gaudia tollens,
Suscitat & cano uulturium capiti.
Nec tantum niueo gauisa est ulla columbo
Compar, seu quicquid dicitur improbius
Oscula mordenti semper decerpere rostro,
Quantum præcipue multiuola est mulier.
Sed tu horum magnos uicisti sola furores,
Vt semel es flauo conciliata uiro,
Aut nihil aut paulo cui tu concedere digna,
Lux mea se nostrum contulit in gremium,
Quam circuncursans huc illuc sæpe Cupido
Fulgebat crocina candidus in tunica,
Quæ tamen & si uno non est contenta Catullo,
Rara uerecundæ furta feremus heræ,

Illa crocū simulat, croceo uolatur amictu. Ouid.

Ne nimium simus stultorum more molesti.
Sæpe etiam Iuno maxima cœlicolum
Coniugis in culpa flagrauit quottidiana,
Noscens omniuoli plurima furta Iouis.
Atqui nec diuis homines componier æquum rst,
Ingratum tremuli tolle parentis onus.
Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna
Fragrantem aßyrio uenit odore domum,
Sed furtiua dedit nigra munuscula nocte,
Ipsius ex ipso dempta uiri gremio.
Quare illud satis est, si nobis id datur unis,
Quo, lapide illa diem candidiore notet.
Hoc tibi quod potui confectum carmine munus
Pro multis aliis redditur officiis,
Ne uestrum scabra tangat rubigine nomen
Hæc atque illa dies, atque alia, atq; alia,
Huc addent diui quamplurima, quæ Themis olim
Antiquis solita est munera ferre piis.
Sitis felices & tu simul, & tua uita,
Et domus ipsa, in qua lusimus, & domina,
Et qui principio nobis dominam dedit, a quo
Sunt primo nobis omnia nata bona,
Et longe ante omneis mihi quæ me carior ipso est
Lux mea, qua uiua uiuere dulce mihi est.

In Rufum.

Noli admirari quare tibi fœmina nulla
Rufe uelit tenerum supposuisse femur.
Non si illam raræ labefactes munere uestis,
Aut pelluciduli delitiis lapidis.
Lædit te quædam mala fabula, qua tibi fertur

Ouid. Quam sæpe admonui, ne trux Caper iret halas.

Valle sub alarum trux habitare caper,
Hunc metuunt omnes, neque mirũ, nã mala ualde est
Bestia, nec qui cum bella puella cubet.
Quare aut crudelem nasorum interfice pestem,
Aut admirari desine, cur fugiunt.

De muliere sua.

Nulli se dicit mulier mea nubere malle,
Quam mihi, non si se Iuppiter ipse petat.
Dicit, sed mulier cupido quod dicit amanti,
In uento, & rapida scribere oportet aqua.

Erasmus in prouerbio. κατὰ ὕδατος γράφειν. ἐν ὕδατι γράφειν.

Ad Amicum.

Si cui iure bono sacer alarum obstitit hircus,
Aut si aliquem merito tarda podágra secat,
Aemulus iste tuus, qui uestrum exercet amorem,
Mirifice est a te nactus utrunq; malum,
Nam quoties futuit, toties ulciscitur ambos,
Illam affligit odore, ipse perit pódagra.

Si cui Virro bonus (teter) alarum obstitit hircus.

Ad Lesbiam.

Dicebas quondam solum te nosse Catullum
Lesbia, nec præ me uelle tenere Iouem.
Dilexi tum te, non tantum ut uulgus amicam,
Sed pater ut gnatos diligit, & generos.
Nunc te cognoui. quare & si impensius uror,
Multo ita næ mi tu uilior, & leuior,
Quis potis est inquis, quod amantem iniuria talis
Cogat amare magis, sed bene uelle minus?

multo tu nunc mi e... qui po... na es...

In Ingratum.

Desine de quoquam quicquam bene uelle mereri,
Aut aliquem fieri posse putare pium.
Omnia sunt ingrata, nihil fecisse benigne est

= Prodest, sed tædet iam magis, atq; magis.

= Imo etiam tædet, tædet, obest'q; magis,
Vt mihi, quem nemo grauius, nec acerbius urget
Quā modo, qui me unū, atq; unicū amicū habuit.

In Gellium.

Gellius audierat patruum obiurgare solere, illum.
Si quis delitias diceret, aut faceret. Suæ uxori.
Hoc ne ipsi accideret, patrui perdespuit ipsam
Vxorem, & patruum reddidit Harpocratem,
Quod uoluit, fecit, nam, quamuis irrumet ipsum
Nunc patruum, uerbum non faciet patruus.

In Lesbiam.

Huc est mens deducta tua mea Lesbia culpa,
Atq; ita se officio perdidit ipsa suo,
Vt iam nec bene uelle queam tibi, si optima fias,
Nec desistere amare, omnia si facias.

De Lesbia.

Si qua recordanti bene facta priora uoluptas
Est homini, cum se cogitat esse pium,
Nec sanctam uiolasse fidem, nec fœdere in ullo
Diuum ad fallendos numine abusum homines,
Multa parata manent in longa ætate Catulle
Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
Nā quæcūq; hoïes bene cuiquam, aut dicere possunt,
Aut facere, hæc a te dicta'q;, facta'q; sunt,
Omnia quæ ingratæ perierunt credita menti.
Quare iam te cur amplius excrucies?
affirmas — Quin te animo affirmas, te'q; instringis (instru) 'q;, reducis'q;
Et diis inuitis desinis esse miser.
Difficile est longum subito deponere amorem,
si. Difficile est, uerum hoc qua lubet, efficias.
= Quin tu animū affirmas, teq; à mœrore reducis.

Vna salus hæc est, hoc est tibi peruincendum,
Hoc facies, siue id non pote, siue pote.
O dii, si uestrum est misereri, aut si quibus unquam
Extrema iam ipsa in morte tulistis opem,
Me miserum aspicite, & si uitam puriter egi,
Eripite hanc pestem, perniciem'q; mihi,
Quæ mihi subrepens imos, ut torpor, in artus,
Expulit ex omni pectore lætitias.
Non iam illud quæro, contra ut me diligat illa
Aut quod non potis est, esse pudica uelit,
Ipse ualere opto, et tetrum hunc deponere morbum.
O dii reddite mi hoc pro pietate mea.

Ad Rufum.

Rufe mihi frustra, ac nequicquam credite amice,
Frustra imo magno cum pretio, atq; malo,
Sicine surrepsti, meáq; intestina perurens, mihi ad.
Sic misero eripuisti omnia nostra bona, Et
Eripuisti heu heu nostræ crudele uenenum
Vitæ, heu heu nostræ pestis amicitiæ.

De Gallo.

Gallus habet fratres, quorũ est lepidissima coniunx
Alterius, lepidus filius alterius.
Gallus homo est bellus, nam dulces iungit amores,
Cum puero ut bello bella puella cubet.
Gallus homo est stultus, nec se uidet esse maritum,
Qui patruus patrui monstret adulterium.
Sed nunc id doleo, quod puræ impura puellæ
Sauia coniunxit spurca saliua tua,
Verum id non impune feres, nam te omnia secla
Fama anus. Noscent, & quis sis fama loquetur anus.

De Lesbio.

Lesbius est pulcher, quidni, quem Lesbia malit,
Quam te cum tota gente Catulle tua.
Sed tamen hic pulcher uendat cum gente Catullum,
Si tria amatorum sauia reppererit.

Ad Gellium.

Quid dicam Gelli, quare rosea ista labella
Hyberna fiant candidiora niue,
Mane domo cum exis, & cum te octaua quiete
E molli longo suscitat hora die,
Nescio quid certe est, an uere fama susurrat
Grandia te medii tenta uorare uiri.
Sic certe est, clamant Victoris rupta miselli
Ilia demulso labra notata sero.

Ad Iuuentium.

Nemó ne in tanto potuit populo esse Iuuenti
Bellus homo, quem tu diligere inciperes?
Præterquam iste tuus moribunda a sede Pisauri
Hospes, inaurata pallidior statua,
Qui tibi nunc cordi est, quem tu præponere nobis
Audes, At nescis quod facinus facias.

Ad Quintium.

Quinti si tibi uis oculos debere Catullum,
Aut aliud, si quid carius est oculis,
Eripere ei noli, multo quod carius illi
Est oculis, seu quod carius est oculis.

Ad Mulum de Lesbia.

Lesbia mi præsente uiro mala plurima dicit,
Hoc illi fatuo maxima lætitia est,
Mule nihil sentis, si nostri oblita taceret,

 gannit. V. c.

Sana esset, quod nunc garrit, & obloquitur,
Non solum meminit, sed quæ multo acrior est res,
Irata est, hoc est uritur, et loquitur.

De Ario.

Chommoda dicebat, siquando commoda uellet
Dicere, & hinsidias Arius insidias,
Et tum mirifice sperabat se esse locutum,
Cum quantum poterat dixerat hinsidias.
Credo sic mater, sic liber auunculus eius,
Sic maternus auus dixerat, atq; auia.
Hoc misso in Syriam requierant omnibus aures,
Audibant eadem hæc leniter, & leuiter.
Nec sibi postilla metuebant talia uerba,
Cum subito affertur nuntius horribilis.
Ionios fluctus, postquam illuc Arius isset,
Iam non Ionios esse, sed Hionios.

De amore suo.

Terentius fol. 22. aror.
Odi, & amo, quare id faciam fortasse requiris,
Nescio, sed fieri sentio, & excrucior.

De Quintia, & Lesbia.

Quintia formosa est multis, mihi candida, longa,
Recta est, hæc ego, sic singula confiteor, ut. hæc er ego singula.
Totum illud formosa nego, nam nulla uenustas,
Nulla in tam magno est corpore mica salis.
Lesbia formosa est, quæ cum pulcherrima tota est,
Tum omnibus una omneis surripuit Veneres.

De suo in Lesbiam amore.

Nulla potest mulier tantum se dicere amatam
Vere, quantum a me Lesbia amata mea est.
Nulla fides ullo fuit unquam fœdere tanta, in.

Quanta in amore suo ex parte reperta mea est.

In Gellium.

Quid facit is Gelli, qui cum matre, atq; sorore
Prurit, & abiectis peruigilat tunicas?
Quid facit is, patruum qui non sinit esse maritum?
Ecquid scis, quantum suscipiat sceleris?
Suscipit o Gelli, quantum non ultima Tethys,
Non genitor nympharum abluat Oceanus.
Nam nihil est quicquam sceleris, quo prodeat ultra,
Non si demisso se ipse uoret capite.

De Gellio.

Gellius est tenuis, quidni, cui tam bona mater,
Tam'que ualens uiua, ttam'que uenusta soror,
Tam'que bonus patruus, tam'q; omnia plena puellis
Cognatis, quare is desinat esse macer?
Qui ut nihil attingat, nisi quod fas tangere non est,
Quantum uis, quare sit macer, inuenies.

In Gellium.

Nascatur magus ex Gelli, matris'q; nefando
Coniugio, & discat persicum aruspicium.
Nam magus ex matre, & gnato gignatur oportet,
Si uera est persarum impia relligio.
Gnatus ut accepto ueneretur carmine diuos,
Omentum in flamma pingue liquefaciens.

In Gellium.

Non ideo Gelli sperabam te mihi fidum
In misero hoc nostro perdito amore fore,
Quod te cognossem bene, constanter'q; putarem
Haud posse a turpi mentem inhibere probro.
Sed neq; quod matrem, nec germanam esse uidebam

Hanc tibi, cuius me magnus edebat amor.
Et quamuis tecum multo coniungerer usu,
Non satis id causæ credideram esse tibi.
Tu satis id duxti, Tantum tibi gaudium in omni
Culpa est, in quacunq; est aliquid sceleris.

De Lesbia.

Lesbia mi dicit semper male, nec tacet unquam
De me, dispeream me nisi Lesbia amat.
Cui ego quasi eadem totidem mox deprecor illi
Assidue, uerum dispeream nisi amo.

In Cæsarem.

Nil nimium studeo Cæsar tibi uelle placere,
Nec, scire utrum sis albus, an ater homo.

De Mentula.

Mentula mœchatur, mœchatur Mentula certe,
Hoc est quod dicunt, ipsa olera olla legit.

De Smyrna Cinnæ poetæ.

Smyrna mei Cinnæ nonam post denique messem
Quam cœpta est, nonam'q; edita post hyemem.
Millia cum interea quingenta Hortensius uno
Smyrna cauas atracis penitus mittetur ad undas,
Smyrnam incana diu sæcula peruoluent
At Volusii annales Paduam morientur ad ipsam,
Et laxas scombris sæpe dabunt tunicas.
Parua mei mihi sunt cordi monimenta sodalis,
At populus tumido gaudeat Antimacho.

Ad Caluum De Quintilia.

Si quicquam mutis gratum acceptum'ue sepulchris
Accidere a nostro Calue dolore potest,
Quo desyderio ueteres renouamus amores,

Nam sine dentibus est, putres et sesquipedales.
Gingiuas uerum podice habet ueteri.

Atque olim missas flemus amicitias.
Certe non tanto mors immatura dolori est
Quintiliæ, quantum gaudet amore tuo.

De Aemylio.

Non ita me dii ament quicquam referre putaui
Vtrum os an culum olfacerem Aemylio.
Nil immundius hoc, nihil est immundius illo,
Verum etiam culus mundior, & melior.
Nam sine dentibus est, hoc denteis sesquipedaleis,
Gingiuas uero Ploxemi habet ueteris.
Præterea rictum, qualem defessus in æstu
Meientis mulæ cunnus habere solet.
Hic futuit multas, et se facit esse uenustum,
Et non pistrino traditur, atq; Asino,
Quem siqua attingit, non illam posse putemus
Aegroti culum lingere carnificis?

Ad Victium.

In te si in quenquam dici pote putide Victi
Id quod uerbosis dicitur, & fatuis,
Ista cum lingua si usus ueniat tibi possis
Culos & crepidas lingere carpatinas,
Si nos omnino uis omneis perdere Victi,
Dicas, omnino quod cupis efficies.

Ad Iuuentium.

Surripui tibi dum ludis mellite Iuuenti
Sauiolum dulci dulcius ambrosia,
Verum id non impune tuli, nanque amplius horam
Suffixum in summa me memini esse cruce,
Dum tibi me purgo, nec possum fletibus ullis
Tantillum uestræ demere sæuitiæ.

40.

Nam simul id factum est, multis diluta labella
 Abstersti guttis omnibus articulis,
Ne quicquam nostro contractum ex ore maneret,
 Tanquam commistæ spurcæ saliua lupæ. commictæ
Præterea infesto miserum me tradere amori
 Non cessasti, omnique excruciare modo,
Vt mi ex ambrosia mutatum iam foret illud
 Sauiolum, tristi tristius helleboro.
Quam quoniam pœnam misero proponis amori,
 Nunquam iam posthac basia surripiam.

De Cœlio & Quintio.

Cœlius Auphilenum, & Quintius Auphilenam
 Flos Veronensium depereunt iuuenum,
Hic fratrem, ille sororem, hoc est quod dicitur illud
 Fraternum uere dulce sodalitium,
Cui faueam potius Cœli? tibi, nam tua nobis
 Perspecta exigitur unica amicitia, exigit hoc.
Cum uesana meas torreret flamma medullas,
 Sis felix Cœli, sis in amore potens.

Inferiæ ad fratris tumulum. fol. 33.

Multas per gentes, & multa per æquora uectus
 Aduenio has miseras frater ad inferias, Inferiæ.
Vt te postremo donarem munere mortis,
 Et mutum nequicquam alloquerer cinerem,
Quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum
 Heu miser indigne frater adempte mihi.
Nunc tamen interea prisco quæ more parentum
 Tradita sunt tristes munera ad inferias
Accipe fraterno multum manantia fletu,
 Atq; in perpetuum frater aue, atque uale.

Ad Cornelium.

Ad Cornelium.

Si quicquam tacito commissum est fido ab amico,
Cuius sit penitus nota fides animi,
Me unum esse inuenies illorum iure sacratum
Corneli, & factum me esse puta harpocratem.

Ad Sylonem.

Aut sodes mihi redde decem sextertia Sylo,
Deinde esto quamuis sæuus & indomitus,
Aut si te nummi delectant, desine quæso
Leno esse, atq; idem sæuus & indomitus.

Ad Quendam de Lesbia.

Credis me potuisse meæ maledicere uitæ,
Ambobus mihi quæ carior est oculis,
Non potui, nec si possem, tam perdite amarem,
Sed tu cum caupone omnia monstra facis.

In Mentulam.

Mentula conatur pimplæum scandere montem
Musæ furcillis præcipitem eiiciunt.

De Puero & Præcone.

Cum Puero bello Præconem qui uidet esse,
Quid credat nisi se uendere discupere.

Ad Lesbiam.

Si quicquam, cupidoq;, optantiq; obtigit unquam
Insperanti, hoc est gratum animo proprie
Quare hoc est gratum, nobis quoque carius auro
Quod te restituis Lesbia mi cupido,
Restituis Cupido atq; insperanti ipsa refers te,
Nobis o lucem magis candidiore nota
Quis me uno uiuit felicior? aut magis hac est
Optandus uita dicere quis poterit?

In Siconium. Canium.

In Maledicu. S iconi arbitrio populi tua cana senectus si Cani
Spurcata impuris moribus intereat,
N on equidem dubito, quin primum inimica bonorū
Lingua execta auido sit data uulturio,
E ffossos oculos uoret atro gutture coruus
Intestina canes, cætera membra lupi.

Ad Lesbiam. Amore duraturo &c.

I ucundum mea uita mihi proponis amorem
Hunc nostrum inter nos, perpetuum'q; fore.
D ii magni facite ut uere promittere possit,
Atq; id sincere dicat, & ex animo,
V t liceat nobis tota perducere uita
Alternum hoc sanctæ fœdus amicitiæ aternū.

Ad Aufilenam.

A ufilena bonæ semper laudantur amicæ
Accipiunt pretium, quæ facere instituunt.
T u quod promisti mihi quod mentita inimica es,
Quod nec das nec fers sæpe facis facinus. .i. promisisti
A ut facere ingenuæ est, aut non promisse pudicæ
Aufilena fuit, sed data corripere nec.
Meretrix. F raudando, efficitur plusquam meretricis auaræ est,
Quæ sese toto corpore prostituit. Effesti. pro effeceris

Ad Aufilenam.

A ufilena uiro contentam uiuere solo, est.
Nuptarum laus est laudibus eximiis, Laus in nuptarum Laudibus eximijs
S ed cuiuis quam uis potius subcumbere fas est,
Q uam matrem fratres efficere ex patruo.

In nasonam Pathicum adultum.

M ultus homo es Naso, neq; tecū multus homo, sed tantum
Descendis Naso, multus es & pathicus,
Quod capis, et non das, turpe facis facinus.

De Cinna.

Consule Pompeio primum duo Cinna sedebant
Mœchilia, facto consule nunc iterum
Manserunt duo, sed creuerunt millia in unum
Singula, fœcundum semen adulterio.

De saltu firmano.

Firmano saltu non falso Mentula diues
Fertur, qui tot res in se habet egregias,
Aucupiũ omne genus, pisceis, prata, arua, ferasq;,
Nec quidquam fructus sumptibus exuperat
Quare concedo sit diues, dum omnia desint,
Saltum laudemus, dum tamen ipse egeat.

In Mentulam.

Mentula habet instar triginta iugera prati,
Quadraginta arui, cætera sunt maria,
Cur non diuitiis Crœsum superare potis sit,
Vno qui in saltu tot bona possideat?
Prata, arua, ingentes siluas, saltusq;, paludesq;.
Vsque ad hyperboreos, & mare ad oceanum.
Omnia magna hæc sunt, tñ ut sint maxima & ultra
Non homo, sed uere mentula magna nimis.

Ad Gellium.

Sæpe tibi studioso animo uenante requirens
Carmina uti possem mittere Battiadæ,
Quis te lenirem, nobis neu conarere,
Infestum telis icere musca caput
Hunc uideo mihi nunc frustra sumptum esse laborẽ
Gelli, nec nostras hinc ualuisse preces,
Contra nos tela ista tua euitamus amictu,
Affixus nostris tu dabis supplicium.

FINIS.

HIERONYMVS Auancius Veronensis Ar. Do. Clarissimo ac Doctiss, Domino MARINO Sannuto Veronæ Quæstori litterarum, litteratorumq; patrono.

Salue Nobilissimorum Eruditissime. ALDVS Manutius noster extinctæ penè latinitatis Excitator imo bonarum literarum assertor ex codice Catulliano per me miro studio & incredibili labore olim emēdato tria exemplorum millia politis typis impressurus, me iterum ad hanc operam socio usus est. quam industriam nostram qui alios codices contulerit, agnoscet. Infinita penè loca partim diligentia nostra, partim uetusti mei codicis auxilio in legitimam (nisi fallor) lectionem restituimus. complures dictiones asteriscis insigniuimus, tuam, aliorumq; studiosorum censuram expectantes. Idem Aldus utpote Philosophus, ne uacuum daretur. M. L. meas nouas in Lucretiū Emendationes apposuit. Qua re uir insignis et antiquitatis consultissime cum a doctis tuis & laboriosis historiis, quibus eminentissima Venetorum acta immortalitati commendas, ocium nactus fueris, Catullum ac Lucretium nostros recognoscito. Diuino enim ingenio tuo Egregiis Vatibus, mihiq; suffragaberis. Diu bene Valeas patriæ ac doctrinarum Decus amplissimum. Et Aldum, Auanciumq; tuos dilige.

In a. primo lege lumine cœlum. in a. 2. forte legendum Vulta metu. in a. 3. repone, et quo quæq; modo, post illum uersum perspiciemus. in a. 4. Vnde mare in

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI, LIBER PRIMVS.

Diuitias alius fuluo sibi congerat auro,
Et teneat culti iugera magna soli,
Quem labor assiduus uicino terreat hoste,
Martia cui somnos classica pulsa fugent.
Me mea paupertas uitæ traducat inerti,
Dum meus assiduo luceat igne focus.
Ipse seram teneras maturo tempore uites
Rusticus, & facili grandia poma manu.
Nec spes destituat, sed frugum semper aceruos
Præbeat, & pleno pinguia musta lacu.
Nam ueneror, seu stipes habet desertus in agris,
Seu uetus in triuio florida serta lapis.
Et quodcunq; mihi pomum nouus educat annus
Libatum agricolæ ponitur ante Deum.
Flaua Ceres tibi sit nostro de rure corona
Spicea, quæ templi pendeat ante fores.
Pomosis'q; ruber custos ponatur in hortis,
Terreat ut sæua falce Priapus aues.
Vos quoq; felicis quondam, nunc pauperis agri
Custodes fertis munera uestra lares.
Tunc uitula innumeros lustrabat cæsa iuuencos,
Nunc agna exigui est hostia parua soli.
Agna cadet uobis, quam circum rustica pubes

A

Clamat io messes, & bona uina date.
Iam modo non possum contentus uiuere paruo,
Nec semper longæ deditus esse uiæ,
Sed canis æstiuos ortus uitare sub umbra
Arboris, ad riuos prætereuntis aquæ.
Nec tamen interdum pudeat tenuisse bidentem,
Aut stimulo tardos increpuisse boues.
Non agnam'ue sinu pigeat, fœtum'ue capellæ
Desertum oblita matre referre domum.
At uos, exiguo pecori, furesq; lupiq;
Parcite, de magno est præda petenda grege.
Hic ego, pastoremq; meum lustrare quotannis,
Et placidam soleo spargere lacte Palem.
Adsitis diui, neu uos e paupere mensa
Dona, nec e puris spernite fictilibus.
Fictilia antiquus primum sibi fecit agrestis
Pocula, de facili composuitq; luto.
Non ego diuitias patrum, fructusq; requiro,
Quos tulit antiquo condita messis auo.
Parua seges satis est, satis est requiescere lecto,
Scilicet & solito membra leuare toro.
Quam iuuat immites uentos audire cubantem,
Et dominam tenero continuisse sinu,
Aut gelidas hybernus aquas, cum fuderit auster,
Securum somnos igne iuuante sequi.
Hoc mihi contingat, sit diues iure, furorem
Qui maris, & tristes ferre potest pluuias.
O quantum est auri pereat, potiusq; smaragdi,
Quam fleat ob nostras ulla puella uias.
Te bellare decet terra Messala, mariq;,

Ovid. Et tua sunt silices circum p̄cordia nana
Et rigidum ferri semina pectus habet.

Vt domus hostiles præferat exuuias.
Me retinent uinctum formosæ uincla puellæ,
Et sedeo duras ianitor ante fores.
Non ego laudari cupio mea Delia, tecum
Dum modo sim, quæso segnis, iners'q; uocer.
Te spectem, suprema mihi cum uenerit hora,
Et teneam moriens deficiente manu.
Flebis, & arsuro positum me Delia lecto,
Tristibus & lachrymis oscula mixta dabis.
Flebis, non tua sunt duro præcordia ferro
Vincta, nec in tenero stat tibi corde silex.
Illo non iuuenis poterit de funere quisquam
Lumina, non uirgo sicca referre domum.
Tu manes ne læde meos, sed parce solutis
Crinibus, & teneris Delia parce genis.
Interea dum fata sinunt, iungamus amores,
Iam ueniet tenebris mors adoperta caput.
Iam subrepet iners ætas, nec amare decebit,
Dicere nec cano blanditias capiti.
Nunc leuis est tractanda Venus, dũ frangere postes
Non pudet, & rixas inseruisse iuuat.
Hic ego dux, miles'q; bonus, uos signa, tubæ'q;
Ite procul, cupidis uulnera ferte uiris.
Ferte & opes. ego composito securus aceruo
Dites despiciam, despiciam'q; famem.

ELEGIA .II.

a Dde merum, uino'q; nouos compesce dolores,
Occupet ut fessi lumina uicta sopor,
Neu quisquam multo perfusum tempora Baccho
Excitet, infelix dum requiescit amor.

ouid. Atq; erit apposita ianua fulta sera.

Nam posita est nostræ custodia sæua puellæ,
Clauditur & dura ianua firma sera.
Ianua difficilis dominæ te uerberet imber,
Te Iouis imperio fulmina missa petant.
Ianua iam pateas uni mihi uicta querelis,
Nec furtim uerso cardine aperta sones.
Et mala si qua tibi dixit dementia nostra,
Ignoscas, capiti sint precor illa meo.
Te meminisse decet, quæ plurima uoce peregi
Supplice, cum posti florida serta darem.
Tu quoq; ne timide custodes Delia falle,
Audendum est. fortes adiuuat ipsa Venus.
Illa fauet, seu quis iuuenis noua limina tentat,
Seu reserat fixo dente puella fores.
Illa docet furtim molli decedere lecto,
Illa pedem nullo ponere posse sono,
Illa uiro coràm nutus conferre loquaces,
Blandaq; compositis addere uerba notis.
Nec decet hoc omnes, sed quos nec inertia tardat,
Nec uetat obscura surgere nocte timor.
En ego cum tenebris tota uagor anxius urbe,
Securum in tenebris me facit ipsa Venus,
Nec sinit occurrat quisquam, qui corpora ferro
Vulneret, aut rapta præmia ueste petat.
Quisquis amore tenetur, eat tutusq;, sacerq;
Quà libet. Insidias non timuisse decet.
Non mihi pigra nocent hybernæ frigora noctis,
Non mihi, cum multa decidit imber aqua.
Non labor hic lædit, reseret modo Delia postes,
Et uocet ad digiti me taciturna sonum.

Parcate luminibus, seu uir seu fœmina fias
  Obuia. cælari uult sua furta Venus,
Ne strepitu terrete pedum, neu quærite nomen,
  Neu prope fulgenti lumina ferte face.
Siquis & imprudens aspexerit, occulat ille,
  Per'q; deos omneis se meminisse neget.
Nam fuerit quicunq; loquax, is sanguine natam,
  Is Venerem e rapido sentiat esse mari.
Nec tamen huic credet coniunx tuus, ut mihi uerax
  Pollicita est magico saga ministerio.
Hanc ego de cœlo ducentem sydera uidi,
  Fulminis hæc rapidi carmine uertit iter.
Hæc cantu finditq; solum, manes'q; sepulchris
  Elicit, & tepido deuocat ossa rogo.
Iam ciet infernas magico stridore cateruas,
  Iam iubet aspersas lacte referre pedem.
Cum libet, hæc tristi depellit nubila cœlo,
  Cum libet, æstiuo conuocat orbe niues.
Sola tenere malas Medeæ dicitur herbas.
  Sola feros Hecates perdomuisse canes.
Hæc mihi composuit cantus, quis fallere posses,
  Ter cane, ter dictis despue carminibus.
Ille nihil poterit de nobis credere cuiquam,
  Non sibi, si in molli uiderit ipse toro.
Tu tamen abstineas aliis, nam cætera cernet
  Omnia, de me uno sentiet esse nihil.
Quid credam? nempe hæc eadem se dixit amores
  Cantibus, aut herbis soluere posse meos.
Et me lustrauit tædis, & nocte serena
  Concidit ad magicos hostia pulla deos.

Non ego totus abesset amor, sed mutuus esset
Orabam, nec te posse carere uelim.
Ferreus ille fuit, qui te cum possit habere,
Maluerit prædas stultus, & arma sequi.
Ille licet cilicum uictas agat ante cateruas,
Ponat & in capto martia castra solo,
Totus & argento contextus, totus & auro
Insideat celeri conspiciendus equo,
Ipse boues, mea si tecum modo Delia possim
Iungere, & insolito pascere monte pecus,
Et te dum liceat teneris retinere lacertis,
Mollis & inculta sit mihi somnus humo.
Quid tyrio recubare toro sine amore secundo
Prodest, cum fletu nox uigilanda uenit?
Nam neq; tum plumæ, nec stragula picta soporem,
Nec sonitus placidæ ducere posset aquæ,
Num ueneris magnæ uiolaui numina uerbo?
Et mea nunc pœnas impia lingua luit?
Num feror incestus sedes adiisse deorum?
Sertaq; de sanctis diripuisse focis?
Non ego si merui dubitem procumbere templis,
Et dare sacratis oscula liminibus.
Non ego tellurem genibus perrepere supplex,
Et miserum sancto tundere poste caput.
At tu qui lætus rides mala nostra, caueto.
Mox tibi non uanus sæuiet usque Deus.
Vidi ego qui iuuenum miseros lusisset amores,
Post ueneris uinclis subdere colla senem.
Et sibi blanditias tremula componere uoce,
Et manibus canas fingere uelle comas.

S tare nec ante fores puduit, caræ'ue puellæ
Ancillam medio detinuisse foro.
H unc puer, hunc iuuenis turba circunstetit arcta,
Despuit in molles & sibi quisque sinus.
A t mihi parce Venus, semper tibi dedita seruit
Mens mea, quid messes uris acerba tuas?

AD MESSALAM ELEGIA .III.

I Bitis ægeas sine me Messala per undas,
O utinam memores ipse, cohors'q; mei.
M e tenet ignotis ægrum phæacia terris,
Abstineas auida' mors uiolenta manus.
A bstineas mors atra precor, non hic mihi mater,
Quæ legat in mœstos ossa perusta sinus,
N on soror aßyrios cineri quæ dedat odores,
Et fleat effusis ante sepulchra comis,
D elia non usquam, quæ me cum mitteret urbe,
Dicitur ante omnes consuluisse deos.
I lla sacras pueri sortes ter sustulit, illi
Rettulit e triuiis omnia certa puer,
C uncta dabant reditus. tamen est deterrita nunquam
Quin fleret nostras, respiceret'q; uias.
I pse ego solator, cum iam mandata dedissem,
Quærebam tardas anxius usque moras.
A ut ego sum causatus, aues dant omina dira,
Saturni sacram me tenuisse diem.
O qnoties ingressus iter, mihi tristia dixi
Offensum in porta signa dedisse pedem.
A udeat inuito nequis; discedat amore,
Aut sciat egressum se prohibente Deo.
Q uid tua nunc Isis tibi Delia? quid mihi prosunt

Illa tua tocies æreq́ repulsa manu?
Quid'ue pie dum sacra colis, pure'q; lauari
Te memini, & puro secubuisse toro?
Nunc dea, nunc succurre mihi, nam posse mederi
Picta docet templis multa tabella tuis.
Vt mea uotiuas persoluens Delia uoces
Ante sacras lino tecta fores sedeat,
Bis'q; die resoluta comas tibi dicere laudes
Insignis turba debeat in pharia.
At mihi contingat patrios celebrare penates,
Reddere'q; antiquo menstrua thura lari.
QVAM bene Saturno uiuebant rege prius, quam
Tellus in longas est patefacta uias.
Non dum cæruleas pinus contempserat undas,
Effusum uentis præbuerat'q; sinum,
Nec uagus ignotis repetens compendia terris
Presserat externa nauita merce ratem.
Illo non ualidus subiit iuga tempore taurus,
Non domito frenos ore momordit equus.
Non domus ulla fores habuit, non fixus in agris,
Qui regeret certis finibus arua lapis,
Ipsæ mella dabant quercus, ultro'q; ferebant
Obuia securis ubera lactis oues.
Non acies, non ira fuit, non bella, nec enses
Immiti sæuus duxerat arte faber.
Nunc Ioue sub domino cædes, & uulnera semper,
Nunc mare, nunc leti mille repente uiæ.
Parce pater. timidum non me periuria terrent,
Non dicta in sanctos impia uerba deos.
Quod si fatales iam nunc expleuimus annos,

Fac lapis inscriptis stet super ossa notis.
Hic iacet immiti consumptus morte Tibullus,
Messalam terra dum sequiturq; mari.
Sed me quod facilis tenero sum semper amori,
Ipsa Venus campos ducet in elysios.
Hic choreæ, cantusq; uigent, passimq; uagantes
Dulce sonant tenui gutture carmen aues.
Fert casiam non culta seges, totosq; per agros
Floret odoratis terra benigna rosis.
Ac iuuenum series teneris immixta puellis
Ludit, & assidue prælia miscet amor.
Illic est cuicunq; rapax mors uenit amanti,
Et gerit insigni myrtea serta coma.
At scelerata iacet sedes in nocte profunda
Abdita, quam circum flumina nigra sonant.
Thisiphoneq; impexa feros pro crinibus angues
Sæuit, & huc illuc impia turba fugit.
Tum niger in turba serpentum Cerberus ore
Stridet, & æratas excubat ante fores.
Illic Iunonem tentare Ixionis ausi
Versatur celeri noxia membra rota,
Porrectusq; nouem Tityus per iugera terræ,
Assiduas atro uiscere pascit aues.
Tantalus est illic & circum stangna, sed acrem
Iam iam poturi deserit unda sitim.
Et Danai proles, Veneris quod numina læsit,
In caua lethæas dolia portat aquas.
Illic sit quicunq; meos uiolauit amores,
Optauit lentas & mihi militias.
At tu casta precor maneas, sanctiq; pudoris

Assideat custos sedula semper anus.
Haec tibi fabellas referat, positaq; lucerna
Deducat plena stamina longa colo.
Ac circa grauibus pensis affixa puella
Paulatim somno fessa remittat opus.
Tunc ueniam subito, nec quisquam nuntiet ante,
Sed uidear coelo missus adesse tibi.
Tunc mihi qualis eris longos turbata capillos
Obuia nudato Delia curre pede.
Hoc precor hunc illum nobis aurora nitentem
Luciferum roseis candida portet equis.

AD PRIAPVM ELEGIA .IIII.

Sic umbrosa tibi contingant tecta Priape,
Ne capiti soles, ne noceant'q; niues,
Quae tua formosos cepit solertia? certe
Non tibi barba nitet, non tibi culta coma est.
Nudus, & hybernae producis frigora brumae,
Nudus & aestiui tempora sicca canis,
Sic ego, tum Bacchi respondet rustica proles
Armatus curua sit mihi falce Deus.
O fuge te tenerae puerorum credere turbae,
Nam causam iusti semper amoris habent.
Hic placet, angustis quod equum compescit habenis,
Hic placidam niueo pectore pellit aquam,
Hic quia fortis adest audacia, cepit, at illi
Virgineus teneras stat pudor ante genas.
Sed ne te capiant, primo si forte negabit,
Taedia, paulatim sub iuga colla dabit.
Longa dies homini docuit parere leones,
Longa dies molli saxa peredit aqua.

Annus in apricis maturat collibus uuas.
Annus agit certa lucida signa uice.
Nec iurare time. Veneris periuria uenti
Irrita per terras, & freta summa ferunt.
Gratia magna Ioui. uetuit pater ipse ualere,
Iurasset cupide quicquid ineptus amor.
Perq; suas impune sinit Dictynna sagittas
Affirmes, crines perq; Minerua suos.
At si tardus eris, errabis, transiet ætas
Quam cito, non segnis stat, remeatq; dies.
Quam cito purpureos deperdit terra colores,
Quam cito formosas populus alta comas,
Quam iacet, infirmæ uenêre ubi fata senectæ,
Qui prior elæo est carcere missus equus.
Vidi iam iuuenem premeret, cum serior ætas
Mœrentem stultos præteriisse dies.
Crudeles diui. serpens nouus exuit annos.
Formæ non ullam fata dedere moram.
Solis æterna est phœbo, bacchoq; iuuenta.
Nam decet intonsus crinis utrunq; Deum.
Tu puero quodcunq; tuo tentare libebit
Credas, obsequio plurima uincit amor.
Neu comes ire neges, quãuis uia longa paretur,
Et canis arenti torreat arua siti.
Quãuis prætexens picta ferrugine cœlum
Venturam admittat imbrifer arcus aquam.
Vel si cœruleas puppi uolet ire per undas,
Ipse leuem remo per freta pelle ratem.
Nec te pœniteat duros subiisse labores,
Aut operi insuetas attenuasse manus.

Lapis sepulto infelix. Quem referent musae uiuet.

N ec, uelit insidiis altos si claudere ualles,
Dum placeas, humeri retia ferre negent.
S i uolet arma, leui tentabis ludere dextra,
Saepe dabis nudum uincat ut ille latus,
T unc tibi mitis erit, rapias tum cara licebit
Oscula, pugnabit, sed tamen apta dabit.
R apta dabit primo, post offeret ipse uolenti,
Post etiam collo se implicuisse uolet.
H eu, male nunc artes miseras haec secula tractant, In pueros potentes munera.
Iam tener assueuit munera uelle puer. at tibi. atr.
I am tu qui Venerem docuisti uendere primus Venere uendere. iam ma
Quisquis es, infelix urgeat ossa lapis.
P ieridas pueri, doctos & amate poetas,
Aurea nec superent munera pieridas.
C armine purpurea est Nisi coma, carmina ni sint, Carminu laus. Apul. fol. 45.
Ex humero Pelopis non nituisset ebur.
Q uem referent musae, uiuet, dum robora tellus, siluae.
Dum coelum stellas, dum uehet amnis aquas.
A t qui non audit musas, qui uendit amorem,
Idaeae currus ille sequatur opis.
E t ter centenas erroribus expleat urbes,
Et secet ad phrygios uilia membra modos.
B landitiis uult esse locum Venus ipsa, querelis
Supplicibus, miseris flentibus illa fauet.
H aec mihi, quae canerem Tityo Deus edidit ore,
Sed Tityum coniunx haec meminisse uetat.
P areat ille suae. uos me celebrate magistrum,
Quos male habet multa callidus arte puer.
G loria cuiq; sua est, me, qui spernentur amantes,
Consultent, cunctis ianua nostra patet.

Tempus erit, cum me ueneris præcepta ferentem
Deducat iuuenum sedula turba senem.
Eheu quam Marathus lento me torquet amore.
Deficiunt artes, deficiunt'q; doli.
Parce puer quæso, ne turbis fabula fiam,
Cum mea ridebunt uana magisteria.

ELEGIA .V.

Asper eram, & bene discidium me ferre loquebar,
At mihi nunc longe gloria fortis abest.
Nanq; agor, ut per plana citus sola uebere turbo,
Quem celer assueta uersat ab arte puer.
Vre ferum, & torque, libeat ne dicere quicquam
Magnificum post hæc horrida uerba doma.
Parce tamen per te furtiui fœdera lecti
Per Venerem quæso, compositum'q; caput.
Ille ego, cum tristi morbo defessa iaceres,
Te dicor uotis eripuisse meis.
Ipse'q; ter circum lustraui sulfure puro,
Carmine cum magico præcinuisset anus.
Ipse procuraui, ne possent sæua nocere
Somnia, ter sancta deuenerauda mola.
Ipse ego uelatus filo, tunicis'q; solutis
Vota nouem Veneri nocte silente dedi.
Omnia persolui, fruitur nunc alter amore,
Et precibus felix utitur ille meis.
At mihi felicem uitam, si salua fuisses
Fingebam demens, sed renuente Deo.
Rura colam, frugum'q; aderit mea Delia custos,
Area dum messes sole calente teret.
Aut mihi seruabit plenis in lintribus uuas

Pressáq; ueloci candida musta pede,
Consueſſet numerare pecus, conſueſſet amantis
Garrulus in dominæ ludere uerna ſinu.
Illa deo ſciet agricolæ pro uitibus uuam,
Pro ſegete & ſpicas, pro grege ferre dapem,
Illa regat cunctos, illi ſint omnia curæ,
Et iuuet in tota me nihil eſſe domo.
Huc ueniet Meſſala meus, cui dulcia poma
Delia ſelectis detrahat arboribus.
Et tantum uenerata uirum huc ſedula curet,
Huic paret, atq; epulas ipſa miniſtra gerat.
Hæc mihi fingebam, quæ nunc eurusq; notusq;
Iactat odoratos uota per armenios.
Sæpe ego tentaui curas depellere uino,
At dolor in lachrymas uerterat omne merum.
Sæpe aliam tenui, ſed iam cum gaudia adirem,
Admonuit dominæ, deſeruitq; Venus.
Tunc me diſcedens deuotum fœmina dixit,
Et pudet, & narrat ſcire nefanda mea.
Non facit hoc uerbis, facie, tenerisq; lacertis
Deuouet, & flauis noſtra puella comis.
Talis ad æmonium nereis Peléa quondam
Vecta eſt frenato cœrula piſce Thetis.
Hæc nocuere mihi quod adeſt huic diues amator
Venit in exitium callida lena meum.
Sanguineas edat illa dapes, atq; ore cruento
Triſtia cum multo pocula felle bibat.
Hanc uolitent animæ circum ſua fata querentes
Semper, & e tectis ſtrix uiolenta canat.
Ipſa fame ſtimulante furens, herbasq; ſepulchris

Quærat, & a sæuis ossa relicta lupis.
Currat & īguinibus nudis, ululet'q; per urbes,
Post agat hanc triuiis aspera turba canum.
Eueniet, dat signa Deus, sunt numina amanti,
Sæuit & iniusta lege relicta Venus.
At tu quamprimum sagæ præcepta rapacis
Desere, nam donis uincitur omnis amor.
Pauper erit præsto tibi, præsto pauper adibit
Primus, & in tenero fixus erit latere.
Pauper in angusto fidus comes agmine turbæ,
Subiiciet'q; manus, efficiet'q; uiam.
Pauper ad occultos furtim deducit amicos,
Vincla'q; de niueo detrahit ipse pede.
Heu canimus frustra, nec uerbis uicta patescit
Ianua, sed plena est percutienda manu.
At tu qui potior nunc es, mea furta caueto,
Versatur celeri fors leuis orbe rotæ,
Non frustra quidam iam nunc in limine perstat
Sedulus, ac crebro prospicit, ac refugit.
Et simulat transire domum, mox deinde recurrit
Solus, & ante ipsas excreat usque fores.
Nescio quid furtiuus amor parat, utere quæso
Dum licet, in liquida nat tibi linter aqua.

ELEGIA VI.

Semper ut inducar, blandos offers mihi uultus,
Post tamen es misero tristis & asper amor.
Quid tibi sæuitiæ mecum est, an gloria magna est
Insidias homini composuisse Deum?
Nam mihi tenduntur casses, iam Delia furtim
Nescio quem tacita callida nocte fouet.

Illa quidem tam multa negat, sed credere durum est,
Sic etiam de me pernegat usq; uiro.
Ipse miser docui, quo posset ludere pacto
Custodes, eheu nunc premor arte mea.
Fingere nunc didicit causas, cur sola cubaret.
Cardine nunc tacito uertere posse fores.
Tunc succos, herbasq; dedi, quis liuor abiret,
Quem facit impresso mutua dente Venus,
At tu fallacis coniunx incaute puellæ,
Me quoq; seruato, peccet ut illa nihil.
Neu iuuenes celebret multo sermone caueto,
Néue cubet lasso pectus aperta sinu.
Neu te decipiat nutu, digitoq; liquorem
Ne trahat, & mensæ ducat in orbe notas.
Exibit quam sæpe time, seu uisere dicet
Sacra bonæ maribus non adeunda deæ.
At mihi si credas, illam sequar unus ad aras,
Tunc mihi non oculis sit timuisse meis.
Sæpe uelut gemmas eius, signumq; probarem
Per causam memini me tetigisse manum.
Sæpe mero somnum peperi tibi, at ipse bibebam
Sobria supposita pocula uictor aqua.
Non ego te læsi prudens, ignosce fatenti,
Iussit amor. Contra quis ferat arma deos?
Ille ego sum, nec me iam dicere uera pudebit,
Instabat tota cui tua nocte canis.
Quid tenera tibi coniuge opus, tua si bona nescis
Seruare? ah frustra clauis inest foribus.
Te tenet, absentes alios suspirat amores,
Et simulat subito condoluisse caput.

At mihi

At mihi seruandam credas, non sæua recuso
Verbera, detrecto non ego uincla pedum.
Tunc procul absitis quisquis colit arte capillos,
Effluit effuso cui toga lapsa sinu,
Quisquis & occurret ne possit crimen habere,
Stet procul, aut alia stet procul ante uia.
Sic fieri iubet ipse Deus, sic magna sacerdos
Est mihi diuino uaticinata sono.
Hæc ubi bellonæ motu est agitata, nec acrem
Flammam, non & amans uerbera torta timet.
Ipsa bipenne suos cædit uiolata lacertos,
Sanguineq; effuso spargit inulta deam.
Statq; latus præfixa ueru, stat saucia pectus,
Et canit euentus, quos dea magna monet.
Parcite, quam custodit amor uiolare puellam,
Ne pigeat magno post didicisse malo.
Attigerit, labentur opes ut uulnere nostro
Sanguis, ut hic uentis diripiturq; cinis.
Et tibi nescio quas dixit mea Delia pœnas
Si tamen admittas, sit precor illa leuis.
Non ego te propter parco tibi, sed tua mater
Me monet, atq; iras aurea uincit anus.
Hæc me deducit tenebris, multoq; timore
Coniungit nostras clam taciturna manus.
Hæc foribusq; manet noctu me affixa, proculq;
Cognoscit strepitus me ueniente pedum.
Viue diu mihi dulcis anus, proprios ego tecum
Sit modo fas, annos contribuisse uelim.
Te semper, natamq; tuam te propter amabo,
Quicquid agit sanguis est tamen ille tuus.

B

S it modo casta doce, quamuis non uitta ligatos
 Impediat crines, nec stola longa pedes.
E t mihi sint duræ leges, laudare nec ullam
 Possum ego, quin oculos appetat illa meos.
E t siquid peccasse putat, ducorq; capillis
 Immerito, proprias proripiorq; uias.
N on ego te pulsare uelim, sed uenerit iste
 Si furor, optarim non habuisse manus.
N ec sæuo sis casta metu, sed mente fideli
 Mutuus absenti te mihi seruet amor.
A t quæ fida fuit nulli, post uicta senecta
 Ducit inops tremula stamina torta manu,
F irmaq; conductis adnectit licia telis,
 Tractaq; de niueo uellere fila parat.
H anc animo gaudente uident, iuuenumq; cateruæ
 Commemorant merito tot mala ferre senem,
H anc Venus ex alto flentem sublimis olympo
 Spectat, & infidis quod sit acerba, monet.
H æc aliis maledicta cadant, nos Delia amoris
 Exemplum cana simus uterque coma.

ELEGIA .VII.

h Vnc cecinere diem parcæ fatalia nentes
 Stamina non ulli dissoluenda Deo,
Hunc forte aquitanas posset qui fundere gentes,
 Quem tremeret forti milite uictus Atax.
E uenere, nouos pubes romana triumphos
 Vidit, & euinctos brachia rapta duces.
A t te uictrices lauros Messala gerentem
 Portabat nitidis currus eburnus equis.
N on sine me est tibi partus honos, tua bella pirene

Scilicet hanc legem nentes fatalia parcæ
Stamina bis genito bis cecinere tibi. Ouid.

Testis, & oceani littora sanctonici.
Testis Arar, Rhodanusq; celer, magnusq; garumna,
Carmoti & flaui cærula lympha liger.
At te Cidne canam, tacitis qui leuiter undis
Cœruleus placitis per uada serpis aquis,
Quantus & æthereo contingens uertice nubes
Frigidus intonsos taurus arat cilicas.
Quid referam ut uolitet crebras intacta per urbes
Alba palæstino sancta columba syro?
Vtq; maris uastum prospectet turribus æquor
Prima ratem uentis credere docta tyros.
Qualis & arentes cum findit sirius agros
Fertilis æstiua nilus abundet aqua.
Nile pater, qua nam possum te dicere causa,
Aut quibus in terris occuluisse caput?
Te propter nullos tellus tua postulat imbres,
Arida nec pluuio supplicat herba Ioui.
Te canit, atq; suum pubes miratur Osirim,
Barbara memphiten plangere docta bouem.
Primus aratra manu solerti fecit Osiris,
Et teneram ferro sollicitauit humum.
Primus inexpertæ commisit semina terræ,
Pomaq; non notis legit ab arboribus.
Hic docuit teneram palis adiungere uitem,
Hic uiridem dura cædere falce comam.
Illi iucundos primum matura sapores
Expressa incultis uua dedit pedibus.
Ille liquor docuit uoces inflectere cantu,
Mouit & ad certos nescia membra modos.
Bacchus & agricolæ magno confecta labore

Pectora tristitiæ dissoluenda dedit.
Bacchus & afflictis requiem mortalibus affert,
Crura licet dura compede pulsa sonent.
Non tibi sunt tristes curæ, nec luctus Osyri,
Sed chorus, & cantus, leuis, & aptus amor.
Sed uarii flores, & frons redimita chorymbis,
Fusa sed ad teneros lutea palla pedes.
Et tyriæ uestes, & dulcis tibia cantu,
Et leuis occultis conscia cista sacris.
Huc ades, et centum ludos, geniumq; choreis
Concelebra, & multo tempora funde mero.
Illius & nitido stillent unguenta capillo,
Et capite, & collo mollia serta gerat,
Sic uenias, hodierna tibi dum thuris honores
Liba & messopio dulcia melle feram.
At tibi subcrescat proles, quæ facta parentis
Augeat, & circa stet ueneranda senem.
Non taceam monumenta uiæ, quæ tuscula tellus,
Candidaq; antiquo detinet alba lare.
Nanq; opibus congesta tuis hic glarea dura
Sternitur, hic apta iungitur arte silex.
Te canit agricola e magna cum uenerit urbe
Serus, inoffensum rettuleritq; pedem.
At tu natalis multos celebrande per annos
Candidior semper, candidiorq; ueni.

ELEGIA .VIII.

Non ego cælarim, possit quid nutus amantis,
Quid'ue ferant miti lenia uerba sono,
Nec mihi sunt sortes, nec conscia fibra deorum,
Præcinit euentus nec mihi cantus auis.

Ipsa Venus magico religatum brachia nodo
Perdocuit multis non sine uerberibus.
Desine dissimulare, Deus crudelius urit,
Quos uidet inuitos succubuisse sibi.
Quid tibi nunc molles prodest coluisse capillos,
Sæpe'q; mutatas disposuisse comas?
Quid fuco splendente comas ornare? quid ungues
Artificis docta subsecuisse manu?
Frustra iam uestes, frustra mutantur amictus,
Arctaq; constrictos cogit aluta pedes,
Ipsa placet, quamuis inculto uenerit ore,
Nec nitidum tarda compserit arte caput.
Num te carminibus, num te pallentibus herbis
Deuouit tacito tempore noctis anus?
Cantus uicinis fruges traducit ab agris.
Cantus & iratæ detinet anguis iter.
Cantus & e curru lunam deducere tentat,
Et faceret, si non æra repulsa sonent.
Quid quæror heu misero carmé nocuisse? qd herbas?
Forma nihil magicis utitur auxiliis.
Sed corpus tetigisse nocet, sed longa dedisse
Oscula, sed femori conseruisse femur.
Nec tu difficilis puero tamen esse memento,
Persequitur pennis tristia facta Venus.
Munera ne poscas, det munera canus amator,
Vt foueat molli frigida membra sinu.
Carior est auro iuuenis, cui leuia fulgent
Ora, nec amplexus aspera barba terit.
Huic tu candentes humero suppone lacertos,
Et regum magnæ despiciantur opes.

At Venus inuenit puero concumbere furtim,
Dum timet, & teneros conserit usq; sinus,
Et dare anhelanti pugnantibus humida linguis
Oscula, & in collo figere dente notas.
Non lapis hanc, gemmæq; iuuant quæ frigore sola
Dormiat, & nulli sit cupienda uiro.
Heu sero reuocatur amor, seroq; iuuenta,
Cum uetus infecit cana senecta caput.
Tum studium formæ est, coma cũ mutatur, ut annos
Dissimulet uiridi cortice tincta nucis.
Tollere tunc cura est albos a stirpe capillos,
Et faciem dempta pelle referre nouam.
At tu dum primi floret tibi temporis ætas,
Vtere, non tardo labitur illa pede.
Heu Marathũ torques, puero quæ gloria uicto est?
In ueteres esto dura puella senes.
Parce precor tenero. non illi sontica causa est,
Sed nimius luteo corpora tingit amor.
Vel miser absenti mœstas quam sæpe querelas
Coniicit, & lachrymis omnia plena madent.
Quid me spernis ait, poterat custodia uinci,
Ipse dedit cupidis fallere posse Deus.
Nota Venus furtiua mihi est, ut lenis agatur
Spiritus, ut nec dent oscula rapta sonum.
Et possum media quamuis obrepere nocte,
Et strepitu nullo clam reserare fores.
Quid possunt artes miserum si spernit amantem,
Et fugit ex ipso sæua puella toro?
Vel cum promittit subito, sed perfida fallit,
Est mihi nox multis euigilanda modis.

Dum mihi uenturam fingo quodcunq; mouetur,
Illius credo tunc sonuisse pedes.
Desistas lachrymare puer, non frangitur illa,
Et tua iam fletu lumina fessa tument.
Oderunt Pholoë (moneo) fastidia diui,
Nec prodest sanctis thura dedisse focis.
Hic Marathus quondam miseros ludebat amantes
Nescius ultorem post caput esse deum.
Sæpe etiam lachrymas fertur risisse dolentis,
Et cupidum ficta detinuisse mora.
Nunc omnis odit fastus, nunc displicet illi
Quæcunq; opposita est ianua dura sera.
At te pœna manet nisi desinis esse superba,
Quam cupies uotis hunc reuocare diem.

ELEGIA IX.

Quid mihi, si fueras miseros læsurus amantes,
Fœdera per diuos clam uiolanda dabas?
Ah miser & si quis primo periuria cœlat
Sera tamen tacitis pœna uenit pedibus.
Parcite cœlestes, æquum est impune licere
Numina formosis lædere uestra semel.
Lucra petens habili tauros adiungit aratro,
Et durum terræ rusticus urget opus.
Lucra petiturus per freta patentia uentis
Ducunt instabiles sydera certa rates.
Muneribus meus est captus puer, at Deus illa
In cinerem & liquidas munera uertat aquas.
Iam mihi persolues pœnas, puluis'q; decorem
Detrahet, et uentis horrida facta coma.
Vretur facies, urentur sole capilli.

Deteret inualidos & uia longa pedes.
Admonui quoties, auró ne pollue formam.
Sæpe solent auro multa subesse mala.
Diuitiis captus siquis uiolauit amorem,
Asperáq; est illi, difficilisq; Venus.
Vre meum potius flamma caput, & pete ferro
Corpus, & intorto uerbere terga seca.
Nec tibi cælanti fas sit peccare, paranti
Sit Deus, occultos qui uetat esse dolos.
Ipse Deus tacito permisit lene ministro
Ederet ut multo libera uerba mero.
Ipse Deus somno domitos emittere uocem
Iussit, & inuitos facta tegenda loqui.
Hæc ego dicebam, nunc me fleuisse loquentem,
Nunc pudet ad teneros procubuisse pedes.
Tunc mihi iurabas nullo te diuitis auri
Pondere, non gemmis uendere uelle fidem,
Non tibi si pretium campania terra daretur,
Non tibi si Bacchi cura falernus ager,
Illis eriperes uerbis mihi sydera cœli
Lucere, et puras fluminis esse uias.
Quin etiam flebas, at non ego fallere doctus
Tergebam humentes credulus usq; genas.
Quid faciam? nisi & ipse fores in amore puellæ,
Sit precor exemplo sed leuis illa tuo.
O quoties uerbis ne quisquam conscius esset,
Ipse comes multa lumina nocte tuli.
Sæpe insperanti uenit tibi munere nostro,
Sed latuit clausas post adoperta fores.
Tum miser interii stulte confisus amari,

Non poteram ad laqueos cautior esse tuos.
Quin etiam attonita laudes tibi mente canebam,
Et me nunc nostri, pieridumq; pudet.
Illa uelim rapida Vulcanus carmina flamma
Torreat, & liquida deleat amnis aqua.
Tu procul hinc absis, cui formam uendere cura est,
Et pretium plena grande referre manu.
At te, qui puerum donis corrumpere es ausus,
Rideat assiduis uxor inulta dolis.
Et cum furtiuo iuuenem laxauerit usu,
Tecum interposita languida ueste cubet.
Sint externa tuo semper uestigia lecto,
Et pateat cupidis semper aperta domus.
Nec lasciua soror dicatur plura bibisse
Pocula, uel plures emeruisse uiros.
Illam saepe ferunt conuiuia ducere Baccho,
Dum rota luciferi prouocet orta diem.
Illa queat nullam melius consumere noctem,
Atq; operum uarias disposuisse uices.
At tua perdidicit, nec tu stultissime sentis,
Cum tibi non solita corpus ab arte mouet.
Tu'ne putas illam pro te disponere crines?
Aut tenues denso pectere dente comas?
Illa haec persuadet facies, auroq; lacertos
Vinciat, & tyrio prodeat apta sinu.
Non tibi sed iuueni cuidam uult bella uideri,
Deuoueat pro quo remq;, domumq; tuam
Non facit hoc uitio, sed corpora foeda podagra,
Et senis amplexus culta puella fugit.
Huic tamen accubuit noster puer, hunc ego credam

Cum trucibus uenerem iungere posse feris.
Blanditias'ne meas aliis tu uendere es ausus?
Tu'ne aliis demens oscula ferre mea?
Tunc flebis, cum me uinctum puer alter habebit,
Et geret in gremio regna superba tuo.
At tua tum me pœna iuuet, Veneriq; merenti
Fixa notet casus aurea palma meos.
Hanc tibi fallaci resolutus amore Tibullus
Dedicat, & grata sis dea mente, rogat.

ELEGIA .X.

Quis fuit horrendos primus qui protulit enses?
Quam ferus, & uere ferreus ille fuit.
Tunc cædes hominum, generi tunc prælia nata,
Tunc breuior diræ mortis aperta uia est.
At nihil ille miser meruit, nos ad mala nostra
Vertimus in sæuas quod dedit ille feras.
Diuitis hoc uitium est auri, nec bella fuerunt
Faginus astabat cum scyphus ante dapes.
Non arces, non uallus erat, somnum'q; petebat
Securus uarias dux gregis inter oues.
Tunc mihi uita foret, uulgi nec tristia nossem
Arma, nec audissem corde micante tubam.
Nunc ad bella trahor, & iam quis forsitan hostis
Hæsura in nostro tela gerit latere.
Sed patrii seruate lares, aluistis & iidem
Cursarem uestros cum tener ante pedes.
Neu pudeat prisco uos esse e stipite factos,
Sic ueteres ædes incoluistis aui.
Tunc melius tenuere fidem, cum paupere cultu
Stabat in exigua ligneus æde Deus.

Thure pio caleantque foci pinguisque trahatur
Hostia de plena mystica porcus hara.

Hic placatus erat, seu quis libauerat uuam, urnam.
Seu dederat sanctæ spicea serta comæ.
Atq; aliquis uoti compos liba ipsa ferebat, Voti compos.
Postq; comes purum filia parua fauum.
At nobis ærata lares depellite tela, mystica erit.
Hostiaq; e plena rustica porcus hara. Hostia erit plena. Hara.
Hunc pura cum ueste sequar, myrtoq; canistra Vestis Pura.
Vincta geram myrto uinctus & ipse caput,
Sic placeam uobis, alius sit fortis in armis,
Sternat & aduersos Marte fauente duces. Marte fauēte.
Et Vt mihi potanti possit sua dicere facta
Miles, & in mensa pingere castra mero. Mero pinger.
Quis furor est atram bellis accersere mortem? accersere. Mortē accersere.
Imminet, & tacito clam uenit illa pede, Bellis furor.
Non seges est infra, non uinea culta, sed audax Mortem semp imminere.
Cerberus, & stygiæ nauita puppis aquæ. rupis.
Illic percussisq; genis, ustoq; capillo
Errat ad obscuros pallida turba lacus.
enim. ut erit. Quam potius laudandus hic est, quem prole parata
Occupat in parua pigra senecta casa. Senecta pigra Casa.
suas. Ipse suas sectatur oues, at filius agnos,
Et calidam fesso comparat uxor aquam.
Sic ego sim, liceatq; caput candescere canis, Candescere.
Temporis & prisci facta referre senem.
Interea pax arua colat, pax candida primum Pax candida.
aratores. Duxit araturos sub iuga curua boues.
Pax aluit uites, & succos condidit uuæ, PACIS COMMODA.
Funderet ut nato testa paterna merum.
Pace bidens, uomerq; uigent, at tristia duri
Militis in tenebris occupat arma situs. Situs.

Pontanus in hunc locum interijciebat hos uersus.
A nobis ærata Lares depellite tela.
Neu petat hostili missa sagitta manu.
Neu gladio celer insequens eques prosit mihi et aris
Quæque tuli supplex munera quæque feram.

Rusticus e lutoq; uehit male sobrius ipso
Vxorem plaustro, progeniemq; domum.
Sed ueneris tunc bella calent, scissosq; capillos
Fœmina, perfractas conqueriturq; fores.
Flet teneras subtusa genas, sed uictor et ipse
Flet sibi dementes tam ualuisse manus.
At lasciuus amor rixæ mala uerba ministrat,
Inter et iratum lentus utrunq; sedet.
Ah lapis est, ferrumq;, suam quicunq; puellam
Verberat, è cœlo diripit ille Deos.
Sit satis e membris tenuem perscindere uestem,
Sit satis ornatus dissoluisse comas,
Sit lachrymas mouisse satis. quater ille beatus,
Quo tenera irato flere puella potest.
Sed manibus qui sæuus erit, scutumq;, sudemq;
Is gerat, et miti sit procul a Venere.
At nobis pax alma ueni, spicamq; teneto,
Perfluat et pomis candidus ante sinus.

FINIS.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI, LIBER SECVNDVS.

Q Visquis adest, ualeat, fruges lustramus, et agros,
Ritus ut a prisco traditus extat auo.
Bacche ueni, dulcis'q; tuis e cornibus uua
Pendeat, et spicis tempora cinge Ceres.
Luce sacra requiescat humus, requiescat arator,
Et graue suspenso uomere cesset opus.
Soluite uincla iugis, nunc ad præsepia debent
Plena coronato stare boues capite.
Omnia sint operata Deo, non audeat ulla
Lanificam pensis imposuisse manum,
Vos quoq; abesse procul iubeo, discedite ab aris
Cui tulit externa gaudia nocte Venus.
Casta placent superis, pura cum ueste uenite,
Et manibus puris sumite fontis aquam.
Cernite, fulgentes ut eat sacer agnus ad aras,
Vinctaq; post olea candida turba comas.
Dii patrii purgamus agros, purgamus agrestes
Vos mala de nostris pellite limitibus.
Neu seges eludat messem fallacibus herbis,
Neu timeat celeres tardior agna lupos.
Tunc nitidus plenis confisus rusticus agris
Ingerat ardenti grandia ligna foco,
Turbaq; uernarum saturi bona signa coloni
Ludet, et ex uirgis extruet arte casas.

Madere. ebrium esse.

E uentura precor, uiden' ut felicibus extis
Significet placidos nuntia fibra Deos?
N unc mihi fumosos ueteres proferte falernos
Consulis, & chio soluite uincla cado.
V ina diem celebrent. non festa luce madere
Est rubor, errantes & male ferre pedes.
S ed bene Messalam sua quisq; ad pocula dicat,
Nomen & absentis singula uerba sonent.
G entis aquitanæ celeber Messala triumphis,
Et magna intonsis gloria uictor ades.
Huc ades, aspiráq; mihi dum carmine nostro
Redditur agricolis gratia cœlitibus.
R ura cano, rurisq; Deos, his uita magistris
Desituat querna pellere glande famem.
I lli compositis primum docuere tigillis
Exiguam uiridi fronde operire domum.
I lli etiam tauros primum domuisse feruntur
Seruitium, & plaustro supposuisse rotam.
T unc uictus abiere feri, tunc consita pomus,
Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas.
A urea tunc pressos pedibus dedit uua liquores,
Mixtaq; securo est sobria lympha mero.
R ura ferunt messes, calidi cum syderis æstu
Deponit flauas annua terra comas.
R ure leuis uerno flores apis ingerit alueo,
Compleat ut dulci sedula melle fauos.
A gricola assiduo primum satiatus aratro
Cantauit certo rustica uerba pede,
E t satur arenti primum est modulatus auena
Carmen, ut ornatos duceret ante Deos.

Ouid. Et dare iam sitiens quas bibat hortus aquas.
Non est vos qua erubescam pater si die festi inter
æquales largiore uino sum usus. Liuius. XL.

Agricola & minio suffusus Bacche rubenti,
Primus inexperta duxit ab urbe choros,
Huic datus a pleno memorabile munus ouili
Dux pecoris hircus auxerat, hircus oues.
Rure puer uerno primum de flore coronam
Fecit, & antiquis imposuit laribus.
Rure etiam teneris curam exhibitura puellis
Molle gerit tergo lucida uellus ouis.
Hinc & fœmineus labor est, hinc pensa, colusq;,
Fusus & apposito pollice uersat opus.
Atq; aliqua assidue textrix operata Mineruam
Cantat, & appulso tela sonat latere.
Ipse quoq; inter agros, interq; armenta Cupido
Natus, et indomitas dicitur inter equas.
Illic indocto primum se exercuit arcu.
Hei mihi quam doctas nunc habet ille manus.
Nec pecudes uelut ante petit, fixisse puellas
Gestit, et audaces perdomuisse uiros.
Hic iuueni detraxit opes, hic dicere iussit
Limen ad iratæ uerba pudenda senem.
Hoc duce custodes furtim transgressa iacentes
Ad iuuenem tenebris sola puella uenit.
Et pedibus prætentat iter suspensa timore,
Explorat cæcas cui manus ante uias.
Ah miseri, quos hic grauiter Deus urget, at ille
Felix, cui placidus leuiter afflat amor.
Sancte ueni dapibus festis, sed pone sagittas
Et procul ardentes hinc precor abde faces.
Vos celebrem cantate Deum, pecoriq; uocate
Voce Palem, pecori clam sibi quisq; uocet,

arte — chori primi. — alia. — Textrix. — Ipse interq greges. — Cupido ubi natus. — et

A ut etiam sibi quisque palam, nam turba iocosa
Obstrepit, & phrygio tibia curua sono.
L udite, iam nox iungit equos, currumq; sequuntur
Martis lasciuo syder a fulua choro.
P ostq; uenit tacitus fuluis circundatus alis
Somnus, et incerto somnia nigra pede.

ELEGIA .II.

D Icamus bona uerba, uenit natalis ad aras,
Quisquis ades, lingua uir, mulierq; faue.
V rantur pia thura focis, urantur odores,
Quos tener a terra diuite mittit arabs.
I pse suos genius adsit uisurus honores,
Cui decorent sanctas florea serta comas.
I llius e puro distillent tempora nardo,
Atq; satur libo sit, madeatq; mero.
Annuat et Cherinthe tibi quodcunq; rogabis,
En age quid cessas, annuit ille, roga.
A uguror, uxoris fidos optabis amores,
Iam reor hoc ipsos edidicisse deos.
N ec tibi malueris, totum quæcunque per orbem
Fortis arat ualido rusticus arua boue,
N ec tibi gemmarum quicquid felicibus undis
Nascitur, eoi qua maris unda rubet.
V ota cadunt, utinam strepitantibus aduolet alis,
Flauaq; coniugio uincula portet amor.
V incula quæ maneant semper, dum tarda senectus
Inducat rugas, inficiatq; comas.
H uc ueniat natalis auis, prolemq; ministret,
Ludat et ante tuos turba nouella pedes.

ELEGIA

LIB. II.

ELEGIA .III.

Rura tenent Cornute meam, uillæq; puellam.
Ferreus est eheu quisquis in urbe manet,
Ipsa Venus latos iam nunc migrauit in agros,
Verbáq; aratoris rustica discit amor.
O ego cum dominam aspirem, quam fortiter illic
Versarem ualido pingue bidente solum,
Agricolæq; modo curuum sectarer aratrum,
Dum subigunt steriles arua serenda boues.
Nec quererer quod sol graciles exureret artus,
Læderet et teneras postula rupta manus.
Pauit et Admeti tauros formosus Apollo,
Nec cithara, intonsæ profuerant'ue comæ.
Nec potuit curas sanare salubribus herbis.
Quicquid erat medicæ uicerat artis amor,
Ipse deus solitus stabulis expellere uaccas,
Et potum pastas ducere fluminibus,
Et miscere nouo docuisse coagula lacte,
Lacteus et mixtus obriguisse liquor.
Tunc fiscella leui detexta est uimine iunci,
Raráq; per nexus est uia facta sero.
Ah quoties illo uitulum gestante per agros
Dicitur occurrens erubuisse soror.
Ah quoties ausæ caneret dum ualle sub alta
Rumpere mugitu carmina docta boues.
Sæpe duces trepidis petiere oracula rebus,
Venit et e templis irrita turba domum.
Sæpe horrere sacros doluit latona capillos,
Quos admirata est ipsa nouerca prius.
Quisquis inornatumq; caput, crinesq; solutos

C

Vt multa innumera iugera pascat oue.

Aspiceret, phœbi quæreret ille comam.
Delos ubi nunc Phœbe tua est, ubi delphica Pytho?
Nempe amor in parua te iubet esse casa.
Felices olim ueneri cum fertur aperte
Seruire æternos non puduisse Deos. aetherios
Fabula Fabula nunc ille est, sed cui sua cura puella, est.
Fabula sit, mauult, quam sine amore Deus.
At tu quisquis is es, cui tristi fronte Cupido
Imperat, ut nostra sint tua castra domo. impitat.
Prædæ uis. Ferrea non uenerem, sed prædam secula laudant,
Præda tamen multis est operata malis.
Præda feras acies cinxit discordibus armis,
Hinc cruor, hinc cædes, mors propior'q; uenit.
Præda uago iussit geminare pericula ponto,
Bellica cum dubiis rostra dedit ratibus.
obsidere. Prædator cupit immensos obsistere campos, obsider.
Vt multo innumeram iungere pascat ouem. multam innumera iugera
Cui lapis externus curæ est, urbis'q; tumultus,
Portatur ualidis multa columna iugis. mille. V. c.
Claudit & indomitum moles mare, lentus ut intra intus
Negligat hybernas piscis adesse minas.
At tibi læta trahant samiæ conuiuia testæ,
Fictaq; cumana lubrica terra rota.
E heu diuitibus uideo gaudere puellas,
Iam ueniant prædæ, si Venus optat opes,
Vt mea luxuria Nemesis fluat, ut'q; per urbem
Incedat conspicienda. Incedat donis conspicienda meis.
Illa gerat uestes tenues, quas fœmina coa c. uer. elegi. t. et propert. lib. i.
Texuit, auratas disposuitq; uias.
Illi sint comites fusci, quos india torret,

Solis & admotis inficiat ignis equis.
Illi selectos certent præbere colores
Africa puniceum, purpureum'q; Tyros.
Nota loquor, regnum ipse tenet, quo sæpe coëgit
Barbara gypsatos ferre catasta pedes.
At tibi dura seges, Nemesim quæ ducis ab urbe,
Persoluat nulla semina terra fide.
Et tu Bacche tener iucundæ consitor uuæ,
Tu quoq; deuotos Bacche relinque lacus.
Haud impune licet formosas tristibus agris
Abdere, non tanti sunt tua musta pater.
O ualeant fruges ne sint modo rure puellæ,
Glans alat, & prisco more bibantur aquæ.
Glans aluit ueteres, & passim semper amarunt,
Quid nocuit sulcos non habuisse satos?
Tum quibus aspirabat amor, præbebat aperte
Mitis in umbrosa gaudia ualle Venus.
Nullus erat custos, nulla exclusura dolentes
Ianua, si fas est, mos precor ille redi.
Ah pereant artes, & mollia iura colendi,
Horrida uillosa corpora ueste tegant.
Nunc si clausa mea est, si copia rara uidendi,
Heu miserum laxam quid iuuat esse togam?
Ducite ad imperium dominæ, sulcabimus agros,
Non ego me uinclis, uerberibus'q; nego.

ELEGIA IIII.

Hic mihi seruitium uideo, dominam'q; paratam.
Iam mihi libertas illa paterna uale.
Seruitium sed triste datur, teneor'q; cathenis,
Et nunquam misero uincla remittit amor.

quem. qui ab ducis ab urbe. certa. Bacchus uuæ consitor. rura. Mos precor ille redi patiantur rursus ut olim. at. o utinam ueteri peragrantes more puellæ. V.C. conqueritur de Nemesi, quæ alio in amore correpta ipsum negligit. libertas Vale. Vt

O. Valeant cultus et tinctæ murice Lanæ. sic reposuit Pont. Ouid. Consule de geminis de tincta murice lana.

60

Et seu quid merui, seu quid peccauimus, uror,
Vror, io remoue sæua puella faces.
O ego ne possim tales sentire dolores,
Quam mallem in gelidis montibus esse lapis,
Stare uel insanis cautes obnoxia uentis,
Naufraga quam uasti tunderet unda maris.
Nunc et amara dies, et noctis amarior umbra est.
Omnia nam tristi tempora felle madent.
Nec prosunt elegi, nec carminis author Apollo.
Illa caua pretium flagitat usque manu.
Ite procul musæ, si non prodestis amanti,
Non ego uos, ut sint bella canenda, colo.
Nec refero solis'q; uias, et qualis ut orbem
Compleuit, uersis luna recurrit equis.
Ad dominam faciles aditus per carmina quæro.
Ite procul musæ, si nihil ista ualent.
At mihi per cædem, et facinus sunt dona paranda,
Ne iaceam clausam flebilis ante domum.
Aut rapiam suspensa sacris insignia fanis,
Sed Venus ante alios est uiolanda mihi.
Illa malum facinus suadet, dominam'q; rapacem
Dat mihi, sacrilegas sentiat illa manus.
O pereat quicunque legit uirides'q; smaragdos,
Et niueam tyrio murice tingit ouem.
Hic dat auaritiæ causas, et coa puellis
Vestis, et e rubro lucida concha mari.
Hæc fecere malas, hinc clauem ianua sensit,
Et cœpit custos liminis esse canis.
Sed pretium si grande feras, custodia uicta est,
Nec prohibent claues, et canis ipse tacet.

Heu quicunque dedit formam cœlestis auaræ
Quale bonum multis attulit ipse malis.
Hinc fletus, rixæq; sonant, hæc denique causa
Fecit, ut infamis hic Deus esset amor.
At tibi quæ pretio uictos excludis amantes,
Eripiant partas uentus, et ignis opes.
Quin tua tunc iuuenes spectent incendia læti,
Nec quisquam flammæ sedulus addat aquam.
Seu ueniet tibi mors, nec erit qui lugeat ullus,
Nec qui det mœstas munus in exequias.
At bona, quæ nec auara fuit, centum licet annos
Vixerit, ardentem flebitur ante rogum.
Atq; aliquis senior ueteres ueneratus amores
Annua constructo serta dabit tumulo,
Et bene discedens dicet, placideq; quiescas,
Terraq; securæ sit super ossa leuis.
Vera quidem moneo, sed prosunt quid mihi uera?
Illius est nobis lege colendus amor.
Quin etiam sedes iubeat si uendere auitas,
Ite sub imperium, sub titulumq; lares.
Quicquid habet Circe, quicquid Medea ueneni,
Quicquid et herbarum thessala terra gerit,
Et quod, ubi ĩdomitis gregibus Vẽus afflat amores,
Hippomanes, cupidæ stillat ab inguine equæ.
Si modo me placido uideat Nemesis mea uultu,
Mille alias herbas misceat illa, bibam.

ELEGIA .V.

Phœbe faue, nouus ĩgreditur tua tẽpla sacerdos,
Huc age cum cithara, carminibusq; ueni.
Nunc te uocales impellere pollice chordas,

Nunc precor ad laudes flectere uerba meas.
Ipse triumphali deuinctus tempora lauro
Dum cumulant aras, ad tua sacra ueni.
Sed nitidus, pulcher'q; ueni, nunc indue uestem
Depositam, longas nunc bene pecte comas.
Qualem te memorant saturno rege fugato
Victori laudes concinuisse Ioui.
Tu procul euentura uides, tibi deditus augur
Scit bene quid fati prouida cantet auis.
Tu'q; regis sortes, per te præsentit aruspex,
Lubrica signauit cum Deus exta notis.
Te duce romanos, nunquam frustrata Sibylla,
Abdita quæ senis fata canit pedibus.
Phœbe sacras Messalinum sine tangere chartas
Vatis, & ipse precor, quod canat illa, doce.
Hæc dedit Aeneæ sortes, post quam ille parentem
Dicitur, & captos sustinuisse lares.
Hæc fore credebat Romam, cum mœstus ab alto
Ilion, ardentes respiceret'q; Deos.
Romulus æternæ nondum firmauerat urbis
Mœnia, consorti non habitanda Remo.
Sed tunc pascebant herbosa palatia uaccæ,
Et stabant humiles in iouis arce casæ.
Lacte madens illic suberat Pan ilicis umbram,
Et facta agresti lignea falce Pales,
Pendebat'q; uagi pastoris in arbore uotum
Garrula siluestri fistula sacra Deo.
Fistula cui semper decrescit arundinis ordo,
Nam calamus cæra iungitur usq; minor.
At qua uelabri regio patet, ire solebat

Exiguus pulla per uada linter aqua.
Illa sæpe gregis ditis placitura magistro
Ad iuuenem festa est uecta puella die.
Cum qua fœcundi redierunt munera ruris
Caseus, & niueæ candidus agnus ouis.

ELEGIA .VI.

Impiger Aenea uolitantis frater amoris,
Troica qui profugis sacra uehis ratibus,
Iam tibi laurentes assignat Iuppiter agros,
Iam uocat errantes hospita terra lares.
Illic sanctus eris, cum te ueneranda Numici
Vnda Deum cœlo miserit indigetem.
Ecce super fessas uolitat uictoria puppes,
Tandem ad troianos diua superba uenit.
Ecce mihi lucent rutulis incendia castris.
Iam tibi prædico barbere Turne necem.
Ante oculos laurens castrum, murus'q; Lauini est,
Alba'q; ab Ascanio condita longa duce.
Te quoque iam uideo marti placitura sacerdos
Ilia uestales deseruisse focos.
Concubitus'q; tuos furtim, uictas'q; iacentes,
Et cupidi ad ripas arma relicta Dei.
Carpite nunc tauri de septem montibus herbas
Dum licet, hic magnæ iam locus urbis erit.
Roma tuum nomen terris fatale regendis
Qua sua de cœlo prospicit arua Ceres,
Qua'q; patent ortus, & qua fluitantibus undis
Solis anhelantes abluit amnis equos.
Troia quidem nunc se mirabitur, & sibi dicet
Vos bene tam longam consuluisse uiam.

Vera cano, sic usq; sacras innoxia lauros
 Vescar, & æternum sit mihi uirginitas.
Hæc cecinit uates, & te sibi Phœbe uocauit,
 Iactauit fusas & caput ante comas.
Quicquid Amalthea, quicquid Marpesia dixit,
 Heryphile Phœbo grataq; quod monuit,
Quasq; albana sacras tyburs per flumina sortes
 Portarit, sicco perlueritq; sinu.
Hæ fore dixerunt belli mala signa cometen,
 Multus & in terras deplueritq; lapis.
Atq; tubas, atq; arma ferunt strepitantia cœlo
 Audita, & lucos præcinuisse fugam.
Ipsum etiam solem defectum lumine uidit
 Iungere pallentes nubilus annus equos,
Et simulacra Deum lachrymas fudisse repentes,
 Fataq; uocales præmonuisse boues.
Hæc fuerant olim, sed tu iam mitis Apollo
 Prodigia indomitis merge sub æquoribus,
Vt succensa sacris crepitet bene laurea flammis,
 Omine quo felix, & sacer annus eat.
At laurus bona signa dedit, gaudete coloni.
 Distentet spicis horrea plena Ceres.
Oblitus & musto feriat pede rusticus uuas,
 Dolia dum, magni deficiantq; lacus.
At madidus Baccho sua festa parilia pastor
 Concinet, a stabulis tunc procul este lupi.
Ille leuis stipulæ solennis potus aceruos
 Accendet, flammas transiletq; sacras.
Et fœtus matrona dabit, natusq; parenti
 Oscula compressis naribus eripiet.

Nec tædebit auum paruo aduigilare nepoti,
Balbaq; cum puero dicere uerba senem.
Tunc operata Deo pubes discumbet in herba
Arboris antiquæ qua leuis umbra cadet.
Aut e ueste sacris tendent umbracula sertis
Vincta, coronatus stabit & ipse calix.
At sibi quisq; dapes, & festas extruet alte
Cespitibus mensas, cæspitibus'q; torum.
Ingeret hic potus iuuenis, maledicta puellæ
Postmodo quæ uotis irrita facta uelit.
Nam ferus ille suæ plorabit sobrius idem,
Et se iurabit mente fuisse mala.
Pace tua pereant arcus, pereant'q; sagittæ
Phœbe, modo in terris erret inermis amor,
Ars bona, sed postquam sumpsit sibi tela Cupido,
Eheu quam multis ars dedit illa malum,
Et mihi præcipue, taceo cum saucius annum,
Et faueo morbo, cum iuuat ipse dolor.
Vsque cano Nemesim, sine qua uersus mihi nullus
Verba potest, iustos aut reperire pedes.
At tu (nam diuum seruat tutela poetas)
Præmoneo uati parce puella sacro.
Et Messalinum celebrem, cum præmia belli
Ante suos currus oppida uicta feret,
Ipse gerens laurus, lauro deuinctus agresti
Miles io magna uoce triumphe canet,
Tunc Messala meus pia det spectacula turbæ,
Et plaudat curru prætereunte pater.
Annue, sic tibi sint intonsi Phœbe capilli,
Sic tua perpetua sit tibi casta soror.

ELEGIA .VII.

De Macro proficiscente ad militiam loquitur relicta puella.

C Astra Macer sequitur, tenero quid fiet amori?
Sit comes, & collo fortiter arma gerat.
Et seu longa uirum terræ uia, seu uaga ducent
Aequora, cum telis ad latus ire uolet. uelit.
V re puer quæso tua qui ferus ocia liquit,
Atq; iterum erronem sub tua signa uocat. Erro.
Quod si militibus parces, erit hic quoque miles
Ipse, leuem galea qui sibi potet aquam. portet.
Castra peto, ualeat'q; Venus, ualeant'q; puellæ.
Et mihi sunt uires, & mihi facta tuba est. grata. v.c.
Magna loquor, sed magnificæ mihi magna locuto
Excutiunt clausæ fortia uerba fores.
Iuraui quoties rediturum ad limina nunquam,
Cum bene iuraui, pes tamen ipse redit.
Acer amor fractas utinam tua tela sagittas,
Scilicet extinctas aspiciam'q; faces.
Tu miserum torques, tu me mihi dira precari
Cogis, & insana mente nefanda loqui.
Iam mala finissem leto, sed credula uitam
Spes fouet, & melius cras fore semper ait.
Spes alit agricolas, spes sulcis credit aratris aratis. Spei bonum.
Semina, quæ magno fœnore reddat ager.
Hæc laqueo uolucres, hæc captat arundine pisces,
Cum tenues hamos abdidit ante cibus.
Spes etiam ualida solatur compede uinctum,
Crura sonant ferro, sed canit inter opus.
Spes facilem Nemesim spondet mihi, sed negat illa,
Hei mihi ne uincas dura puella deam.
Parce per immatura tuæ precor ossa sororis.

Spes fouet et fore cras semper ait melius.

Sic bene sub tenera parua quiescat humo.
Illa mihi sancta est, illius dona sepulchro,
Et madefacta meis serta feram lachrymis.
Illius ad tumulum fugiam, supplex'q; sedebo,
Et mea cum muto fata querar cinere.
Non feret usque suum te propter flere clientem,
Illius ut uerbis sis mihi lenta, ueto. dura.
Ne tibi neglecti mittant mala somnia manes,
Mœstaq; sopitæ stet soror ante torum.
Qualis ab excelsa præceps delapsa fenestra
Venit ad infernos sanguinolenta lacus.
Desino, ne dominæ luctus renouentur acerbi.
Non ego sum tanti, ploret ut illa semel.
Nec lachrymis oculos digna est fœdare loquaces,
Lena nocet nobis, ipsa puella bona est.
Lena uetat miserum Phyrne, furtim'q; tabellas recipi. Lenæ malignitas.
Occulto portans it'q;, redit'q; sinu.
Sæpe ego cum dominæ dulces a limine diro duro.
Agnosco uoces, hæc negat esse domi.
Sæpe ubi nox promissa mihi est, languere puellam
Nuntiat, aut aliquas extimuisse minas.
Tunc morior curis, tunc mens mea perdita fingit, fingit.
Quis'ue meam teneat, quot teneat'ue modis,
Tunc tibi lena precor diras, satis anxia uiuas, dure nc.
Mouerit e uotis pars quotacunq; Deos. Quota cunq; pars
Lena uetat miserum recipi.

FINIS.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI, LIBER TERTIVS.

Martis romani festæ uenere calendæ,
Exoriens nostris hic fuit annus auis,
Et uagæ nunc certa discurrunt undiq; pompa,
Perq; uias urbis munera, perq; domos.
Dicite pierides, quo nam donetur honore
Seu mea, seu fallor, cara Neæra tamen.
Carmine formosæ, pretio capiuntur auaræ,
Gaudeat, ut digna est, uersibus illa meis.
Lutea sed niueum inuoluat membrana libellum,
Pumicet, & canas tondeat ante comas,
Summaq; prætexat tenuis fastigia chartæ,
Indicet ut nomen littera facta tuum.
Atq; inter geminas pingantur cornua frontes,
Sic etiam comptum mittere oportet opus.
Per uos authores huius mihi carminis oro,
Castaliamq; umbram, pieriosq; lacus.
Ite domum, cultumq; illi donate libellum
Sicut erat, nullus defluat inde color.
Illa mihi referet, si nostri mutua cura est,
An minor, an toto pectore deciderim.
Sed primum nympham larga donate salute,
Atq; hæc submisso dicite uerba sono.
Hæc tibi uir quondam, nunc frater casta Neæra
Mittit, & accipias munera parua, rogat.

Teq; suis iurat caram magis esse medullis,
Siue sibi coniunx, siue futura soror.
Sed potius coniunx, huius spem nominis illi
Auferet extincto pallida ditis aqua.

ELEGIA .II.

Qui primum caram iuueni, carumq; puellæ
Eripuit iuuenem, ferreus ille fuit.
Durus & ille fuit, qui tantum ferre dolorem,
Viuere & erepta coniuge qui potuit,
Non ego firmus in hoc, non hæc patientia nostro
Ingenio, frangit fortia corda dolor.
Hæc mihi uerba loqui pudor est, uitæq; fateri
Tot mala perpessæ tot superesse meæ.
Ergo ego cum tenuem fuero mutatus in umbram,
Candidaq; ossa super nigra fauilla teget,
Ante meum ueniat longos incompta capillos,
Et fleat ante meum mœsta Neæra rogum.
Sed ueniet caræ matris comitata dolore,
Mœreat hæc genero, mœreat illa uiro,
Præfatæ ante meos manes, animamq; rogatæ,
Perfusæq; pias ante liquore manus.
Pars quæ sola mei superabit corporis ossa
Incinctæ nigra candida ueste legent,
Et primum annoso spargent collecta lyæo,
Mox etiam niueo fundere lacte parent.
Post hæc carbaseis humorem tollere uentis,
Atq; in marmorea ponere sicca domo.
Illic quas mittit diues panchaia merces,
Eoiq; arabes, diues & assyria.
Et nostri memores lachrymæ fundantur eodem

Sic ego componi uersus in ossa uelim.
Sed tristem mortis demonstret littera causam,
Atq; hæc in celebri carmina fronte notet.
Lygdamus hic situs est, dolor huic, & causa Neæra,
Coniugis ereptæ causa perire fuit.

ELEGIA III.

Quid prodest cælum uotis implesse Neæra?
Blandaq; cum multa thura dedisse prece?
Non ut marmorei prodirem e limine tecti
Insignis clara, conspicuusq; domo,
Aut ut multa mei renouarent iugera tauri?
Et magnas messes terra benigna daret.
Sed tecum ut longæ sociarent gaudia uitæ,
Inq; tuo caderet nostra senecta sinu.
Tunc cum præmensæ defunctus tempora lucis
Nudus lethæa cogerer ire rate.
Nam graue quid prodest pondus mihi diuitis auri,
Aruaq; si findant pinguia mille boues?
Quidue domus prodest phrygiis innixa columnis,
Tænare siue tuis, siue Chariste tuis?
Et nemora in domibus sacros imitantia lucos,
Aurataeq; trabes, marmoreumq; solum?
Quidue in erythræo legitur quæ littore concha,
Tinctaq; sydonio murice lana iuuat?
Et quæ præterea populus miratur in illis,
Inuida quæ falso plurima uulgus amat.
Non opibus mentes hominis, curæq; leuantur
Nam fortuna sua tempora lege gerit.
Sit mihi paupertas tecum iucunda Neæra.
At sine te regum munera nulla uolo.

O niueam, quæ te poterit mihi reddere lucem.
O mihi felicem ter'q;, quater'q; diem.
At si pro dulci reditu quæcunq; fouentur,
Audiat auersa non meus aure Deus.
Nec me regna iuuant, nec lydius aurifer amnis,
Nec quas terrarum substinet orbis opes.
Hæc alii cupiant, liceat mihi paupere cultu
Securo cara coniuge posse frui.
Adsis, et timidis faueas saturnia uotis,
Et faueas concha cypria uecta tua.
Aut si fata negant reditum, tristes'q; sorores
Stamina quæ ducunt, quæ'q; futura neunt,
Me uocet in uastos amnes, nigram'q; paludem
Diues in ignaua luridus orcus aqua.

ELEGIA .IIII.

DI meliora ferant, nec sint insomnia uera,
Quæ tulit hesterna pessima nocte quies.
Ite procul uani, falsum'q; auertite uisum,
Desinite in uotis quærere uelle fidem.
Diui uera monent, uenturæ nuntia sortis,
Vera monent thuscis exta probata uiris.
Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,
Et pauidas mentes falsa timere iubent.
Et uanum metuens hominum genus, omnia noctis
Farre pio placant, & saliente sale.
Et tamen, utcunq; est, siue illi uera moneri,
Mendaci somno credere siue uolent,
Efficiat uanos noctis Lucina timores
Et frustra immeritum pertimuisse uelit.
Si mea nec turpi mens est obnoxia facto,

65. niuea lux.
uouentur.
auersa aure audire
nebunt.
Explicat insomnium quod de Neæra nocte præcedenti somniauerat.
mihi
mea. v.c.
omina
omina ali omina.
monent. monenti
At uanum in curas. ali Et uanum in curas. ali
Et natum in curas hominum genus omina mortis. ali
Et Vanum in curas hominum genus omina noctis.

Nec læſit magnos impia lingua Deos.
Iam nox æthereum nigris emerſa quadrigis
Mundum cœruleo lauerat amne rotas.
Nec me ſopierat menti Deus utilis ægræ
Somnus, ſollicitas deficit ante domos.
Tandem cum ſummo phœbus proſpexit ab ortu,
Preſſit languentis lumina ſera quies,
Hic iuuenis caſta redimitus tempora lauro
Eſt uiſus noſtra ponere ſede pedem,
Non illo quicquam formoſius ulla priorum
Aetas, humanum nec uidet illud opus.
Intonſi crines longa ceruice fluebant,
Stillabat tyrio myrtea rore coma.
Candor erat, qualem præfert latonia luna,
Et color in niueo corpore purpureus,
Vt iuueni primum uirgo deducta marito,
Inficitur teneras ore rubente genas.
Vt cum contexunt amaranthis alba puellæ
Lilia, & autumno candida mala rubent.
Ima uidebatur talis illudere palla.
Nanq; hæc in nitido corpore ueſtis erat.
Artis opus raræ fulgens teſtudine & auro
Pendebat leua garrula parte lyra.
Hanc primum ueniens plectro modulatus eburno
Fœlices cantus ore ſonante dedit.
Sed poſtquam fuerant digiti cum uoce locuti,
Edidit hæc triſti dulcia uerba modo.
Salue cura Deum, Caſto nam rite poetæ,
Phœbuſq;, & Bacchus, pierideſq; fauent.
Sed proles Semeles Bacchus, doctæq; ſorores

Dicere

Dicere non norunt, quid ferat hora sequens,
At mihi fatorum leges, æuiq; futuri
E uentura pater posse uidere dedit.
Quare ego quæ dico non fallax accipe uates,
Quodq; Deus uero cynthius ore ferat.
Tantum cara tibi, quantum nec filia matri,
Quantum nec cupido bella puella uiro,
Pro qua sollicitas cœlestia numina uotis,
Quæ tibi securos non sinit ire dies,
Et cum te fusco somnus uelauit amictu,
Vanum nocturnis fallit imaginibus.
Carminibus celebrata tuis formosa Neæra
Alterius mauult esse puella uiri,
Diuersasq; suas agitat mens anxia curas
Nec gaudet casta nupta Neæra domo.
Ah crudele genus, nec fidum fœmina nomen,
Ah pereat, didicit fallere siqua uirum.
Sed flecti poterit, mens est mutabilis illi,
Tu modo cum multa brachia tende fide.
Sæuus amor docuit dominæ fera uerba minantis,
Seuus amor docuit uerbera posse pati.
Me quondam Admeti niueas pauisse iuuencas,
Non est in uanum fabula ficta iocum,
Tunc ego nec cithara poteram gaudere sonora,
Nec similes chordis reddere uoce sonos,
Sed perlucenti cantus meditabar auena,
Ille ego Latonæ filius, atq; Iouis.
Nescit quid sit amor iuuenis, si ferre recusas
Immitem dominam, coniugiumq; ferum.
Ergo ne dubita blandas adhibere querelas,

D

Vincuntur molli pectora dura prece.
Quod si uera canunt sacris oracula templis,
 Hæc illi nostro nomina dicta refer.
Hoc tibi coniugium promittit Delius ipse
 Felix, ac alium desine uelle uirum.
Dixit, & ignauus defluxit pectore somnus.
 Ah ego non possum tanta uidere mala.
Nec tibi crediderim uotis contraria uota,
 Nec tantum crimen pectore inesse tuo.
Nam te nec uasti genuerunt æquora ponti,
 Nec flammam uoluens ore chimæra fero.
Nec canis anguinea redimitus terga caterua,
 Cui tres sunt linguæ, tergeminumq; caput,
Scyllaq; uirgineam canibus submixta figuram.
 Nec te conceptam sæua leæna tulit.
Barbara nec scythiæ tellus, horrendáue syrtis,
 Sed culta, & diris nonhabitanda domus.
Et longe ante alios omnes mitissima mater,
 Isq; pater, quo non alter amabilior.
Hæc Deus in melius crudelia somnia uertat,
 Et iubeat tepidos irrita ferre notos.

ELEGIA .V.

Vos tenet etruscis manat quæ fontibus unda
 Vnda sub æstiuum non adeunda canem.
Nunc autem sacris baiarum maxima lymphis,
 Cum se purpureo uere remittit hyems.
At mihi Persephone nigram denuntiat horam.
 Immerito iuueni parce nocere dea.
Non ego tentaui nulli temeranda deorum
 Audax laudandæ sacra docere deæ,

Nec mea mortiferis infecit pocula succis
Dextera, nec cuiquam certa uenena dedit.
Nec nos sacrilegos templis admouimus ignes,
Nec cor sollicitant facta nefanda meum.
Nec nos insanæ meditantis iurgia linguæ
Impia in aduersos soluimus ora Deos.
Et nondum cani nigros læsere capillos,
Nec uenit tardo curua senecta pede,
Natalem primo nostrum uidere parentes
Cum cecidit fato consul uterq; pari.
Quid fraudare iuuat uitem crescentibus uuis?
Et modo nata mala uellere poma manu?
Parcite, pallentes umbras quicunque tenetis,
Duraq; sortiti tertia regna Dei.
Helysios olim liceat cognoscere campos,
Lethæamq; ratem, cimeriosq; lacus.
Cum mea rugosa pallebunt ora senecta,
Et referam pueris tempora prisca senex.
Atq; utinam uano nequicquam terrear æstu,
Languent ter quinos sed mea membra dies,
Atq; mihi thuscæ celebrantur numina lymphæ,
Et facilis lenta pellitur unda manu.
Viuite felices, memores & uiuite nostri,
Siue erimus, seu nos fata fuisse uelint,
Interea nigras pecudes promittite diti,
Et niuei lactis pocula mixta mero.

ELEGIA .VI.

e Andide liber ades, sic sit tibi mystica uitis
Sic edera semper tempora uincta feras.

Aufer & ipse meum pariter medicando dolorem,
Sæpe tuo cecidit munere uictus amor.
Care puer madeant generoso pocula Baccho,
Et nobis prona funde falerna manu.
Ite procul durum curæ genus, ite labores,
Fulserit hic niueis delius alitibus.
Vos modo proposito dulces faueatis amici,
Neúe neget quisquam me duce se comitem.
Aut siquis uini certamen mite recuset,
Fallat eum tecto cara puella dolo.
Vini Laus. Ille facit dites animos Deus, ille ferocem
Contudit, & dominæ misit in arbitrium.
Armenias tigres, & fuluas ille leænas
Vicit, & indomitis mollia corda dedit.
Hæc amor, et maiora uolet, sed poscite Bacchi
Munera, quem uestrum pocula sicca iuuant.
Conuenit ex æquo, nec toruus liber in illos, illis
Qui se, quiq; unà uina iocosa colunt.
Iam uenit iratus nimium, nimiumq; seuerus,
Qui timet irati numina magna bibat.
Quales his pœnas Deus hic, quantasq; minetur,
Cadmeæ matris præda cruenta docet.
Sed procul a nobis hic sit timor, illaq; siqua est
Quid ualeat læsi sentiat ira Dei.
Quid precor ah demens, uenti temeraria uota
Aeriæ & nubes diripienda ferant.
Quamuis nulla mei superest tibi cura Neæra,
Sis felix, & sint candida fata tua.
At nos securæ reddamus tempora mensæ.
Venit post multos una serena dies.

Heu quàm difficile est crimen non prodere uultu. ouid. in 2 moramur. fol. 21. a...

ELEGIA .VII.

H Ei mihi difficile est imitari gaudia falsa,
Difficile est tristi fingere mente iocum.
N ec bene mendaci risus componitur ore,
Nec bene sollicitis ebria uerba sonant.
Q uid queror infelix? turpes discedite curæ.
Odit lenæus tristia uerba pater.
G nosia theseæ quondam periuria linguæ
Fleuisti ignoto sola relicta mari.
S ic cecinit pro te doctus Minoi Catullus
Ingrati referens impia facta uiri.
V os ego nunc moneo felix, quicunq; dolore
Alterius disces posse cauere tuo.
N ec uos aut capiant pendentia brachia collo,
Aut fallat blanda sordida lingua fide.
E t si pérque suos fallax iurauit ocellos,
Iunonem'q; suam, per'q; suam uenerem,
N ulla fides inerit. periuria ridet amantum
Iuppiter, & uentos irrita ferre iubet.
E rgo qui toties fallacis uerba puellæ
Conqueror, ite a me seria uerba precor.
Q uam uellem tecum longas requiescere noctes,
Et tecum longos perui gilare dies,
P erfida nec merito nobis inimica, merenti
Perfida, sed quamuis perfida, cara tamen.
N aida Bacchus amat, cessas o lætæ minister,
Temperet annosum martia lympha merum.
N on ego si fugiat, nostræ conuiuia mensæ
Ignotum cupiens uana puella torum
S ollicitus repetam tota suspiria nocte,

Tu puer & liquidum fortius adde merum.
Iam dudum tyrio madefactus tempora nardo
Debueram sertis implicuisse comas.
Ne tibi sit mea lux æque tam feruida cura,
Vt uideo paucos ante fuisse dies.
Si quicquam tota commisi stulta iuuenta,
Cuius me fatear pœnituisse magis,
Hesterna quam te solum quod nocte reliqui
Ardorem cupiens dissimulare meum.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI, LIBER QVARTVS.

E Messala canam, quãquam mea cognita uirtus
Terret, ut infirmæ ualeant subsistere uires,
Incipiam tamen a meritis, si carmina laudes
Deficiant humiles, tantis sim conditor actis.
Nec tua te præter chartis intexere quisquam
Facta queat, dictis, ut non maiora supersint.
Est nobis uoluisse satis, nec munera parua
Respueris, etiam Phœbo gratissima dona
Cres tulit, & cunctis Baccho iucundior hospes
Icarus, ut puro testantur sydera cœlo,
Erigoneq́; canisq́; neget ne longior ætas.
Quin etiam Alcides Deus ascensurus olympum
Læta molorcheis posuit uestigia terris,
Paruaq́; cœlestes pacauit mica, nec illis

Semper inaurato taurus cadit hostia cornu.
Hic quoq; sit gratus paruus labor, ut tibi possim
Inde alios, aliosq; memor componere uersus.
Alter dictet opus magni mirabile mundi,
Qualis in immensum descenderit aera tellus,
Qualis & in curuum pontus confluxerit orbem,
Et uagus e terris qua surgere nititur aer,
Huic & contextus passim fluat igneus aether,
Pendentiq; super claudantur ut omnia coelo.
At quodcunq; meae poterunt audere camoenae,
Seu tibi par poterunt, seu quod spes abnuit ultra
Siue minus, certeq; canent minus omne mouemus
Hoc tibi, nec tanto careat mihi nomine carta.
Nam, quanquam antiquae gentis superant tibi laudes,
Non tua maiorum contenta est gloria fama,
Nec quaeris quid qua iudex sub imagine dicat,
Sed generis priscos contendis uincere honores
Quam tibi maiores maius decus ipse futurus.
At tua non titulis capiet sub nomine facta,
Aeterno sed erunt tibi magna uolumina uersu,
Conuenientq; tuas cupidi componere laudes
Vndiq;, quiq; canent uincto pede, quiq; soluto.
Quis potius certamen erit, sim uictor in illis,
Vt nostrum tantis inscribam nomen in actis.
Quisq; tibi maiora gerit castris'ue, foro'ue,
Nec tamen hinc tibi laus, maior'ue, minor'ue,
Iusta pari premit ueluti cum pondere libra
Prona, nec hac plus parte sedet, nec surgit ab illa.
Qualis inaequatum siquando onus urget utrinque
Instabilis natat alterno depressior orbe.

Illa regit dicris animos.

Nam seu diuersi fremat inconstantia uulgi,
Non alius sedare queat, seu iudicis ira
Sit placanda, tuis poterit mitescere uerbis.
Non Pylos aut Itace tantos genuisse feruntur Ithace.
Nestora, uel paruæ magnum decus urbis Vlyssem,
Vixerit ille senex quamuis dum terna per orbem
Secula fertilibus titan decurrerit horis.
Ille per ignotas audax errauerit urbes,
Qua maris extremis tellus includitur undis, excluditur
Nam cyconumq; manus aduersis reppulit armis,
Non ualuit cyclops cœptos auertere cursus, Nec
Cessit & ætnææ neptunius incola rupis
Victa maroneo fœdatus lumina Baccho. mareotico.
Vexit & æolios placidum per neréa uentos,
Incultos adiit lestrygonas, antiphatenq;
Nobilis artaciæ gelidos quos irrigat unda, atraciæ; at. Arsacide gelida.
Solum nec doctæ uerterunt pocula Circes.
Quamuis illa foret solis genus, apta uel herbis,
Aptaq; uel cantu ueteres mutare figuras.
Cimmerion etiam obscuras accessit ad oras, arces.
Quis nunquam candente dies apparuit ortu,
Siue super terras Phœbus, seu curreret infra
Vidit ut inferno Plutoni subdita regna. et
Magna Deum proles leuibus discureret umbris. dum curreret undis
Præteriitq; cita sirenum littora puppi.
Illum tergeminæ nantem confinia mortis. montis.
Nec scyllæ sæuo conterruit impetus orbe, ore.
Cum canibus rapidas inter freta serperet undas, fera.
Nec uiolenta suo consumpsit more charybdis, in ore.
Vel si sublimis fluctu consurgeret imo,

Illum tergemini natem confinia montis.

Vel si interrupto nudaret gurgite pontum,
Non uiolata uagi sileantur pascua solis.
Non amor, & fœcunda atlantidos arua calypsus
Finis & errorum miseri phæacia tellus,
Atq; hæc seu nostras inter sunt cognita terras,
Fabula siue nouum dedit his erroribus orbem,
Sit labor illius tua dum facundia maior.
Nam te non alius belli tenet aptius arces,
Qua deceat tutam castris deducere fossam,
Qualiter aduersos hosti defigere neruos.
Quem'ue locum ducto melius sit claudere uallo,
Fontibus ut dulces erumpat terra liquores.
Vt facilis'q; tuis aditus sit & arduus hosti,
Laudis & assiduo uigeat certamine miles.
Quis tardam'ue sudem melius, celerem'ue sagittam
Iecerit, aut lento perfregerit obuia pilo.
Aut quis equum celerem'ue arcto compescere freno
Possit, & effusas tardo permittere habenas,
Inq; uicem modo directo contendere passu,
Seu libeat curuo melius contendere gyro,
Parma seu quos dextra uelit, seu leua tueri,
Siue hac, siue illac grandis uenit impetus hastæ,
Amplior aut signata cita loca tangere funda,
Iam simul audaces ueniunt certamina martis,
Aduersis'q; parant acies concurrere signis,
Tunc tibi non desit, faciem componere pugnæ,
Seu sit opus quadratum acies consistat in agmen,
Rectus an æquatis decurrat frontibus ordo,
Seu libeat duplicem, seu iunctum cernere martem,
Dextra'q; ut leuum teneat, dextrum'q; sinistra

Miles, sitq; duplex gemini uictoria casus.
At non per dubias errant mea carmina laudes.
Nam bellis experta cano, testis mihi uictæ
Fortis iapigiæ miles, testis quoque fallax
Pannonius, gelidas passim desiectus in alpes.
Testis arupinus, & pauper natus in armis.
Quem si quis uideat uetus ut non fregerit ætas,
Terna minus pyliæ miretur sæcula famæ,
Centum fœcundos titan renouauerit annos,
Ipse tamen uelox celerem super edere corpus
Audet equum, ualidisq; sedet moderator habenis,
Te duce non alias conuersus terga domator
Libera romanæ subiecit colla cathenæ.
Nec tamen his contentus eris, maiora peractis
Instant, compertum est ueracibus ut mihi signis,
Quis amithaonius nequeat certare Melampus.
Nam modo fulgentem tyrio sub tegmine uestem
Indueras, oriente die duce fertilis anni
Splendidior liquidis cum sol caput extulit undis,
Et fera discordes tenuerunt flamina uenti,
Curua nec assuetos egerunt flumina cursus
Quin rapidum placidis etiam mare constitit undis,
Vlla nec aerias uolucris perlabitur auras,
Nec quadrupes densas depascatur aspera syluas
Quin largita tuis sunt multa silentia uotis.
Iuppiter ipse leui uectus per inania curru
Affuit, & cœlo uicinum liquit olympum,
Intentaq; tuis precibus se præbuit aure,
Cunctaq; ueraci capite annuit additus aris.
Lætior eluxit structos super ignis aceruos.

Quin hortante Deo magnis insistere rebus
Incipe, non iidem tibi sint, aliis'q; triumphi,
Non te uicino remorabitur obuia Marte
Gallia, nec latis audax Hispania terris.
Nec fera rhetæo tellus obsessa colono.
Nec qua uel nilus, uel regia lympha choaspes
Profluit, aut rapidus Cyri dementia Gindes,
Cretæis ardens aut unda Caystria campis.
Nec qua regna uago Tomyris finiuit Araxe,
Impia nec sæuis celebrans conuiuia mensis.
Vltima uicinus Phœbo tenet arua padæus,
Qua'q; hebrus, tanais'q; getas rigat, at'q; mosinos,
Quid moror? oceanus ponto qua continet orbem,
Nulla tibi aduersis regio sese offeret armis.
Te manet inuictus romano marte britannus,
Te'q; interiecto mundi pars altera sole.
Nam circunfuso consistit in aere tellus,
Et quinq; in partes totus disponitur orbis,
Atq; duæ gelido uastantur frigore semper,
Illic & densa tellus absconditur umbra,
Et nulla incepto perlabitur unda liquore,
Sed durata riget densam in glaciem'q;, niuem'q;,
Quippe ibi nonunquam titan super ingerit ortus,
At media est Phœbi semper subiecta calori,
Seu propior terris æstiuum fertur in orbem.
Seu celer hybernas properat decurrere luces
Non ergo presso tellus consurgit aratro,
Nec frugem segetes præbent, nec pabula terræ.
Non illic colit arua Deus, Bacchus'ue, Ceres'ue,
Nulla nec exustas habitant animalia partes.

Fertilis hanc interposita est, interq; rigentes,
Nostraq; & huic aduersa solo pars altera nostro,
Quas similis utrinq; tenens uicinia cœli
Temperat alter & alterius uires negat aer.
Hinc placidus nobis per tempora labitur annus.
Hic & colla iugo didicit summittere taurus,
Et lenta excelsos uitis conscendere ramos.
Tonditurq; seges maturos annua partus,
Et ferro tellus, pontus confinditur ære.
Quin etiam structis exurgunt oppida muris.
Ergo ubi præclaros poscent tua facta triumphos,
Solus utroq; idem diceris magnus in orbe.
Non ego, sum satis ad tantæ præconia laudis
Ipse mihi non si præscribat carmina Phœbus.
Est tibi qui possit magnis se accingere rebus
Valgius, æterno propior non alter Homero.
Languida non noster peragit labor otia, quamuis
Fortuna (ut mos est) illi me aduersa fatiget.
Nam mihi cum magnis opibus domus alta niteret,
Cui fuerant flaui ditantes ordine sulci,
Horrea fœcundis indeficientia mensis,
Cuiq; pecus denso pascebant agmine colles,
Et domino satis, & nimium furiq;, lupoq;,
Nunc desiderium super est. nam cura nouatur,
Cum memor acitos semper dolor admonet annos.
Sed licet asperiora cadant, spolierq; relictis,
Non te deficient nostræ memorare camœnæ,
Nec solum tibi pierii tribuentur honores,
Pro te uel rapidas ausim maris ire per undas,
Aduersis hyberna licet tumeant freta uentis,

Pro te uel solus densis obsistere turmis,
Vel paruum ætnææ corpus committere flammæ,
Dum quodcunq; tuum est, nostri sit paruula cura.
Sit tibi quanta libet. si sit modo, non mihi regna
Lydia, non magni potior sit fama Gylippi,
Posse meleteas nec mallem mittere chartas
Quod tibi si uersus noster notus'ue minus'ue,
Vel bene si notus, summo uel mœret in ore
Nulla mihi statuent finem te fata canendi.
Quin etiam mea tunc tumulus cum texerit ossa,
Seu matura dies fato properat mihi mortem,
Longa manet seu uita, tamen mutata figuram,
Seu me finget equum rigidos percurrere campos
Doctum, seu tardi pecoris sim gloria taurus,
Siue ego per liquidum uolucris uehar aéra pennis
In quencunq; hominem me longa receperit ætas,
Inceptis de te subtexam carmina chartis.

LAVS SVLPITIAE AD MARTEM.

Vlpitia est tibi culta tuis mars magne calendis,
Spectatum e cœlo, si sapis, ipse ueni.
Hoc Venus ignoscet, at tu uiolente caueto,
Ne tibi miranti turpiter arma cadant.
Illius ex oculis cum uult exurere diuos,
Accendit geminas lampadas acer amor,
Illam quicquid agit, quoquo uestigia mouit,
Componit furtim, subsequiturq; decor.
Seu soluit crines, fusis decet esse capillis,
Seu compsit, comptis est ueneranda comis.
Vrit seu tyria uoluit procedere palla.

Vrit seu niuea candida ueste uenit.
Talis in æterno felix uertunnus olympo,
Mille habet ornatus, mille decenter habet.
Sola puellarum digna est cui mollia caris
Vellera det sucis bis made facta tyros,
Possideat'q; metit quicquid bene olentibus aruis
Cultor odoratæ diues arabs segetis,
Et quascunque niger rubro de littore conchas
Proximus eois colligit indus aquis.
Hanc uos pierides festis cantate calendis,
Et testudinea Phœbe superbe lyra.
Hoc solenne sacrum multos celebretur in annos,
Dignior est nostro nulla puella toro.

SVLPITIA AD CHERINTHVM.

Parce meo iuueni, seu quis bona pascua campis,
Seu colis umbrosi deuia montis aper,
Nec tibi sit duros acuisse in pectora dentes,
Incolumem custos hunc mihi seruet amor.
Sed procul abducit uenandi Delia cura.
O pereant syluæ, deficiant'q; canes.
Quis furor est, quæ mens densos indagine colles
Claudentem, teneras lædere uelle manus?
Quid'ue iuuat furtim latebras intrare ferarum?
Candida'q; hamatis crura notare rubis?
Sed tamen, ut tecum liceat Cherinthe uagari,
Ipsa ego per montes retia torta feram.
Ipsa ego uelocis quæram uestigia cerui,
Et demam celeri ferrea uincla cani.
Tunc mihi tunc placeant syluæ, si lux mea tecum
Arguar ante ipsas concubuisse plagas.

Tunc ueniat licet ad casses, illæsus abibit,
Ne ueneris cupidæ gaudia turbet aper.
Tunc sine me sit nulla Venus, sed lege Dianæ
Caste puer casta retia tende manu.
Et quæcunq; meo furtim subrepit amori,
Incidat in sæuas diripienda feras.
At tu uenandi studium concede parenti,
Et celer in nostros ipse recurre sinus.

AD PHOEBVM.

Huc ades, & teneræ morbos expelle puellæ,
Huc ades intonsa Phœbe superbe coma.
Crede mihi propera, nec te iam Phœbe pigebit
Formosæ medicas applicuisse manus.
Effice ne macies pallentes occupet artus,
Neu notet informis pallida membra color.
Et quodcunq; mali est, & quicquid triste timemus,
In pelagus rapidis euehat amnis aquis.
Sancte ueni, tecumq; feras quicunque sapores,
Quicunq; & cantus corpora fessa leuant.
Neu iuuenem torque, metuit qui fata puellæ,
Votaq; pro domina uix numeranda facit.
Interdum uouet, interdum quod langueat illa,
Dicit in æternos aspera uerba Deos.
Pone metum Cherinthe, Deus non lædit amantes.
Tu modo semper ama, salua puella tibi est.
At tunc tota tua est, te solum candida secum
Cogitat, & frustra credula turba sedet.
Phœbe faue, laus magna tibi tribuetur in uno
Corpore seruato restituisse duos.
Nil opus est fletu, lachrymis erit aptius uti,

Siquando fuerit tristior illa tibi.
I am celeber, iam lætus eris, cum debita reddet
Certatim sanctis lætus uterque focis.
T unc te felicem dicet pia turba deorum.
Optabunt artes & sibi quisque tuas.

AD CHERINTHVM.

e St q te Cherinthe dies dedit hic mihi sanctus
Atq; inter festos semper habendus erit,
T e nascente nouum parcæ cecinere puellis
Seruitium, & dederunt regna superba tibi.
V ror ego ante alias, iuuat hoc Cherinthe quod uror
Si tibi de nobis mutuus ignis adest.
M utuus adsit amor, tua per dulcissima furta,
Perq; tuos oculos, per geniumq; rogo.
M ane ueni, cape thura libens, uotisq; faueto,
Si modo cum de me cogitat, ille ualet.
Quod si forte alios iam nunc suspirat amores,
Tunc precor infidos sancte relinque focos.
N ec sis nunc iniusta Venus, uel seruiat æque
Vinctus uterque tibi, uel mea uincla leua.
S ed potius ualida teneamur uterq; cathena,
Nulla queat posthac quam soluisse dies
O ptat idem iuuenis, quod nos, sed tutius optat.
Nam pudet hæc illum dicere uerba palam.
A t tu natalis quoniam Deus omnia sentis
Annue, quid refert clam'ue, palam'ue roget?

AD IVNONEM.

n Atalis Iuno sanctos cape thuris aceruos,
Quos tibi dat tenera docta puella manu.
T ota tibi est hodie, tibi se lætissima compsit,

Staret

Staret ut ante tuos conspicienda focos.
Illa quidem orandi causas tibi diua relegat,
Est tamen occulte cui placuisse uelit.
At tu sancta faue, ne nos diuellat amantes,
Sed iuueni quæso mutua uincla para.
Sic bene compones ulli non ille puellæ
Seruire, aut cuiquam dignior illa uiro.
Nec possit cupidos uigilans deprehendere custos,
Fallendiq; uias mille ministret amor.
Annue, purpureaq; ueni perlucida palla,
Ter tibi sit libo, ter dea casta mero.
Præcipit & natæ mater studiosa, quod optat,
Illa aliud tacita iam sua mente rogat.
Vritur, ut celeres urunt altaria flammæ,
Nec liceat quamuis sana fuisse uelit.
Sit iuueni grata, adueniet cum proximus annus,
Hic idem uotis iam uetus adsit amor.

AD VENEREM.

t Andem uenit amor, qualem texisse pudori
Quam nudasse alicui sit mihi fama magis.
Exorata meis illum cytherea camœnis
Attulit in nostrum, deposuitq; sinum.
Exoluit promissa Venus mea gaudia, narret,
Dicetur si quis non habuisse suam.
Non ego signatis quicquam mandare tabellis
Ne legat id nemo quam meus ante uelim,
Sed peccasse iuuat, uultus componere famæ
Tædet, cum digno digna fuisse ferar.

AD MESSALAM.

i Nuisus natalis adest, qui rure molesto,

Et sine Cherintho tristis agendus erit.
Dulcius urbe quid est? an uilla sit apta puellis,
Atq; aretino frigidus amnis agro?
Iam nimium Messala mei studiose quiescas.
Non tempestiuæ sæpe propinque uiæ.
Hic animum, sensus'q; meos abducta relinquo,
Arbitrio quamuis non sinis esse meo.

DE NATALI DIE.

SCis iter ex animo sublatum triste puellæ
Natali Romæ non sinit esse suo.
Omnibus ille dies nobis natalis agatur,
Qui nec opinanti nunc tibi forte uenit.

AD SVLPITIAM.

GRatum est securus multum quod iā mihi de me
Permittis subito ne male inepta cadam.
Sit tibi cura togæ potior, pressum'q; quasillo
Scortum, quam Serui filia Sulpitia.
Solliciti sunt pro nobis quibus illa dolori est,
Nec credam ignoto maxima cura toro.

AD CHERINTHVM.

Est ne tibi Cherinthe tuæ placiture puellæ,
Qui mea nunc uexat corpora fessa calor.
Ah ego non aliter tristes euincere morbos
Optarim, quam te sic quoque uelle putem.
Nam mihi quid prosit morbos euincere? quid tu
Nostra potes læto pectore ferre mala?
Ne tibi sit mea lux æque tam feruida cura,
Vt uideor paucos ante fuisse dies,
Si quicquam tota commisi stulta iuuenta
Cuius me fatear pœnituisse magis,

Hesterna quam te solum quod nocte reliqui
Ardorem cupiens dissimulare meum.

AD AMICAM.

Nulla tuum titulis subducet fœmina lectum
Hoc primum iuncta est fœdere nostra uenus.
Tu mihi sola places, nec iam te præter in urbe
Formosa est oculis ulla puella meis,
Atq; utinam posses uni mihi bella uideri.
Displiceas aliis, sic ego tutus ero.
Nil opus inuidia est, procul absit gloria uulgi,
Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu.
Sic ego secretis possum bene uiuere syluis,
Qua nulla humano sit uia trita pede.
Tu mihi curarum requies, tu nocte uel atra
Lumen, & in solis tu mihi turba locis.
Nunc licet e cœlo mittatur amica Tibullo
Mittetur frustra, deficietq; Venus.
Hæc per sancta tuæ iunonis numina iuro,
Quæ sola ante alios est tibi magna Deos.
Quid facio demens? heu cui mea pignora credo
Iuraui stulte prodeat iste timor.
Nunc tu fortis eris, nunc tu me audacius ures,
Hoc peperit misero garrula lingua malum.
Iam faciam quodcunq; uoles, tuus usque manebo,
Nec fugiam notæ seruitium dominæ.
Sed ueneris sanctæ considam uinctus ad aras,
Hæc notat iniustos, supplicibusq; fauet.

DE INFAMIA SVAE PVELLAE.

Rumor ait crebro nostram peccare puellam,
Nunc ego me surdis auribus esse uelim.

Crimina non hæc sunt nostro sine facta dolore. ficta
Quid miserum torques, rumor acerbe tace.

EPITHAPHION TIBVLLI.

t E quoque Vergilio comitem non æqua Tibulle
Mors iuuenem campos misit ad elysios,
Ne foret, aut elegis molles qui fleret amores,
Aut caneret forti regia bella pede.

FINIS.

Sub teneris annis tenerorum scriptor amorū
Decedens dura hac ecce tibullus Humo.

Donec erunt ignes, arcusq cupidinis arma,
Discentur numeri culte tibulle tui.

O. NASONIS ELEGIA DEFLENS TIBVLLI IMMATVRAM MORTEM.

m Emnona si mater, mater plorauit Achillem,
Et tangunt magnas tristia fata deas,
Flebilis indignos elegëia solue capillos,
Ah nimis ex uero nunc tibi nomen erit.
Ille tui uates operis, tua fama Tibullus
Ardet in extructo corpus inane rogo,
Ecce puer ueneris fert euersamq́; pharetram,
Et fractos arcus, & sine luce facem.
Aspice demissis ut eat miserabilis alis,
Pectoraq́; infesta tundat aperta manu.
Excipiunt lachrymas sparsi per colla capilli,
Oraq́; singultu concutiente sonant.
Fratris in æneæ sic illum funere dicunt
Egressum castris pulcher Iule tuis.
Nec minus est confusa Venus moriente Tibullo,
Quam iuueni rupit cum ferus inguen aper.
At sacri uates, & diuum cura uocamur, Et in sacro Fastorum in initio statim.
Sunt etiam qui nos numen habere putent.
Scilicet omne sacrum mors importuna profanat,
Omnibus obscuras inicit illa manus.
Quid pater Ismario, quid mater profuit Orpheo? Virg. In Buc.
Carmine quid uictas obstupuisse feras?
Simon. Et Linum in syluis idem pater edidit altis, abditus
Dicitur inuicta concinuisse lyra.
Aspice mæoniden, a quo ceu fonte perenni
Vatum pieriis ora rigantur aquis,

Atqui sic à summis hominibus, eruditissimisq accepimus, Caeterarum rerum studia, et doctrina et praeceptis et arte constare. Poetam natura ipsa ualere, et mentis uiribus excitari, et quasi quodam spiritu afflari. Quare suo iure noster ille Ennius sanctos appellat poetas, quod quasi deorum aliquo dono, atq munere commendati esse uideantur et reliqua. M.T. pro Archia. fol. 189. a fronte.

Hunc quoque ſumma dies nigro ſummerſit auerno,
Effugiunt auidos carmina ſola rogos.
Durat opus uatum Troiani fama laboris,
Tardaq; nocturno tela retexta dolo,
Sic Nemeſis longum, ſic Delia nomen habebit,
Altera cura recens, altera primus amor.
Quid nos ſacra iuuant, quid nos ægyptia proſunt
Siſtra, quid in uacuo ſecubuiſſe toro?
Cum rapiant male facta bonos, ignoſcite faſſo,
Sollicitor nullos eſſe putare deos.
Viue tamem moriture pius, cole ſacra colentem,
Mors grauis a templis in caua buſta trahet.
Carminibus confide bonis, iacet ecce Tibullus,
Vix manet e toto parua quod urna capit,
Té ne ſacer uates flammæ rapuere rogales?
Pectoribus paſci nec timuere tuis?
Aurea ſanctorum potuiſſent templa deorum
Vrere, quæ tantum ſuſtinuere nefas,
Auertit uultus Erycis quæ poſſidet arces,
Sunt quoque qui lachrymas continuiſſe negant.
Sed tamen hoc melius, quam ſi pheacia tellus
Ignotum uili ſuppoſuiſſet humo,
Hic certe manibus fugientes preſſit ocellos
Mater, & in cineres ultima dona tulit,
Hic ſoror in partem miſera cum matre doloris
Venit in ornatas dilaniata comas,
Cumq; tuis ſua iunxerunt Nemeſisq;, priorq;
Oſcula, nec ſolos deſtituere rogos,
Delia diſcedens felicius inquit amata
Sum tibi, uixiſti dum tuus ignis eram.

Cui nemesis, quid ais tibi sunt mea damna dolori?
Me tenuit moriens deficiente manu,
Si tamen e nobis aliquid nisi nomen & umbra
Restat, in elysia ualle Tibullus erit.
Obuius huic uenies edera iuuenilia cinctus
Tempora cum Caluo docte Catulle tuo.
Tu quoque si falsum est temerati crimen amici
Sanguinis atq; animæ prodige Galle tuæ,
His comes umbra tua est, siqua est mõ corporis umbra
Hausisti numeros culte Tibulle pios.
Ossa quieta precor tuta requiescere in urna,
Et sit humus cineri non onerosa tuo.

SEX. AVRELII VMBRI ELEGIARVM LIBER PRIMVS.

Monobyblos Propertij Aurelij Nautæ

AD TVLLVM.

Ynthia prima suis miserum me cœpit ocellis

c Contactum nullis ante cupidinibus,

Tum mihi constantis deiecit lumina fastus,

Et caput impositis pressit amor pedibus,

Donec me docuit castas odisse puellas

Improbus, & nullo uiuere consilio,

Et mihi iam toto furor hic non deficit anno,

Cum tamen aduersos cogor habere deos.

Mimalion nullos fugiendo Tulle labores

Sæuitiam duræ contudit Iasidos.

Nam modo partheniis amens errabat in antris,

Ibat & hirsutas ille uidere feras.

Ille etiam psillei percussus uulnere rami

Saucius arcadiis rupibus ingemuit,

Ergo uelocem potuit domuisse puellam,

Tantum in amore preces, & benefacta ualent,

In me tardus amor nonullas cogitat artes,

Nec meminit notas (ut prius) ire uias.

At uos deductæ quibus est fallacia lunæ,

Et labor in magicis sacra piare focis,

En agedum dominæ mentem conuertite nostræ,

Et facite illa meo palleat ore magis,

Tunc ego crediderim uobis, & sydera, & amnes
Citina carmina Posse citeinis ducere carminibus.
Et uos qui sero lapsum reuocatis amici,
Quærite non sani pectoris auxilia. feros.
Fortiter, & ferrum, sæuos patiemur & ignes,
Sit modo libertas quæ uelit ira loqui.
Ferte per extremas gentes, & ferte per undas
Qua non ulla meum fœmina norit iter.
Vos remanete, quibus facili Deus annuet aure,
Sitis & in tuto semper amore pares.
In me nostra Venus noctes exercet amaras,
Et nullo uacuus tempore desit amor.
Hoc moneo uitate malum, sua quenque moretur
Cura, neq; assueto mutet amore locum.
Quod siquis monitis tardas aduerterit aures,
Heu referet quanto uerba dolore mea.

AD CYNTHIAM.

Nō esse laborandum ad cultum formæ.

Vita pro amica Q Vid iuuat ornato procedere uita capillo,
Et tenues coa ueste mouere sinus? Coa
Aut quid oronthea crines perfundere myrrha?
Téq; peregrinis uendere muneribus?
Naturæq; decus mercato perdere cultu,
Nec sinere in propriis membra nitere bonis?
Crede mihi non ulla tuæ medicina figuræ est.
Nudus amor formæ non amat artificem,
Aspice quos summittat humus formosa colores,
Et ueniant ederæ sponte sua melius, ut
Surgat & in solis formosius arbutus antris, ut
Et sciat indociles currere lympha uias, ut
Littora natiuis pellucent picta lapillis,

Et uolucres nulla dulcius arte canunt.
Non sic leucippis succendit Castora Phœbe.
Pollucem cultu non Thelayra soror,
Non Idæ, & cupido quondam discordia Phœbo
Eueni patriis filia littoribus,
Nec phrygium falso traxit candore maritum
Auecta externis Hippodamia rotis,
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
Qualis apelleis est color in tabulis,
Non illis studium uulgo conquirere amantes.
Illis ampla satis forma pudicitia.
Non ego nunc uereor, ne sim tibi uilior istis,
Vni si qua placet culta puella, sat est.
Cum tibi præsertim Phœbus sua carmina donet,
Aoniamq; libens Calliopea lyram,
Vnica nec desit iucundis gratia uerbis,
Omnia quæq; Venus, quæq; Minerua probat,
His tu semper eris nostræ gratissima uitæ.
Tædia dum miseræ sint tibi luxuriæ.

AD CYNTHIAM.

Qualis Thesea iacuit cedente carina
Languida desertis gnosia littoribus
Qualis & accubuit primo cepheia somno
Libera iam duris cotibus Andromede,
Nec minus assiduis edonis fessa choreis
Qualis in herboso concidit appidano,
Talis uisa mihi mollem spirare quietem,
Cynthia non certis nixa caput manibus,
Ebria cum multo traherem uestigia Baccho,
Et quaterent sera nocte facem pueri,

Hanc ego, non dum etiam sensus deperditus omnes
Molliter impresso conor adire toro,
Et quamuis duplici correptum ardore iuberent
Hac amor, hac liber, durus uterq; Deus,
Subiecto leuiter positam tentare lacerto,
Osculáq; admota sumere, & arma manu,
Non tamen ausus eram dominæ turbare quietem
Expertæ metuens iurgia sæuitiæ,
Sed sic intentis hærebam fixus ocellis
Argus ut ignotis cornibus inachidos.
Et modo soluebam nostra de fronte corollas,
Ponebamq; tuis Cynthia temporibus,
Et modo gaudebam lapsos formare capillos,
Nunc furtiua cauis poma dabam manibus,
Omniáq; ingrato largibar munera somno,
Munera de prono sæpe uoluta sinu.
Et quoties raro duxti suspiria motu,
Obstupui uano credulus auspicio,
Ne qua tibi insolitos portarent uisa timores,
Neúe quis inuitam cogeret esse suam,
Donec diuersas percurrens luna fenestras,
Luna moraturis sedula luminibus,
Compositos leuibus radiis patefecit ocellos,
Sic ait in molli fixa toro cubitum, tunc.
Tandem te nostro referens iniuria lecto,
Alterius clausis expulit e foribus,
Nanq; ubi longa meæ consumpsti tempora noctis,
Languidus exactis hei mihi syderibus,
O utinam tales perducas improbe noctes,
Me miseram quales semper habere iubes,

Nam modo purpureo fallebam stamine somnum,
Rursus & orpheæ carmine fessa lyræ,
Interdum grauiter mecum deserta querebar
Externo longas sæpe in amore moras,
Dum me iucundis lapsam sopor impulit alis.
Illa fuit lachrymis ultima cura meis.

AD BASSVM.

Quid mihi tam multas laudando Basse puellas
Mutatum domina cogis abire mea?
Quid me non pateris uitæ quodcunq; sequetur,
Hoc magis assueto uiuere seruitio?
Tu licet Antiopæ formam nycteidos, & tu
Spartanæ referas laudibus Hermionæ,
Et quascunque tulit formosi temporis ætas,
Cynthia non illas nomen habere sinat.
Nedum si leuibus fuerit collata figuris,
Inferior duro iudice turpis eat,
Hæc sed forma mei pars est extrema furoris,
Sunt maiora, quibus Basse perire iuuat,
Ingenuus color, multis & decus artibus, & quæ
Gaudia sub tacita dicere ueste libet.
Quo magis, & nostros contendis soluere amores,
Hoc magis accepta fallit uterque fide,
Non impune feres, sciet hæc insana puella,
Et tibi non tacitis uocibus hostis erit,
Nec tibi me post hæc committet Cynthia, nec te
Quæret, erit tanti criminis illa memor,
Et te circum omnes alias irata puellas
Deferet, heu nullo limine carus eris.
Nullas illa suis contemnet fletibus aras,

Et quicunque ſacer, qualis ubique lapis,
Non ullo grauius tentatur Cynthia damno,
Quam ſibi cum rapto ceſſat amore Deus,
Præcipue noſtri maneat ſic ſemper adoro,
Nequicquam ex illa quod querar, inueniam.

AD AEMVLVM SVVM GALLVM.

INuide tu tandem uoces compeſce moleſtas,
Et ſine nos curſu quo ſumus ire pares.
Quid tibi uis inſane meos ſentire furores?
Infelix properas ultima noſſe mala,
Et miſer ignotos ueſtigia ferre per ignes,
Et bibere e tota toxica theſſalia.
Non eſt illa uagis ſimilis collata puellis,
Molliter iraſci non ſolet illa tibi,
Quod ſi forte tuis non eſt contraria uotis,
At tibi curarum millia quanta dabit.
Non tibi iam ſomnos, non illa relinquet ocellos
Illa feros animis alligat una uiros.
Ah mea contemptus quoties ad limina curres,
Quum tibi ſingultu fortia uerba cadent,
Et tremulis mœſtus orietur fletibus horror,
Et timor informem ducet in ore notam,
Et quæcunque uoles fugient tibi uerba querenti,
Nec poteris qui ſis, aut ubi noſſe miſer,
Tum graue ſeruitium noſtræ cogere puellæ
Diſcere & excluſum quid ſit abire domum.
Nec iam pallorem toties mirabere noſtrum,
Aut cur ſim toto corpore nullus ego.
Nec tibi nobilitas poterit ſuccurrere amanti.
Neſcit amor priſcis cedere imaginibus,

Quod si parua tuæ dederis uestigia culpæ.
  Quam cito de tanto nomine rumor eris.
Non ego tum potero solatia ferre roganti,
  Quum mihi nulla mei sit medicina mali,
Sed pariter miseri socio cogemur amore
  Alter in alterius mutua flere sinu.
Quare quid possit mea Cynthia desine Galle
  Quærere, non impune illa rogata uenit.

AD TVLLVM.

NOn ego nunc hadriæ uereor mare noscere tecum
  Tulle, neque ægeo ducere uela salo,
Cum quo riphæos possim conscendere montes,
  Vlteriusq; domos uadere memnonias,
Sed me complexæ remorantur uerba puellæ,
  Mutatoq; graues sæpe colore preces,
Illa mihi totis argutat noctibus ignes, acuit sub.
  Et queritur nullos esse relicta deos,
Illa meam mihi iam se denegat, illa minatur,
  Quæ solet irato tristis amica uiro. ingrato
His ego non horam possum durare querelis·
  Ah pereat, si quis lentus amare potest·
An mihi sit tanti doctas cognoscere Athenas, Athenæ doctæ.
  Atq; asiæ ueteres cernere diuitias?
Vt mihi deducta faciat conuitia puppi
  Cynthia, & insanis ora notet manibus?
Osculaq; opposito dicat sibi debita uento, dedita
  Et nihil infido durius esse uiro,
Tu patrui meritas conare anteire secures,
  Et uetera oblitis iura refer sociis, referre sonis
Nam tua non ætas unquam seruiuit amori,

Tu patri emeritas conare anteire secures
Et vetera oblitis iura referre sonis.

Semper at armatæ cura fuit patriæ,
E t tibi non unquam nostros puer iste labores
Afferat, & lachrymis omnia nota meis,
M e sine, quem semper uoluit fortuna iacere,
Hanc animam extremæ reddere nequitiæ.
M ulti longinquo periere in amore libenter,
In quorum numero me quoq; terra tegat.
N on ego sum laudi, non natus idoneus armis,
Hanc me militiam fata subire uolunt.
A t tu seu mollis qua tendit ionia, seu qua
Lydia Pactoli tinguit aratra liquor, cingit.
S eu pedibus terras, seu pontum carpere remis
Ibis, & accepti pars eris imperii,
T um tibi siqua mei ueniet non immemor hora,
Viuere me duro sydere certus eris.

AD PONTICVM POETAM.

Ponticus insignis etiam carmine Ouidiano.

C D Vm tibi cadmeæ dicuntur Ponticæ Thebæ,
Armaq; fraternæ tristia militiæ,
A tq; ita sim felix primo contendis Homero,
Sint modo fata tuis mollia carminibus, 67. ater.
N os ut consuemus, nostros agitamus amores,
Atq; aliquid duram quærimus in dominam,
N ec tantum ingenio, quantum seruire dolori
Cogor, & ætatis tempora dura queri.
H ic mihi conteritur uitæ modus, hæc mea fama est,
Hinc cupio nomen carminis ire mei.
M e laudent doctæ solum placuisse puellæ
Pontice, & iniustas sæpe tulisse minas.
M e legat assidue post hæc neglectus amator, hæc
Et prosint illi cognita nostra mala,

Te quoque si certo puer hic concusserit arcu,
Quod nolim nostros euiolasse deos,
Longe castra tibi, longe miser agmina septem
Flebis, in æterno surda iacere situ,
Et frustra cupies mollem componere uersum,
Nec tibi subiciet carmina sæuus amor.
Tunc me non humilem mirabere sæpe poetam,
Tunc ego romanis præferar ingeniis,
Nec poterunt iuuenes nostro reticere sepulchro,
Ardoris nostri magne poeta iaces,
Tu caue nostra tuo contemnas carmina fastu.
Sæpe uenit magno fœnore tardus amor.

AD CYNTHIAM.

TVne igitur demens? nec te mea cura moratur?
An tibi sum gelida uilior illyria?
Et tibi iam tanti quicunque est iste, uidetur,
Vt sine me uento quolibet ire uelis?
Tu ne audire potes uesani murmura ponti?
Fortis & in dura naue iacere potes?
Tu pedibus teneris positas fulcare pruinas?
Tu potes insolitas Cynthia ferre niues?
O utinam hybernæ duplicentur tempora brumæ,
Et sit iners tardis nauita uergiliis,
Nec tibi tyrrhena soluatur funis arena,
Ne'ue inimica meas eleuet aura preces.
Atq; ego non uideam tales subsidere uentos,
Cum tibi prouectas auferet unda rates,
Et me defixum uacua patiaris arena
Crudelem infesta sæpe uocare manu,

S ed quocunque modo de me periura mereris,
Sit Galathea tuæ non aliena uiæ,
V t te felici uectam per cœrula remo,
Accipiat placidis orithos æquoribus,
N am me non ullæ poterunt corrumpere thedæ,
Quin ego uita tuo limine uerba querar.
N ec me deficiet nautas rogitare citatos,
Dicite quo portu clausa puella mea est,
E t dicam atraciis licet hæc considat in oris,
Et licet heleis, illa futura mea est,
H ic erit, hic iurata manet, rumpantur iniqui,
Vicimus, assiduas non tulit illa preces.
F alsa licet cupidus deponat gaudia liuor,
Destitit ire nouas Cynthia nostra uias.
I lli carus ego, & per me carissima Roma
Dicitur, & sine me dulcia regna negat,
I lla uel angusto mecum requiescere lecto,
Et quocunque modo maluit esse mea,
Q uam sibi dotatæ regnum uetus Hippodamiæ,
Et quas elis opes ante pararat equis,
Q uamuis magna daret, quamuis maiora daturus,
Non tamen illa meos fugit auara sinus,
H anc ego non auro, non indis flectere conchis,
Sed potui blandi carminis obsequio.
S unt igitur musæ, neque amanti tardus Apollo,
Quis ego fretus amo, Cynthia rara mea est.
N unc mihi summa licet contingere sydera plantis,
Siue dies, seu nox uenerit, illa mea est,
N ec mihi riualis certos subducet amores.
Ista meam norit gloria canitiem.

Autarijs et Issiis legitur in V.c. Autarij populi Illyriæ. ut Appianus. Issa uero insula Dalmatiæ. ut Ptol. et Steph.

AD PONTICVM SVVM.

DIcebam tibi uenturos irrisor amores,
Nec tibi perpetuo libera uerba fore,
Ecce iaces, supplexq; uenis ad iura puellæ,
Et tibi nunc quæuis imperat empta modo.
Non me chaoniæ uincant in amore columbæ
Dicere quos iuuenes, quæq; puella domet,
Me dolor, & lachrymæ merito fecere peritum,
Atq; utinam posito dicar amore rudis.
Quid tibi nunc misero prodest graue dicere carmen?
Aut amphioniæ mœnia flere lyræ?
Plus in amore ualet Mimnermi uersus Homero.
Carmina mansuetus lenia quærit amor.
I quæso, & tristeis istos depone libellos,
Et cane quod quæuis nosse puella uelit.
Quid si non esset facilis tibi copia? nunc tu
Insanus medio flumine quæris aquam.
Nec dum etiam palles, uero nec tangeris igni,
Hæc est uenturi prima fauilla mali.
Tum magis armenias cupies accedere tigres,
Et magis infernæ uincula nosse rotæ,
Quam pueri toties arcum sentire medullis,
Et nihil iratæ posse negare tuæ.
Nullus amor cuiquam faciles ita præbuit alas.
Vt non alterna presserit ille manu.
Nec te decipiat quod sit satis illa parata,
Acrius illa subit Pontice siqua tua est.
Quippe ubi non liceat uacuos seducere ocellos,
Nec uigilare alio nomine cedat amor,
Qui non ante patet donec manus attigit ossa,

Quisquis es assiduas aufuge blanditias.
Illis, & silices, & possunt cedere quercus,
Nedum tu possis spiritus iste leuis.
Quare si pudor est, quamprimum errata fatere.
Dicere quo pereas sæpe in amore iuuat.

AD GALLVM.

O Iucunda quies, primo cum testis amori
Affueram uestris conscius in lachrymis.
O noctem meminisse mihi iucunda uoluptas,
O quoties uotis illa uocanda meis,
Cum te complexa morientem Galle puella,
Vidimus in longam ducere uerba moram,
Quamuis labenteis premeret mihi somnus ocellos,
Et mediis cœlo luna ruberet equis,
Non tamen a uestro potui secedere lusu,
Tantus in alternis uocibus ardor erat,
Sed quoniam non es ueritus concredere nobis,
Accipe commissæ munera lætitiæ.
Non solum uestros didici reticere dolores,
Est quiddam in nobis maius amice fide.
Possum ego diuisos iterum coniungere amantes,
Et dominæ tardas possum aperire fores,
Et possum alterius curas sanare recenteis,
Nec leuis in uerbis est medicina meis,
Cynthia me docuit semper quæcunq; petenda,
Quæq; cauenda forent, non nihil egit amor.
Tu caue ne tristi cupias pugnare puellæ,
Néue superba loqui, né ue tacere diu,
Neu si quid petiit, ingrata fronte negaris,
Neu tibi pro uano uerba benigna cadant.

Irritata uenit, quando contemnitur illa,
Nec meminit iustas ponere læsa minas,
At quo sis humilis magis, & subiectus amori,
Hoc magis effecto sæpe fruare bono.
Is poterat felix una remanere puella, poterit.
Qui nunquam uacuo pectore liber erit.

AD CYNTHIAM.

Ecquid te mediis cessantem Cynthia Baiis
Qua iacet herculeis semita littoribus?
Et modo thesproti mirantem subdita regno
Proxima misenis æquora nobilibus, litora.
Nostri cura subit memores adducere noctes,
Ecquis in extremo restat amore locus?
An te nescio quis simulatis ignibus hostis
Substulit e nostris Cynthia carminibus?
Atq; utinam mage te remis confisa minutis
Paruula lucrina cymba moretur aqua.
Aut teneat clausam tenui tentantis in unda teuitas. u.x.
Alternæ facilis cedere lympha manu,
Quam uacet alterius blandos audire susurros
Molliter in tacito littore compositam,
Vt solet amoto labi custode puella
Perfida communes nec meminisse deos,
Non quia perspecta non est mihi cognita fama, es.
Sed quod in hac omnis per te timetur amor. parte.
Ignosces igitur, si quid tibi triste libelli
Attulerint, nostri culpa timoris eris. erit.
An mihi non maior caræ custodia matris?
Aut sine te uitæ cura sit ulla meæ?
Tu mihi sola domus, tu Cynthia sola parentes,

Omnia tu nostræ tempora lætitiæ,
Seu tristis ueniam, seu contra lætus amicis.
Quicquid ero, dicam Cynthia causa fuit.
Tu modo quamprimum corruptas desere Baias,
Multis ista dabunt littora discidium,
Littora quæ fuerant castis inimica puellis.
Ah pereant Baiæ crimen amoris aquæ.
Quid mihi desidiæ non cessas fingere crimen,
Quod faciat nobis conscia Roma moram.
Tam multa illa meo diuisa est millia lecto,
Quantum hipanis ueneto dissidet eridano.
Nec mihi consuetos amplexu nutrit amores
Cynthia, nec nostra dulcis in aure sonat,
Olim gratus eram non illo tempore cuiquam
Contigit, ut simili posset amare fide
Inuidiæ fuimus, num me Deus obruit? an quæ
Lecta prometheis diuidit herba iugis?
Non sum ego, qui fueram, mutat uia longa puellas.
Quantus in exiguo tempore fugit amor.
Nunc primum longas solus cognoscere noctes
Cogor, & ipse meis auribus esse grauis.
Felix qui potuit præsenti flere puellæ.
Non nihil aspersis gaudet amor lachrymis.
Aut si despectus potuit mutare calores,
Sunt quoque translato gaudia seruitio.
Mi neque amare aliā, neque ab hac discedere fas est.
Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit.

AD GALLVM.

Tu quod sæpe soles, nostro lætabere casu
Galle, quod abrepto solus amore uacem.

At non ipse tuas imitabor perfide uoces
Fallere te nunquam Galle puella uelit,
Dum tibi deceptis augetur fama puellis,
Certus, & in nullo quæris amore moram,
Perditus in quadam tardis pallescere curis
Incipis, & primo lapsus adire gradu. Lassus amare.
Hæc erit illarum contempti pœna doloris
Multarum miseras exigit una uices,
Hæc tibi uulgares istos compescet amores,
Nec noua quærendo semper amicus eris,
Hæc ego non rumore malo, non augure doctus,
Vidi ego. me quæso teste negare potes?
Vidi ego te toto uinctum languescere collo,
Et flere iniectis Galle diu manibus,
Et cupere optatis animam deponere uerbis,
Et quæ deinde meus cælat amicæ pudor.
Non ego complexus potui diducere uestros,
Tantus erat demens inter utrosq; furor.
Non sic æmonio salmonida mixtus enipeo
Tænarius facili pressit amore Deus,
Nec sic cœlestem flagrans amor Herculis Heben
Sensit in œtæis gaudia prima iugis,
Vna dies omnes potuit præcurrere amantes,
Nam tibi non tepidas subdidit illa faces,
Nec tibi præteritos passa est succedere fastus,
Nec sinet abduci, te tuus ardor aget.
Nec mirum cum sit Ioue digna, & proxima Ledæ,
Et Ledæ partu gratior una tribus,
Illa sit inachiis, & blandior heroinis,
Illa suis uerbis cogat amare Iouem,

Tu uero quoniam semel es periturus amore,
Vtere, non alio limine dignus eras.
Quæ tibi sit felix quoniam nouus incidit error,
Et quodcunq; uoles una sit ista tibi.

AD TVLLVM.

TV licet abiectus tyberina molliter unda
Lesbia mentoreo uina bibas opere,
Et modo tam celeres mireris currere lyntres,
Et modo tam tardas funibus ire rates,
Et nemus omne satas intendat uertice syluas,
Vrgetur quantis caucasus arboribus,
Non tamen ista meo ualeant contendere amori.
Nescit amor magnis cedere diuitiis.
Nam siue optatam mecum trahit illa quietem,
Seu facili totum ducit amore diem,
Tunc mihi pactoli ueniunt sub tecta liquores,
Et legitur rubris gemma sub æquoribus,
Tum mihi cessuros spondent mea gaudia reges
Quæ maneant, dum me fata perire uolent,
Nam quis diuitiis aduerso gaudet amore?
Nulla mihi tristi præmia sunt uenere,
Illa potest magnas heroum infringere uires,
Illa etiam duris mentibus esse dolor,
Illa neq; arabium metuit conscendere limen,
Nec timet ostrino Tulle subire toro,
Et miserum toto iuuenem uersare cubili.
Quid releuant uariis serica textilibus?
Quæ mihi dum placata aderit, non ulla uerebor
Regna, nec Alcinoi munera despicere.

Ad Cynthiam.

AD CYNTHIAM.

S æpe ego multa tuæ leuitatis damna timebam.
Hac tamen excepta Cynthia perfidia.
A spice me quanto rapiat fortuna periclo,
Tu tamen in nostro lenta timore uenis,
E t potes externos manibus componere crines,
Et longa faciem quærere desidia.
N ec minus eois pectus uariare lapillis,
Vt formosa nouo quæ parat ire uiro,
A t non sic ithaci digressu mota Calypso
Desertis olim fleuerat æquoribus.
M ultos illa dies incomptis mœsta capillis
Sederat iniusto multa locuta salo,
E t quamuis nunquam post hac uisura dolebat,
Illa tamen longe conscia lætitiæ,
A lphesibœa suos ulta est pro coniuge fratres,
Sanguinis & cari uincula rupit amor,
N ec sic æsoniden rapientibus anxia uentis
Hypsipyle uacuo constitit in thalamo.
H ypsipyle nullos post illos sensit amores,
Vt semel æmonio tabuit hospitio,
C oniugis Euadne miseros elata per ignes,
Occidit argiuæ fama pudicitiæ,
Q uarum nulla tuos potuit conuertere mores,
Tu quoque uti fieres nobilis historia,
D esine iam reuocare tuis periuria uerbis
Cynthia, & oblitos parce mouere Deos,
A udax ah nimium nostro dolitura periclo,
Siquid forte tibi durius inciderit,
M ulta priu s uasto labentur flumina ponto,

Annus & inuersas duxerit ante uices,
Quam tua sub nostro mutetur pectore cura,
Sis quodcunque uoles, non aliena tamen,
Quam ue mihi uiles isti uideantur ocelli,
Per quos sæpe mihi credita perfidia est.
Hos tu iurabas, si quid mentita fuisses,
Vt tibi suppositis exciderent manibus,
Et contra magnum potes hos attollere solem?
Nec tremis admissæ conscia nequitiæ?
Quis te cogebat multos pallere colores,
Et fletum inuitis ducere luminibus?
Quis ego nunc pereo similes moniturus amantes,
O nullis tutum credere blanditiis.

VERBA IANVAE CONQVERENTIS.

q
Væ fueram magnis olim patefacta triumphis
Ianua tarpeiæ nota pudicitiæ,
Cuius inaurati celebrarunt limina currus
Captorum lachrymis humida supplicibus,
Nunc ego nocturnis potorum saucia rixis
Pulsata indignis sæpe queror manibus.
Et mihi non desunt turpes pendere corollæ,
Semper & exclusis signa iacere faces,
Nec possum infamis dominæ defendere noctes
Nobilis obscœnis tradita carminibus,
Nec tamen illa suæ reuocatur parcere famæ
Turpior, & secli uiuere luxuria,
Has inter grauibus cogor deflere querelis
Supplicis a longis tristior excubiis.
Ille meos nunquam patitur requiescere postes
Arguta referens carmina blanditia,

I anua uel domina penitus crudelior ipsa,
Quid mihi tam duris clausa taces foribus?
C ur nunquam reserata meos admittis amores,
Nescia furtiuas reddere mota preces?
N ulla ne finis erit nostro concessa dolori?
Turpis & in tepido limine somnus erit?
M e mediæ noctes, me sydera plena iacentem,
Frigidaq; eoo me dolet aura gelu,
T u sola humanos nunquam miserata dolores,
Responde tacitis mutua cardinibus,
O utinam traiecta caua mea uocula rima,
Percussas dominæ uertat in auriculas.
S it licet & saxo patientior illa sicano,
Sit licet & ferro durior, & chalybe,
N on tamen illa suos poterit compescere ocellos,
Surget & inuitis spiritus in lachrymis.
N unc iacet alterius felici nixa lacerto,
At mea nocturno uerba cadunt Zephyro.
S ed tu sola mei tu maxima causa doloris
Victa meis nunq; ianua muneribus.
T e non ulla meæ læsit petulantia linguæ,
Quæ solet irato dicere uerba loco,
V t me tam longa raucum patiare querela,
Sollicitas triuio peruigilare moras,
A t tibi sæpe nouo deduxi carmina uersu,
Osculaq; impressis nixa dedi gradibus,
A nte tuos quoties uerti me perfida postes,
Debitaq; occultis uota tuli manibus.
H æc ille, & si quæ miseri nouistis amantes,
Et matutinis obstrepit alitibus,

Sic ego nunc dominæ uitiis, & semper amantis
Fletibus æterna differor inuidia,

AD CYNTHIAM DE MARIS TEMPESTATE.

At merito, quoniam potui fugisse puellam,
Nunc ego desertas alloquor alcyonas.
Nec mihi Cassiope solito uisura carinam,
Omniáq; ingrato littore uota cadunt.
Quin etiam absenti prosunt tibi Cynthia uenti,
Aspice quam sæuas increpat aura minas.
Nulláne placatæ ueniet fortuna procellæ,
Hæccine parua meum funus arena teget?
Tu tamen in melius sæuas conuerte querelas.
Sat tibi sit pœnæ nox, & iniqua uada.
An poteris siccis mea fata reponere ocellis?
Ossáq; nulla tuo nostra tenere sinu?
Ah pereat quicunque rateis, & uela parauit
Primus, & inuito gurgite fecit iter.
Non'ne fuit melius dominæ peruincere mores?
Quamuis dura, tamen rara puella fuit,
Quam sic ignotis circundata littora siluis
Cernere, & optatos quærere tyndaridas?
Illic si qua meum sepelissent fata dolorem,
Vltimus & posito staret amore lapis,
Illa meo caros donasset funere crines
Molliter, & tenera poneret ossa rosa,
Illa meum extremo clamasset puluere nomen,
Vt mihi non ullo pondere terra foret.
At uos æquoreæ formosa Doride natæ
Candida felici soluite uela choro,

Si quando uestras labens amor attigit undas,
Mansuetis socio parcite littoribus.

AD CYNTHIAM.

Haec certe deserta loca, & taciturna querenti,
Et uacuum Zephyri possidet aura nemus.
Hic licet occultos proferre impune dolores,
Si modo sola queant saxa tenere fidem.
Vnde tuos primum repetam mea Cynthia fastus?
Quod mihi das flendi Cynthia principium?
Qui modo felices internumerabar amantes,
Nunc in amore tuo cogor habere notam.
Quid tantum merui? quae te mihi carmina mutant?
An noua tristitiae causa'q; puella tuae?
Sic mihi te referas leuis, ut non altera nostro
Limine formosos intulit ulla pedes.
Quamuis multa tibi dolor hic meus aspera debet,
Non ita saeua tamen uenerit ira mea,
Vt tibi sim merito semper furor, & tua flendo
Lumina deiectis turpia sint lachrymis,
An quia parua damus mutato signa colore?
Et non ulla meo clamat in ore fides?
Vos eritis testes, siquos habet arbor amores
Fagus, & arcadio pinus amata Deo.
Ah quoties teneras resonāt mea uerba sub umbras,
Scribitur & uestris Cynthia corticibus.
An tua quod peperit nobis iniuria curas
Quae solum tacitis cognita sunt foribus?
Omnia consueui timidus perferre superbae
Iussa, neque arguto facta dolore queri,
Pro quo diuini fontes, & frigida rupes,

Et datur inculto tramite dura quies,
Et quodcunque meæ possunt narrare querelæ,
Cogor ad argutas dicere solus aues,
Sed qualiscunque es, resonent tibi Cynthia syluæ,
Nec deserta tuo nomine saxa uacent.

AD CYNTHIAM.

Non ego nũc tristes uereor mea Cynthia manes,
Nec moror extremo debita fata rogo,
Sed ne forte tuo careat mihi funus amore,
Hic timor est ipsis durior exequiis,
Non adeo leuiter noster puer hæsit ocellis,
Vt meus oblito puluis amore uacet,
Illic phylacides iucundæ coniugis heros
Non potuit cæcis immemor esse locis,
Sed cupidus falsis attingere gaudia palmis,
Thessalis antiquam uenerat umbra domum,
Illic quicquid ero semper tua dicar imago,
Traicit & fati littora magnus amor,
Illic formosæ ueniant chorus heroinæ,
Quas dedit arguis dardana præda uiris
Quarum nulla tua fuerit mihi Cynthia forma
Gratior, & tellus hoc ita iusta sinat.
Quamuis te longæ remorentur fata senectæ,
Cara tamen lachrymis ossa futura meis,
Quæ tu uiua mea possis sentire fauilla,
Tum mihi non ullo mors sit amara loco,
Quam uereor ne te contempto Cynthia busto,
Abstrahat a nostro puluere iniquus amor,
Cogat & inuitam lachrymas siccare cadentes.
Flectitur assiduis certa puella minis,

Quare dum licet inter nos lætemur amantes.
Non satis est ullo tempore longus amor.

AD GALLVM.

Haec pro continuo te Galle monemus amore
Id tibi ne uacuo defluat ex animo,
Saepe imprudenti fortuna occurrit amanti
Crudelis miniyis dux erit Ascanius,
Est tibi non infra speciem, non nomine dispar
Thiodamantheo proximus ardor hylæ,
Nunc tu siue legis umbrosæ flumina syluæ,
Siue aniena tuos tinxerit unda pedes,
Siue gigantea spatiabere littoris ora,
Siue ubicunque uagi fluminis hospitio,
Nympharum semper cupidas defende rapinas,
Non minor ausoniis est amor in dryadis.
Ne tibi sit durum montes, & frigida saxa
Galle, neq; expertos semper adire lacus,
Quæ miser ignotis error perpessus in oris
Herculis indomito fleuerat Ascanio.
Nanque ferunt olim Pagasæ naualibus argon
Egressam longe phasidos isse uiam,
Etiam præteritis labentem athamantidos undis
Mysorum scopulis applicuisse ratem,
Hic manus heroum placidis ut constitit oris,
Mollia composita littora fronde tegit,
At comes inuicti iuuenis processerat ultra
Raram sepositi quærere fontis aquam,
Hunc duo sectati fratres aquilonia proles,
Hunc super & Zethes, hunc super & Calais,
Oscula suspensis instabant carpere palmis,

Oscula & alterna ferre supina fuga,
Ille sub extrema pendens secluditur ala, subclud.
Et uolucres ramo submouet insidias.
Orithya pandionia. Iam pandioniæ cesset genus Orithyiæ.
Ah dolor ibat Hylas, ibat Hamadryas hinc.
Hic erat arganti Phlegre sub uertice montis Argathonei
Grata domus nymphis humida tynniacis. Fege.
Quam supra nulli pendebant debita curæ
Roscida desertis poma sub arboribus,
Horti vent. Et circumirriguo surgebant lilia prato
Candida purpureis mixta papaueribus,
Quæ modo decerpens tenero pueriliter ungui,
Proposito florem prætulit officio,
Et modo formosis incumbens nescius undis
Errorem blandis tardat imaginibus, tradit
Tandem haurire parat demissis flumina palmis
Innixus dextro plena trahens humero,
Cuius & accensæ dryades candore puellæ,
Miratæ solitos destituere choros.
Prolapsum leuiter facili texere liquore, Fragili. traxere.
Tum sonitum rapto corpore fecit Hylas,
Cui procul Alcides iterat responsa, sed illi
Nomen ab extremis fontibus aura refert.
His o Galle tuos monitis seruabis amores
Formosum nymphis credere uisus Hylam. iussus

GALLVS LOQVITVR.

Tu qui consortem properas euadere casum,
Miles ab ætruscis saucius aggeribus,
Quid nostro gemitu turgentia lumina torques?
Pars ego sum uestræ proxima militiæ,

Sic te seruato ut possint gaudere parentes.
Hæc soror acta tuis sentiat e lachrymis,
Gallum per medios ereptum Cæsaris enses,
Effugere ignotas non potuisse manus,
Et quicunque super dispersa inuenerit ossa
Montibus ætruscis, hæc sciat esse mea.

AD TVLLVM DE PATRIA SVA.

Qualis, & unde genus, q sint mihi Tulle penates,
Quæris pro nostra semper amicitia.
Si perusina tibi patriæ sunt nota sepulchra
Italiæ duris funera temporibus,
Cum Romana suos egit discordia ciues
Sit mihi præcipue puluis hetrusca dolor,
Tu proiecta mei perpessa es membra propinqui.
Tu nullo miseri contegis ossa solo,
Proxima supposito contingens Vmbria campo
Me genuit terris fertilis uberibus.

SEX. PROPERTII AVRELII ELEGIA/RVM LIBER SECVNDVS.

AD MOECENATEM.

Quæritis unde mihi toties scribantur amores,
Vnde meus ueniat mollis in ora liber,
Non mihi Calliope, non hæc mihi cantat Apollo,
Ingenium nobis ipsa puella facit,

Siue togis illam fulgentem incedere cois,
Hoc totum e coa ueste uolumen erit,
Seu uidi ad frontem sparsos errare capillos,
Gaudet laudatis ire superba comis,
Siue lyrae carmen digitis percussit eburnis,
Miramur faciles ut premat arte manus,
Seu cum poscentes somnus declinat ocellos,
Inuenio causas mille poeta nouas,
Seu nuda erepto mecum luctatur amictu,
Tunc uero longas condimus illiadas,
Seu quicquid fecit, siue est quodcunque locuta,
Maxima de nihilo nascitur historia.
Quid mihi si tantum Mœcenas fata dedissent,
Vt possem heroas ducere in arma manus?
Non ego titanas canerem, non ossan olympo
Impositum, ut cœli pelion esset iter,
Non ueteres Thebas, nec pergama nomen Homeri,
Xerxis & imperio bina coisse uada.
Regnáue prima Remi, aut aĩos Carthaginis altæ,
Cymbrorumq; minas, & benefacta marij,
Bellaq;, resq; tui memorarem Cæsaris, & tu
Cæsare sub magno cura secunda fores.
Nam quoties Mutinam, aut ciuilia busta philippos,
Aut canerem siculæ classica bella fugæ,
Euersosq; focos antiquæ gentis hetruscæ,
Et Ptolemææ littora capta phari,
Aut canerē ægyptū, & nilum, cum tractus in urbē
Septem captiuis debilis ibat aquis,
Aut regum auratis circundata colla cathenis,
Actiaq; in sacra currere rostra uia,

Te mea musa illis semper contexeret armis,
Et sumpta, & posita pace fidele caput.
Theseus infernis superis testatur Achilles
Hic ixioniden, ille Menœtiaden.
Sed neque phlegræos Iouis, Enceladiq; tumultus
Intonet angusto pectore Callimachus.
Nec mea conueniunt duro præcordia uersu
Cæsaris in phrygios condere nomen auos.
Nauita de uentis, de tauris narrat arator,
Enumerat miles uulnera, pastor oues.
Nos contra angusto uersamus prælia lecto,
Qua pote quisque in ea conterat arte diem.
Laus in amore mori, laus si datur altera in uno
Posse frui, fruar o solus amore meo.
Si memini, solet illa leues culpare puellas,
Et totam ex Helena non probat Iliada.
Seu mihi sint tangenda nouercæ pocula Phædræ,
Pocula priuigno non nocitura suo,
Seu mihi circæo pereundum est gramine, siue
Colchis colchiacis urat aëna focis,
Vna meos quoniam prædata est fœmina sensus,
Ex hac ducentur funera nostra domo.
Omnes humanos sanat medicina dolores.
Solus amor morbi non amat artificem,
Tarda philoctetæ sanauit crura Machaon,
Phœnicis Chiron lumina Phillyrides,
Et Deus extinctum cresis epidaurius herbis
Restituit patriis androgeona focis,
Mysus & hæmonia iuuenis, qua cuspide uulnus
Senserat, hac ipsa cuspide sensit opem,

Hoc siquis uitium potuit mihi demere, solus
Tantaleæ poterit tradere poma manu,
Dolia uirgineis idem ille repleuerit urnis,
Ne tenera assidua colla grauentur aqua,
Idem caucasea soluet de rupe Promethei
Brachia, & a medio pectore pellet auem,
Quandocunque igitur uitam mea fata reposcent
Et breue in exiguo marmore nomen ero,
Mæcenas nostræ spes inuidiosa iuuentæ,
Et uitæ, & morti gloria iusta meæ,
Si te forte meo ducet uia proxima busto,
Esseda cælatis siste britanna iugis,
Taliáq; illachrymans mutæ iace uerba fauillæ,
Huic misero fatum dura puella fuit.

CYNTHIAE PVELLAE LAVDES.

Liber eram, & uacuo meditabar uiuere lecto,
At me composita pace fefellit amor.
Cur hæc in terris facies humana moratur?
Iuppiter ignosco pristina furta tua.
Fulua coma est, longéq; manus, & maxima toto
Corpore, & incedit uel Ioue digna soror,
Aut cum dulichias pallas spatiatur ad aras
Gorgonis anguiferæ pectus operta comis,
Qualis & Ischomache laphithæ genus Heroinæ
Centauris medio grata rapina mero.
Mercurióq; Sais fertur Bebeidos undis
Virgineum primo composuisse latus,
Cedite etiam diuæ quas pastor uiderat olim,
Idæis tunicam ponere uerticibus.
Hanc utinam faciem nolit mutare senectus,

Et si cumææ secula uatis aget.

ADVERSVM SE.

Qui nullum tibi dicebas iam posse nocere,
 Hæsisti, cecidit spiritus ille tuus,
Vix unum potes infelix requiescere mensem,
 Et turpis de te iam liber alter erit,
Quærebam sicca si possit piscis arena,
 Nec solitus ponto uiuere toruus aper,
Aut ego si possem studiis uigilare seueris.
 Differtur, nunquam tollitur ullus amor.
Nec me tam facies, quamuis sit candida, cepit,
 Lilia non domina sint magis alba mea,
Et mæotica nix minio si certet hibero,
 Vtq; rosæ puro lacte natant folia,
Nec de more comæ per leuia colla fluentes,
 Non oculi geminæ sydera nostra faces,
Nec si qua arabio lucet bombyce puella,
 Non sum de nihilo blandus amator ego,
Quantum quod posito formosæ saltat iaccho
 Egit ut euantes dux Aridna choros,
Et quantum æolio cum tentat carmina plectro
 Par aganippeæ ludere docta lyræ,
Et sua cum antiquæ committit scripta Corinnæ,
 Carminaq; Erinnes non putat æqua suis,
Num tibi nascenti primis mea uita diebus
 Aridus argutum sternuit omen amor.
Hæc tibi contulerunt cœlestia munera diui,
 Hæc tibi ne matrem forte dedisse putes,
Non non humani sunt partus talia dona,
 Ista decem menses non peperere bona,

Gloria Romanis una es tu nata puellis
Romana accumbens prima puella Ioui,
Nec semper nobiscum humana cubilia uises,
Post Helenam hæc terris forma secunda redit,
Hac ego non mirer si flagret nostra iuuentus,
Pulchrius hac fuerat Troia perire tibi.
Olim mirabar, quod tanti ad pergama belli
Europæ, atq; Asiæ causa puella fuit,
Nunc Pari tu sapiens, & tu Menelae fuisti,
Tu quia poscebas, tu quia lentus eras.
Digna quidem facies, pro qua uel obiret Achilles,
Vel Priamus, belli causa probanda fuit.
Siquis uult fama tabulas anteire uetustas,
Hic dominam exemplo ponat in ante meam,
Siue illam hesperiis, siue illam ostendit eois,
Vret & eoos, uret & hesperios.
His saltem ut tenear iam finibus, aut mihi siquis
Acrius ut moriar, uenerit alter amor,
Ac ueluti primo taurus detrectat aratra,
Post uenit assueto mollis ad arua iugo,
Sic primo iuuenes trepidant in amore feroces,
Dehinc domiti post hæc æqua, & iniqua ferunt.
Turpia perpessus uates est uincla Melampus
Cognitus Iphicli subripuisse boues,
Quem non lucra magis Pero formosa coegit
Mox amithaonia nupta futura domo.

AD AMANTEM.

Multa prius dominæ delicta quæraris oportet,
Sæpe roges aliquid, sæpe repulsus eas,
Et sæpe immeritos corrumpas dentibus ungues,

Es crepitum dubio suscitet ira pede,
Nequicquam perfusa meis ungenta capillis
Ibat, & expenso planta morata gradu,
Non hic herba ualet, non hic nocturna Cytaeis,
Non per Medeae gramina cocta manus,
Quippe ubi nec causas, nec apertos cernimus ictus,
Vnde tamen ueniant tot mala caeca uia est,
Non eget hic medicis, non lectis mollibus aeger,
Huic nullum coeli tempus, & aura nocet,
Ambulat, & subito mirantur funus amici,
Sic est incautum quicquid habetur amor.
Nam cui non ego sum fallaci praemia uati?
Quae mea non decies somnia uersat anus?
Hostis siquis erit nobis, amet ipse puellas,
Gaudeat in puero siquis amicus erit,
Tranquillo tuta descendit flumine cymba.
Quid tibi tam parui littoris unda nocet?
Alter saepe uno mutat praecordia uerbo,
Altera uix ipso sanguine mollis erit.

AD CYNTHIAM.

Hoc uerum est tota te ferri Cynthia Roma,
Et non ignota uiuere nequitia,
Haec merui sperare, dabis mihi perfida poenas,
Et nobis aquilo Cynthia uentus erit.
Inueniam tamen e multis fallacibus unam
Quae fieri nostro carmine nota uelit,
Nec mihi tam duris insultet moribus, & te
Vellicet, heu sero flebis amata diu.
Nunc est ira recens, nunc est discedere tempus,
Si dolor abfuerit, crede redibit amor,

Non ita carpathiæ uariant aquilonibus undæ,
Nec dubio nubes uertitur atra noto,
Quam facile irati uerbo mutantur amantes,
Dum licet iniusto subtrahe colla iugo.
Nec tu non aliquid, sed prima nocte dolebis.
Omne in amore malum (si patiare) leue est.
At tu per dominæ Iunonis dulcia iura
Parce tuis animis uita nocere tibi.
Non solum taurus ferit uncis cornibus hostem,
Verum etiam instanti læsa repugnat ouis,
Nec tibi periuro scindam de corpore uestes,
Nec mea præclusas fregerit ira fores,
Nec tibi connexos iratus carpere crines
Nec duris ausim lædere pollicibus.
Rusticus hæc aliquis tam turpia prælia quærat,
Cuius non ederæ circumiere caput.
Scribam igitur quod non unquam tua deleat ætas,
Cynthia forma potens, Cynthia uerba leuis.
Crede mihi quamuis contemnas murmura famæ,
Hic tibi pallori Cynthia uersus erit.

AD EANDEM.

Non ita complebant ephyreæ Laidos ædes,
Ad cuius iacuit græcia tota fores,
Turba menandreæ fuerat nec Thaidos olim
Tanta, in qua populus lusit Erichthonius,
Nec quæ deletas potuit componere Thebas
Phyrne, tam multis facta beata uiris.
Quin etiam falsos fingis tibi sæpe propinquos,
Oscula nec desunt, qui tibi iure ferant.
Me iuuenum facies pictæ, me nomina lædunt,

Me tener

Me tener in cunis, & sine uoce puer,
Me lædet, si multa tibi dabit oscula mater,
Me soror, & cum qua dormis amica simul.
Omnia me lædent, timidus sum, ignosce timori,
Et miser in tunica suspicor esse uirum.
His olim (ut fama est) uitiis ad prælia uentum est,
His troiana uides funera principiis.
Aspera centauros eadem dementia iussit
Frangere in aduersum pocula Pirithoum.
Cur exempla petam graium? tu criminis author
Nutritus duro Romule lacte lupæ,
Tu rapere intactas docuisti impune Sabinas,
Per te nunc Romæ quidlibet audet amor.
Felix Admeti coniux, & lectus Vlyssis,
Et quæcunque uiri fœmina limen amat.
Templa pudicitiæ quid opus statuisse puellis,
Si cuiuis nuptæ quidlibet esse licet?
Quæ manus obscœnas depinxit prima tabellas,
Et posuit casta turpia uisa domo,
Illa puellarum ingenuos corrupit ocellos,
Nequitiæq; suæ noluit esse rudes.
Ah gemat in terris ista qui protulit arte
Iurgia sub tacita condita lætitia.
Non istis olim uariabant tecta figuris,
Cum paries nullo crimine pictus erat.
Sed non immerito uelauit aranea fanum,
Et mala desertos occupat herba deos.
Quos igitur tibi custodes, quæ limina ponam,
Qua nunquam supra pes inimicus eat?
Nam nihil inuitæ tristis custodia prodest,

Quam peccare pudet, Cynthia tuta sat est.
Uxor me nunquam, nunquam me ducet amica,
Semper amica mihi, semper & uxor eris.

AD CYNTHIAM.

Gauisa est certe sublatam Cynthia legem,
Qua quondam edicta flemus uterq; diu,
Ni nos diuideret, quamuis diducere amanteis
Non queat inuitos Iuppiter ipse duos.
At magnus Cæsar, sed magnus Cæsar in armis,
Deuictæ gentes nil in amore ualent.
Nam citius paterer caput hoc discedere collo,
Quam possem nuptæ perdere in ore faces.
An ego transirem tua limina clausa maritus
Respiciens udis perdita luminibus?
Ah mea tum qualeis caneret tibi Cynthia cantus
Tibia, funesta tristior illa tuba.

AD CYNTHIAM.

Unde mihi patriis natos præbere triumphis?
Nullus de nostro sanguine miles erit.
Quod si uera meæ comitarem castra puellæ,
Non mihi sat magnus Castoris iret equus.
Hinc & enim tantum meruit mea gloria nomen,
Gloria ad hybernos lata boristenidas.
Tu mihi sola places, placeam tibi Cynthia solus.
Hic erit & patrio sanguine pluris amor.

AD AMICUM.

Eripitur nobis iam pridem cara puella,
Et tu me lachrymas fundere amice uetas?
Nullæ sunt inimicitiæ, nisi amoris, acerbæ,
Ipsum me iugula, lenior hostis ero,

Possum ego in alterius positam spectare lacerto?
Nec mea dicetur, quæ modo dicta mea est?
Omnia uertuntur, certe uertuntur amores. Amoris rota.
Vinceris aut uincis, hæc in amore rota est.
Magni sæpe duces, magni cecidere tyranni,
Et Thebæ steterant, altaq; Troia fuit.
Munera quanta dedi, uel qualia carmina feci,
Illa tamen nunquam ferrea dixit amo.
Ergo iam multos nimium temerarius annos,
Improba qui tulerim teq;, tuamq; domum.
Et quando ire tibi liber sum uisus? an usq; no.
In nostrum iacies uerba superba caput?
Sic igitur prima moriere ætate Properti,
Sed morere, interitu gaudeat illa tuo.
Exagitet nostros manes, sectetur & umbras,
Insultetq; rogis, calcet & ossa mea.
Quid non Antigones tumulo bœotius hæmon? Amoris uis.
Corruit ipse suo saucius ense latus,
Et sua cum miseræ permiscuit ossa puellæ,
Qua sine thebanam noluit ire domum.
Sed non effugies, mecum moriaris oportet, effigies. alii effugies
Hoc eodem ferro stillet uterque cruor.
Quamuis ista mihi mors est inhonesta futura,
Mors inhonesta quidem, tu moriere tamen.
Ille etiam abrepta desertus coniuge Achilles
Cessare in tectis pertulit arma sua. teucros.
Viderat ille fuga tractos in littore achiuos,
Feruere & hectorea dorica castra face.
Viderat informem multa Patroclon arena
Porrectum, & sparsas cæde iacere comas.

Omnia formosam propter Briseida passus,
Tantus in erepto sæuit amore dolor.
At postquam sera captiua est reddita pœna,
Fortem illum hæmoniis Hectora traxit equis.
Inferior multo cum sim uel marte, uel armis,
Mirum si de me iure triumphat amor.

AD AMICAM DE RIVALI.

Iste quod est, ego sæpe fui, sed fors & in hora
Hoc ipso eiecto carior alter erit.
Penelope poterat bis denos salua per annos
Viuere, tam multis fœmina digna procis,
Coniugium falsa poterat differre Minerua,
Nocturno soluens texta diurna dolo.
Visura & quamuis nunquam speraret Vlyssem,
Illum expectando facta remansit anus.
Nec non exanimem amplectens Briseis Achillem
Candida uesana uerberat ora manu.
Et dominum lauit mœrens captiua cruentum,
Appositum fluuiis in simoenta uadis,
Fœdauitq; comas, et tanti corpus Achilis,
Maximaq; in parua sustulit ossa manu,
Cum tibi nec Peleus aderat, nec cœrula mater,
Scyria nec uiduo Deidamia uiro,
Tunc igitur ueris gaudebat græcia natis,
Tunc etiam felix inter et arma pudor.
At tu non una potuisti nocte uacare
Impia, non unum sola manere diem.
Quin etiam multo duxisti pocula luxu,
Forsitan et de me uerba fuere mala.

Hic etiam petitur, qui te prius ipse reliquit.
Di faciant isto capta fruare uiro.
Hæc mihi uota tuam propter suscepta salutem,
Cum capite hoc stygiæ iam peterentur aquæ,
Et lectum flentes circunstaremus amici,
Hic ubi tum prò di perfida, quis'ue fuit?
Quid si longinquos retinerer miles ad indos?
Aut mea si staret nauis in oceano?
Sed uobis facile est uerba, et componere fraudes, Fraudes et Inconstantia Mulierū.
Hoc unum didicit fœmina semper opus.
Non sic incerto mutantur flamine syrtes,
Nec folia hyberno tam tremefacta noto,
Quam cito fœminea non constat fœdus in ira,
Siue ea causa grauis, siue ea causa leuis.
Nunc quoniam ista tibi placuit sententia, cedam,
Tela precor pueri figite acuta magis, promitte.
Figite certantes, atq; hanc mihi soluite uitam.
Sanguis erit uobis maxima palma meus.
Sydera sunt testes, et matutina pruina,
Et furtim misero ianua aperta mihi,
Te nihil in uita nobis acceptius unquam, nihil e. inquā.
Nunc quoque eris, quamuis sis inimica mihi.
Nec domina ulla meo ponet uestigia lecto,
Solus ero, quoniam non licet esse tuum. tecum.
Atq; utinam, si forte pios eduximus annos, Deuouet riualē.
Ille uir in medio fiat amore lapis.
Non ob regna magis diris cecidere sub armis
Thebani media non sine matre duces,
Quam mihi si media liceat pugnare puella,
Mortem ego non fugiam, morte subire tua.

AD MVSAM.

Iam tempus lustrare aliis helicona choreis,
Et campum hæmonio iam dare tempus equo,
Iam libet & fortes memorare ad prælia turmas,
Et romana mei dicere castra ducis.
Quod si deficiant uires, audacia certe
Laus erit in magnis, & uoluisse sat est.
Aetas prima canat ueneres, extrema tumultus.
Bella canam, quando scripta puella mea est.
Nunc uolo subducto grauior procedere uultu,
Nunc aliam citharam me mea musa docet.
Surge anima ex humili iam carmine, sumite uires
Pierides magni nunc erit oris opus.
Iam negat Euphrates equitem post terga tueri
Parthorum, & crassos se tenuisse dolet.
India quin Auguste tuo dat colla triumpho,
Et domus intactæ te tremit Arabiæ.
Et siqua extremis tellus se subtrahit oris,
Sentiet illa tuas postmodo capta manus.
Hæc ego castra sequar uates tua castra canendo,
Magnus ero, seruent hunc mihi fata diem.
Vt caput in magnis, ubi non est tangere, signis
Ponitur hic imos ante corona pedes,
Sic nos nunc inopes laudis conscendere carmen
Pauperibus sacris uilia thura damus.
Non dũ etiam ascræos norunt mea carmina fontes,
Sed modo Permessi flumine lauit amor.

AD CYNTHIAM.

Scribant de te alii, uel sis ignota, licebit,
Ludet, qui sterili semina ponit humo.

Omnia (crede mihi) tecum uno munera lecto
 Auferet extremi funeris atra dies.
Et tua transibit contemnens ossa uiator,
 Nec dicet cinis hic docta puella fuit.

DE AMORE.

Qvicunq; ille fuit puerum qui pinxit amorem,
 Non'ne putas miras hunc habuisse manus?
Hic primum uidit sine sensu uiuere amantes,
 Et leuibus curis magna perire bona,
Idem non frustra uentosas addidit alas,
 Fecit & humano corde uolare Deum,
Scilicet alterna quoniam iactamur in unda,
 Nostráq; non ullis permanet aura locis,
Et merito hamatis manus est armata sagittis,
 Et pharetra ex humero gnosia utroque iacet,
Ante ferit quoniam, tuti quam cernimus hostem,
 Nec quisquam ex illo uulnere sanus abit.
In me tela manent, manet & puerilis imago,
 Sed certe pennas perdidit ille suas,
Euolat e nostro quoniam de pectore nusquam,
 Assiduusq; meo sanguine bella gerit.
Quid tibi iucundum siccis habitare medullis?
 Si pudor est, aliò traice tela tua.
Intactos isto satius tentare ueneno,
 Non ego, sed tenuis uapulat umbra mea,
Quam si perdideris, quis erit qui talia cantet?
 Hæc mea musa leuis gloria magna tua est,
Quæ caput, & digitos, & lumina nigra puellæ,
 Et canit, ut soleant molliter ire pedes.

AD CYNTHIAM.

NOn tot achæmeniis armantur susa sagittis
Spicula, quot nostro pectore fixit amor,
Hic me tam graciles uetuit contemnere musas,
Iussit & ascræum sic habitare nemus.
Non ut pieriæ quercus mea uerba sequantur,
Aut possim ismaria ducere ualle feras,
Sed magis ut nostro stupefiat Cynthia uersu,
Tunc ego sim inachio notior arte Lino.
Non ego sum formæ tantum mirator honestæ,
Nec siqua illustres fœmina iactat auos.
Me iuuet in gremio doctæ legisse puellæ,
Auribus & puris scripta probasse mea.
Hæc ubi contigerint, populi confusa ualeto
Fabula, nam domina iudice tutus ero.
Quod si forte bonas ad pacem uerterit aures,
Possum inimicitias tunc ego ferre Iouis.
Quandocunque igitur nostros mors claudet ocellos,
Accipe quæ serues funeris acta mei.
Nec mea tunc longa spatietur imagine pompa,
Nec tuba sit fati uana querela mei,
Nec mihi tunc fulcro sternatur lectus eburno,
Nec sit in attalico mors mea nixa toro.
Desit odoriferis ordo mihi lancibus, adsint
Plebei paruæ funeris exequiæ.
Sat sit magna mei, si tres sint pompa libelli,
Quos ego Persepbonæ maxima dona feram.
Tu uero nudum pectus lacerata sequeris,
Nec fueris nomen lassa uocare meum.

Osculaq; in gelidis pones suprema labellis,
Cum dabitur syrio munere plenus onyx.
Deinde ubi suppositus cinerem me fecerit ardor,
Accipiat manes paruula testa meos,
Et sit in exiguo laurus superaddita busto,
Quæ tegat extincti funeris umbra locum.
Et duo sint uersus, qui nunc iacet arida puluis,
Vnius hic quondam seruus amoris erat.
Nec minus hæc nostri notescet fama sepulchri,
Quam fuerant phthii busta cruenta uiri.
Tu quoque siquando uenies ad fata, memento
Hoc iter, ad lapides cana ueni memores.
Interea caue sis nos aspernata sepultos,
Non nihil ad uerum conscia terra sapit.
Atq; utinam primis animam me ponere cunis
Iussisset quæuis de tribus una soror.
Nam quo tam dubiæ seruetur spiritus horæ,
Nestoris est uisus post tria secla cinis.
Si tam longæuæ minuisset fata senectæ
Gallicus iliacis miles in aggeribus,
Non ille antilochi uidisset corpus humati,
Diceret aut o mors cur mihi sera uenis?
Tu tamen amisso non nunquam flebis amico.
Fas est præteritos semper amare uiros.
Testis qui niueum quondam percussit Adonem
Venantem idalio uertice durus aper,
Illis formosum fleuisse paludibus, illuc
Diceris effusa tu Venus isse coma.
Sed frustra mutos reuocabis Cynthia manes,
Nam mea quid poterunt ossa minuta loqui?

LAETATVR POTITVS AMICA.

NOn ita dardanio gauisus Atrida triumpho,
Cum caderent magnæ Laomedontis opes,
Nec sic errore exacto lætatus Vlysses,
Cum tetigit caræ littora dulichiæ,
Nec sic Electra suum saluum cum aspexit Orestem,
Cuius falsa tenens fleuerat ossa soror,
Nec sic incolumem minois Thesea uidit
Dædaleum lino cum duce rexit iter.
Quanta ego præterita collegi gaudia nocte,
Immortalis ero si altera talis erit.
At dum demissis supplex ceruicibus ibam,
Dicebar sicco uilior esse lacu.
Nec mihi iam fastus opponere quærit iniquos,
Nec mihi ploranti lenta sedere potest,
Atq; utinam non tam sero mihi nota fuisset
Conditio, cineri nunc medicina datur,
Ante pedes cæcis lucebat semita nobis,
Scilicet insano nemo in amore uidet.
Hoc sensi prodesse magis, contemnite amantes,
Sic hodie ueniet si qua negauit heri,
Pulsabant alii frustra, dominamq; uocabant,
Mecum habuit positum lenta puella caput.
Hæc mihi deuictis potior uictoria parthis,
Hæc spolia, hæc reges, hæc mihi currus erunt.
Magna ego dona tua figam cytherea columna,
Taleq; sub nostro nomine carmen erit,
Has pono ante tuas tibi diua Propertius ædes
Exuuias tota nocte receptus amans.
Nunc ad te mea lux ueniet mea littora nauis

Seruata, an mediis sidat honusta uadis?
Et si forte aliqua nobis mutabere culpa,
Vestibulum iaceam mortuus ante tuum.

NARRAT VOLVPTATES SVAS.

O Me felicem, o nox mihi candida, & o tu
Lectule delitiis facte beate meis,
Quam multa apposita narramus uerba lucerna,
Quantaq; sublato lumine rixa fuit.
Nam modo nudatis mecum est luctata papillis,
Interdum tunica duxit operta moram,
Illa meos somno lassos patefecit ocellos
Ore suo, & dixit sicine lente iaces?
Quam uario amplexu mutamus brachia, quantum
Oscula sunt labris nostra morata tuis.
Non iuuat in cæco uenerem corrumpere motu
Si nescis, oculi sunt in amore duces.
Ipse paris nuda fertur periisse Lacæna,
Cum menelaëo surgeret e thalamo.
Nudus & Endymion Phœbi cepisse sororem
Dicitur, & nudæ concubuisse deæ.
Quod si pertendens animo uestita cubaris,
Scissa ueste meas experiere manus,
Quin etiam si me ulterius prouexerit ira,
Ostendes matri brachia læsa tuæ.
Nec dum inclinatæ prohibent te ludere mammæ,
Viderit hæc, siquam iam peperisse pudet.
Dum nos fata sinunt oculos satiemus amore,
Nox tibi longa uenit, nec reditura dies.
Atq; utinam hærentes sic nos uincire cathena
Velles, ut nunquam solueret ulla dies.

Exemplo iunctæ tibi sint in amore columbæ,
Masculus & totum fœmina coniugium.
Errat qui finem uesani quærit amoris,
Verus amor nullum nouit habere modum.
Terra prius falso partu deludet arantes,
Et citius nigros sol agitabit equos,
Fluminaq; ad caput incipient reuocare liquores,
Aridus & sicco gurgite piscis erit,
Quam possim nostros aliò transferre calores,
Huius ero uiuus, mortuus huius ero.
Quod mihi si tecum tales concedere noctes
Illa uelit, uitæ longus & annus erit.
Si dabit hæc multas, fiam immortalis in illis.
Nocte una quiuis uel Deus esse potest.
Qualem si cuncti uellent decurrere uitam,
Et pressi multo membra iacere mero,
Non ferrum crudele esset, neque bellica nauis,
Nec nostra actiacum uerteret ossa mare,
Nec toties propriis circum oppugnata triumphis
Lassa foret crines soluere Roma suos.
Hæc certe merito poterunt laudare minores.
Læserunt nullos pocula nostra deos.
Tu modo dum licet hunc fructum ne desere uitæ,
Omnia si dederis, oscula pauca dabis.
Ac ueluti folia arentes liquere corollas,
Quæ passim calathis strata natare uides,
Sic nobis qui nunc magnum speramus amantes
Forsitan includet crastina fata dies.

AD CYNTHIAM.

PRætor ab illyricis uenit modo Cynthia terris

Maxima præda tibi, maxima cura mihi.
Non potuit saxo uitam posuisse cerauno.
Ah Neptune tibi qualia dona darem.
Nunc sine me plena fiunt conuiuia mensa,
Nunc sine me tota ianua nocte patet.
Quare si sapis, oblatas ne desere messes,
Et stolidum pleno uellere carpe pecus.
Deinde ubi consumpto restabit munere pauper,
Dic alias iterum nauiget Illyrias.
Cynthia non sequitur fasces, nec curat honores,
Semper amatorum ponderat illa sinus.
At tu nunc nostro Venus o succurre dolori,
Rumpat ut assiduis membra libidinibus.
Ergo muneribus quiuis mercatur amicam.
Iuppiter, indigna merce puella perit.
Semper in oceanum mittit me quærere gemmas,
Et iubet ex ipsa tollere dona Tyro.
Atq; utinam Romæ nemo esset diues, & ipse
Straminea posset dux habitare casa,
Nunquam uenales essent ad munus amicæ,
Atq; una fieret cana puella domo.
Non quia septenas noctes seiuncta cubaris,
Candida tam fœdo brachia fusa uiro,
Non quia peccaris testor te, sed quia uulgo
Formosis leuitas semper amica fuit.
Barbarus excussis agitat uestigia lumbis,
Et subito felix nunc mea regna tenet.
Aspice quid donis Eriphyla inuenit amaris,
Arserit & quantis nupta Creusa malis.
Nullá ne sedabit nostros iniuria fletus?

An dolor hic uitiis nescit abesse suis?
Tot iam abiere dies, cum me nec cura theatri,
Nec tetigit campi, nec mea musa iuuat.
Ah pudeat certe, pudeat, nisi forte quod aiunt,
Turpis amor surdis auribus esse solet.
Cerne ducem, modo qui fremitu compleuit inani
Actia damnatis æquora militibus.
Hunc infamis amor uersis dare terga carinis
Iussit, & externo quærere in orbe fugam.
Cæsaris hæc uirtus, & gloria Cæsaris hæc est,
Illa, qua uicit, condidit arma manu.
Sed quascunque tibi uestes, quoscunq; smaragdos,
Quos'ue dedit flauo lumine chrysolithos,
Hæc uideam rapidas in uanum ferre procellas,
Quæ tibi terra uelim, quæ tibi fiet aqua.
Non semper placidus periuros ridet amantes
Iuppiter, & surda negligit aure preces.
Vidistin' toto sonitus percurrere cœlo?
Fulminaq; æthærea desiluisse domo?
Non hæc pleiades faciunt, neq; aquosus orion,
Nec sic de nihilo fulminis ira cadit.
Periuras tunc ille solet punire puellas,
Deceptus quoniam fleuit & ipse Deus.
Qua re ne tibi sit tanti sidonia uestis,
Vt timeas quoties nubilus auster erit.

DE EXCLVSIONE.

m Entiri noctem, promissis ducere amantem,
Hoc erit infectas sanguine habere manus.
Horum ego sum uates, quoties desertus amaras
Expleui noctes fractus utroq; toro,

Vel tu tantalea moueare ad flumina sorte,
 Vt liquor arenti fallat ab ore sitim,
Vel tu sisyphios licet admirere labores,
 Difficile ut toto monte uolutet onus,
Durius in terris nihil est quod uiuat amante,
 Nec modo si sapias quod minus esse uelis.
Quem modo felicem inuidia admirante ferebant,
 Nunc decimo admittor uix ego quoque die.
Nunc iacere e duro corpus iuuat impia saxo,
 Sumere & in nostras trita uenena manus,
Nunc licet in triuiis sicca requiescere luna,
 Aut per rimosas mittere uerba fores,
Quod quamuis ita sit, dominam mutare cauebo,
 Tum flebit, cum in me senserit esse fidem.

AD CYNTHIAM.

Assiduæ multis odium peperere querelæ.
 Frangitur in tacito fœmina sæpe uiro,
Siquid uidisti, semper uidisse negato,
 Aut siquid doluit forte, dolere nega.
Quid si iam canis ætas mea candeat annis?
 Et faceret scissas languida ruga genas?
At non Tithoni spernens Aurora senectam
 Desertum eoa passa iacere domo est,
Illum sæpe suis decedens fouit in ulnis,
 Quam prius adiunctos sedula lauit equos,
Illum ad uicinos cum amplexa quiesceret indos,
 Maturos iterum est questa redire dies.
Illa deos currum conscendens dixit iniquos,
 Inuitum & terris præstitit officium,
Cum maiora senis Tithoni gaudia uiui

Quam grauis amiſſo Memnone luctus erat.
Cum ſene non puduit talem dormire puellam,
Et canæ toties oſcula ferre comæ.
At tu etiam iuuenem odiſti me perfida, cum ſis
Ipſa anus haud longa curua futura die.
Quin ego diminuo curam, quod ſæpe cupido
Huic malus eſſe ſolet, cui bonus ante fuit.
Nunc etiam infectos demens imitare britannos,
Ludis & externo tincta nitore caput.
Vt natura dedit, ſic omnis recta figura. est.
Turpis romano belgicus ore color.
Illi ſub terris fiant mala multa puellæ,
Quæ mentita ſuas uertit inepta comas.
De me mi certe poteris formoſa uideri. mihi
Mi formoſa ſatis, ſi modo ſæpe uenis.
An ſi cæruleo quædam ſua tempora fuco succo.
Tinxerit, idcirco cærula forma bona eſt?
Cum tibi nec frater, nec ſit tibi filius ullus,
Frater ego, & tibi ſim filius unus ego.
Ipſe tuus ſemper tibi ſit cuſtodia lectus, Iste
Nec nimis ornata fronte ſedere uelis.
Credam ego narranti noli committere famæ.
Et terram rumor tranſilit, & maria.

Famæ diuulgatio.

AD CYNTHIAM.

Ad cynth. gaudens eam rus accessisse in quo nō dubitat adesse iuuenis corruptores.

Et ſi me inuito diſcedis Cynthia Roma,
Lætor quod ſine me deuia rura colis,
Nullus erit caſtis iuuenis corruptor in agris,
Qui te blanditiis non ſinat eſſe probam.
Nulla neque ante tuas orietur rixa feneſtras,
Nec tibi clamatæ ſomnus amarus erit.

Sola

Sola eris, & solos spectabis Cynthia montes,
Et pecus, & fines pauperis agricolæ,
Illic te nulli poterunt corrumpere ludi,
Fanaq; peccatis plurima causa tuis,
Illic assidue tauros spectabis arantes,
Et uitem docta ponere falce comas,
Atq; ibi rara feres inculto thura sacello,
Hœdus ubi agrestes corruet ante focos,
Protinus & nuda choreas imitabere sura,
Omnia ab externo sint modo tuta uiro.
Ipse ego uenabor, iam nunc me sacra Dianæ
Suscipere, & ueneri ponere uota iuuat.
Incipiam captare feras, & reddere pinu
Cornua, & audaces ipse monere canes.
Non tamen ut uastos ausim tentare leones,
Aut celer agrestes comminus ire sues.
Hæc igitur mihi sit lepores audacia molles
Excipere, & stricto figere auem calamo,
Qua formosa sua Clitumnus flumina luco
Integit, & niueos abluit unda boues.
Tu quoties aliquid conabere uita, memento
Venturum paucis me tibi luciferis.
Sic me nec solæ poterunt auertere syluæ,
Nec uaga muscosis flumina fusa iugis,
Quin ego in assidua mutem tua nomina lingua,
Absenti nemo non nocuisse uelit.

AD CYNTHIAM.

Quid fles abducta grauius Briseide? quid fles
Anxia captiua tristius andromacha?
Quid'ue mea de fraude Deos insana fatigas?

Quid quereris nostram sic cecidisse fidem?
Non tam nocturna uolucris funesta querela
Attica cecropiis obstrepit in foliis,
Nec tantum Niobe bis sex ad busta superba
Sollicito lachrymans defluit a Sipylo.
Me licet æratis astringant brachia nodis,
Sint mea uel Danäes condita membra domo,
In te ego & æratas rumpam mea uita cathenas,
Ferratam Danaës transiliamq; domum.
De te quodcunq; ad surdas mihi dicitur aures,
Tu modo ne dubita de grauitate mea.
Ossa tibi iuro per matris, & ossa parentis,
Si fallo cinis heu sit mihi uterque grauis,
Me tibi ad extremas mansurum uita tenebras,
Ambos una fides, auferet una dies.
Quod si nec nomen, nec me tua forma teneret,
Posset seruitium mite tenere tuum.
Septima iam plenæ deducitur orbita lunæ,
Cum de me, & de te compita nulla tacent.
Interea nobis nonnunquam ianua mollis,
Nonnunquam lecti copia facta tui,
Nec mihi muneribus nox ulla est empta beatis,
Quicquid eram hoc animi gratia magna tui.
Cum te tam multi peterent, tu me una petisti.
Possum ego naturæ non meminisse tuæ?
Tunc me uel tragicæ uexetis Erinnyes, & me
Inferno damnes Aeacæ iudicio,
Atq; inter Tityi uolucres mea penna uagetur,
Tumq; ego sisyphio saxa labore geram.
Nec tu supplicibus me sis uenerata tabellis,

Vltima talis erit quæ mea prima fides.
Hoc mihi perpetuo ius est, quod solus amator
Nec cito desisto, nec temere incipio. Amator prudens.

AD CYNTHIAM DE PANTHO.

Ah quantum de me Panthi tibi pagina finxit,
Tantum illi Pantho non sit amica Venus,
Sed tibi iam uideor dodona uerior augur,
Vxorem ille tuus pulcher amator habet.
Tot noctes periere, nihil pudet, aspice cantat
Liber, tu nimium credula sola iaces.
Et nunc inter eos tu sermo es, te ille superbus
Dicat se inuito sæpe fuisse domi.
Dispeream si quicquam aliud, quam gloria de te
Quæritur, has laudes ille maritus habet.
Colchida sic hospes quondam decepit Iason.
Eiecta est, tenuit nanq; Creusa domum.
Sic a dulichio iuuene est elusa Calypso.
Vidit amatorem pandere uela suum.
Ah nimium faciles aurem præbere puellæ.
Discite desertæ non temere esse bonæ.
Huic quoq; qui restat iam pridem quæritur alter,
Experta in primo stulta cauere potest.
Nos quocunque loco, nos omni tempore tecum
Siue ægra pariter, siue ualente sumus.

AD DEMOPHONTEM.

Scis here mi multas pariter placuisse puellas,
Scis mihi Demophoon multa uenire mala.
Nulla meis frustra lustrantur compita plantis,
O nimis exitio nata theatra meo.
Siue aliquis molli deducit candida gestu

Brachia, seu uarios incinit ore modos.
Interea nostri quærunt sibi uulnus ocelli,
Candida non tecto pectore si qua sedet.
Siue uagi crines puris in frontibus errant,
Indicat quos medio uerticæ gemma tenet.
Quæ si forte aliquid uultu mihi dura negarit,
Frigida de tota fronte cadebat aqua.
Quæris Demophoon cur sim tam mollis in omnes.
Quod quæris quare non habet ullus amor?
Cur aliquis sacris laniat sua brachia cultris?
Et phrygis insanos cæditur ad numeros?
Vnicuique dedit uitium natura creato,
Mi fortuna aliquid semper amare dedit.
Me licet & Thamyræ cantoris fata sequantur,
Nunquam ad formosas inuide cæcus ero.
Sed tibi si exiles uideor tenuatus in artus,
Falleris, haud unquam est culta labore Venus.
Percontere licet, sæpe est experta puella
Officium tota nocte ualere meum.
Iuppiter Alcmenæ geminas requieuerat arctos,
Et cœlum noctu bis sine rege fuit,
Nec tamen idcirco languens ad fulmina uenit.
Nullus amor uires eripit ipse suas.
Quid cum e complexu Briseidos iret Achilles,
Num fugêre minus thessala tela phryges?
Quid ferus Andromachæ lecto cum surgeret Hector
Bella mycenææ non timuere rates?
Ille uel hic classes poterat, uel perdere muros,
Hic ego Pelides, hic ferus Hector ego.
Aspice uti cœlo modo sol, modo luna ministret,

At mea pro nullo pondere uerba cadunt. ouid.
Cur recipi, cum non nouerit illa uetat.

Sic etiam nobis una puella parum est.
Altera me cupidis teneat, foueatq; lacertis,
Altera siquando est, non sinat esse locum.
Aut si forte irata meo sit facta ministro,
Vt sciat esse aliam, quæ uelit esse mea.
Nam melius duo defendunt retinacula nauem,
Tutius & geminos anxia mater alit.
Aut si es dura, nega, sin es non dura, uenito.
Quid iuuat in nullo pondere uerba loqui?
Hic unus dolor est ex omnibus acer amanti,
Speranti subito siqua uenire negat.
Quanta illum toto uersant suspiria lecto,
Cur recipi, cum non nouerit, illa uetat
Et rursum puerum quærendo audita fatigat,
Quem quæ scire timet, quærere plura iubet.

DE AMORIS SERVITVTE.

Qui fuit indocti fugienda hæc semita uulgi,
Ipsa petita lacu nunc mihi dulcis aqua est.
Ingenuus quisquam alterius dat munera seruo,
Vt commissa suæ uerba ferat dominæ?
Et quærit toties, quæ nam nunc porticus illam
Integit? & campo quo mouet illa pedes?
Deinde, ubi pertuleris quos dicit fama labores
Herculis, ut scribat muneris & quid habes?
Cernere uti possis uultum custodis auari,
Captus & immunda sæpe latere casa.
Quam care semel in toto nox uertitur anno.
Ah pereant siquos ianua clausa iuuat.
Contra reiecto quæ libera uadit amictu,
Custodum & nullo septa timore, placet,

Cui sæpe immundo sacra conteritur uia socco,
Nec sinit esse moram, siquis adire uelit.
Differet hæc nunquam, nec poscet garrula, quæ te
Astrictus ploret sæpe dedisse pater,
Nec dicet timeo, propera iam surgere quæso,
Infelix hodie uir mihi rure uenit.
Et quas Euphrates, & quas mihi misit Orontes
Me capiant, nolim furta pudica tori.
Libertas quoniam nulli iam restat amanti.
Nullus liber erit, siquis amare uolet.

DE CYNTHIA IN AEMVLVM.

TV loqueris, cum sit iam toto fabula libro,
Et tua sit toto Cynthia lecta foro?
Cui non his uerbis aspergat tempora sudor?
Aut pudor ingenuus, aut reticendus amor?
Quod si tam facilis spiraret Cynthia nobis,
Non ego nequitiæ dicerer esse caput.
Nec sic per totam infamis traducerer urbem,
Vreret & quamuis nomine, uerba darem.
Quare ne tibi sit mirum me quærere uiles.
Parcius infamant. num tibi causa leuis?
Et modo pauonis caudæ flabella superbæ,
Et manibus dura frigus habere pila,
Et cupit iratum talos me poscere eburnos,
Quæq; nitent sacra uilia dona uia.
Ah peream, si me ista mouent dispendia, sed me
Fallaci dominæ iam pudet esse iocum.
Hoc erat in primis quod me gaudere iubebas?
Tam te formosam non pudet esse leuem?
Vna aut altera nox non dum est in amore peracta,

Et dicor lecto iam grauis esse tuo. 95.
Me modo laudabas, & carmina nostra legebas. Amoris inconstantia.
Ille tuus pennas tam cito uertit amor.
Contendat mecum ingenio, contendat & arte,
In primis una discat amare domo.
Si libitum tibi erit lernæas pugnet ad hydras,
Et tibi ab hesperio mala dracone ferat.
Tetra uenena libens, & naufragus ebibat undas,
Et nunquam pro te deneget esse miser,
Quos utinam in nobis uita experiare labores,
Iam tibi de timidis iste proteruus erit,
Qui nunc se in tumidum iactando uenit honorem, Amantum Inconstantia.
Discidium uobis proximus annus erit.
At me non ætas mutabit tota Sibyllæ, Amans constantiam pollicetur.
Non labor Alcidæ, non niger ille dies.
Tu mea compones, & dices ossa Properti
Hæc tua sunt, eheu tu mihi certus eras.
Certus eras eheu quamuis nec sanguine auito Propertius ignobilis.
Nobilis, & quamuis non ita diues eras.
Nil ego non patiar, nunquam me iniuria mutat,
Ferre ego formosam nullum onus esse puto. Amor non grauis quando
Credo ego non paucos ista periisse figura,
Credo ego, sed multos non habuisse fidem.
Paruo dilexit spatio minoida Theseus. Hospites mali.
Phyllida Demophoon, hospes uterque malus.
Iam tibi Iasonia nota est Medea carina,
Et modo seruato sola relicta uiro.
Dura est quæ multis simulatum fingit amorem,
Et se plus uni si qua parare potest.
Noli nobilibus, noli conferre beatis.

Excludit quae nam sors mea saepe ueni.

Vix uenit extremo qui legit ossa die,
Ii tibi nos erimus, sed tu potius precor, ut me
Demissis plangas pectora nuda comis.

AD CYNTHIAM.

de suo solido in eam amore.

Unica nata meo pulcherrima cura dolori
Excludit quoniam sors mea saepe, ueni.
Ista meis fiet notissima forma libellis
Calue tua uenia, pace Catulle tua.
Miles depositis annosus secubat armis,
Grandaeuiq; negant ducere aratra boues,
Putris & in uacua requiescit nauis arena,
Et uetus in templo bellica parma uacat.
At me ab amore tuo deducet nulla senectus,
Siue ego Tithonus, siue ego Nestor ero.
Non'ne fuit satius duro seruire tyranno?
Et gemere in tauro saeue Perylle tuo?
Gorgonis & satius fuit obdurescere uultu?
Caucasias etiam si pateremur aues?
Sed tamen obsistam. teritur rubigine mucro
Ferreus, & paruo saepe liquore silex.
At nullo dominae teritur sub limine amor, qui
Restat, & immerita substinet aure minas.
Vltro contemptus rogat, & peccasse fatetur
Laesus, & inuitis ipse redit pedibus.
Tu quoq; qui pleno fastus assumis amore
Credule, nulla diu foemina pondus habet.
An quisquam in mediis persoluit uota procellis?
Cum saepe in portu fracta carina natet?
Aut prius infecto deposcit praemia cursu
Septima quam metam triuerit arte rota?

Mendaces ludunt flatus in amore secundi,
Si qua uenit sero, magna ruina uenit.
Tu tamen interea quamuis te diligat illa,
In tacito cohibe gaudia clausa sinu.
Nanq; in amore suo semper sua maxima cuique
Nescio quo pacto uerba nocere solent.
Quamuis te persæpe uocet, semel ire memento,
Inuidiam quod habet non solet esse diu.
Et si secla forent antiquis grata puellis,
Essem ego quod nunc tu, tempore uincor ego.
Non tamen ista meos mutabunt secula mores.
Vnus quisque sua nouerit ire uia.
At uos qui officia in multos reuocatis amores,
Quantum sic cruciat lumina uestra dolor.
Vidistis pleno teneram candore puellam,
Vidistis fusco, dulcis uterque color.
Vidistis quandam argiua prodire figura
Vidistis nostras, utraq; forma rapit.
Illaq; plebeio, uel sit sandicis amictu,
Hæc atq; illa mali uulneris una uia est.
Cum satis una tuis insomnia portet ocellis,
Vna sit & cuiuis fœmina multa mala.

Ad Cynthiam de insomnio naufragii.

Vidi te in somnis fracta mea uita carina
Ionio lassas ducere rore manus,
Et quæcunq; in me fueras mentita, fateri,
Nec iam humore graues tollere posse comas.
Qualem purpureis agitauit fluctibus Hellen,
Aurea quam molli tergore uexit ouis.
Quam timui ne forte tuum mare nomen haberet,

Atq; tua labens nauita fleret aqua. *morie[n]s*
Quæ tum ego Neptuno, quæ tum cum Castore fratri,
Quæq; tibi excœpi tum Dea Leucothöe. *iamdiu.*
At tu uix primas extollens gurgite palmas
Sæpe meum nomen iam peritura uocas,
Quod si forte tuos uidisset Glaucus ocellos,
Esses ionii facta puella maris.
Et tibi præ inuidia nereides increpitarent, *ob inuidia*
Candida Nisee, cœrula Cymothöe, *Nesea.*
Sed tibi subsidio delphinum currere uidi,
Qui puto arioniam uexerat ante lyram.
Ianq; ego conabar summo me mittere saxo,
Cum mihi discussit talia uisa metus.
Nunc admirentur quod tam mihi pulchra puella
Seruiat, & tota dicar in urbe potens.
Non, si Cambysæ redeant, & flumina Crœsi,
Dicat de nostro surge poeta toro.
Nam mea cum recitat dicit se odisse beatos *diuites.*
Carmina, tam sancte nulla puella colit.
Amoris uincula. Multum in amore fides, multum constantia prodest,
Qui dare multa potest, multa & amare potest.
Seu mare per longum mea cogitet ire puella,
Hanc sequar, & fidos una aget aura duos.
Vnum littus erit sopitis, unaq; tecto *Vnus locus.*
Arbor, & ex una sæpe bibemus aqua.
Et tabula una duos poterit componere amantes,
Prora cubile mihi, seu mihi puppis erit.
Omnia perpetiar, sæuus licet urgeat eurus,
Velaq; in incertum frigidus auster agat. *turbidus.*
Quicunq; & uenti miserum uexastis Vlyssem,

Amor præcipue constat Fide constantia Taciturnitate.

Et Danaum euboico littore mille rates,
Et qui mouisti duo littora cum rudis Argûs
Dux erat ignoto missa columba mari.
Illa meis tantum non unquam desit ocellis,
Incendat nauem Iuppiter ipse licet.
Certe iisdem nudi pariter iactabimur oris,
Me licet unda ferat, te modo terra tegat.
Sed non Neptunus tanto crudelis amori,
Neptunus fratri par in amore Ioui,
Testis Amymone latices cum ferret in aruis
Compressa, & Lerne pulsa tridente palus.
Iam Deus amplexu uotum persoluit, at illi
Aurea diuinas urna refudit aquas.
Crudelem & Boream rapta Orithyia negauit.
Hic Deus & terras & maria alta domat.
Crede mihi nobis mitescet Scylla, nec unquam
Alternante uorans uasta Charybdis aqua.
Ipsaq; sydera erunt nullis obscura tenebris.
Purus & orion, purus & hoedus erit.
Quod mihi si ponenda tuo sit corpore uita,
Exitus hic nobis non inhonestus erit.

QVOD INCERTA HORA MORTIS.

At uos incertam mortales funeris horam
Quaeritis, & qua sit mors aditura uia,
Quaeritis & coelo phoenicum inuenta sereno,
Quae sit stella homini commoda, quaeq; mala.
Seu pedibus parthos sequimur, seu classe britannos,
Et maris & terrae caeca pericla uiae.
Rursus & obiectum fletis capiti esse tumultum,
Cum mauors dubias miscet utrinq; manus

Præterea domibus flammam, domibusq; ruinam,
Neu subeant labris pocula nigra tuis.
Solus amans nouit quando periturus, & a qua
Morte, neq; hic boreæ flabra, neq; arma timet.
Iam licet & stygia sedeat sub arundine remex,
Cernat & infernæ tristia uela ratis,
Si modo clamantis reuocauerit aura puellæ
Concessum nulla lege redibit iter.

Ad Iouem pro amica ægrotante.

Iuppiter affectæ tandem miserere puellæ,
Tam formosa tuum mortua crimen erit.
Venit enim tempus, quo torridus æstuat aer,
Incipit & sicco feruere terra cane.
Sed non tam ardoris culpa est, neq; crimina cœli,
Quam toties sanctos non habuisse Deos.
Hoc perdit miseras, hoc perdidit ante puellas,
Quicquid iurarunt uentus & unda rapit.
Num sibi collatam doluit Venus? illa peræque
Præ se formosis inuidiosa Dea est.
An contempta tibi Iunonis templa pelasgæ?
Palladis aut oculos ausa negare bonos?
Semper formosæ non nostis parcere uerbis.
Hoc tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedit.
Sed tibi uexatæ per multa pericula uitæ,
Extremo uenit mollior hora die.
Io uersa caput primos muguerat annos,
Nunc Dea, quæ nili flumina uacca bibit.
Ino etiam prima terras ætate uagata est,
Hanc miser implorat nauita Leucothöen,
Andromede monstris fuerat deuota marinis

Hæc eadem Persei nobilis uxor erat.
Calistò arcadios errauerat ursa per agros,
Hæc nocturna suo sydere uela regit.
Quod si forte tibi properarint fata quietem,
Illa sepulturæ fata beata tuæ.
Narrabis Semelæ quo sit formosa periclo,
Credet & illa suo docta puella malo.
Et tibi Mæonidas, interq; Heroidas omneis
Primus erit nulla non tribuente locus.
Nunc utcunq; potes fato gere saucia morem,
Et Deus, & durus uertitur ipse dies.
Hoc tibi uel poterit coniux ignoscere Iuno.
Frangitur & Iuno siqua puella perit.
Deficiunt magico torti sub carmine Rhombi,
Et iacet extincto laurus adusta foco.
Etiam luna negat toties descendere cœlo,
Nigraq; funestum condidit omen auis.
Vna ratis fati nostros portabit amores
Cœrula ad infernos uelificata lacus.
Si non unius, quæso miserere duorum.
Viuam, si uiuet, si cadet illa, cadam.
Pro quibus optatis sacro me carmine damno,
Scribam ego, per magnum est salua puella Iouem.
Ante tuosq; pedes illa ipsa adoperta sedebit,
Narrabitq; sedens longa pericla sua.
Hæc tua Persephone maneat clementia, nec tu
Persephones coniux sæuior esse uelis.
Sunt apud infernos tot millia formosarum,
Pulchra sit in superis siliœt una locis.
Vobiscum est Iope, uobiscum candida Tyro,

Vobiscum Europe, nec proba Pasiphäe,
Et quot Troia tulit, uetus & quot Achaia formas,
Et Phœbi, et Priami diruta regna senis,
Et quæcunq; erat in numero romana puella,
Occidit, has omnes ignis auarus habet.
Nec forma æternum, haud cuiq; est fortuna perennis,
Longius, aut propius mors sua quenq; manet.
Tu quoniam es mea lux magno dimissa periclo,
Munera Dianæ debita redde choro,
Redde etiam excubias diuæ nunc, ante iuuencæ.
Votiuas noctes et mihi solue decem.

AD CYNTHIAM.

Hesterna mea lux cum potus nocte uagarer,
Nec me seruorum duceret ulla manus,
Obuia nescio quot pueri mihi turba minuta
Venerat, hos uetuit me numerare timor,
Quorum alii faculas, alii retinere sagittas,
Pars etiam uisa est uincla parare mihi.
Sed nudi fuerant, quorum lasciuior unus
Arripite hunc inquit, nam bene nostis eum.
Hic erat, hunc mulier nobis irata reliquit,
Dixit, et in collo iam mihi nodus erat.
Hic alter iubet in medium propellere, et alter
Intereat qui nos non putat esse Deos.
Hæc te non meritum totas expectat in horas,
At tu nescio quas quæris inepte fores.
Quæ cum sidoniæ nocturna ligamina mitræ
Soluerit, atque oculos mouerit illa graues,
Afflabunt tibi non arabum de gramine odores,
Sed quos ipse suis fecit amor manibus.

Parcite iam fratres, iam certos spondet amores,
Et iam ad mandatam uenimus ecce domum. Domus mādata
Atq; ita me iniecto duxerunt rursus amictu,
I nunc, et noctes disce manere domi.
Mane erat, et uolui si sola quiescæret illa nam Puellæ pulchritudo
Visere, at in lecto Cynthia sola fuit. et
Obstupui, non illa mihi formosior unquam
Visa, neq; ostrina cum fuit in tunicæ.
Ibat et in castæ narratum somnia ueste, bine casæ
Neu sibi, neue mihi quæ nocitura forent. neq
Talis ui sa mihi somno demissa recenti.
Heu quantum per se candida forma ualet.
Quid tu matutinus ait speculator amicæ, Quo
Me similem uestris moribus esse putas?
Non ego tam facilis, sat erit mihi cognitus unus,
Vel tu uel si quis uerior esse potest.
Apparent non ulla toro uestigia presso,
Signa uoluptatis non iacuisse duos.
Aspice ut in toto nullus mihi corpore surgat
Spiritus, admisso notus adulterio.
Dixit, et opposita propellens suauia dextra, spiritus
Prosilit in laxa nixa pedem solea.
Sic ego tam sancti custode recludor amoris, custos rector
Ex illo felix nox mihi nulla fuit

AD EANDEM. Se ipsum

Quo fugis ah demens, nulla est fuga, tu licet usq; Amoris impetū late patens.
Ad Tanaim fugias usq; sequetur amor.
Non si pegaseo uerteris in aere dorso, uestris
Nec tibi si Persei mouerit ala pedes,
Vel si te sectæ rapiant talaribus auræ, Amor ubiq

110

Nil tibi Mercurii proderit alta uia.
Instat semper amor supra caput, instat amanti,
Et grauis ipse super libera colla sedet.
Excubat ille acer custos, et tollere nunquam
Te patietur humo lumina capta semel.
Et iam si pecces, Deus exorabilis ille est,
Si modo præsentis uiderit esse preces.
Ista senes licet accusent conuiuia duri,
Nos modo propositum uita teramus iter.
Illorum antiquis onerentur legibus aures,
Hic locus est, in quo tibia docta sones,
Quæ non iure uado Mæandri iacta natasti,
Turpia cum faceret Palladis ora tumor.
Nũc iam dura paras Phrygias nunc ire per undas,
Et petere hyrcani littora nota maris,
Spargereq; alterna communes cæde penates,
Et ferre ad patrios præmia dira lares.
Vna contentum pudeat me uiuere amica.
Hoc si crimen erit, crimen amoris erit.
Mi nemo obiiciat, libeat tibi Cynthia mecum
Roscida muscosis antra tenere iugis.
Illic aspicies scopulis hærere sorores,
Et canere antiqui dulcia furta Iouis,
Vt Semele est combustus, ut est deperditus Io,
Deniq; ut ad Troiæ tecta uolarit auis.
Quod si nemo extat, qui uicerit alitis arma,
Communis culpæ cur reus unus agor?
Nec tu uirginibus reuerentia moueris ora,
Hic quoque num nescit quid sit amare chorus?
Si tamen Oeagri quædam compressa figura
Bistoniis

Bistoniis olim rupibus accubuit,
Hic ubi me prima statuent in parte choreæ,
Et medius docta cuspide Bacchus erit,
Tum capiti sacros patiar pendere corymbos,
Nam sine te nostrum non ualet ingenium.

AD CYNTHIAM.

Quæris cur ueniam tibi tardior? aurea Phœbi
Porticus a magno Cæsare aperta fuit.
Tantam erat in speciem pœnis digesta columnis,
Inter quas Danai fœmina turba senis.
Hic equidem Phœbo uisus mihi pulchrior ipso
Marmoreus tacita carmen hiare lyra,
Atq; aram circum steterant armenta Myronis
Quattuor artificis uiuida signa boues.
Tum medium claro surgebat marmore templum,
Et patria Phœbo carius Ortygia.
Auro solis erat supra fastigia currus,
Et ualuæ libyci nobile dentis opus.
Altera deiectos Parnassi uertice gallos,
Altera mœrebat funera tantalidos.
Deinde inter matrem Deus ipse, interq; sororem
Pythius in longa carmina ueste sonat.

AD EANDEM.

Qui uidet is peccat, qui non te uiderit, ergo
Non cupiet, facti crimina lumen habet.
Nam quid Prænestis dubias o Cynthia sortes?
Quid petis æaei mœnia Thelegoni?
Cur ue te in Herculeum deportant esseda Tybur?
Appia cur toties te uia ducit anum?
Hoc utinam spatiere loco, quocunq; uagaris

Cynthia, ſed tibi me credere turba uetat,
Cum uidet accenſis deuotam currere tædis
In nemus, & triuiæ lumina ferre Deæ.
Scilicet umbroſis ſordet Pompeia columnis
Porticus aulæis nobilis attalicis,
Et creber pariter platanis ſurgentibus ordo,
Flumina ſopito quæq; Marone cadunt.
Et leuiter nymphis tota crepitantibus urbe,
Cum ſubito Triton ore recondit aquam,
Falleris, iſta tui furtum uia monſtrat amoris,
Non urbem demens, lumina noſtra fugis.
Nil agis, inſidias in me componis inanes.
Tendis iners docto retia nota mihi.
Sed de me minus eſt, famæ iactura pudicæ
Tanta tibi miseræ, quanta mereris, erit.
Nuper enim de te noſtras me lædit ad aures
Rumor, & in tota non bonus urbe fuit.
Sed tu non debes inimicæ credere linguæ.
Semper formoſis fabula pœna fuit.
Non tua deprenſo damnata eſt fama ueneno,
Teſtis erit puras Phœbe uidere manus.
Sin autem longo nox una, aut altera luſu
Conſumpta eſt, non me crimina parua mouent.
Tyndaris externo patriam mutauit amore,
Et ſine decreto eſt uiua reducta domum.
Ipſa Venus quamuis corrupta libidine Martis,
Nec minus in cœlo ſemper honeſta fuit.
Quamuis Ida Parin paſtorem dicat amaſſe,
Atq; inter pecudes accubuiſſe Deam.
Hoc & hamadryadum ſpectauit turba ſororum,

Sileniq; senes, & pater ipse chori,
Cum quibus idæo legisti poma sub antro
Supposita excipiens naica dona manu.
An quisquam in tanto stuprorum examine quærit,
Cur hæc tam diues, quis dedit? unde dedit?
O nimium nostro felicem tempore Romam,
Si contra mores una puella facit.
Hæc eadem ante illam impune & Lesbia fecit,
Quæ sequitur certe est inuidiosa minus.
Qui quærit Tacios ueteres, durosq; Sabinos,
Hic posuit nostra nuper in urbe pedem,
Tu prius & fluctus poteris siccare marinos,
Altaq; mortali deligere astra manu,
Quam facere ut nostræ nolint peccare puellæ.
Is mos Saturno regna tenente fuit,
Et cum Deucalionis aquæ fluxere per orbem,
Et post antiquas Deucalionis aquas.
Dic mihi quis potuit lectum seruare pudicum?
Quæ Dea cum solo uiuere sola Deo?
Vxorem quondam magni Minois (ut aiunt)
Corrupit torui candida forma bouis.
Nec minus ærato Danäe circundata muro,
Non potuit magno casta negare Ioui.
Quod si tu graias, seu sis imitata latinas,
Semper uiue meo libera iudicio.

AD CYNTHIAM.

Tristia iam redeunt iterum solennia nobis,
Cynthia iam noctes est operata decem.
Atq; utinam Nilo pereat quæ sacra tepente
Misit matronis inachis ausoniis.

Isidis sacra.

Quæ Dea tam cupidos toties diuisit amantes,
Quæcunque illa fuit, semper amara fuit.
Tu certe Iouis occultis in amoribus Iò
Sensisti multas quid sit inire uias,
Cum te iussit habere puellam cornua Iuno,
Et pecoris duro perdere uerba sono.
Ah quoties quernis læsisti frondibus ora,
Mansisti stabulis abdita pasta tuis, Vacca.
An quoniam agrestem detraxit ab ore figuram
Iuppiter, idcirco facta superba Dea es?
An tibi non satis est fuscis ægyptus alumnis,
Cur tibi tam longa Roma petita uia est? maritas
Quid'ue tibi prodest uiduas dormire puellas?
Sed tibi crede mihi cornua rursus erunt.
Aut nos e nostra te sæua fugabimus urbe,
Cum Tyberi Nilo gratia nulla fuit.
At tu quæ nostro nimium placata dolore es,
Noctibus his uacui ter faciamus iter.
Non audis? et uerba sinis mea ludere, cum iam
Flectant icarii sydera tarda boues.
Lenta bibis, mediæ nequeunt te frangere noctes,
An non dum est talos mittere lassa manus?
Ah pereat quicunq; meracas repperit uuas,
Corrupitq; bonas nectare primus aquas.
Icare cecropiis merito iugulate colonis,
Pampineus nosti quam sit amarus odor.
Tu quoque o Eurition uino centaure peristi,
Nec non ismario tu Polypheme mero.
Vini noxa.
Vino forma perit, uino corrumpitur ætas,
Vino sæpe suum nescit amica uirum.

Me miserum, ut multo nihil es mutata Lyæo,
Iam bibe, formosa es, nil tibi uina nocent.
Cum tua præpendent demissa in pocula serta,
Et mea deducta carmina uoce legis, diuersa
Largius effuso madeat tibi mensa falerno,
Spumet & aurato mollius in calice.
Nulla tamen lecto recipit se sola libenter,
Est quiddam, quod uos quærere cogat amor.
Semper in absenteis felicior æstus amantes,
Eleuat assiduos copia longa uiros.

AD LYNCEVM POETAM.

Cur quisquam faciē dominæ iam credat amico?
Sic erepta mihi penè puella mea est.
Expertus dico, nemo est in amore fidelis. Amoris Infidelitas.
Formosam raro non sibi quisque petit.
Polluit ille Deus cognatos, soluit amicos,
Et bene concordes tristia ad arma uocat.
Hospes in hospitium Menelao uenit adulter.
Colchis & ignotum non'ne secuta uirum est?
Lynceu tú ne meam potuisti tangere curam?
Perfide non'ne tuæ tunc cecidere manus?
Quid si non constans illa & tam certa fuisset?
Posset & in tanto uiuere flagitio? haud.
Tu mihi uel ferro pectus, uel perde ueneno,
A domina tantum te modo tolle mea.
Te socium uitæ, te corporis esse licebit,
Te dominum admitto rebus amice meis,
Lecto te solum, lecto te deprecor uno.
Riualem possum non ego ferre Iouem.
Ipse meas solus (quod nil est) æmulor umbras

Stultus, quod stulto sæpe timore tremo.
Vna tamen causa est, qua crimina tanta remitto,
Errabant multo quod tua uerba mero.
Sed nunquam uitæ me fallet ruga seueræ.
Omnes iam norunt, quam sit amare bonum,
Lynceus ipse meus seros insanit amores,
Solum te nostros lætor adire Deos.
Quid tua socraticis tibi nunc sapientia libris
Proderit? aut rerum dicere posse uias?
Aut quid cretæi tibi prosunt carmina lecta?
Nil iuuat in magno uester amore senex.
Tu satius memorem musis imitere Philetam,
Et non inflati somnia Callimachi.
Nam rursus licet ætoli referas Acheloi
Fluxerit ut magno factus amore liquor,
Atq; etiam ut phrygio fallax meandria campo
Errat, & ipsa suas decipit unda uias,
Qualis & Adrasti fuerit uocalis Arion,
Tristis ad Archemori funera uictor equus,
Non amphiareæ prosunt tibi fata quadrigæ,
Aut capanei grata ruina Ioui.
Desine & æschyleo componere uerba cothurno,
Desine, & ad molles membra resolue toros.
Incipe iam angusto uersus includere torno,
Inq; tuos ignes dure poeta ueni.
Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero.
Despicit & magnos recta puella deos,
Sed non ante grauis taurus succumbit aratro,
Cornua quam ualidis hæserit in laqueis.
Nec tu tam duros per te patieris amores,

Trux tamen a nobis ante domandus eris.
Harum nulla solet rationem quærere mundi,
Nec cur fraternis luna laboret equis,
Nec si post stygias aliquid restauerit undas,
Nec si consulto fulmina missa tonent.
Aspice me cui parua domi fortuna relicta est,
Nullus & antiquo marte triumphus aui,
Vt regnem mixtas inter conuiua puellas.
Hoc ego quod tibi nunc eleuor ingenio.
Me iuuet æternis positum languere corollis
Quem tetigit iactu certus ad ossa Deus.
Actia Vergilium custodis littora Phœbi,
Cæsaris et fortes dicere posse rates,
Qui nunc Aeneæ troiani suscitat arma,
Iactaq; Lauinis mœnia littoribus.
Cedite romani scriptores, cedite Graii.
Nescio quid maius nascitur Iliade.
Tu canis umbrosi subter pineta Galesi
Thyrsin, & attritis Daphnin arundinibus,
Vtq; decem possint corrumpere mala puellam,
Missus & impressis hœdus ab uberibus.
Felix qui uiles pomis mercaris amores,
Huic licet ingratæ Tityrus ipse canat,
Felix intactum Corydon qui tentat alexim
Agricolæ domini carpere delitias.
Quamuis ille suas lassus requiescat auena
Laudatur faciles inter amadryadas.
Tu canis ascræi ueteris præcepta poetæ,
Quo seges in campo, quo uiret uua iugo.
Tale facis carmen docta testudine, quale

Cynthius impositis temperat articulis.
Non tamen hæc ulli uenient ingrata legenti
Siue in amore rudis, siue peritus erit.
Nec minor his animis aut si minor ore canorus
Auseris indocto carmine cessit olor.
Hæc quoq; perfecto ludebat Iasone Varro,
Varro Leucadiæ maxima flamma suæ.
Hæc quoque lasciui cantarunt scripta Catulli,
Lesbia quis ipsa notior est Helena,
Hæc etiam docti confessa est pagina Calui,
Cum caneret miseræ funera Quintiliæ.
Et modo formosa quam multa Lycoride Gallus
Mortuus inferna uulnera lauit aqua.
Cynthia quin etiam uersu laudata Properti,
Hos inter si me ponere fama uolet.

SEX. PROPERTII AVRELII ELEGIARVM LIBER TERTIVS.

Callimachi manes, & Coi sacra Philetæ
In uestrum quæso me sinite ire nemus.
Primus ego ingredior puro de fonte sacerdos
Itala per graios orgia ferre choros.
Dicite quo pariter carmen tenuastis in antro,
Quoúe pede ingressi, quam'ue bibistis aquam.
Ah ualeat Phœbum quicunq; moratur in armis.
Exactus tenui pumice uersus eat,

Illa coronatis alta triumphat equis. Ouid.

Quo me fama leuat terra sublimis, & a me
Nata coronatis musa triumphat equis,
Et mecum in curru parui uectantur amores, Participiu pn̄t. pro futuro.
Scriptorumq; meas turba secuta rotas.
Quid frustra missis in me certatis habenis?
Non datur ad musas currere lata uia.
Multi Roma tuas laudes annalibus addent,
Qui finem imperii Bactra futura canent,
Sed quod pace legas, opus hoc de monte sororum
Detulit intacta pagina nostra uia.
Mollia pegasides uestro date serta poetæ.
Non faciet capiti dura corona meo.
At mihi quod uiuo detraxerit inuida turba,
Post obitum duplici fœnore reddet honos.
Omnia post obitum fingit maiora uetustas,
Maius ab exequiis nomen in ora uenit.
Nam quis equo pulsas abiegno nosceret arces?
Fluminaq; hæmonio comminus isse uiro?
Idæum Simoenta Iouis cunabula parui
Hectora per campos ter maculasse rotas?
Deiphobumq; Helenūq;, et polydamantas in armis.
Qualencunq; Parin uix sua nosset humus.
Exiguo sermone fores nunc Ilion, & tu
Troia bis cetæi numine capta Dei.
Nec non ille tui casus memorator Homerus
Posteritate suum crescere sensit opus.
Meq; inter seros laudabit Roma nepotes.
Illum post cineres auguror esse diem.
Ne mea contempto lapis indicet ossa sepulchro,
Prouisum est lycio uota probante Deo.

Forsitan Euadne uix sua nosset humus. ouid.

Virtus cū honore. Honorem p̄stat. Scriptoribus. Laus maior post mortē. Lyarū dorer. Iouis cunabula. Polydamanta sub armis.

Poemata solum uacare morte.

c Arminis interea nostri redeamus in orbem,
Gaudeat ut solito tacta puella sono,
Orpheu te tenuisse feras, & concita dicunt
Flumina treicia detinuisse lyra,
Saxa Cithæronis Thebas agitata per artem
Sponte sua in muri membra coisse ferunt.
Quin etiam Polypheme fera Galatea sub ætna,
Ad tua rorantes carmina flexit equos.
Miremur nobis & Baccho & Apolline dextro,
Turba puellarum si mea uerba colit.
Quod non tænariis domus est mihi fulta columnis,
Nec camera auratas inter eburna trabes,
Nec mea phæacias æquant pomaria syluas
Non operosa rigat martius antra liquor,
At musæ comites, & carmina cara legenti,
Et defessa choris Calliopea meis.
Fortunata meo si qua es celebrata libello,
Carmina erunt formæ tot monimenta tuæ.
Nam neq; Pyramidum sumptus ad sydera ducti,
Nec Iouis elei cœlum imitata domus,
Nec mausolei diues fortuna sepulchri
Mortis ab extrema conditione uacat,
Aut illis flamma, aut imber subducet honores,
Annorum aut ictu pondera uicta ruent.
At non ingenio quæsitum nomen ab æuo
Excidet. ingenio stat sine morte decus.

Tertium in somnium Propertii

u Isus eram molli recubans Heliconis in umbra
Bellerophontei qua fluit humor equi.

Reges Alba tuos, & regum facta tuorum
Tantum operis neruis hiscere posse meis,
Paruaq; tam magnis admoram fontibus ora,
Vnde pater sitiens Ennius ante bibit,
Et cecinit Curios fratres, & horatia pila,
Regiaq; æmilia uecta trophæa rate,
Victricesq; moras Fabii, pugnamq; sinistram
Cannensem, & uersos ad pia uota Deos,
Hannibalemq; lares romana sede fugantes,
Anseris & tutum uoce fuisse Iouem,
Cum me castalia speculans ex arbore Phœbus
Sic ait aurata nixus ad antra lyra,
Quid tibi cum tali demens est flumine? quis te
Carminis heroi tangere iussit opus?
Non hic ulla tibi speranda est fama Properti.
Mollia sunt paruis prata terenda rotis,
Vt tuus in scamno iactetur sæpe libellus,
Quem legat expectans sola puella uirum.
Cur tua præscripto seuecta est pagina gyro?
Non est ingenii cymba grauanda tui.
Alter remus aquas, alter tibi radat arenas,
Tutus eris, medio maxima turba mari est.
Dixerat, et plectro sedem mihi monstrat eburno,
Qua noua muscoso semita facta solo est.
Hic erat affixis uiridis spelunca lapillis,
Pendebantq; cauis tympana pumicibus,
Ergo musarum, & Sileni patris imago
Fictilis, & calami Pan tegeæ tui.
Et ueneris dominæ uolucres mea turba columbæ
Tingunt gorgoneo punica rostra lacu.

Diuersæq; nouem sortitæ rura puellæ
Exercent teneras in sua dona manus,
Hæc ederas legit in thyrsos, hæc carmina neruis
Aptat, & illa manu texit utraque rosam,
E quarum numero me contigit una dearum
(Vt reor(a facie Calliopea fuit.
Contentus niueis semper uectabere cygnis,
Nec te fortis equi ducet ad arma sonus.
Nil tibi sit rauco præcoria classica cornu
Flere, nec aonium cingere marte nemus,
Aut quibus in campis mariano prælia signo
Stent, & teutonicas Roma refringat opes.
Barbarus aut sæuo perfusus sanguine Rhenus
Saucia mœrenti corpora uectet aqua.
Quippe coronatos alienum ad limen amantes,
Nocturnæq; canes ebria signa fugæ,
Vt per te clausas sciat excantare puellas,
Qui uolet austeros arte ferire uiros.
Talia Calliope, lymphisq; a fonte petitis
Ora Philetea nostra rigauit aqua.

DESCRIPTIO TRIVMPHI.

Arma Deus Cæsar dites meditatur ad indos,
Et freta gemmiferi findere classe maris.
Magna uiri merces parat ultima terra triumphos,
Tigris, & Eufrates sub tua iura fluent.
Sera sed Ausoniis ueniet prouincia uirgis.
Assuescent latio parta trophæa Ioui.
Ite agite expertæ bello date lintea proræ,
Et solitum armigeri ducite munus equi,
Omnia fausta cano. Crassos, cladesq; piate,

Ite, & romanæ consulite historiæ.
Mars pater & sacræ fatalia limina Vestæ
Ante meos obitus sit precor illa dies,
Qua uideam spoliis oneratos Cæsaris axes
Ad uulgi plausus sæpe resistere equos.
Inq; sinu caræ nixus spectare puellæ
Incipiam, & titulis oppida capta legam.
Tela fugacis equi, & brachati militis arcus,
Et subter captos arma sedere duces.
Ipsa tuam prolem serua Venus, hoc sit in æuum
Cernis ab Aenea quod superesse caput.
Præda sit hæc illis, quorum meruere labores.
Mi sat erit media plaudere posse uia.

AD AMICAM IRATAM.

Pacis amor Deus est, pacē ueneramur amantes,
Stant mihi cum domina prælia dura mea.
Nec tamen inuiso pectus mihi carpitur auro,
Nec bibit e gemma diuite nostra sitis.
Nec mihi mille iugis campania pinguis aratur,
Nec miser æra peto classe Corinthe tua.
O prima infelix fingenti terra Prometheo,
Ille parum cauti pectoris egit opus,
Corpora disponens, mentem non uidit in arte.
Recta animi primum debuit esse uia.
Nunc maris in tantum uentis iactamur, & hostem
Quærimus, atq; armis nectimus arma noua.
Haud ullas portabis opes Acherontis ad undas,
Nudus ad infernas stulte uehēre rates.
Victor cum uictis pariter miscebitur umbris,
Consule cum Mario capte Iugurtha sedes.

Ipso sono plausuq; simul fremituq; calentes
Quadriuges cornet sæpe resistere equos. ouid.

L ydus dulichio non distat Crœsus ab Hyro,
Optima mors parca quæ uenit apta die.
M e iuuat in prima coluisse helicona iuuenta,
Musarumq; choris implicuisse manus.
M e iuuat & multo mentem uinare lyæo,
Et caput in uerna semper habere rosa.
A tq; ubi iam Venerem grauis interceperit ætas,
Sparserit integras alba senecta comas,
T um mihi naturæ libeat perdiscere mores,
Quis Deus hanc mundi temperet arte domum.
Q ua uenit exoriens, qua deficit, unde coactis
Cornibus in plenum menstrua luna redit.
V nde salo superant uenti, quid flamine captet
Eurus, & in nubes unde perennis aqua.
S it uentura dies mundi quæ subruat arces.
Purpureus pluuias cur bibit arcus aquas.
A ut cur perrhebi tremuere cacumina Pindi,
Solis & atratis luxerit arbis equis.
C ur serus uersare boues & plaustra bootes,
Pleiadum spisso cur coit igne chorus.
C ur'ue suos fines altum non exeat æquor,
Plenus & in partes quattuor annus eat.
S ub terris sint iura Deum, & tormenta gigantum,
Thisiphones atro si furit angue caput.
A ut alcmeoniæ furiæ, aut ieiunia Phinei,
Num rota, num scopuli, num sitis inter aquas,
N um tribus infernum custodit faucibus antrum
Cerberus, & Tityo iugera pauca nouem.
A n ficta in miseras descendit fabula gentes,
Et timor aut ultra quam rogus esse potest.

Exitus hic uitæ superest mihi. uos quibus arma
Grata magis, Crassi signa referte domum.

AD LYGDAMVM.

Dic mihi de nostra, quæ sentis uera puella,
Sic tibi sint dominæ Lygdame dempta iuga.
Dum me lætitia tumefactum fallis inani, Cur. Num
Hæc referens, quæ me credere uelle putas.
Omnis enim debet sine uano nuntius esse,
Maioremq; timens seruus habere fidem.
Nunc mihi si qua tenes, ab origine dicere prima
Incipe, suspensis auribus ista bibam.
Sicine eam incomptis uidisti flere capillis?
Illius ex oculis multa cadebat aqua?
Nec speculum strato uidisti Lygdame lecto?
Ornabat niueas nulláue gemma manus? nullane.
Ac mœstam teneris uestem pendere lacertis?
Scriniáq; ad lecti clausa iacere pedes?
Tristis erat domus, & tristes sua pensa ministræ
Carpebant, medio nebat & ipsa loco,
Humidáq; impressa siccabat lumina lana,
Rettulit & querulo iurgia nostra sono.
Hæc te teste mihi promissa est Lygdame merces?
Est pœnæ seruo rumpere teste fidem.
Ille potest nullo miseram me linquere facto?
Aequalem nulla dicere habere domo?
Gaudet me uacuo solam tabescere lecto.
Si placet insultet Lygdame morte mea.
Improba non uicit me moribus illa, sed herbis.
Staminea rhombi ducitur ille rota.
Illum turgentis ranæ portenta rubetæ,

Non me moribus illa, sed herbis improba uicit.
Aequale .i. æquo et mutuo amore uinctu.

Et lecta ex sectis anguibus ossa trahunt,
Et strigis inuentae per busta iacentia plumae,
Cinctaq; funesto lanea uitta uiro.
Si non uana canunt mea somnia Lygdame, testor
Poena erit ante meos sera, sed ampla pedes.
Putris & in uacuo texetur aranea lecto,
Noctibus illorum dormiet ipsa Venus.
Quae tibi si ueris animis est quaesta puella,
Hac eadem rursus Lygdame curre uia,
Et mea cum multis lachrymis mandata reporta,
Iram non fraudes esse in amore meo.
Me quoq; consimili impositum torquerier igni,
Iurabo & bis sex integer esse dies.
Quod mihi si tanto felix concordia bello
Extiterit, per me Lygdame liber eris.

DE MORTE PETI OB AVARITIAM.

Ergo sollicitae tu causa pecunia uitae es,
Per te immaturum mortis adimus iter,
Tu uitiis hominum crudelia pabula praebes,
Semina curarum de capite orta tuo,
Tu Petum ad pharios tendentem lintea portus
Obruis insano terq;, quaterq; mari.
Nam dum te sequitur, primo miser excidit aeuo,
Et noua longinquis piscibus esca natat,
Et mater non iusta piae dare debita terrae,
Nec pote cognatos inter humare rogos.
Sed tua nunc uolucres adstant super ossa marinae,
Nunc tibi pro tumulo carpathium omne mare.
Infelix aquilo raptae timor Orithyiae
Quae spolia ex illo tanta fuere tibi?

Ouid. Si satis es raptae Borea memor Orithyiae

A ut quidnam fracta gaudes Neptune carina?
 Portabat sanctos alueus ille uiros.
P ete quid ætatem numeras? quid cara natanti
 Mater in ore tibi est? non habet unda Deos.
N am tibi nocturnis ad saxa ligata procellis
 Omnia de trito uincula fune cadunt.
S unt Agamemnonias testantia littora curas,
 Qua notat Argini pœna minantis aquæ.
H oc iuuene amisso classem non soluit Atrides,
 Pro qua mactata est Iphigenia mora.
R eddite corpus humo, positaq; in gurgite uita
 Petum sponte tua uilis arena tegas.
E t quoties Peti transibit nauta sepulchrum,
 Dicat, & audaci tu timor esse potes.
I te rates curuæ, & leti quoq; texite causas.
 Ista per humanas mors uenit acta manus,
T erra parum fuerat, terris adiecimus undas,
 Fortunæ miseras auximus arte uias.
A nchora te teneat, quem non tenuere penates?
 Quid meritum dicas, cui sua terra parum est?
V entorum est quodcunq; paras, haud ulla carina
 Consenuit, fallit portus et ipse fidem.
N atura insidians pontum substrauit auaris.
 Vt tibi succedat, uix semel esse potest.
S axa triumphales fregere capharea puppes,
 Naufraga cum uasto græcia tracta salo est.
P aulatim socium iacturam fleuit Vlysses,
 In mare cui soli non ualuere doli.
Quod si contentus patrio boue uerteret agros,
 Verbaq; duxisset pondus habere mea,

Aut chio calamo, aut oricia terebintho.
Et fultum pluma versicolore caput.

Viueret ante suos dulcis conuiua penates,
Pauper & in terra nil ubi flere potest.
Non tulit hic Petus stridorem audire procellæ,
Et duro teneras lædere fune manus,
Sed thiæ thalamo, aut oricia terebintho
Et fultum pluma uersicolore caput.
Huic fluctus uiuo radicitus abstulit ungues,
Et miser inuisam traxit hiatus aquam.
Hunc paruo ferri uidit nox improba ligno,
Petus ut occideret tot coiere mala.
Flens tamen extremis dedit hæc mandata querelis,
Cum moribunda niger clauderet ora liquor.
Di maris ægæi, quos sunt penes æquora uenti,
Et quæcunque meum degrauat unda caput,
Quo rapitis miseros primæ lanuginis annos?
Attulimus longas in freta uasta manus.
Ah miser alcyonum scopulis affigar acutis.
In me cœruleo fuscina sumpta Deo est.
At saltem Italiæ regionibus euehat æstus.
Hoc de me sat erit si modo matris erit.
Subtrahit hæc fantem torta uertigine fluctus,
Vltima quæ Peto nox'q; dies'q; fuit.
O centum æquoreæ Nereo genitore puellæ,
Et tu materno tacta dolore Thetis,
Vos decuit lasso supponere brachia mento,
Non poterat uestras ille grauare manus.
At tu sæue Aquilo nunquam mea uela uidebis.
Ante fores dominæ condar oportet iners.

AD CYNTHIAM.

Dulcis ad externas fuerat mihi rixa lucernas

Nec pigrat mento supposuisse manum. ovid.

Vocis & insanæ tot maledicta tuæ,
Cum furibunda mero mensam propellis, & in me
Proiicis insana cymbia plena manu.
Tu uero nostros audax inuade capillos,
Et mea formosis unguibus ora nota,
Tu minitare oculos subiecta exurere flamma,
Fac mea rescisso pectora nuda sinu,
Nimirum ueri dantur mihi signa caloris,
Nam sine amore graui fœmina nulla dolet.
Quæ mulier grauida iactat conuitia lingua,
Et ueneris magnæ uoluitur ante pedes,
Custodum gregibus circum se stipat euntem,
Seu sequitur medias, mœnas ut acta, uias,
Seu timidam crebro dementia somnia terrent,
Seu miseram in tabula picta puella mouet.
His ego tormentis animi sum uerus aruspex,
Nam didici certo sæpe in amore notas.
Non est certa fides, quam non iniuria uersat.
Hostibus eueniat lenta puella meis.
In morso æquales uideant mea uulnera collo,
Me doceat liuor mecum habuisse meam.
Aut in amore dolere uolo, aut audire dolentem,
Siue meas lachrymas, siue uidere tuas,
Tecta superciliis siquando uerba remittis,
Aut tua cum digitis scripta silenda notas.
Odi ego quæ nunquam pungunt suspiria somnos.
Semper in iratam pallidus esse uelim.
Dulcior ignis erat Paridi cum grata per arma
Tyndaridi poterat gaudia ferre suæ.
Dum uincunt Danai, dum restat barbarus Hector,

120

Ille Helenæ in gremio maxima bella gerit.
Aut tecum, aut pro te mihi cum riualibus arma
Semper erunt, in te pax mihi nulla placet.
Gaude quod nulla est æque formosa, doleres
Si qua foret, nunc sis iure superba licet.
At tibi qui nostro tendisti retia lecto
Sit socer, æternum nec sine matre domus,
Cui nunc siqua data est furandæ copia noctis,
Infensa illa mihi, non tibi amica dedit.

AD MOECENATEM.

Moecenas eques hetrusco de sanguine regum
Intra fortunam qui cupis esse tuam,
Quid me scribendi tam uastum mittis in æquor?
Non sunt apta meæ grandia uela rati.
Turpe est quod nequeas capiti committere pondus,
Et pressum inflexo mox dare terga genu.
Omnia non pariter rerum sunt omnibus apta,
Fama nec ex æquo ducitur ulla iugo.
Gloria Lysippo est animosa effingere signa,
Exactis calamis se mihi iactat equis.
In Veneris tabula summam sibi ponit Apelles,
Pyreicus parua uindicat arte locum.
Argumenta magis sunt Mentoris addita formæ.
At Myos exiguum flectit acanthus iter,
Phidiacus signo se Iuppiter ornat eburno,
Praxitelem parius uindicat arte lapis.
Sunt quibus eleæ concurrit palma quadrigæ,
Sunt quibus in celeres gloria nata pedes.
Hic satus ad pacem, hic castrensibus utilis armis.
Naturæ sequitur semina quisq; suæ.

At tua Mœcenas uitæ præcepta recepi,
Cogor et exemplis te superare tuis.
Cum tibi romano dominas in honore secures,
Et liceat medio ponere iura foro,
Vel tibi medorum pugnaces ire per hostes,
Atq; onerare tuam fixa per arma domum,
Et tibi ad effectum uires det Cæsar, et omni
Tempore tam faciles insinuentur opes,
Parcis, et in tenues humilem te colligis umbras,
Velorum plenos subtrahis ipse sinus.
Crede mihi magnos æquabunt ista Camillos
Indicia, et uenies tu quoq; in ora uirum,
Cæsaris et famæ uestigia iuncta tenebis.
Mœcenatis erunt uera trophæa fides.
Non ego uelifera tumidum mare findo carina,
Tota sub exiguo flumine nostra mora est. rates
Non flebo in cineres arcem sedisse paternos
Cadmi, nec semper prælia clade pari, fratrum
Nec referam scæas, et pergama Apollinis arces,
Et Danaum decimo uere redisse rates,
Mœnia cum graio neptunia pressit aratro
Victor palladiæ ligneus artis equus.
Inter Callimachi sat erit placuisse libellos,
Et cecinisse modis coe poeta tuis.
Hæc curant pueros, hæc curant scripta puellas,
Meq; Deum clament, & mihi sacra ferant.
Te duce uel Iouis arma canam, cœloq; minantem Insurgit poeta secundum materia.
Cæum, & phlegræis Oromedonta iugis,
Celsaq; romanis decerpta palatia tauris
Ordiar, & cæso Mœnia firma remo,

Hæc pueri curent hæc curent scripta puellæ.

E ductosq; pares siluestri ex ubere reges,
Crescet & ingenium sub tua iussa meum,
P rosequar, et currus utroq; ab littore ouantes
Parthorum, astutæ tela remissa fugæ,
Castraq; pelusii romano subruta ferro,
Antoniq; graues in sua fata manus.
M ollis tu cœptæ fautor cape lora iuuentæ,
Dextraq; immissis da mihi signa rotis.
H oc mihi Mœcenas laudis concedis, et a te est,
Quod ferar in partes ipse fuisse tuas.

DE NATALI AMICAE SVAE.

m Irabar quid nam misissent mane camœnæ
Ante meum stantes sole rubente torum,
N atalis nostræ signum misere puellæ,
Et manibus faustos ter crepuere sonos.
T ranseat hic sine nube dies, stent aëre uenti,
Ponat et in sicco molliter unda minas.
A spiciam nullos hodierna luce dolentes,
Et Niobe lachrymas supprimat ipse lapis.
A lcyonum positis requiescant ora querelis,
Increpet absumptum nec sua mater Itym.
T uq; o cara mihi felicibus edita pennis
Surge, et poscentes iusta precare Deos.
A c primum pura somnum tibi discute lympha
Et nitidas presso pollice finge comas,
D ein qua primum oculos cepisti ueste Properti,
Indue, nec uacuum flore relinque caput,
E t pete, qua polles, ut sit tibi forma perennis,
Inq; meum semper stent tua regna caput,
Inde coronatas ubi thure piaueris aras,

Luxerit et tota flamma secunda domo,
Sit mensæ ratio, nox'q; inter pocula currat,
Et crocino nares murrheus ungat onyx.
Tibia nocturnis succumbat rauca choreis,
Et sint nequitiæ libera uerba tuæ,
Dulcia'q; ingratos adimant conuiuia somnos,
Publica uicinæ perstrepat ara uiæ.
Sit sors et nobis talorum interprete iactu,
Quem grauibus pennis uerberet ille puer.
Cum fuerit multis exacta trientibus hora,
Noctis & instituet sacra ministra Venus,
Annua soluamus thalamo & solennia nostro,
Natalis'q; tui sic peragamus iter.

Fœminas imperare amantibus.

Quid mirare meam si uersat fœmina uitam?
Et trahit addictum sub sua iura uirum?
Crimina'q; ignaui capitis mihi turpia fingis,
Quod nequeam fracto rumpere uincla iugo.
Venturam melius præsagit nauita mortem,
Vulneribus didicit miles habere metum.
Ista ego præterita iactaui uerba iuuenta.
Tu nunc exemplo disce timere meo.
Colchis flagranteis adamantina sub iuga tauros
Egit, & armigera prælia seuit humo,
Custodis'q; feros clausit serpentis hiatus,
Iret ut æsonias aurea lana domos.
Ausa ferox ab equo quondam oppugnare sagittis
Meotis Danaum Penthesilea rates.
Aurea cui postquam nudauit cassida frontem,
Vicit uictorem candida forma uirum.

Omphale in tantum formæ processit honorem
Lydia gygæo tincta puella lacu,
Vt qui pacato statuisset in orbe columnas
Tam dura traheret mollia pensa manu.
Persarum statuit Babylona Semiramis urbem,
Vt solidum cocto tolleret aggere opus,
Et duo in aduersum misit per Mœnia currus
Ne possent tacto stringere ab axe latus,
Duxit & Eufraten medium qua condidit arces,
Iussit & imperio surgere Bactra caput,
Nam quid ego heroas, quid raptem in crimine diuos?
Iuppiter infamat seq; suamq; domum.
Quid modo quæ nostris obprobria uexerit armis,
Et famulos inter fœmina trita suos?
Coniugis obscœni pretium romana poposcit
Mœnia, & addictos in sua regna patres.
Noxia Alexandrina dolis aptissima tellus,
Et toties nostro Memphi cruenta malo,
Tres ubi Pompeio detraxit arena triumphos.
Tollet nulla dies hanc tibi Roma notam.
Issent phlegræo melius tibi funera campo,
Vel tua si socero colla daturus eras,
Scilicet incæsti meretrix regina Canopi
Vna philippeo sanguine adusta nota.
Ausa Ioui nostro latrantem opponere Anubim,
Et Tyberim Nili cogere ferre minas,
Romanamq; tubam crepitanti pellere sistro,
Baridos & contis rostra liburna sequi,
Fœdaq; tarpeio Canopea tendere saxo
Iura dare statuas inter & arma mari.

Nō hoc roma fui. ita habent quidam c. et sunt verba Cleopatrae.

Quid nunc Tarquinii fractas iuuat esse secures,
Nomine quem simili uita superba notat?
Si mulier patienda fuit, cape Roma triumphum,
Et longam Augusto salua precare diem.
Fugisti tamen in timidi uaga flumina Nili.
Et. Accepere tuae romula uincla manus.
Brachia spectaui sacris admorsa colubris,
Et trahere occultum membra soporis iter.
Non haec Roma fuit tanto tibi ciue uerenda verba Antonij morientis patriae et ducis.
Dixit, & assiduo lingua sepulta mero.
Septem urbs alta iugis toto quae praesidet orbi
Foemineas timuit territa Marte minas.
Hannibalis spolia, & uicti monimenta Siphacis,
Et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes, tracta.
Curius expletis statuit monimenta lacunis.
At Decius misso praelia rupit equo.
Coclitis abscissos testatur semita pontes,
Et cui cognomen coruus habere dedit.
Haec di condiderant, haec di quoque moenia seruant
Vix timeat saluo Caesare Roma Iouem.
Nunc ubi scipiadae classes? ubi signa Camilli?
Aut ubi Pompea bosphora capta manu?
Leucadius uersas acies memorabit Apollo,
Tantum operis belli sustulit una dies,
At tu siue petes portus, seu nauita linques,
Caesaris in toto sis memor ionio.

AD POSTHVMVM DE GALLA.

Posthume plorantem potuisti linquere Gallam?
Miles & Augusti fortia signa sequi?
Tanti ne ulla fuit spoliati gloria parthi,

Ne faceres Galla multa rogante tua?
Si fas est omnes pariter pereatis auari,
Et quisquis fido prætulit arma toro.
Tu tamen iniecta tectus uesane lacerna
Potabis galea fessus Araxis aquam.
Illa quidem interea fama tabescet inani,
Hæc tua ne uirtus fiet amara tibi,
Néue tua medæ lætentur cæde sagittæ,
Ferreus aurato neu cataphractus equo,
Néue aliquid de te flendum referatur in urna,
Sic redeunt, illis qui cecidere locis.
Ter quater in casta felix o Posthume Galla,
Moribus his alia coniuge dignus eras.
Quid faciet nullo munita puella timore,
Cum sit luxuriæ Roma magistra tuæ?
Sed securus eas, Gallam non munera uincent,
Duritiæq; tuæ non erit illa memor.
Nam quocunq; die sanum te fata remittent,
Pendebit collo Galla pudica tuo.
Posthumus alter erit miranda coniuge Vlysses,
Non illi longæ tot nocuere moræ,
Castra decē annorū, et Ciconū mōs, Ismara, Calpe,
Exustæq; tuæ mox Polypheme genæ,
Et Circæ fraudes, lotosq;, herbæq; tenaces,
Scyllaq;, & alternas scissa Charybdis aquas,
Lampeties ithacis uerubus mugisse iuuencos,
Pauerat hos Phœbo filia Lampetie,
Et thalamum ææ flentis fugisse puellæ,
Totq; hyemis noctes, totq; natasse dies,
Nigrantesq; domos animarum intrasse silentum,

Et uenere exhausto opes exhausta uenere.

Sirenum surdo remige adisse lacus,
Et ueteres arcus leto renouasse procorum, reuocasse.
Errorisq; sui sic statuisse modum,
Nec frustra, quia casta domi persederat uxor.
Vincit Penolopes Lælia Galla fidem.

DE AVARITIA PVELLARVM.

Qværitis unde auidis nox sit pretiosa puellis,
Et uenerem exhaustæ damna querantur opes,
Certe equidem tantis causa est manifesta ruinis, Equidem.
Luxuriæ nimium libera facta uia est.
Inda cauis aurum mittit formica metallis,
Et uenit e rubro concha erycina salo,
Et tyros ostrinos præbet cadmea colores,
Cinnamon & multi pastor odoris arabs.
Hæc etiam clausas expugnant arma pudicas,
Quæq; terunt fastus Icarioti tuos. Hæc tenent ut.
Matrona incedit census induta nepotum, romanum. gerunt.
Et spolia obprobrii nostra per ora trahit.
Nulla est poscendi, nulla est reuerentia dandi.
Aut siqua est, pretio tollitur ipsa mora.
Felix eois lex funeris una maritis,
Quos aurora suis rubra colorat equis.
Nanq; ubi mortifero iacta est fax ultima lecto,
Vxorum fusis stat pia turba comis,
Et certamen habent leti quæ uiua sequatur
Coniugum. pudor est non licuisse mori.
Ardent uictrices, & flammæ pectora præbent,
Imponuntq; suis ora perusta uiris.
Hic genus infidum nuptarum, hic nulla puella est.
Nec fida Euadne, nec pia Penelope.

Felix agrestum quondam pacata iuuentus,
Diuitiæ quarum messis, & arbor erant,
Illis pompa fuit decussa cydonia ramo,
Et dare puniceis plena canistra rubis, rosis.
Nunc uiolas tondere manu, nunc mixta referre
Lilia, uirgineos lucida per calathos,
Et portare suis uestitas frondibus uuas,
Aut uariam plumæ uersicoloris auem.
His tum blanditiis furtiua per antra puellæ
Oscula siluicolis empta dedere uiris,
Atq; hinnuli pellis totos operibat amantes,
Altaq; natiuo creuerat herba toro,
Pinus & incumbens latas circundabat umbras,
Nec fuerat nudas pœna uidere deas.
Corniger Idæi uacuam pastoris in aulam
Dux Aries saturas ipse reduxit oues.
Diq;, deæq; omnes, quibus est tutela per agros,
Præbebant uestris uerba benigna focis.
Et leporem quicunq; uenis uenaberis hospes,
Et si forte meo tramite quæris auem,
Et me pana tibi comitem de rupe uocato,
Siue petas calamo præmia, siue cane.
Auri dignitas At nunc desertis cessant sacraria lucis, ouid. in fast.
Aurum omnes uicta iam pietate colunt. fol. 5. 6
Aurea nunc uere sunt secula, plurimus auro
Venit honos. auro conciliatur amor.
Vacat: v. c. Auro pulsa fides, auro uenalia iura,
Aurum lex sequitur, mox sine lege pudor. Ouidy.
Torrida sacrilegum testantur lumina Brennum,
Dum petit intonsi pythia regna Dei, v. territa.

Aut mons laurigero concussus uertice duras
 Gallica Parnasi sparsit in arma niues,
Et scelus accepto thracis Polymnestoris auro
 Nutrit in hospitio non Polydore pio.
Tu quoque, ut auratos gereres Eriphyla lacertos,
 Dilapsis nusquam est Amphiaraus equis.
Proloquar, atque utinam patriae sim uerus aruspex,
 Frangitur ipsa suis Roma superba bonis.
Certa loquor, sed nulla fides, neque enim Ilia quondam
 Verax pergameis menas habenda malis.
Sola Parim phrygiae fatum componere, sola
 Fallacem patriae serpere dixit equum.
Ille furor patriae fuit utilis, ille parenti,
 Experta est ueros irrita lingua Deos.

Ad Sparten de ludis Laconicis

MVlta tuae Spartae miramur iura palaestrae,
 Sed mage uirginei tot bona gymnasii,
Quod non infames exercet corpore laudes
 Inter luctantes nuda puella uiros,
Cum pila ueloces fallit per brachia iactus,
 Increpat & uersi clauis adunca trochi,
Puluerulentaque ad extremas stat foemina metas,
 Et patitur duro uulnera Pancratio,
Nunc ligat ad caestum gaudentia brachia loris,
 Missile nunc disci pondus in orbe rotat,
Gyrum pulsat equis, niueum latus ense reuincit,
 Virgineumque cauo protegit aere caput,
Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis
 Thermodoonteis turba lauatur aquis
Et modo Taygeti crines aspersa pruina

Sectatur patrios per iuga longa canes.
Qualis & Eurotæ Pollux & Castor arenis,
Hic uictor pugnis, ille futurus equis,
Inter quos Helene nudis capere arma papillis
Fertur, nec fratres erubuisse Deos.
Lex igitur Spartana uetat secedere amantes,
Et licet in triuiis ad latus esse suæ,
Nec timor, aut ulla est clausæ tutela puellæ,
Nec grauis austeri pœna cauenda uiri.
Nullo præmisso, de rebus tute loquaris
Ipse tuis, longæ nulla repulsa moræ.
Non tyriæ uestes errantia lumina fallunt,
Est neq; odoratæ cura molesta domi.
At nostra ingenti uadit circundata turba,
Nec digitum angusta est inseruisse uia,
Nec quæ sint facies, nec quæ sint uerba rogandi
Inuenias, cæcum uersat amator iter.
Quod si iura fores, pugnasq; imitata laconum,
Carior hoc esses tu mihi Roma bono.

AD CYNTHIAM DE LYCINNA.

SIc ego non ullos iam norim in amore tumultus,
Nec ueniat sine te nox uigilanda mihi,
Vt mihi prætextæ pudor est uelatus amictu,
Et data libertas noscere amoris iter,
Illa rudes animos per noctes conscia primas
Imbuit, heu nullis capta Lycinna datis.
Tertius, haud multo minus est, cum ducitur annus,
Vix memini nobis uerba coisse decem.
Cuncta tuus sepeliuit amor, nec fœmina post te
Vlla dedit collo dulcia uincla meo.

T estis erit Dirce tam uero crimine sæua
Nycteos Antiopen accubuisse Lyco.
A h quoties pulchros ussit regina capillos,
Molliaq; immites fixit in ora manus.
A h quoties famulam pensis onerauit iniquis,
Et caput in dura ponere iussit humo.
S æpe illam immundis passa est habitare tenebris.
Vilem ieiunæ sæpe negauit aquam.
I uppiter Antiopæ nusquam succurris habenti
Tot mala, corrumpit dura cathena manus.
S i Deus es, tibi turpe tuam seruire puellam.
Inuocet Antiopæ quem nisi uincta Iouem?
S ola tamen, quæcunq; aderant in corpore uires,
Regales manicas rupit utraq; manu,
I nde Cytheronis timido pede currit in arces,
Nox erat, & sparso triste cubile gelu,
S æpe uago Asopi sonitu permota fluentis
Credebat dominæ ponè uenire pedes,
E t durum Zethū, & lachrymis Amphiona mollem
Experta est stabulis mater abacta suis.
A e ueluti magnos cum ponunt æquora motus,
Eurus in aduersos desinit ire notos,
L ittore sic tacito sonitus rarescit arenæ,
Sic cadit inflexo lapsa puella genu.
S era tamen pietas, natis est cognitus error.
Digne Iouis natos qui tueare senex,
T u reddis pueris matrem, puerique trahendam
V inxerunt Dircen sub trucis ora bouis.
A ntiope cognosce Iouem, tibi gloria Dirce
Ducitur in multis mortem habitura locis.

P ratta cruentantur Zeti, uictorq; canebat
 Pæana Amphion rupe Aracynthe tua.
At tu non meritam parcas uexare Lycinnam.
 Nescit uestra ruens ira referre pedem.
Fabula nulla tuas de nobis conatet aures,
 Te solam & lignis funeris ustus amem.

DE IMPERIO AMICAE.

n Ox media, & dñæ mihi uenit epistola nostræ,
 Tybure me missa iussit adesse mora,
Candida qua geminas ostendunt culmina turres,
 Et cadit in patulos Lympha aniena lacus.
Quid faciam? obductis committam mé ne tenebris?
 Vt timeam audaces in mea membra manus?
At si hæc distulero nostro mandata timore,
 Nocturno fletus sæuior hoste mihi.
Peccaram semel, & totum sum pulsus in annum.
 In me mansuetas non habet illa manus.
Nec tamen est quisquam sacros qui lædat amantes,
 Scyronis media si licet ire uia,
Quisquis amator erit, scythicis licet ambulet oris,
 Nemo adeo ut noceat barbarus esse uolet,
Luna ministrat iter, demonstrant astra salebras.
 Ipse amor accensas percutit ante faces.
Sæua canum rabies morsus auertit hianteis,
 Huic generi quouis tempore tuta uia est.
Sanguine tam paruo quis enim spargatur amantis
 Improbus? exclusis fit comes ipsa Venus.
Quod si certa meos sequerentur funera casus,
 Talis mors pretio uel sit emenda mihi,
Afferet huc unguenta mihi, sertisq; sepulchrum
 Ornabit

Ornabit custos ad mea busta sedens.
Di faciant, mea ne terra locet ossa frequenti,
Qua facit assiduo tramite uulgus iter.
Post mortem tumuli sic infamantur amantum.
Me tegat arborea deuia terra coma,
Aut humet ignotæ cumulus uallatus arenæ.
Non iuuat in media nomen habere uia.

AD BACCHVM.

n VNc o Bacche tuis humiles aduoluimur aris,
Da mihi pacato uela secunda pater,
Tu potes insanæ ueneris compescere fastus,
Curarumq; tuo fit medicina mero.
Per te iunguntur, per te soluuntur amantes.
Tu uitium ex animo dilue Bacche meo,
Te quoq; enim non esse rudem testatur in astris
Lyncibus in cœlum uecta Ariadna tuis.
Hoc mihi quod ueteres custodit in ossibus ignes
Funera sanabunt uel tua uina malum.
Semper enim uacuos nox sobria torquet amantes,
Spesq; timorq; animo uersat utroq; modo. animũ uersat utrinq; malum. V. c.
Quod si Bacche tuis per feruida tempora donis
Accersitus erit somnus in ossa mea,
Ipse seram uites, pangamq; ex ordine colles,
Quos carpant nullæ me uigilante feræ,
Dum modo purpureo numerem mihi dolia musto,
Et noua pressantes inquinet uua pedes.
Quod superest uitæ, per te, & tua cornua, uiuam,
Virtutisq; tuæ Bacche poeta ferar.

Dicam ego maternos æterno fulmine partus, *semeo*
 Indica nysæis arma fugata choris,
Vesanumq́; noua nequicquam in uite Lycurgum
 Pentheos in triplices funera grata greges, *tracta rogos.*
Curuaq́; tyrrhenos delphinum corpora nautas
 In uada pampinea dissiluisse rate,
Et tibi per mediam beneolentia flumina Naxon,
 Vnde tuum potant naxia turba merum.
Candida laxatis onerato colla corymbis
 Cinget bassaricas lydia mitra comas.
Leuis odorato ceruix manabit oliuo,
 Et feries nudos ueste fluente pedes,
Mollia dircææ pulsabunt tympana Thebæ.
 Capripedes calamo panes hiante canent,
Vertice turrigero iuxta Dea magna Cybelle
 Fundet ad idæos cymbala rauca choros.
Ante fores templi crater antistitis auro
 Libatum fundens in tua sacra merum.
Hæc ego non humili referam memoranda cothurno,
 Qualis pindarico spiritus ore tonat.
Tu modo seruitio uacuum me siste superbo,
 Atq; hoc sollicitum uince sopore caput.

MORTEM ESSE INEVITABILEM.

Defletur mors marcelli.

Clausus ab umbroso qua ludit pontus auerno
 Humida Baiarum stagna tepentis aquæ,
Qua iacet & Troiæ tubicen Misenus arena,
 Et sonat Herculeo structa labore uia,
Hic ubi mortales dextra cum quæreret urbes, *conderet.*

Et inania timpana tundent.

Cymbala Thebano concrepuere Deo,
At nunc inuisæ magno cum crimine Baiæ,
Quis deus in uestra constitit hostis aqua?
His pressus stygias uultum demisit in undas,
Errat & in uestro spiritus ille lacu.
Quid genus, aut uirtus, aut optima profuit illi
Mater, & amplexum Cæsaris esse focos?
Aut modo tam pleno fluitantia uela theatro,
Et per maternas omnia gesta manus?
Occidit, & misero steterat uigesimus annus,
Tot bona tam paruo clausit in orbe dies.
I nunc, tolle animos, & tecum finge triumphos,
Stantiáq; in plausum tota theatra iuuent,
Attalicas supera uestes, atq; omnia magnis
Gemmea sint ludis, ignibus ista dabis.
Sed tamen huc omnes, huc primus, & ultimus ordo, ouid. in met. lib. x. fol. 98. aur. fol. 121. ator.
Est mala, sed cunctis ista terenda uia est.
Exoranda canis tria sunt latrantia colla.
Scandenda est torui publica cymba senis.
Ille licet ferro cautus se condat, & ære,
Mors tamen inclusum protrahit inde caput.
Nirea non facies, non uis exemit Achillem,
Crœsum aut Pactoli quas parit humor opes.
Hic olim ignaros luctus populauit achiuos,
Atridæ magno cum stetit alter amor.
At tibi nauta pias hominum qui traiicis umbras,
Huc animæ portent corpus inane tuæ,
Qua siculæ uictor telluris Claudius, & qua
Cæsar ab humana cessit in astra uia.

De incontinentia mulierum.

Obiicitur toties a te mihi nostra libido,
Crede mihi uobis imperat ista magis.
Vos ubi contempti rupistis frena pudoris,
Nescitis captæ mentis habere modum.
Flamma per incensas citius sedetur aristas,
Fluminaq; ad fontis sint reditura caput,
Et placidum Syrtes portum, & bona littora nautis
Præbeat hospitio sæua Malea suo,
Quam possit uestros quisquam reprehendere cursus,
Et rapidæ stimulos frangere nequitiæ.
Testis cretæi fastus quæ passa iuuenci saltus.
Induit abiegnæ cornua falsa boui,
Testis thessalico flagrans Salmonis Enipeo,
Quæ uoluit liquido tota subire Deo.
Crimen & illa fuit patria succensa senecta
Arboris in frondes condita Myrrha nouæ.
Nam quid Medeæ referam, quo tempore matris
Iram natorum cæde piauit amor?
Quid'ue Clytemnestræ, propter quam tota Mycenis
Infamis stupro stat Pelopea domus?
Tuq; o minoa uenundata Scylla figura
Tondens purpurea regna paterna coma,
Hanc igitur dotem uirgo desponderat hosti.
Nise tuas portas fraude reclusit amor.
At uos innuptæ felicius urite thædas, rodas.
Pendet cretæa tracta puella rate.
Non tamen immerito Minos sedet arbiter orci,
Victor erat, quamuis æquus in hoste fuit.

ouid. Læta salit ouis. Tauro quoq; læta iuuenca est.

Ad nouam amicam.

C Redis eum iam posse tuæ meminisse figuræ
Vidisti a lecto quem dare uela tuo?
Durus qui lucro potuit mutare puellam.
Tantis'ne in lachrymis Aphrica tota fuit?
At tu stulta Deos, tu fingis inania uerba,
Forsitan ille alio pectus amore terit.
Est tibi forma potens, sunt castæ Pallidis artes,
Splendidaq; a docto fama refulget auo.
Fortunata domus, modo sit tibi fidus amicus,
Fidus ero, in nostros curre puella toros.
Tu quoq; qui æstiuos spatiosius exigis ignes,
Phœbe moraturæ contrahe lucis iter.
Nox mihi prima uenit, primæ data tempora noctis.
Longius in primo Luna morare toro.
Fœdera sunt ponenda prius, signandaq; iura,
Et scribenda mihi lex in amore nouo,
Hæc amor ipse suo constringit pignora signo,
Testis sidereæ torta corona Deæ,
Quam multæ ante meis cedant sermonibus horæ,
Dulcia quam nobis concitet arma Venus.
Nanq; ubi non certo uincitur fœdere lectus,
Non habet ultores nox uigilanda Deos,
Et quibus imposuit, soluit nox uincla libido.
Contineant nobis omnia prima fidem.
Ergo qui pactas in fœdera ruperit aras,
Pollueritq; nouo sacra marita toro,
Illi sint quicunq; solent in amore dolores,
Et caput argutæ præbeat historiæ,

Nec flenti dominæ patefiant nocte fenestræ.
Semper amet, fructu semper amoris egens.

AD CYNTHIAM.

Magnũ iter ad doctas proficisci cogor Athenas,
Vt me longa graui soluat amore uia.
Crescit enim assidue spectando cura puellæ,
Ipse alimenta sibi maxima præbet amor.
Omnia sunt tentata mihi, quacunq; fugari
Possit, at ex omni me premit ipse Deus.
Vix tamen aut semel admittit, cum sepe negauit,
Seu uenit, extremo dormit amicta toro.
Vnum erit auxilium mutatis Cynthia terris.
Quantum oculis, animo tam procul ibit amor.
Nunc agite o socii propellite in æquora nauem,
Remorumq; pares ducite sorte uices,
Iungiteq; extremo felicia lintea malo,
Nam liquidum nautis aura secundat iter.
Romanæ turres, & uos ualeatis amici,
Qualiscunq; mihi tuq; puella uale,
Ergo ego nunc rudis Adriaci uehar æquoris hospes,
Cogar & undisonos nunc prece adire Deos,
Deinde per Ionium uectus cum fessa lecheo
Sedarit placida uela phaselus aqua.
Quod superest sufferte pedes, properate laborem
Isthmos qua terris arcet utrinq; mare.
Inde ubi Piræi capient me littora portus,
Scandam ego Theseæ brachia longa uiæ,
Illic uel studiis animum emendare Platonis

Dindyma qua arguit fabricata inuenta Cybelle est. atr.
Dindymus et sacrae quae sunt templa alta Cybellos.

Incipiam, aut hortis docte Epicurre tuis, Epicurus
Persequar aut studiũ linguae, Domosthenis arma, Demosthenes
Librorumq; tuos docte Menandre sales, Menandi sales
Aut certe tabulae capient me alumina pictae,
Siue ebore exactae, seu magis aere manus,
Aut spatia annorum, aut longa interualla profundi
Lenibunt tacito uulnera nostra sinu.
Seu moriar fato non turpi fractus amore,
Atq; erit illa mihi mortis honesta dies.

AD TVLLVM.

Frigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos
Tulle propontiaca qua fluit Isthmos aqua,
Dindymus, & sacrae fabricata inuenta Cybellae,
Raptorisq; tulit quae uia Ditis equos.
Si te forte iuuant Helles athamantidos urbes,
Et desyderio Tulle mouere meo,
Tu licet aspicias coelum omne Atlanta gerentem,
Sectaq; persea phorcydos ora manu,
Geryonae stabula, & luctantum in puluere signa
Herculis, Antaeiq;, hesperidumq; choros,
Tuq; tuo colchon propellas remige Phasin,
Peliacaeq; trabis totum iter ipse legas,
Qua rudis argoa natat inter saxa columba
In faciem prorae pinus adacta nouae,
Et qua Gygei uisenda est ora Caistri, Gyge
Et qua septena temperat unda uias,
Omnia romanae cedent miracula terrae
Natura hic posuit quicquid ubiq; fuit, Roma laus

130

— Terraq portentis no fuit apta nouis.

Armis apta magis tellus, quam commoda noxæ.
Famam Roma tuæ non pudet historiæ.
Nam quantum ferro, tantum pietate potentes
Stamus, uictrices temperat ira manus. illa
Hic Anio tyburte fluis, Clitumnus ab umbro
Tramite, & æternum Martius humor opus.
Albanus lacus & sotii Nemorensis ab unda, socia.
Potaq; Pollucis lympha salubris equo.
E At non squamosa labuntur uentre cerastæ,
— Itala portentis nec fuit una nouis. fluit unda
Non hic Andromedæ resonant pro matre cathenæ,
Nec tremis ausonias Phœbe fugate dapes,
Nec cuiquam absentis arserunt in caput ignes,
Exitium nato matre mouente suo.
Penthea non sæuæ uenantur in arbore Bacchæ,
Nec soluit Danaas subdita cerua rates.
Cornua nec ualuit curuare in pellice Iuno,
Aut faciem turpi dedecorare boue.
Arboreasq; cruces Scinis, & non hospita graiis
b Saxa, & curuatas in sua fata trabes. curtatas
Hæc tibi Tulle parens, hæc est pulcherrima sedes,
Hic tibi pro digna gente petendus honos. cursus.
Hic tibi ad eloquium ciues, hic ampla nepotum
Spes, & uenturæ coniugis aptus amor.

DE TABVLIS PERDITIS.

e Rgo tam doctæ nobis periere tabellæ,
Scripta quibus pariter tot periere bona.
Has quondam nostris manibus detriuerat usus,
Qui non signatas iussit habere fidem,

b Lego curtatas et intelligo de procuste

Illæ iam sine me norant placare puellas,
Et quædam sine me uerba diserta loqui.
Non illas fixum caras effecerat aurum,
Vulgari buxo sordida cera fuit.
Qualescunq; mihi semper mansere fideles,
Semper & effectus promeruere bonos.
Forsitan hæc illis fuerant mandata tabellis
Irascor quoniam es lente moratus heri.
An tibi nescio quæ uisa est formosior? an tu
Non bona de nobis crimina ficta iacis?
Aut dixit uenies hodie, cessauimus unà,
Hospitium tota nocte parauit amor,
Et quæcunq; dolens reperit non stulta puella
Garrula, cum blandis ducitur hora dolis.
Me miserum his aliquis rationem scribit auari,
Et ponit duras inter ephemeridas.
Quas siquis mihi rettulerit, donabitur auro.
Quis pro diuitiis ligna retenta uelit?
I puer & citus hæc aliqua propone columna?
Et dominum Exquiliis scribe habitare tuum.

AD CYNTHIAM SVPERBIENTEM.

Falsa est ista tuæ mulier fiducia formæ
Olim oculis nimium facta superba meis,
Noster amor tales tribuit tibi Cynthia laudes,
Versibus insignem te pudet esse meis.
Mixtam te uaria laudaui sæpe figura,
Vt quod non esses, esse putaret amor,
Et color est toties roseo collatus eoo,
Cum tibi quæsitus candor in ore foret.

Quod mihi non patrii poterant auertere amici,
Eluere aut uasto thessala saga mari,
Haec ego non ferro, non igne coactus, & ipsa ut
Naufragus aegaea uerba fatebor aqua,
Correptus saeuo ueneris torrebar aheno,
Victus eram uersas in mea terga manus. Vinctus.
Ecce coronatae portum tetigere carinae
Traiectae syrtes, anchora iacta mihi est.
Nunc demum uasto fessi resipiscimus aestu,
Vulnera & ad sanum nunc coiere mea,
Ad Cynthiā. Mens bona siqua Dea es, tua me in sacraria dono.
Exciderent surdo tot mea uota Ioui. quot.
Visus eram positis inter conuiuia mensis, Risus.
Et de me poterat quilibet esse loquax,
Quinque tibi potui seruire fideliter annos.
Vngue meam morso saepe querere fidem.
Nil moueor lachrymis, ista sum captus ab arte.
Semper ab insidiis Cynthia flere soles.
Flebo ego discedens, sed fletum iniuria uincit,
Tu bene conueniens non sinis esse iugum. ire.
Limina iam nostris ualeant lachrymantia uerbis,
Nec tamen irata ianua fracta manu.
At te coelatis aetas grauis urgeat annis, collatis.
Et ueniat formae ruga sinistra tuae.
Vellere cum cupies albos a stirpe capillos
A speculo rugas increpitante tibi, Iam in. E.
Exclusa inq; uicem fastus patiare superbos,
Et quae fecisti, facta queraris anus,
Has tibi fatales cecinit mea pagina diras,
Euentum formae disce timere tuae.

SEX. PROPERTII AVRELII ELEGIARVM LIBER QVARTVS.

Hoc quodcunq; uides hospes quam maxima Roma est,
Ante phrygem Aeneam collis & herba fuit.
Atq; ubi nauali stant sacra palatia Phœbo,
Euandri profugæ concubuere boues.
Fictilibus creuere deis hæc aurea templa.
Non fuit obprobrio facta sine arte casa,
Tarpeius'q; pater nuda de rupe tonabat,
Et Tyberis nostris aduena bobus erat.
Quo gradibus domus ista Remi se substulit olim,
Vnus erat fratrum maxima regna focus.
Curia prætexto quæ nunc nitet alta senatu,
Pellitos habuit rustica corda patres.
Bucina cogebat priscos ad uerba quirites.
Centum illi in prato sæpe senatus erat,
Nec sinuosa cauo pendebant uela theatro.
Pulpita solennes non oluere crocos.
Nulli cura fuit externos quærere diuos,
Cum tremeret patrio pendula turba sacro,
Annua'q; accenso celebrare palilia fœno,
Qualia nunc curuo lustra nouantur equo.
Vesta coronatis pauper gaudebat asellis,
Ducebant macræ uilia sacra boues.
Parua saginati lustrabant compita porci,
Pastor & ad calamos exta litabat ouis,

Verbera pellitus setosa mouebat arator,
Vnde licens Fabius sacra lupercus habet.
Nec rudis infestis miles radiabat in armis,
Miscebant usta prælia nuda sude.
Prima galeritus posuit prætoria Lygmon
Magnaq; pars Tacio rerum erat inter oues.
Hinc ticiens, ramnes'q; uiri luceres'q; coloni.
Quattuor hinc albos Romulus egit equos.
Quippe suburbanæ parua minus urbe Bouillæ
Et qui nunc nulli, maxima turba Gabii,
Et stetit Alba potens albæ suis omine nata,
Hac ubi fidenas longe erat ire uias.
Nil patrium nisi nomen habet Romanus alumnus,
Sanguinis altricem nunc pudet esse lupam.
Huc melius profugos misisti Troia penates,
O quali uecta est Dardana puppis aue.
Iam bene spondebant tunc omina, quod nihil illam
Læserat abiegni uenter apertus equi.
Cum pater in nati tremulus ceruice pependit,
Et uerita est humeros urere flamma pios,
Tunc animi uenere Deci, Brutiq; secures,
Vexit & ipsa sui Cæsaris arma Venus,
Arma resurgentis portans uictricia Troiæ,
Felix terra tuos cepit Iule Deos,
Si modo auernalis tremulæ cortina Sibyllæ
Dixit auentino rura pianda Remo,
Aut si pergameæ sero rata carmina uatis
Longæuum ad Priami uera fuere caput.
Vertite equum Danai male uincitis, ilia tellus
Viuet, & huic cineri Iuppiter arma dabit.

Optima nutricum nostris Lupa martia rebus,
Qualia creuerunt mœnia lacte tuo.
Mœnia nanq; pio conor disponere uersu,
Hei mihi quod nostro est paruus in ore sonus.
Sed tamen exiguo quodcunque e pectore riui
Fluxerit, hoc patriæ seruiat omne meæ.
Ennius hirsuta cingat sua dicta corona,
Mi folia ex edera porrige Bacche tua,
Vt nostris tumefacta superbiat Vmbria libris,
Vmbria romani patria Callimachi.
Scandentes siquis cernet de uallibus arces,
Ingenio muros æstimet ille meo.
Roma faue, tibi surgit opus, date candida ciues
Omina, & incœptis dextera cantet auis.
Sacra, dies'q; canam, & cognomina prisca locorum,
Has meus ad metas sudet oportet equus.
Quo ruis imprudens uage dicere facta Properti.
Non sunt a dextro condita fila colo.
Accersis lachrymis cantus, aduersus Apollo
Poscis ab inuita uerba pigenda lyra.
Certa feram certis authoribus, aut ego uates,
Nescius ærata signa mouere pila.
Me creat Architæ soboles Babylonius Horops
Horon, & a proauo ducta Conone domus.
Di mihi sunt testes, non degenerasse propinquis,
Inq; meis libris nil prius esse fide
Nunc pretium fecere Deos, & fallitur auro
Iuppiter obliquæ signa iterata rotæ,
Felices'q; Iouis stellas, Martis'q; rapacis,
Et graue Saturni sidus in omne caput,

Quid moueant pisces, animosaq; signa leonis,
 Lotus & hesperia quid capricornus aqua,
Dicam Troia cades, & troica Roma resurges,
 Et maris, & terræ longa sepulchra canam.
Dixi ego cum geminos produceret Arria natos,
 Illa dabat natis arma uetante Deo,
Non posse ad patrios sua pila referre penates,
 Nempe meam firmant nunc duo busta fidem,
Quippe Lupercus equi dum saucia protegit ora,
 Heu sibi prolapso non bene cauit equo.
Gallus at in castris dum credita signa tuetur,
 Concidit ante aquilæ rostra cruenta suæ,
Fatales pueri duo funera matris auaræ.
 Vera sed inuito contigit ista fides.
Idem ego cum Cynaræ traheret Lucina dolores,
 Et facerent uteri pondera lenta moram,
Iunonis uotum facite impetrabile dixi,
 Illa parit, libris est data palma meis.
Hoc neq; arenosum libyæ Iouis explicat antrum,
 Aut sibi commissos fibra locuta Deos,
Aut siquis motas cornicis senserit alas,
 Vmbraq; nec magicis mortua prodit aquis,
Aspicienda uia est cœli, uersusq; per astra
 Trames, & ab Zonis quinque petenda fides.
Exemplũ graue erit Calchas, nanq; Aulide soluit
 Ille bene hærentes ad pia saxa rates,
Idem Agamemnoniæ ferrum ceruice puellæ
 Tinxit, & atrides uela cruenta dedit.
Nec rediere tamen Danai. tu diruta fletum
 Supprime, & euboicos respice Troia sinus,

Nauplius ultores sub noctem porrigit ignes,
Et natat exuuiis Græcia pressa tuis,
Victor Oilide rape nunc, & dilige uatem
Quam uetat auelli ueste Minerua sua.
Hactenus historiæ, nunc ad tua deuehor astra,
Incipe tu lachrymis æquus adesse nouis,
Vmbria te notis antiqua penatibus edit,
Mentior? an patriæ tangitur ora tuæ?
Qua nebulosa cauo rorat Meuania campo,
Et lacus æstiuis intepet umber aquis,
Scandentísq; axis consurgit uertice murus,
Murus ab ingenio notior ille tuo,
Ossáq; legisti non illa ætate legenda
Patris, & in tenues cogeris ipse lares.
Nam tua cum multi uersarent rura iuuenci,
Abstulit excultas pertica tristis opes,
Mox ubi bulla rudi demissa est aurea collo,
Matris & ante Deos libera sumpta toga,
Tum tibi pauca suo de carmine dictat Apollo,
Et uetat insano uerba tonare foro.
Et tu finge elegos fallax opus, hæc tua castra,
Scribat ut exemplo cætera turba tuo.
Militiam Veneris blandis patiere sub annis,
Et Veneris pueris utilis hostis eris,
Nam tibi uictrices, quascunq; labore parasti,
Eludat palmas una puella tuas,
Et bene cum fixum mento discusserit uncum,
Nil erit hoc, rostro te premet ansa suo,
Illius arbitrio noctem, lucémq; uidebis,
Gutta quoque ex oculis non nisi iussa cadet,

Nec mille excubiæ, nec te signata iuuabunt
Limina, persuasæ fallere rima sat est.
Nunc tua uel mediis puppis luctetur in undis,
Vel licet armatis hostis inermis eas,
Vel tremefacta cauo tellus deducat hiatum,
Octipedis cancri terga sinistra time.

FABVLA VERTVMNI.

Quid mirare meas tot in uno corpore formas?
Accipe Vertumni signa paterna Dei.
Thuscus ego, & thuscis orior, nec penitet inter
Prælia uolsanos deseruisse focos.
Nec me turba iuuat, nec templo lætor eburno.
Romanum satis est posse uidere forum.
Hac quondam tyberinus iter faciebat, & aiunt
Remorum auditos per uada pulsa sonos,
At postquam ille suis tantum concessit alumnis,
Vertumnus uerso dicor ab amne Deus,
Seu quia uertentis fructum percepimus anni,
Vertunni rursus credidit esse sacrum.
Prima mihi uariat liuentibus uua racemis,
Et coma lactenti spicea fruge tumet,
Hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna
Cernis, & æstiuo mora rubere die,
Insitor hic soluit pomosa uota corona,
Cum pirus inuito stipite mala tulit,
Mendax fama noces, alius mihi nominis index,
De se narranti tu modo crede Deo,
Opportuna mea est cunctis natura figuris
In quancunq;

In quancunq; uoles uerte, decorus ero,
Indue me cois, fiam non dura puella,
Atq; uirum sumpta quis neget esse toga?
Da falcem, & torto frontem mihi comprime fœno,
Iurabis nostra gramina secta manu,
Arma tuli quondam, & memini laudabar in illis,
Corbis et imposito pondere messor eram.
Sobrius ad lites, at cum est imposta corona,
Clamabis capiti uina subisse meo.
Cinge caput mitra, speciem furabor Iacchi,
Furabor Phœbi, si modo plectra dabis.
Cassibus impositis uenor, sed harundine sumpta
Faunus plumoso sum Deus aucupio.
Est etiam aurigæ species Vertumnus, & eius
Traiicit alterno qui leue pondus equo,
Suppetat hoc pisces calamo prædabor, & ibo
Mundus demissis institor in tunicis.
Pastorem ad baculum possum curare, uel idem
Serpiculis medio puluere ferre rosam,
Nam quid ego adiiciã de quo mihi maxima fama est,
Hortorum in manibus dona probata meis,
Cæruleus cucumis, tumidoq; cucurbita uentre
Me notat, & iunco brassica uincta leui.
Nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter
Impositus fronti langueat ante meæ.
At mihi quod formas unus uertebar in omnes,
Nomen ab euentu patria lingua dedit,
At tu Roma meis tribuisti præmia thuscis,
Vnde hodie uicus nomina thuscus habet,
Tempore quo sociis uenit Lycomedius armis,

Atq; Sabina feri contudit arma Taci,
Vidi ego labentes acies, & tela caduca,
Atq; hostes turpi terga dedisse fugæ.
Sed facias diuum sator, ut romana per æuum
Transeat ante meos turba togata pedes.
Sex superant uersus, te, qui ad uadimonia curris,
Non moror, hæc spatiis ultima meta meis.
Stipis acernus eram properanti falce dolatus,
Ante Numam grata pauper in urbe Deus,
At tibi Mamuri formæ cælator ahenæ
Tellus artifices ne terat osca manus,
Qui me tam docilis potuisti fundere in usus
Vnum opus est, operi non datur unus honos.

Epistola Arethusæ ad Lycotam.

hAec Arethusa suo mittit mandata Lycotæ,
Cum toties absis si potes esse meus.
Siqua tamen tibi lecturo pars oblita deerit
Hæc erit e lachrymis facta litura meis,
Aut siqua incerto fallet te littera tractu,
Signa meæ dextræ iam morientis erunt.
Te modo uiderunt iteratos Bactra per ortus,
Te modo munito sericus hostis equo,
Hiberniq; getæ, pictoq; Britannia curru,
Vstus & eoa discolor indus aqua.
Hæc'ne marita fides, & pactæ sunt mihi noctes,
Cum rudis urgenti brachia uicta dedi?
Quæ mihi deductæ fax omen prætulit, illa
Traxit ab euerso lumina nigra rogo.
Et stygio sum sparsa lacu, nec recta capillis
Vitta data est, nupsi non comitante Deo.

Omnibus heu portis pendent mea noxia uota.
Texitur hæc castris quarta lacerna tuis.
Occidat immerita, qui carpsit ab arbore uallum,
Et struxit querulas rauca per ossa tubas.
Dignior obliquo funem qui torqueat ocno.
Aeternusq; tuam pascat aselle famem.
Dic mihi num teneros urit lorica lacertos?
Num grauis imbelles atterit hasta manus?
Hæc noceant potius, quam dentibus ulla puella
Det mihi plorandas per tua colla notas.
Diceris & macie uultum tenuasse, sed opto
E desyderio sit color iste meo.
At mihi cum noctes induxit uesper amaras,
Siqua relicta iacent osculor arma tua,
Tum queror in toto non sidere pallia lecto,
Lucis & auctores non dare carmen aues.
Noctibus hybernis castrensia pensa laboro,
Et Tyria in gladios uellera secta suos.
Et disco qua parte fluat uincendus Araxes.
Quot sine aqua partus millia currat equus.
Cogor & e tabula pictos ediscere mundos,
Qualis & hæc docti sit positura Dei,
Quæ tellus sit lenta gelu, quæ putris ab æstu
Ventus in Italiam, qui bene uela ferat.
Assidet una soror, curis & pallida nutrix
Peierat hyberni temporis esse moras.
Felix Hippolite nuda tulit arma papilla,
Et texit galea barbara molle caput.
Romanis utinam patuissent castra puellis,
Essem militiæ sarcina fida tuæ.

lego. cum niger alitas.

Nec me tardarent scythiæ iuga, cum pater altus Atlas.
Aphricus in glaciem frigore nectit aquas,
Omnis amor magnus, sed aperto in coniuge maior.
Hanc Venus, ut uiuat, uentilat ipsa facem.
Nam mihi quo pœnis tibi purpura fulgeat ostris,
Crystallusq́; tuas ornet aquosa manus,
Omnia surda tacent, rarisq́; assueta calendis,
Vix aperit clausos una puella lares.
Graucidos & catulæ uox est mihi grata querentis,
Illa tui partem uendicat una tori,
Flore sacella tego, uerbenis compita uelo,
Et crepat ad ueteres herba Sabina focos,
Siue in furtiuo gemuit stans noctua tigno, finitimo
Seu uoluit tangi parca lucerna mero,
Illa dies ornis cædem denuntiat agnis,
Sucinctæq́; calent ad noua lucra popæ. sacra.
Ne precor ascensis tanti sit gloria Bactris,
Raptáue odorato carbasa lina duci,
Plumbea cum tortæ sparguntur pondera fundæ,
Subdolus & uersis increpat arcus equis.
Sed tua sit domitis parthe telluris alumnis
Pura triumphantes hasta sequatur equos.
Incorrupta mei conserua fœdera lecti,
Hac ego te sola lege redisse uelim,
Armaq́; cum tulero portæ uotiua capenæ
Subscribam saluo grata puella uiro.

FABVLA TARPEIAE.

t Arpeium nemus & Tarpeiæ turpe sepulchrũ

Fabor, & antiqui limina capta Iouis.
Lucus erat felix ederoso conditus antro,
Multaq; natiuis obstrepit arbor aquis,
Siluani ramosa domus, quo dulcis ab æstu
Fistula poturas ire iubebat oues.
Hunc Tacius fontem uallo præcingit acerno,
Fidaq; suggesta castra coronat humo,
Quid tum Roma fuit, tubicen uicina Curetis,
Cum quateret lento murmure saxa Iouis?
Atq; ubi nunc terris dicuntur iura subactis,
Stabant romano pila Sabina foro,
Murus erant montes, ubi nunc est curia septa,
Bellicus ex illo fonte bibebat equus.
Hinc Tarpeia Deæ fontem libauit, at illi
Vrgebat medium fictilis urna caput.
Et satis una malæ potuit mors esse puellæ,
Quæ uoluit flammas fallere uesta tuas.
Vidit arenosis Tacium perludere campis,
Pictaq; per flauas arma leuare iubas,
Obstupuit regis facie, & regalibus armis,
Interq; oblitas excidit urna manus,
Sæpe illa immeritæ causata est omina lunæ,
Et sibi tingendas dixit in amne comas.
Sæpe tulit blandis argentea lilia nymphis,
Romula ne faciem lederet hasta Taci.
Dumq; subit primo capitolia nubila fumo
Rettulit hirsutis brachia secta rubis,
Et sua Tarpeia residens ita fleuit ab arce
Vulnera uicino non patienda Ioui.
Ignes castrorum, & Taciæ prætoria turmæ,

Et formosa oculis arma Sabina meis,
O utinam ad uestros sedeam captiua penates,
Dum captiua mei conspicer esse Taci.
Romani montes, & montibus addita Roma,
Et ualeat probro Vesta pudenda meo.
Ille equus ille meos in castra reponet amores,
Cui Tacius dextras collocat ipse iubas.
Quid mirum in patrios Scyllam sæuisse capillos?
Candidaq; in sæuos inguina uersa canes?
Prodita quid mirum fraterni cornua monstri,
Cum patuit lecto stamine torta uia?
Quantum ego sum Ausoniis crimen factura puellis
Improba uirgineo lecta ministra foco.
Pallados extinctos siquis mirabitur ignes,
Ignoscat, lachrymis spargitur ara meis
Cras (ut rumor ait) tota pugnabitur urbe,
Tu cape spinosi roscida terga iugi.
Lubrica tota uia est, & perfida, quippe tacentes
Fallaci celat limite semper aquas,
O utinam magicæ nossem cantamina musæ,
Hæc quoque formoso lingua tulisset opem.
Te toga picta decet, non quem sine matris honore
Nutrit inhumanæ dura papilla Lupæ.
Sic hospes patiare tua regina sub aula
Dos tibi non humilis prodita Roma uenit.
Si minus, at raptæ ne sint impune Sabinæ,
Me rape, & alterna lege rependeuices.
Commissas acies ego possum soluere, nuptæ
Vos medium palla fœdus inite mea.
Adde hymenææ modos, tubicen fera murmura conde,

reportet. posſum spariare.

Sic coniux patriā ne tua regina sub aula.
Si coniux pariam ne tua regina sub aula
sed Pont. legit. V. C.
Sic hospes patiare una regnē ipsa sub aula.

Credite uestra meus molliet arma torus.
Etiam quarta canit uenturam bucina lucem
Ipsaq; in Oceanum sydera lapsa cadunt.
Experiar somnum, de te mihi somnia queram,
Fac uenias oculis umbra benigna meis.
Dixit, & incerto permisit brachia somno
Nescia nefariis accubuisse nouis. seflammis.
Nam Vesta iliacæ felix tutela fauillæ
Culpam alit, & plures condit in ossa faces,
Illa ruit qualis celerem prope Thermodoonta,
Strymonis abscisso fertur aperta sinu.
Vrbi festus erat, dixere palilia patres. parilia.
Hic primus cœpit mœnibus esse dies.
Annua pastorum conuiuia lusus in urbe
Cum pagana madent fercula diuitiis, delitijs.
Cumq; super raros fœni flamantis aceruos
Traiicit immundas ebria turba dapes. pedes.
Romulus excubias decreuit in ocia solui,
Atq; intermissa castra silere tuba.
Hoc Tarpeia suum tempus rata, conuenit hostem,
Pacta ligat, pactis ipsa futura comes.
Mons erat ascensu dubius, festo'q; remissus.
Nec mora uocales occupat ense canes.
Omnia præbebant somnos, sed Iuppiter unus
Decreuit pœnis inuigilare tuis.
Prodiderat portæ'q; fidem, patriam'q; iacentem,
Nubendi'q; petit, quem uelit ipsa, diem,
At Tacius neq; enim sceleri dedit hostis honorem,
Nube ait, & regni scande cubile mei.
Dixit, & ingestis comitum super obruit armis,

Hæc uirgo officiis dos erat apta tuis,
A duce Tarpeio mons est cognomen adeptus,
O uigil iniustæ præmia sortis habes.

AD LENAM.

Erra tuum spinis obducat Lena sepulchrum,
Et tua quod non uis sentiat umbra sitim,
N ec sedeant cineri manes, & Cerberus ultor
Turpia ieiuno terreat ossa sono,
D octa uel Hippolytum Veneri mollire negantem,
Concordiq; toro pessima semper auis,
P enelopen quoq; neglecto rumore mariti
Nubere lasciuo cogeret Antinoo.
I lla uelit, poterit magnes non ducere ferrum,
Et uolucris nidis esse nouerca suis,
Q uippe & collinas ad fossam mouerit herbas,
Stantia currenti diluerentur aqua.
A udax cantatæ leges imponere lunæ,
Et sua nocturno fallere terga lupo.
P osset & intentos astu cæcare maritos.
Cornicum immeritas eruit ungue genas,
C onsuluitq; striges nostro de sanguine, & in me
Hippomanes fœtæ semina legit equæ,
E xornabat opus uerbis ceu blanda perurat,
Saxosamq; terat sedula culpa uiam,
S i te eoa iuuat, debatarumq; aurea ripa,
Et quæ sub Tyria concha superbit aqua,
E urypiliq; placet coæ textura Mineruæ,
Sectaq; ab attalicis putria signa toris,

Seu quam palmiferæ mittunt uenalia Thebæ,
Murrheaq; in parthis pocula cocta focis,
Sperne fidem, prouolue Deos, mendacia uincant.
Cædant damnosæ iura pudicitiæ.
Et simulare uirum pretium facit, utere clausis.
Maior dilata nocte decurret amor,
Si tibi forte comas uexauerit utilis ira,
Post modo mercata pace premendus erit.
Deniq; ubi amplexu Venerem promiseris empto,
Fac similes puros Isidis esse dies.
Ingerat apriles Iole tibi, tundat Amicle
Natalem maiis idibus esse tuum.
Supplex ille sedet, posita tu scribe catedra
Quidlibet, has artes si pauet ille, tenes.
Semper habe morsus circa tua colla recentes,
Litibus alternis quos putet esse datos.
Non te Medeæ delectent probra sequacis,
Nempe tulit fastus ausa rogare prior,
Sed potius mundi Thais pretiosa Menandri,
Cum ferit astutos comica mœcha getas.
In mores te uerte uiri, si cantica iactat
I comes, & uoces ebria iunge tuas.
Ianitor ad dantes uigilet, si pulset inanis
Surdus in obductam somniet usq; seram.
Nec tibi displiceat miles non factus amori,
Nauta nec attrita si ferat æra manu,
Aut quorum titulus per barbara colla pependit,
Cœlati medio cum saliere foro.
Aurum spectato, non quæ manus afferat aurum.
Versibus auditis quid nisi uerba feres?

Qui uersus, coae dederit nec munera uestis,
 Ipsius tibi sit surda sine arte lyra.
Dum uernat sanguis, dum rugis integer annus
 Vtere. ne quis eat liber amore dies.
Vidi ego odorati uictura rosaria Paesti
 Sub matutino cocta iacere noto.
His animis nostrae dum uersat Acanthis amicae,
 Per tenues ossa sunt numerata cutes.
Sed cape torquatae Venus o regina columbae,
 Ob meritum ante tuos guttura secta focos.
Vidi ego rugoso tussim concrescere collo,
 Sputaq; per dentes ire cruenta cauos,
Atq; animam in tegetes putrem expirare paternas.
 Horruit algenti pocula curua foco,
Exequiae fuerant rari furtiua capilli
 Vincula, & immundo pallida mitra situ,
Et canit in nostros nimis experrecta dolores,
 Cum fallenda meo pollice claustra forent.
Sit tumulus lenae curto uetus amphora collo.
 Vrgeat hunc supra uis caprifice tua.
Quisquis amas, scabris hoc bustum caedito saxis,
 Mixtaq; tam saxis addito uerba mala.

De Pugna actiaca nauali.

Sacra facit uates, sint ora fauentia sacris,
 Et cadat ante meos icta iuuenca focos,
Caera philetels certet romana corymbis,
 Et cyrenaeas urna minister aquas,
Costum molle date, & blandi mihi thuris honores,

Ter'q; focum circa laneus orbis eat.
Spargite me lymphis, carmen'q; recentibus aris.
Tybia mygdoniis libet eburna cadis.
Ite procul fraudes, alio sint aëre noxæ,
Pura nouum uati laurea mollit iter.
Musa Palatini referemus Apollinis ædem,
Res est Calliope digna fauore tuo.
Cæsaris in nomen ducuntur carmina, Cæsar
Dum canitur quæso Iuppiter ipse uaces.
Est Phœbi fugiens Athamana ad littora portus,
Qua sinus Ioniæ murmura condit aquæ,
Actia Iuleæ pelagus monumenta carinæ
Nautarum uotis non operosa uia.
Huc mundi coiere manus, stetit æquore moles
Pinea, nec remis æqua fauebat auis.
Altera classis erat tenero damnata Quirino,
Pila'q; fœminea turpiter apta manu,
Hinc augusta ratis plenis Iouis omine uelis,
Signa'q; iam patriæ uincere docta suæ.
Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus,
Armorum & radiis picta tremebat aqua,
Cum Phœbus linquens stantem se uindice Delon,
(Nam tulit iratos mobilis una notos)
Astitit Augusti puppem super, & noua flamma
Luxit in obliquam ter sinuata facem.
Non ille attulerat crines in colla solutos,
Aut testudineæ carmen inerme lyræ,
Sed quali aspexit Pelopeium Agamemnona uultu,
Egessit'q; auidis Dorica castra rogis,
Aut qualis flexos, soluit Pythona per orbes.

Serpentem, imbelles quem timuere lyræ.
Mox ait o longæ mundi seruator ab Alba
Auguste, hectoreis cognite maior auis,
Vince mari, iam terra tua est, tibi militat arcus,
Et fauet ex humeris hoc onus omne meis.
Solue metu patriam, quæ nunc te uindice freta,
Imposuit proræ publica uota tuæ,
Quam nisi defendes, murorum Romulus augur
Ire palatinas non bene uidit aues.
Et nimium remis audent prope turpe latinis
Principe te fluctus regia uela pati.
Nec te quod classis centenis remiget alis
Terreat, inuito labitur illa mari,
Quodq; uehunt proræ centaurica saxa minante,
Tigna caua & pictos experiare metus.
Frangit, & attollit uires in milite causa,
Quæ nisi iusta subest, excutit arma pudor.
Tempus adest, committe rates, ego temporis author
Ducam laurigera iulia rostra manu.
Dixerat, & pharetræ pondus consumit in arcus.
Proxima post arcus Cæsaris hasta fuit.
Vincit Roma, fide Phœbi, dat fœmina pœnas,
Sceptra per ionias fracta uehuntur aquas.
Et pater Idalio miratus Cæsar ab astro.
Sum Deus, & nostri sanguinis ista fides.
Prosequitur cantu Triton, omnesq; marinæ
Plauserunt circa libera signa Deæ.
Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci,
Hoc unum iusso non moritura die.
Di melius, quantus mulier foret una triumphus

Ductus erat per quas ante Iugurtha uias.
Actius hinc traxit Phœbus monumenta, quod eius
Vna decem uicit missa sagitta rates.
Bella satis cecini, citharam iam poscit Apollo
Victor, & ad placidos exuit arma choros.
Candida nunc molli subeant conuiuia luco,
Blanditiæq; fluant per mea colla rosæ,
Vinaq; fundantur prælis elisa falernis,
Ter'q; lauet nostras spica cilissa comas.
Ingenium positis irritet musa poetis.
Bacche soles Phœbo fertilis esse tuo,
Ille paludosos memoret seruire sicambros,
Cepheam hic Meroen, fuscaq; regna canat,
Hic referat sero confessum fœdere parthum,
Reddat signa Remi, mox dabit ipse sua.
Siue aliquid pharetris Augustus parcet eois
Differat in pueros ista trophæa suos.
Gaude Crasse nigras si quid sapis inter arenas,
Ire per Eufraten ad tua busta licet.
Sic noctem patera, sic ducam carmine, donec
Iniiciat radios in mea uina dies.

AD CYNTHIAM.

Svnt aliquid manes letum non omnia finit,
Lucidaq; euictos effugit umbra rogos.
Cynthia nanq; meo uisa est incumbere fulcro,
Murmur ad extremæ nuper humata uiæ.
Cum mihi ab exequiis somnus penderet amoris,
Et quererer lecti frigida regna mei,

Eosdem. duas uocales in una cogit syllaba.

H E osdem habuit secum, quibus est elata capillos

H Eosdem oculos, lateri uestis adusta fuit.

Et solitum digito beryllon ad ederat ignis,

Summaq; letheus triuerat ora liquor,

Spirantisq; animos, & uocem misit. at illi suspiriu

Pollicibus fragiles increpuere manus.

Perfide nec cuiquam melior sperande puellæ,

In te iam uires somnus habere potest?

Iam'ne tibi exciderant uigilantis furta suburræ,

Et mea nocturnis trita fenestra dolis.

Per quam demisso quoties tibi fune pependi

Alterna ueniens in tua colla manu.

quam. Sæpe Venus triuio commixta est pectore mixto, cum.

Fecerunt tepidas pallia nostra uias.

Fœderis heu taciti cuius fallacia uerba

Non audituri diripuere noti.

At mihi non oculos quisquam inclinauit euntem,

Vnum impetrassem te reuocante diem.

Nec crepuit fixa me propter arundine custos, doluit.

Læsit & obiectum tegula curta caput.

Deniq; quis nostro curuum te funere uidit?

Atram quis lachrymis incaluisse togam? immaduisse.

Si piguit portas ultra procedere, at illuc

Iussisses lectum lentius ire meum. lethum

Cur uentos non ipse rogis ingrate petisti?

Cur nardo flammæ non oluere meæ?

Hoc etiam graue erat nulla mercede hiacynthos

Iniicere, & fracto busta piare cado.

Lygdamus uratur, candescat lamina uernæ.

Sensi ego, cum insidiis pallida uina bibi.

A ut Nomas archanas tollat uersuta salivas.
Dicet damnatas ignea testa manus,
Quæ modo per uiles inspecta est publica noctes,
Hæc nunc aurata cyclade signat humum.
Et grauiora rependit iniquis pensa quasilis,
Garrula de facie siqua locuta mea est,
Nostráq; quod Petale tulit ad monumenta corollas,
Codicis immundi uincula sentit anus.
Ceditur & Lalage tortis suspensa capillis
Per nomen quoniam est ausa rogare meum
Te patiente meæ conflauit imaginis aurum
Ardent e nostro dotem habitura rogo.
Non tamen insector quamuis mereare, Properti.
Longa mea in libris regna fuere tuis.
Iuro ego fatorum nulli reuocabile carmen,
Tergeminus'q; canis sic mihi molle sonet,
Me seruasse fidem si fallo uipera nostris
Sibilet in tumulis, et super ossa cubet.
Nam gemina est sedes turpem sortita per amnem,
Turbáq; diuersa remigat omnis aqua.
Vna Clytemnestræ stuprum uehit, altera Cressæ
Portat mentitæ lignea monstra bouis.
Ecce coronato pars altera parta phaselo
Mulcet ubi elysias aura beata rosas.
Qua numerosa fides, qua quæritur unda Cybelles,
Mitratis'q; sonant lydia plectra choris,
Andromedeq; & Hypermestre sine fraude maritæ
Narrant hystoriæ pectora nota suæ.
Hæc summa æternis queritur liuere cathenis
Brachia, nec meritas frigida saxa manus.

Narrat Hypermestræ magnum ausas esse sorores
 In scelus, hoc animum non ualuisse suum.
Sic mortis lachrymis uitæ sanamus amores. satiamus. atr. solamur.
 Cœlo ego perfidiæ crimina multa tuæ.
Sed tibi nunc mandata damus si forte moueris,
 Si te non totum Chloridos herba tenet, cholchidos.
Nutrix in tremulis ne quid desideret annis,
 Parthenie patuit, nec tibi auara fuit.
Delitiæq; meæ Latris, cui nomen abusu est,
 Ne speculum dominæ porrigat illa nouæ.
Et quoscunq; meo fecisti nomine uersus,
 Vre mihi· laudes desine habere meas.
Pelle ederam tumulo, mihi quæ pugnante corymbo
 Mollia contortis alligat ossa comis.
Ramosis Anio qua pomifer incubat aruis,
 Et nunquam Herculeo numine pallet ebur,
Hoc carmen media dignum me scribe columna,
 Sed breue quod currens uector ab urbe legat.
Hac Tyburtina iacet aurea Cynthia terra.
 Accessit ripæ laus Aniene tuæ,
Nec tu sperne piis uenientia somnia portis,
 Cum pia uenerunt somnia pondus habent.
Nocte uagæ ferimur· nox clausas liberat umbras,
 Errat & abiecta Cerberus ipse sera.
Luce iubent leges lethea ad stagna reuerti.
 Nos uehimur, uectum nauta recenset onus.
Nunc te possideant aliæ, mox sola tenebo.
 Mecum eris, & mixtis ossibus ossa teram. litr.
Hæc postquam querula mecum sub uoce peregit,
 Inter complexus excidit umbra meos.

De Cynthia.

DE CYNTHIA ET DRACONE.

d Isce quid Exquilias hac nocte fugarit aquosas,
Cum uicina meis turba cucurrit agris,
Lanuuium annosi uetus est tutela Draconis,
Hic ubi tartareæ non perit hora moræ,
Qua sacer abripitur cæco descensus hiatu,
Qua penetrat uirgo, tale iter omne caue.
Ieiuni serpentis honos cum pabula poscit
Annua, & ex ima sibila torquet humo.
Talia demißæ pallent ad sacra puellæ.
Cum temere anguino creditur ore manus.
Ille sibi admotas a uirgine corripit escas
Virginis in palmis ipsa canistra tremunt.
Si fuerint castæ, redeunt in colla parentum,
Clamantq; agricolæ, fertilis annus erit.
Huc mea detonsis auecta est Cynthia mannis
Causa fuit Iuno, sed mage causa Venus.
Appia dic quæso quantum te teste triumphum
Egerit effusis per tua saxa rotis,
Turpis in arcana sonuit cum rixa taberna,
Si sine me, famæ non sine labe meæ.
Spectaclum ipsa sedens primo temone pependit,
Ausa per impuros frena mouere locos,
Serica nam taceo uolsi carpenta nepotis,
Atq; armillatos colla molossa canes,
Qui dabit immundæ uenalia farta saginæ,
Vincet ubi erasas barba pudenda genas.
Cum fieret nostro toties iniuria lecto,
Mulctato uoluit castra mouere toro.

Deprehensum Propertium cum Phyllide
& Theia amicis a Cynthia, uapu
laßeq; ab ea omnes uehe
menter.

Vna elegia cum superiori in ueteri codice.

P Hyllis auentinæ quædam est uicina Dianæ
Sobria grata parum, cum bibit omne decet.
Altera Tarpeios est inter Theia lucos
Candida, sed potæ non satis unus erit.
His ego constitui noctem lenire uocatis,
Et Venere ignota furta nouare mea.
Vnus erat tribus in secreta lectulus herba. in.
Quæris concubitus? inter utranq; fui.
Lygdamus ad cyathos. utriq; æstiua supellex.
Et methymnæi grata saliua meri.
Nile tuus tibicen erat coralistria Phyllis, Crotalistria dr choropsaltria
Et facilis spargi munda sine arte rosa.
Mimus & ipse suos breuiter concretus in artus Nanus.
Iactabat truncas ad caua buxa manus,
Sed neq; suppletis constabat flamma lucernis,
Decidit inq; suos mensa supina pedes,
Me quoq; per talos Venerem quærente secundos,
Semper damnosi subsiluere canes,
Cantabant surdo, nudabant pectora cæco
Lanuuii ad portas heu mihi solus eram,
Cum subito rauci sonuerunt cardine postes,
Et leuia ad primos murmura facta lares, nec.
Nec mora cum totas resupinat Cynthia ualuas
Non operosa comis, sed furibunda decens.
Pocula mi digitos inter cecidere remissos,

Vide Plutarc. in Quæstionib.

Pallueratq; ipso labra soluta mero.
Fulminat illa oculis, & quantum fœmina sæuit.
Spectaclum capta nec minus urbe fuit.
Phyllidos iratos in uultum conijcit ignes
Territa uicinas Theia clamat aquas.
Lumina sopitos turbant elata quirites,
Omnis & insana semita nocte sonat.
Illas direptisq; comis, tunicisq; solutis
Excipit obscuræ prima taberna uiæ.
Cynthia in exuuiis gaudet, uictrixq; recurrit,
Et mea peruersa sauciat ora manu,
Imponitq; notam collo, morsuq; cruentat,
Præcipueq; oculos, qui meruere, ferit.
Atq; ubi iam nostris lassauit brachia plagis,
Lygdamus ad plutei fulcra sinistra iacens
Exuitur, geniumq; meum prostratus adorat.
Lygdame nil potui tecum ego captus eram.
Supplicibus palmis tum demum ad fœdera ueni,
Cum uix tangendos præbuit illa pedes,
Atq; ait, admissæ si uis me ignoscere culpæ,
Accipe quæ nostræ formula legis erit.
Tu neq; Pompeia spaciabere cultus in umbra,
Nec cum lasciuum sternet arena forum.
Colla caue inflectas ad summum obliqua theatrum,
Aut lectica tuæ sudet aperta moræ.
Lygdamus in primis omnis mihi causa querelæ
Veneat, & pedibus uincula bina trahat.
Indixit leges, respondi ego, legibus utar.
Riserat imperio facta superba dato.
Dein quæcunq; locum externæ tetigere puellæ

Sufficit et pura lumina. Pont.

Suffiit, & pura limina tergit aqua.
Imperat & totas iterum mutare lacernas,
Terq; meum tetigit sulfuris igne caput.
Atq; ita mutato per singula pallia lecto, Despondi et tuto.
Respondi & toto soluimus arma toro. Decubui.
In sponda et toto fortasse ira legatur.

De Hercule & morte Caci.

Amphitryoniades qua tempestate iuuencos
Egerat a stabulis o Erythræa tuis, Erythea
Venit ad inuictos pecorosa palatia montes
Et statuit fessos fessus, & ipse boues,
Qua Velabra suo stagnabant flumine, quáq;
Nauta per urbanas uelificabat aquas.
Sed non infido manserunt hospite Caco
Incolumes, furto polluit ille locum. Iouem.
Incola Cacus erat metuendo raptor ab antro
Per tria partitos qui dabat ora sonos,
Hic ne certa forent manifestæ signa rapinæ,
Auersos cauda traxit in antra boues.
Nec sine teste Deo, furem sonuere iuuenci,
Furis & implacidas diruit ira fores.
Mænalio iacuit pulsus tria tempora ramo
Cacus, & Alcides sic ait ite boues,
Herculis ite boues nostræ labor ultime clauæ,
Bis mihi quæsitæ, bis mea præda boues,
Aruáq; mugitu sancite boaria longo.
Nobile erit Romæ pascua nostra forum. uestra.
Dixerat, & sicco torret sitis ora palato,
Terráq; non ullas fœta ministrat aquas.

Sed procul inclusas audit ridere puellas.
Lucus ab umbroso fecerat orbe nemus,
Foeminea loca clausa Deae, fontes'q; piandos,
Impune & nullis sacra retecta uiris,
Deuia puniceae uelabant limina uittae,
Putris odorato luxerat igne casa,
Populus et longis ornabat frondibus aedem,
Multa'q; cantantes umbra tegebat aues,
Huc ruit in siccam congesto puluere barbam,
Et iacit ante fores uerba minora Deo,
Vos precor o luci, sacro quae luditis antro,
Pandite defessis hospita uestra uiris,
Fontis egens erro circa'q; sonantia lymphis,
Et caua suscepto flumini palma sat est.
Audistis'ne aliquem tergo qui sustulit orbem?
Ille ego sum, Alcidem terra recepta uocat.
Quis facta herculeae non audit fortia clauae?
Et nunquam ad natas irrita tela feras?
Atq; uni stygias hominum luxisse tenebras
Accipite haec, fesso uix mihi terra patet.
Quod si Iunoni sacrum faceretis amarae,
Non clausisset aquas ipsa nouerca suas,
Sin aliquam uultus'q; meus, setae'q; leonis
Terrent, & libyco sole perusta coma,
Idem ego sidonia feci seruilia palla
Officia, & lydo pensa diurna colo,
Mollis & hirsutum cepit mihi fascia pectus,
Et manibus duris apta puella fui.
Talibus Alcides, at talibus alma sacerdos
Puniceo canas stamine uincta comas,

Hospita uana uiris .i. uacua.

Parce oculis hospes, lucoq; abscede uerendo,
Cede age dum, & tuta limina linque fuga,
Interdicta uiris metuenda lege piatur,
Qua se summota uindicat ara casa,
Magnam Tiresias aspexit Pallada uates,
Fortia dum posita gorgone membra lauat.
Dii tibi dent alios fontes, hæc lympha puellis
Auia secreti liminis una fuit.
Sic anus. ille humeris postes concussit opacos.
Nec tulit iratam ianua clausa sitim.
At postquam exhausto iam flumine uicerat æstum,
Ponit uix sicais tristia iura labris.
Angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem
Accipit, hæc fesso uix mihi terra patet.
Maxima quæ gregibus deuota est ara repertis,
Ara per has inquit maxima facta manus,
Hæc nullis unquam pateat ueneranda puellis,
Herculis eximii ne sit inulta sitis.
Sancte pater salue, cui iam fauet aspera Iuno,
Sancte uelis libro dexter inesse meo. adesse.
Nunc quoniam manibus purgatum sanxerat orbem,
Sic sanctum taciæ composuere cures. manus

Quare Iupiter, Feretrius dictus.

Nunc Iouis incipiam causas aperire Feretri,
Armaq; de ducibus trina recepta tribus, sol.
Magnum iter ascendo, sed dat mihi gloria uires.
Non iuuat ex facili lecta corona iugo.
Imbuis exemplum primæ tu Romule palmæ induis.

hic.

cui
Nama

terna
regna

qu

Huius, & exuuiis plenus ab hoste redis,
Tempore quo portas Ceninum Acrona petentem
Victor in euersum cuspide fundis equum.
Acron Herculeus Cenina ductor ab arce
Roma tuis quondam finibus horror erat.
Hic spolia ex humeris ausus sperare Quirini,
Ipse dedit, sed non sanguine sicca suo.
Hunc uidit ante cauas uibrantem spicula turres
Romulus & uotis occupat ante ratis,
hic. Iuppiter hæc hodie tibi uictima corruet Acron,
Vouerat, & spolium corruit ille Ioui.
Vrbis, uirtutisq; parens sic uincere sueuit,
Qui tulit aprico frigida castra lare,
Idem eques, & frenis, idem fuit aptus aratris,
cui. Et galea hirsuta compta lupina iuba.
flama. Picta nec inducto fulgebat parma Pyropo.
Præbebant cæsi baltea lenta boues.
Cossus at insequitur ueientis cæde Tolunni,
Vincere cum Veios posse laboris erat.
Nec dum ultra Tyberim belli sonus, ultima præda
terna. Nomentum, & captæ iugera pauca Coræ,
regna. Et Veii ueteres & uos tum præda fuistis,
Et uestra posita est aurea sella foro, aurea sella vosetu
Nunc intra muros pastoris bucina lenti
Cantat, & in uestris ossibus arua metunt. serunt.
Forte super portæ dux Veius astitit arcem,
Colloquiumq; sua fretus ab urbe dedit.
Dumq; aries murum cornu pulsabat aheno,
qua. Vineaq; inductum longa tegebat opus,
Cossus ait forti melius concurrere campo.

Illi uirgatis iaculanti ex agmine bracis.

Nec mora fit, plano sistit uterq; gradu.
Dii Latias iuuere manus, desecta Tolunni
Ceruix, Romanos sanguine lauit equos.
Claudius a rheno traiectos arcuit hostes
Belgica cum uasti parma relata ducis.
Virdomari genus hic rheno iactabat ab ipso
Nobilis erectis fundere gesa rotis.
Illi uirgatis iaculantis ab inguine brachis uelantib. inguina.
Torquis ab incisa decidit unca gula.
Nunc spolia in templo tria condita. causa feretri,
Omine quod certo dux ferit ante ducem, Nois est. v. ense.
Seu quia uicta suis humeris hæc arma ferebant,
Hinc feretri dicta est ara superba Iouis.

AD PAVLVM.

Cornelia Maritum alloquitur.

Desine Paule meũ lachrymis urgere sepulchrũ,
Panditur ad nullas ianua nigra preces.
Cum semel infernas intrarunt funera leges
Non exorato stant adamante uiæ,
Te licet orantem fuscæ Deus audiat aulæ,
Nempe tuas lachrymas littora surda bibent.
Vota mouent superos, ubi portitor æra recepit,
Obserat herbosos lurida porta rogos. umbrosos.
Sic mœstæ cecinere tubæ, cum subdita nostrum
Detraheret lecto fax inimica caput,
Quid mihi coniugium Pauli? quid currus auorum
Profuit? aut famæ pignora tanta meæ?
Num minus immites habuit Cornelia parcas? en.
Et sum quod digitis quinq; leuatur onus.

Ianua nigra.

Deus fuscæ aulæ.

Erasmus in prouerbio Danace. Lurida porta.

pignora famæ.

Damnatæ noctes, & uos uada lenta paludes,
 Et quæcunq; meos implicat unda pedes,
Immatura licet, tamen huc non noxia ueni.
 Det pater hic umbræ mollia iura meæ,
Aut siquis posita iudex sedet Aeacus urna
 In mea sortita iudicet ossa pila,
Assideant fratres iuxta minoia sella,
 Eumenidum intento turba seuera foro.
Sisyphe mole uaces, taceant Ixionis orbes,
 Fallax tantaleo corripiare liquor.
Cerberus & nullas hodie petat improbus umbras,
 Et iaceat tacita lapsa catena fera.
Ipsa loquor pro me (si fallor) pœna sororum
 Infelix humeros urgeat urna meos.
Si cui fama fuit per auita decorat trophæi,
 Aera Numantinos regna loquuntur auos.
Altera maternos exequat turba libones,
 Et domus est titulis utraq; fulta suis.
Mox ubi iam facibus cessit prætexta maritis,
 Vinxit & acceptas altera uitta comas,
Iungor Paule tuo sic discessura cubili,
 In lapide hoc uni nupta fuisse legar.
Testor maiorum cineres tibi Roma colendos
 Sub quorum titulis Aphrica tonsa iaces,
Et Persen proaui simulantem pectus Achillis,
 Quiq; tuas proauus fregit Achille domos,
Me neq; censuræ legem mollisse, nec ulla
 Labe mea nostros erubuisse focos.
Non fuit ex uiiis tantis Cornelia damnum.
 Quin & erat magnæ pars imitanda domus,

Nec mea mutata est ætas, sine crimine tota est.
Viximus insignes inter utranq; facem.
Mi natura dedit leges a sanguine ductas,
Nec possim melior iudicis esse metu.
Quælibet austeras de me ferat urna tabellas,
Turpior assensu, non erit ulla meo.
Vel tu quæ tardam mouisti fune Cybellem,
Claudia turritæ rara ministra Deæ,
Vel cui commissos cum Vesta reposceret ignes,
Exhibuit uiuos carbasus alba focos
Nec te dulce caput mater Scribonia læsi,
In me mutatum quid nisi fata uelis?
Maternis laudor lachrymis, urbisq; querelis,
Defleta, & gemitu Cæsaris ossa mea.
Ille sua nata dignam uixisse sororem
Increpat, & lachrymas uidimus ire Deo.
Et tamen emerui generosos Vestis honores,
Nec mea de sterili facta rapina domo.
Te Lepide, & te Paule meum post fata leuamen.
Condita sunt uestro numina nostra sinu.
Vidimus, et fratrem sellam geminasse curulem,
Consule quo facto tempore rapta soror.
Filia tu speciem censuræ nacta paternæ
Fac teneas unum nos imitata uirum.
Et serie fulcite genus, mihi cymba uolenti
Soluitur aucturis tot mea fata malis.
Hæc est fœminei merces extrema triumphi,
Laudat ubi emeritum libera fama rogum.
Nunc tibi commendo communia pignora natos,
Hæc cura et cineri spirat inusta meo.

Fungere maternis uicibus pater, illa meorum
 Omnis erit collo turba ferenda tuo.
Oscula cum dederis tua flentibus, adiice matris.
 Tota domus cœpit nunc onus esse tuum.
Et siquid doliturus eris sine testibus illis,
 Cum uenient, siccis oscula falle genis.
Sat tibi sunt noctes, quas de me Paule fatiges,
 Somniáq; in faciem credita sæpe meam.
Atq; ubi secreto nostra ad simulacra loqueris,
 Vt responsuræ singula uerba iace.
Seu tamen aduersum mutarit Ianua lectum,
 Sederit et nostro cauta nouerca toro,
Coniugium pueri laudate, et ferte paternum.
 Capta dabit uestris moribus illa manus.
Nec matrem laudate nimis. collata priori
 Vertet in offensas libera uerba suas.
Seu memor ille mea contentus manserit umbra,
 Et tanti cineres duxerit esse meos,
Discite uenturam iam nunc sentire senectam,
 Cœlibis ad curas nec uacet ulla uia.
Quod mihi detractum est, uestros accedat ad annos,
 Prole mea Paulum sic iuuat esse senem.
Et bene habet nunquam mater lugubria sumpsi
 Venit in exequias tota caterua meas.
Causa perorata est, flentes me surgite testes,
 Dum pretium uitæ grata rependit humus.
Moribus & cœlum patuit, sim digna merendo,
 Cuius honoratis ossa uehuntur aquis. equis.
Paulum Aemyliū intelligit triūphatorē.

FINIS.

Vror ego cum te video

VENETIIS IN AEDIBVS ALDI. MENSE
IANVARIO. M. DII.

NEC SINE PRIVILEGIO VT
IN CAETERIS.

56

CATVLLVS.

TIBVLLVS.

PROPERTIVS.

86